

SLOVENSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI IN UMETNOSTI
OB PETDESETLETNICI

1988

YU ISBN 86-7131-020-5

SLOVENSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI IN UMETNOSTI
OB PETDESETLETNICI

CIP – katalogizacija v knjigi
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
061.12(497.12):929

SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti ob
petdesetletnici : biografski zbornik / [urednik France Bernik
; fotografije Fototeka SAZU, Fototeka Dela]. – Ljubljana :
Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1988

1. SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
2. Bernik, France

SLOVENSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI IN UMETNOSTI
OB PETDESETLETNICI

BIOGRAFSKI ZBORNIK

LJUBLJANA
1988

Urednik
FRANCE BERNIK

Ob štiridesetletnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti leta 1978 smo v zbirki življenjepisov predstavili vse naše častne, redne, dopisne in zunanje dopisne člane vključno tudi tiste, ki so bili izvoljeni na volilni skupščini leta 1978. Tako smo z uvidevnim sodelovanjem članov doma in onstran meja ter z vztrajnim in natančnim prizadevanjem dobili knjigo, v kateri so zbrani sodobni, po enotnih merilih urejeni biografski podatki vseh članov: osnovni življenjepisni, o šolanju, o zaposlitvah in vodilnih položajih; o raziskovalni oziroma o umetniški usmeritvi in o poglavitnih, lahko bi rekli življenjskih usmeritvah v znanosti ali v umetnosti; pa še o domačih in tujih priznanjih, nagradah, odlikovanjih in drugih počastitvah za dosežene uspehe. Skoraj deset let, že od slovesnosti ob štiridesetletnici, smo s pomočjo te knjige seznanjali domače in tuje goste kakor tudi družbenopolitične predstavnike s članskim sestavom Akademije. Ne samo to: z objavo biografij smo hoteli in, upam, tudi uspelo poglobiti medsebojno poznanje članov, njihovih funkcij, dosežkov in priznanj.

Že v začetku priprav za slovesnost ob petdesetletnici Akademije smo se vprašali, ali potrebujemo že sedaj, po petdesetih letih, spet takšen zbornik biografij. Hitro smo se prepričali, da je v desetih letih nastalo mnogo pomembnih sprememb tako v sestavi članstva, kakor tudi v biografijah, zajetih v zborniku 1978. Mislimo na nove dosežke in njihov odmev in potrditev – priznanja domačih in tujih akademij in univerz, mednarodna priznanja in nagrade, častna članstva v mednarodnih znanstvenih organizacijah in častni doktorati na univerzah. Vse to so stvari, ki bi jih morali člani Akademije poznati drug o drugem. Res so jim, pa tudi širši javnosti, dostopne v letopisih in v neposrednih predstavitev pred izvolitvijo v skupščini. Ti podatki pa so objavljeni v odlomkih iz leta v leto, zato so manj pregledni in včasih težje dostopni. Zaradi vsega tega smo se brez obotavljanja odločili za zbornik, kakršen je bil tisti ob štiridesetletnici. Skupaj z bibliografijami objavljenih del vseh članov bo zbornik biografij posredoval današnjo in kolikor mogoče popolno podobo članov naše Akademije.

Odločitev za bibliografije je bila težja, saj gre za veliko nalogo, ki zahteva več vnetih in posebej usposobljenih sodelavcev, pa tudi

obsežnejšo in bolj odgovorno vključitev avtorjev. Nismo mogli pričakovati, da bodo bibliografije članov vseh razredov pripravljene do obletnice, zlasti še, ker bo treba rešiti posebna in zahtevna vprašanja »bibliografij«, točneje predstavitve članov razreda za umetnosti, katerih vsaka veja zahteva drugačno navajanje: književnost, glasbena ustvarjalnost, upodabljalna umetnost, arhitektura. Odločili smo se, da bomo dali v tiskarno bibliografije članov tistih razredov, ki bodo prve pripravljene za tisk. Razred za naravoslovne in razred za medicinske vede sta bila prva in zato sta njuni bibliografiji izšli hkrati z zbornikom biografij. Slavnostno podobo spominskega darila ob petdesetletnici bo obogatil ponatis zbornika *Academia operosorum* iz leta 1701. Iz tega bomo spoznali častitljive člane ljubljanske akademije, prve med znanstvenimi in umetnostnimi združbami, ki nato v skoraj nepretrgani vrsti vodijo do naše Akademije, današnje slavljenske: obnovljena *Academia operosorum* iz konca 18. stoletja, Filharmonična družba, Slovenska matica in društva: muzejsko, zgodovinsko, geografsko in slavistično, pa Kranjska kmetijska družba (po kateri je naša Akademija podedovala palačo na Novem trgu 3, sedanji sedež predsedstva), naposled neposredna predhodnika – Znanstveno društvo za humanistične vede in društvo »Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani«.

V našeta združenja, pa še tista neformalna, kakršno je bil Zoisov krog ali pa učni zbor medikokirurškega liceja in *École centrale*, prve univerze v Ljubljani, so se uvrstili domala vsi znanstveniki in umetniki 17., 18. in 19. stoletja na Slovenskem. Podatki o njihovem življenju in delu, če to ne, pa vsaj njihova imena in stroke, so ohranjeni v društvenih poročilih in drugje v arhivih. Poleg znamenitih Slovencev so med člani znanstvenih in umetnostnih združenj tudi nekateri tuji znanstveniki svetovnega slovesa, ki so kot raziskovalci, učitelji ali umetniki ustvarjali pri nas.

Lepo in prav bi bilo, če bi nekoč, pa ne preveč pozno, sestavili ta seznam in s tem zbrano in utemeljeno pokazali rojevanje in zorenje znanstvene in umetnostne misli v Sloveniji.

Ta biografski zbornik je samo en korak na poti k nakazanemu cilju.

JANEZ MILČINSKI

ČASTNI ČLAN

VIDMAR Josip

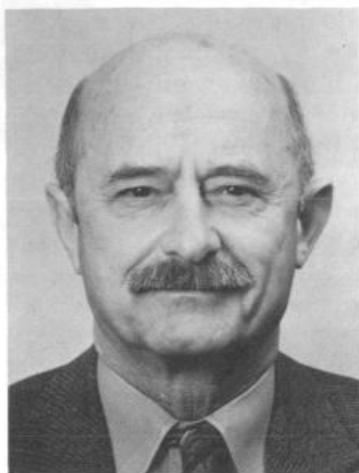

Joseph P. ...

I. RAZRED
ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

REDNI ČLANI

BAJT dr. Aleksander
CEVC dr. Emilijan
CIGOJ dr. Stojan
CVETKO dr. Dragotin
FINŽGAR dr. Alojzij
GESTRIN dr. Ferdo
GRAFENAUER dr. Bogo
KRAŠOVEC Stane
KYOVSKY dr. Rudi
MAJER dr. Boris
MLINAR dr. Zdravko
PRETNAR dr. Stojan
TRSTENJAK dr. Anton
VILFAN dr. Sergij
VRATUŠA dr. Anton

rojen 27. februarja 1921 v Ljubljani, dr. oec. sc., redni profesor politične ekonomije na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, predstojnik Ekonomskega inštituta Pravne fakultete,

predsednik Znanstvenega sveta za družbene vede RSS.

Šolal se je v Ljubljani, kjer je tudi diplomiral na Pravni fakulteti (1943) in z disertacijo *Marxov zakon vrednosti* pridobil doktorat ekonomskih znanosti (1953). Izpopolnjeval se je na Department of Applied Economics, Cambridge, Anglija (1958), Cornell University, Ithaca, N. Y. (1959), M. I. T., Cambridge, Mass., ZDA (1959/60) in University of California, Berkeley (1960).

Preden je prišel na Pravno fakulteto (1951), je bil direktor Tovarne nogavic Polzela (1945–46), računovodski in komercialni direktor Uprave tekstilne industrije LRS (1946–47), načelnik oddelka za cene na Ministrstvu za industrijo LRS (1947) in delal na Glavni direkciji za tekstil in usnje (1950) in na Ministrstvu za finance (1950–51).

Na Pravno fakulteto je prišel kot predavatelj politične ekonomije; predava jo še danes. Redni profesor je postal l. 1966. L. 1961/62 in 1962/63 je bil prodekan, l. 1963/64 in 1964/65 pa dekan Pravne fakultete. Na tej fakulteti je dalj časa predaval tudi statistiko. Za oba predmeta je oskrbel in izpopolnjeval učbenike, ki se v zadnjih izdajah uporabljajo še danes, učbenik ekonomske analize in politike (tudi v srbohrvaščini). Politično ekonomijo in nekatere specialne predmete je predaval tudi na nekaterih drugih fakultetah. L. 1968 je bil izvoljen za rednega gostujočega profesorja na University of Virginia, kjer je predaval v šolskem letu 1968/69. Posebne tečaje je imel za italijanske in ameriške podiplomce v Tremezzu (1967) in Benetkah (1968), posamezna predavanja pa na številnih univerzah in inštitutih, posebno ameriških.

L. 1963 je ustanovil Ekonomski inštitut Pravne fakultete, najprej kot interno delovno enoto, 1971 kot temeljno in 1973 kot samostojno delovno organizacijo. Inštitut se je na začetku ukvarjal pretežno s teoretičnimi vprašanji, kasneje je prešel na področje ekonomske

politike in se specializiral za diagnoziranje in prognoziranje gospodarskih tokov z ekonometrijo kot temeljno raziskovalno metodo. Na inštitutu je zbral nekaj odličnih mladih sodelavcev.

Dopisni član SAZU je postal 1981, redni član pa 1987.

Njegovo delovno področje je zelo široko. Začel je s teorijo vrednosti in cen, prešel na teorijo proizvodnje in delitve, ko ji je priključil tudi ekonometrične raziskave. Obširno je Bajtovo delo s področja gospodarskih ciklusov in napovedovanja gospodarske aktivnosti, zadnja leta pa se največ ukvarja s problemi tekoče ekonomske politike in gospodarskega sistema. Občasno se vrača na vprašanja lastnine, kjer je z razločevanjem pravnega in ekonomskega pojma podal temelje za znanstveno obravnavo tega pojava. Objavil je nad 30 samostojnih publikacij, okoli 200 razprav in člankov, od tega kakih 50 v tujini, nekaj v najuglednejših revijah. Njegovo poglobljeno delo je monografija *Samoupravna oblika družbene lastnine* (1988).

Pomembno je sodelovanje pri ustvarjanju ekonomske politike. Bil je član številnih upravnih teles, kot npr. Ekonomskega sveta IS SRS, v mandatu l. 1965 in 1980 tudi njegov predsednik, Zveznega ekonomskega sveta, v zadnjem času član Zvezne stabilizacijske komisije, kakor tudi Komisije za izvajanje stabilizacijskega programa v vladi M. Planinc. Zlasti v tem času je deloval kot osebni svetovalec nekaterih zveznih funkcionarjev.

Udeležil se je številnih mednarodnih posvetovanj, posebno v okviru International economic association in CESES-a (Milano), prav tako mnogih jugoslovanskih, skoraj vedno z referati, ki so bili kasneje objavljeni. Na povabilo nekaterih vlad (Čile, Bangladeš, Kitajska) je sodeloval na svetovnih konferencah. Je član upravnega odbora novoustanovljene European Economic Association, bil je član uredniškega odbora revij *Journal of Comparative Economics*, *Ekonomske analize* (*Economic Analysis*) in član znanstvenega sveta ISDEE (Trst). Od začetka izdajanja je urednik publikacij EIPF *Gospodarska gibanja* (1971) in *Privredna kretanja Jugoslavije* (1974). Podatke o njem vsebujejo skoraj vse mednarodne in nekatere nacionalne biografije.

Je častni član Zveze ekonomistov Slovenije. Leta 1957 je prejel prvo nagrado Sklada Borisa Kidriča za razpisano temo, 1986 pa Kidričevo nagrado. Odlikovan je bil z redom dela z zlatim vencem (1971) in redom republike s srebrnim vencem (1981).

rojen 5. septembra 1920 v Kamniku, doktor zgodovine in teorije umetnosti, znanstveni svetnik, upravnik Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU.

Študiral je umetnostno zgodovino in primerjalno književnost na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in 1952 promoviral z disertacijo o srednjeveški plastiki na Slovenskem. Po enoletnem službovanju kot kustos v Narodni galeriji je postal 1950 asistent Sekcije za zgodovino umetnosti Inštituta za zgodovino pri SAZU in 1972 upravnik osamosvojenega Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta, ki ga je že pred tem organiziral v soglasju z akad. Steletom. 1962/63 se je kot Humboldtov štipendist izpopolnjeval v Münchnu pri prof. Th. Müllerju.

Je častni član Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva, član več domačih strokovnih društev, na tujem pa včlanjen v Deutscher Verein für Kunstwissenschaft in v Gesellschaft für Schweizerische Kunstgeschichte.

Dopisni član SAZU je od 24. aprila 1981, redni od 23. maja 1985.

Raziskovanje je usmeril predvsem v umetnostno preteklost slovenskega ozemlja ob poglobljeni umetnostnogeografski metodi, kar je narekovalo predvsem študij spomenikov na terenu in primerjave z umetnostjo sosednjih dežel, zlasti Furlanije in Avstrije, razen teh pa Bavarske, Češke in Madžarske. Srednjemu veku se je oddolžil z več specialnimi študijami o arhitekturi, slikarstvu in ikonografiji, s knjigama *Srednjeveška plastika na Slovenskem* (1963) in *Poznogotska plastika na Slovenskem* (1970), s katalogom za razstavo gotske plastike v Narodni galeriji (1973) in s knjigo o gotskem kiparstvu v zbirki *Ars Sloveniae*. Posebej je zajel *Kiparstvo na Slovenskem med gotiko in barokom* (1981). Razstava umetnosti 17. stoletja v Narodni galeriji je pobudila pionirske raziskave slikarstva tega stoletja na Slovenskem. Z novimi izsledki je osvetlil delo gotskega kiparja Hansa iz Judenburga, umetnost reformacije pri nas, Valvasorjevega umetniškega kroga, stilne začetke nemškega baročnega kiparja Leonharda Kerna. Posegel je v arheološke in

etnografske probleme (npr. ob panjskih končnicah). Zgoščen pregled umetnostnega razvoja na Slovenskem od naselitve do impresionizma je podal v knjigi *Slovenska umetnost* (1966). Moderno umetnost je spremljal z eseji in kritikami ter z uvodi v razstavne kataloge, med drugim tudi razstave slikarstva 19. stoletja in impresionizma v Ljubljani, Beogradu, na Dunaju, v Berlinu, Pragi, Stuttgartu, Amsterdamu, Barceloni, Madridu, Lizboni, Sofiji in Budimpešti. Bil je soavtor razstave *Umetnost na tleh Jugoslavije* v Parizu 1971 in sodeloval pri razstavah o Parlerjih in umetnosti mehkega sloga v Kölnu l. 1978 ter o gotiki na Stajerskem v St. Lambrechtu l. 1978.

Sodeloval je na mednarodnih kongresih in strokovnih srečanjih v Benetkah, Bologni, na Dunaju, v Pragi, Kölnu, Vidmu, Rimu, Gradcu in drugod, večinoma z referati. Kot svetovalec je povezan z domačimi in tujimi muzeji, galerijami in spomeniškovarstvenimi zavodi.

Kot član upravnega odbora Slovenske matice skrbi za njene umetnostnozgodovinske izdaje; urejuje edicije Inštituta, vodi priprave za umetnostnozgodovinski atlant Slovenije, dejaven je pri Terminološki komisiji ZRC SAZU sekcije za likovno umetnost. Sodeluje pri leksikalnih edicijah doma in v tujini, tudi v uredniškem odboru novega svetovnega leksikona likovnih umetnikov v Dresdnu.

Leta 1982 je prejel nagrado Kidričevega sklada in 1984 na Dunaju mednarodno Herderjevo nagrado. Odlikovan je bil 1980 z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki.

se je rodil 27. junija 1920 v Strnišču (Kidričevo) pri Ptuju. Osnovno šolo, gimnazijo in pravno fakulteto je dokončal v Ljubljani. Leta 1943 je bil promoviran za doktorja prava. Leta

1959 je dosegel diplomu Evropskega univerzitetnega centra v Nancyju.

Zaposlen je bil kot notarski pripravnik, sodnik okrajnega sodišča v Ljubljani, kot docent, izredni in redni profesor Pravne fakultete v Ljubljani. Bil je dekan Pravne fakultete v Ljubljani v letih 1967 do 1969, predsednik fakultetnega sveta Pravne fakultete v Ljubljani pa je bil v letih 1974 do 1975.

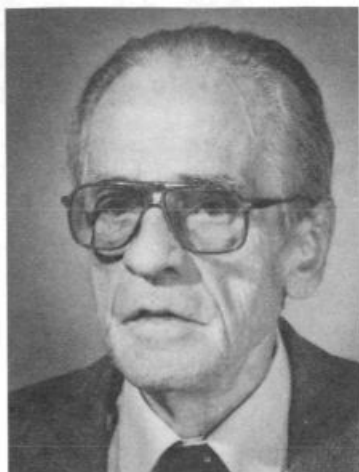
Več let je bil predsednik komisije za družbene vede za podelitev nagrad Kidričevega sklada in Kidričevih nagrad.

S področja civilnih pravnih znanosti in znanosti s področja mednarodnega zasebnega prava je imel predavanja tudi na pravnih fakultetah v tujini (Pariz, Freiburg (Br.), München, Varšava-Torun, Moskva, Trst, Salzburg, Innsbruck, Gradec). V letu študija (1961–62) na Harvardu in Berkeleyu je preučeval kavzalni neksus zlasti v okviru nuklearne škode, na seminarju Alberta Ehrenzweiga v Berkeleyu pa je prikazal študentom značilnosti jugoslovanskega odškodninskega prava. Na posvetovanjih o vprašanjih civilnega in mednarodnega zasebnega prava v Jugoslaviji je sodeloval s številnimi razpravami in referati.

Bil je jugoslovanski delegat na mednarodnih konferencah o posameznih konvencijah o kolizijskih pravilih v Haagu in na pripravah za mednarodne konference o vprašanjih nuklearne energije na Dunaju v okviru Mednarodne atomske agencije. Sodeloval je v zakonodajnih komisijah Zvezne skupščine, posebno z elaborati s področja obliigacijskih razmerij in mednarodnega zasebnega prava.

Leta 1969 je prejel red dela z zlatim vencem, leta 1980 pa red republike s srebrnim vencem. V SAZU je bil izvoljen leta 1983 kot dopisni, leta 1987 pa kot redni član.

Za svojo monografijo *Odškodninsko pravo Jugoslavije* (758 strani) je prejel nagrado Kidričevega sklada, za *Komentar obligacijskih razmerij* pa Kidričevo nagrado (1988).

rojen 19. septembra 1911 v Vučji vasi pri Ljutomeru, dr. phil., redni profesor za zgodovino slovenske in novejše svetovne glasbe na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v

Ljubljani in predstojnik PZE za muzikologijo v pokoju.

Diplomiral na Filozofski fakulteti (1936) in konservatoriju (1937) v Ljubljani, 1938 promoviral za doktorja filozofije. 1937–38 se izpopolnjeval v kompoziciji v mojstrski šoli konservatorija v Pragi. 1938–43 predaval na Glasbeni akademiji v Ljubljani. Od septembra 1943 do konca vojne v NOV, od 1944 član kolegija Znanstvenega inštituta pri predsedstvu SNOS. Po vojni se je zaradi študijskega raziskovalnega dela daljši ali krajši čas mudil v Pragi, na Dunaju, v Münchnu, Parizu, ZDA in drugod. Od 1945 do 1962 izredni oz. redni profesor za glasbenozgodovinske in glasbenoteoretske discipline na Akademiji za glasbo, kjer je tudi vodil oddelek za glasbeno zgodovino. Od 1962 do 1981 redni profesor za zgodovino slovanske in novejše svetovne glasbe ter predstojnik oddelka za muzikologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani; 1970–72 dekan Filozofske fakultete. Od 1980 do 1983 upravnik Muzikološkega inštituta ZRC SAZU, od 1984 predsednik znanstvenega sveta Muzikološkega in Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU.

Dopisni član SAZU od 7. februarja 1967, redni od 5. februarja 1970. Načelnik umetnostne sekcije Terminološke komisije SAZU. Dopisni član JAZU in SANU, član International Musicological Society (IMS), 1967–72 predsednik organizacijskega komiteja X. kongresa IMS (1967); član American Musicological Society, Gesellschaft für Musikforschung in Association Internationale des Bibliothèques musicales (Kassel), vodja jugoslovanske sekcije International Repertory of Music Literature; član znanstvenega sveta International Institute for Comparative Music Studies and Documentation in 1963–85 njegov podpredsednik; član FIBA (Fellow of the International Biographical Association), član ABJ (American Biographical Institute); urednik Muzikološkega zbornika; član redakcije Muzičke enciklopedije in Enciklopedije Slovenije; sodela-

vec enciklopedičnih oz. leksikalnih publikacij (npr. Musik in Geschichte und Gegenwart, Grove's Dictionary of Music and Musicians, Dictionary of Contemporary Music, Riemann Musik-Lexikon, Encyclopédie de la musique).

Njegovo dela velja predvsem raziskovanju ter proučevanju slovenske in slovanske glasbe in njenega mesta v evropskem okviru. Objavil je več monografij (o D. Jenku, R. Savinu, J. Gallusu, A. Lajovcu, G. Kreku) in zgodovinskih orisov (npr. Zgodovina glasbene umetnosti na Slovenskem, Histoire de la musique slovène, Jacobus Gallus – Sein Leben und Werk, Musikgeschichte der Südslawen) ter številne razprave, ki so izšle v tuji in domači muzikološki periodiki. Uredil je *IMS Report of the Tenth Congress*, Ljubljana 1967 (1970) in oskrbel nekatere natiske iz slovenske glasbene preteklosti, ki se vežejo na dela J. Gallusa, G. Plautziusa in J. K. Dolarja. Je urednik *Monumenta artis musicae Sloveniae*.

Rezultate svojih raziskav je z referati oz. predavanji posredoval na številnih mednarodnih kongresih in simpozijih (npr. v Bruslju, Parizu, Oxfordu, Cambridgeu, Kölnu, New Yorku, Berkeleyu-Cal., Kopenhagnu, Salzburgu, Zah. Berlinu, Teheranu, New Delhiju, Tokiu, Veroni, Parmi, Gradcu, Brnu, Bydgoszczu) ter v okviru univerz in znanstvenih društev (npr. v Baslu, Vzh. in Zah. Berlinu, Göttingenu, Tübingenu, Londonu, Edinburghu, Glasgowu, Nottinghamu, Salzburgu, Leipzigu, na Dunaju).

Nagrada zvezne vlade FLRJ (1949), nagrada Zveze skladateljev Jugoslavije (1953), Prešernova nagrada (1961), nagrada mesta Ljubljane (1965), nagrada AVNOJ (1982), Kidričeva nagrada (1987) in Herderjeva nagrada (1972), red dela z zlatim vencem (1965).

rojen 30. decembra 1902 v Škofji Loki, dr. iur., upokojeni redni profesor za civilno in rodbinsko pravo Pravne fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in njen zaslužni profesor.

1927 diplomiral, 1928 promoviral za doktorja prava na Pravni fakulteti v Ljubljani. Od 1928 služboval kot pripravnik v Celju in bil po opravljenem sodniškem izpitu imenovan za sodnika okrajnega sodišča. V začetku vojne 1941 izseljen in služboval v Bosni in Hercegovini. Po prisilni mobilizaciji v hrvaško vojsko šel v NOV, proti koncu bil dodeljen okrožnemu narodnemu sodišču v Banjaluki. Po osvoboditvi služboval pri Ministrstvu za pravosodje LRS na zakonodajnem oddelku, ki mu je od 1947 načeloval. 1948 izbran za izrednega, 1955 za rednega profesorja za civilno in rodbinsko pravo na Pravni fakulteti v Ljubljani, kjer je delal do upokojitve.

1952/53 prodekan, 1953/54 dekan, 1970/71 in 1971/72 predsednik fakultetnega sveta Pravne fakultete; od 1955 do 1977 član pravnega sveta Zveznega izvršnega sveta; od 1967 do 1979 član pravnega sveta Izvršnega sveta skupščine SRS.

Dopisni član SAZU od 20. marca 1975; redni član od 23. marca 1978; tajnik I. razreda od 1982 do 1986.

Član Jugoslovanskega društva za pomorsko pravo, International Law Association v Londonu in Société de Législation comparée v Parizu, Inštituta za mednarodno in komparativno agrarno pravo v Firencah in dopisni sodelavec Inštituta za unifikacijo privatnega prava (Unidroit) v Rimu.

Poseben predmet njegovega zanimanja so inštituti: pravna oseba, osebnostne pravice in družbena lastnina. Pojem in vrste pravnih oseb je podal v knjigi *Osebe civilnega prava*. Za *Enciklopedijo imovinskega prava i prava udruženog rada* je napisal obširnejši prispevek o pravnih osebah po novih ustavnih predpisih. O osebnostnih pravicah je napisal več člankov in razprav ter knjigo *Osebnostne pravice*, za katero je leta 1986 dobil nagrado Uradnega lista SFRJ za najboljšo delo s področja pravnih znanosti, objavljeno l. 1985/86 v SFRJ. V številnih razpravah, člankih, referatih in

drugod je preučeval družbeno lastnino in njeno pravno ureditev v raznih fazah njenega razvoja, od njenega nastanka do novejšega časa, in podajal svoje izsledke in poglede. Tu bodi omenjeno samo delo *Družbena lastnina v jugoslovanskem pravu* (1977), od novejših del pa razprava *Družbena lastnina in družbena sredstva* (1986).

Zasnoval in vodil je delo za študijo o pravnem sistemu SFRJ (Razprave I. razreda SAZU, 1981).

Napisal je učbenike za rodbinsko, stvarno in dedno pravo ter učbenik *Osebe civilnega prava*, ki je bil kasneje prirejen kot posebna publikacija. Napisal je vrsto člankov in razprav zlasti s področja stvarnega, rodbinskega in dednega prava. V okviru podiplomskega študija je predaval v Ljubljani, Sarajevu, Prištini in Novem Sadu.

Prejel je red dela z zlatim vencem (1965), red zaslug za narod s srebrnimi žarki (1972), Kidričevo nagrado (1972).

rojen 8. oktobra 1916 v Ljubljani, se šolal in diplomiral prav tam, specializacija pri prof. F. Braudelu v Parizu (1961); dr. zgodovinskih znanosti, upokojeni redni profesor za občo zgo-

dovino fevdalizma na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, zaslužni profesor.

Dopisni član SAZU od 6. junija 1983, redni član od 23. aprila 1987; redni član Društva za proučavanje i unapredjenje pomorstva Jugoslavije.

Njegovo znanstveno delo je zelo obsežno (nad 250 bibliografskih enot) in široko po tematiki. Zajema obdobje od starega veka do 20. stoletja, čeprav je težišče na gospodarski in družbeni zgodovini poznega srednjega veka, 16. in deloma 17. stoletja (Trgovina slovenskega zaledja s primorskimi mesti od 13. do konca 16. stoletja, 1965; Mitninske knjige 16. in 17. stoletja na Slovenskem, 1972). Preučeval je tudi reformacijo (Družbeni razredi na Slovenskem in reformacija in druge razprave), zgodovino pomorstva na severnem Jadranu (Pomorstvo srednjeveškega Pirana, 1978) in na široko posegel v problematiko povezav med obema obalama Jadranskega morja. Pri tem je uveljavil nove metode preučevanja in z rezultati obogatil slovensko zgodovinopisje zlasti za čas prelomnih stoletij iz srednjega veka v novi vek ter hkrati vplival na smer tega raziskovanja. V svojih delih in razpravah je dogradil in uveljavil tezo, da je bila usmerjenost gospodarskega in kulturnega življenja v slovenskih deželah poleg na južnonemške dežele v veliki meri vezana tudi na Italijo. Hkrati s tem proučevanjem je raziskoval stoletja trajajoče migracijske tokove iz jugoslovanskih dežel v italijanske kraje in se z naše strani uveljavil kot osrednja osebnost v delu jugoslovansko-italijanske komisije za zgodovino, katere delovni načrti vsebujejo preučevanje zgodovinskih povezav med deželami na obeh straneh Jadranskega morja. Prvi se je začel v slovenskem zgodovinopisju ukvarjati z zgodovino pomorstva in je vplival na nastanek Pomorskega muzeja v Piranu. S soavtorjem V. Melikom je napisal slovensko zgodovino od konca 18. stoletja do 1918 (1966);

delo je bilo prevedeno v srbohrvaščino (Sarajevo 1979); deloma izpopolnjeno besedilo je objavljeno tudi v *Zgodovini Slovencev* (1979). Vrsta njegovih razprav in prispevkov je izšla v tujih jezikih, v italijanščini, nemščini, francoščini in angleščini.

Za znanstveno in strokovno delo je dvakrat dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča (1966, 1973), ima medaljo dela (1949), red republike s srebrnim vencem (1976), red dela z rdečo zastavo (1982) in naziv Cavaliere Ufficiale dell'Ordine »Al Merito della Repubblica Italiana« (1981). Je častni član TVD Partizan-Tabor, Zgodovinskega društva Ljubljana ter Slovenske matice. Dobil je še druga priznanja, 1984 nagrado mesta Ljubljane.

V zadnjih letih je aktivno sodeloval na svetovnem kongresu gospodarskih zgodovinarjev v Budimpešti (1982), svetovnem balkanološkem kongresu v Beogradu (1984), na treh mednarodnih kongresih o povezavah med jadranskima obalama v Italiji (1980, 1984, 1987), mednarodnem kongresu SANU in fundacije Cini v Beogradu (1984) ter na zasedanju jugoslovansko-italijanske zgodovinske komisije v Rimu (1982). Sodeloval je na več slovenskih zborovanjih in okroglih mizah ter imel vrsto predavanj v raznih inštitucijah.

Vodi delo pri novem zvezku gospodarske in družbene zgodovine Slovencev o prometu, zaključuje monografijo o stoletnih migracijah Slovanov v Italijo, vključen je v medakademijski projekt o zgodovini vojnih krajin pri jugoslovanskih narodih in načeluje slovenski komisiji v njem. Sodeloval je pri pripravi jugoslovanskih prispevkov za drugo izdajo *Zgodovine človeštva* (UNESCO) in pri predvideni *Zgodovini Ljubljane*.

rojen 16. marca 1916 v Ljubljani, dr. phil., redni profesor za zgodovino Slovencev na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, od sept. 1982 v pokoju, od 1984 z naslovom zaslužni

profesor, honorarno je predaval do 1987.

Študiral je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je 1940 diplomiral, za doktorja zgodovinskih ved pa je bil promoviran 1944. Leta 1946 se je habilitiral za docenta za zgodovino Slovencev, postal 1951 izredni in 1956 redni univerzitetni profesor za to področje. 1957/58 je bil dekan, 1958/60 prodekan Filozofske fakultete, 1966 in 1967 predsednik fakultetnega sveta. 1974 do 1978 predsednik sveta Pedagoško-znanstvene enote za zgodovino na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, od 1963 do 1980 predsednik študijske komisije fakultete.

Dopisni član SAZU od 7. februarja 1968, redni član od 3. marca 1972.

Dopisni član Akademije znanosti in umetnosti BiH, član zunaj delovnega sestava SANU, od 1975 do 1985 član mednarodne komisije za slovansko zgodovino (asociirane organizacije pri mednarodnem komiteju za zgodovinske vede). Od 1968 do 1974 predsednik Zgodovinskega društva Slovenije, od 1977 predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in od 1978 predsednik Slovenske matice.

Z znanstvenim delom je začel že konec tridesetih let. Prvo področje njegovega znanstvenega dela zajema zgodovino slovenskih kmečkih uporov v fevdalni dobi; ta raziskovanja je razširil tudi na zgodovino drugih jugoslovanskih narodov in ob tem postavil v zgodovinopisju nasploh kot prvi vprašanje tipologije kmečkih uporov v okviru fevdalne družbe. Drugo področje je kompleks naselitve Slovencev in drugih južnih Slovanov na Balkanu in v Vzhodnih Alpah, vprašanje kontinuitete s staroselci, razmerja z Obri, nastanka prvih slovanskih držav (zlasti Karantanije), nastanka in oblik fevdalne družbe posebej glede zgodnjefevdalne družbene strukture. Obravnaval je tudi oblikovanje južnoslovanskih etničnih skupin v

srednjem veku v celoti, v zvezi s tem vprašanje razvoja srednjega Podonavja v 9. stoletju ter slovenske in slovanske kulturne zgodovine v tem obdobju. Tretje področje, kjer segajo njegove raziskave do 20. stoletja, je področje agrarne zgodovine (posebej glede agrarne tehnike in rentabilnosti agrarnega gospodarstva glede na drobni poljedelski obrat). V 19. in 20. stoletju imajo težišče tudi njegove razprave o narodnem razvoju na Koroškem in v isto obdobje segajo nekatera druga dela o zgodovini koroških Slovencev. Vse to mu je omogočilo sintetična dela o slovenski zgodovini (v obliki pregleda do 1918, v Zgodovini slovenskega naroda pa do srede 19. stoletja v petih knjigah, v Zgodovini Slovencev, 1979, od naselitve do konca 18. stoletja).

Ves čas se posveča teoriji zgodovinske vede (Struktura in tehnika zgodovinske vede, 1960, je bilo prvo večje samostojno delo v jugoslovanskem zgodovinopisju s tega področja), v zadnjem času pa tudi zgodovini slovenskega zgodovinopisja.

O vsem tem je objavil preko 40 del v knjižni obliki in nad 400 znanstvenih in strokovnih razprav, člankov in ocen. Bil je glavni in odgovorni urednik Zgodovinskega časopisa (1947 do 1968), član ožje redakcije *Zgodovine narodov Jugoslavije I–II* (1953 in 1959, do konca 18. stoletja) ter *Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev, Zgodovine agrarnih panog I–II* (1970 in 1980). Uredil je še razne druge publikacije, od 1980 je odgovorni urednik publikacij Slovenske matice. Od 1939 dalje se je udeležil vseh 23 zborovanj slovenskih zgodovinarjev, od 1954 do 1977 vseh 7 kongresov zgodovinarjev Jugoslavije, več mednarodnih kongresov za zgodovinske vede, pa tudi različnih zgodovinskih simpozijev doma in v tujini. Od 1975 je član jugoslovansko-avstrijske mešane komisije za reševanje izvedbe Arhivskega sporazuma iz l. 1923.

Prejel je red dela z zlatim vencem (1969), red dela z rdečo zastavo (1976), nagrado Sklada Borisa Kidriča (1963, 1972), nagrado Jožka Tischlerja (»za vsestransko prizadevanje za koroške Slovence«, 1987).

rojen 14. julija 1905 v Begunjah na Gorenjskem, dipl. ing. oec., redni univerzitetni profesor na Ekonomski fakulteti v Ljubljani v pokoju, član Sveta republike.

Od mature 1923 dalje aktiven v delavskem gibanju, v tridesetih letih zlasti v marksistični publicistiki; 1936 obsojen po zakonu o zaščiti države na štiri leta ječe. Med vojno delal v komisiji za agitacijo in propagando pri CK KP Slovenije. Od jeseni 1944 dalje pri Zveznem gospodarskem svetu in v zunanjem ministrstvu kot delegat ali član delegacij pri raznih mednarodnih organizacijah, med drugim vršilec dolžnosti predstavnika Jugoslavije pri OZN. Od 1948 glavni direktor novoustanovljenega Zveznega statističnega urada. 1953 izvoljen za rednega profesorja Ekonomske fakultete v Ljubljani, kjer je predaval politično ekonomijo, občo ekonomsko in agrarno politiko. Od 1949 dalje delegat ali član jugoslovanske delegacije v raznih organih FAO, predsedoval je nekaterim komisijam in odborom in bil izvoljen štiri leta zapored za člana programskega odbora. Po upokojitvi 1963 do oktobra 1967 statistični svetovalec FAO za afriško območje.

Dopisni član SAZU od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981. Častni član Zveze ekonomistov Jugoslavije, Zveze društev ekonomistov Slovenije in Zveze društev za napredek prehrane narodov Jugoslavije, ustanovni član Jugoslovanskega statističnega društva, večletni glavni urednik Ekonomske revije in član uredništva Ekonomista in Statistične revije, član in dolgoletni dopisnik Mednarodne asociacije agrarnih ekonomistov (IAAE).

Njegovo glavno delo od 1926 dalje je bilo prevajanje Marxovega Kapitala z vsemi problemi slovenske terminologije; najprej je pripravil skrajšano izdajo, pozneje je strokovno redigiral in delno sam prevedel celotno izdajo. Poleg organizacijskega in metodološkega dela v statistični službi je pomagal prodoru načel javnosti podatkov v letih 1948–50, bil iniciator znanstvenega statističnega časopisa in soustanovitelj statističnega društva. S svojim preučeva-

njem mešanih gospodarstev (kmetov–delavcev) kot splošnega (svetovnega) pojava se je uveljavil doma in v tujini.

Iz slednje tematike je bil povabljen k predavanjem na štiri konference IAAE ter na vrsto inštitutov v Angliji, ZR Nemčiji, Indiji in na Japonskem. V uvodnih referatih na prvem jugoslovanskem (1973) in slovenskem (1974) posvetu o populacijski politiki je nastopil proti vulgarnemu antimaltuzianizmu; zavzel se je za omejevanje velikosti družine na razumno mero in za usmerjanje populacijske rasti. Aktivno se je udeležil prvega svetovnega kongresa o prehrani 1963 v Washingtonu. 1968/69 je bil konzultant populacijskega oddelka tajništva OZN v New Yorku za redakcijo novega zbornika o determinantah in posledicah populacijskih trendov ter konzultant FAO za vključitev informacij o mešanih gospodarstvih v prihodnji svetovni popis kmetijstva 1980, organiziral je mednarodni seminar o pogojih za učinkovitost mešanih kmetij (1981) in prvo delegacijo jugoslovanskih akademikov za obisk naših narodnih manjšin v Avstriji in Italiji (1986) ter dal pobudo za ustanovitev ustreznih medakademijskih odborov. Zadnja štiri leta, ali dve mandatni dobi, je bil predsednik Zveze društev za varstvo okolja Slovenije (ZVOS) in je bil ob svojem odhodu izvoljen tudi za njenega častnega člana.

Sintezo njegovega raziskovanja predstavljajo: knjiga *Človeštvo, kruh in lakota* (1970), knjiga *Japonski prodor* (1979), – predvsem o mešani in drobni ekonomiji ter o poudarku na splošni izobrazbi – *Part-time farmers and their adjustment to pluriactivity* (1982) ter vrsta krajših člankov o pozitivnem odnosu marksizma do varstva okolja in naravnih zakladov.

Prejel je nagrado AVNOJ (1975), nagrado Sklada Borisa Kidriča (1971), red bratstva in enotnosti II (1946), red zaslug za narod II (1951), red dela I (1955), red bratstva in enotnosti z zlatim vencem (1974).

rojen 17. avgusta 1906 v Roču v Istri, dr. iur., redni profesor za delovno pravo na Pravni fakulteti v pokoju in zaslužni profesor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani (1979).

Študij prava je končal 1928 na Pravni fakulteti v Ljubljani, leto kasneje je promoviral za doktorja prava. Po daljšem brezplačnem volontiranju je bil sprejet v sodno službo. Deloval je pri raznih sodiščih v Sloveniji in Srbiji, od 1937 naprej kot sodnik pri okrajnem sodišču v Novem mestu. V začetku 1942 je bil aretiran, odpeljan v taborišče Gonars, potem konfiniran v Abrucih (Rapino). Po zlomu fašizma se je prebil skozi nemško fronto k partizanom in bil kmalu premeščen na Vis. Tu je delal v poverjeništvu za socialno politiko, postal najprej pomočnik poverjenika, po osvoboditvi Beograda pomočnik in zatem direktor Državnega zavoda za socialno zavarovanje Jugoslavije. V tem obdobju je sodeloval pri pripravah vseh zakonov s področja dela in socialnega zavarovanja. Bil je delegat naše države na prvi generalni konferenci Mednarodne organizacije dela in na prvem svetovnem kongresu Rdečega križa v Torontu. 1950 se je vrnil v Slovenijo, kjer je bil isto leto izvoljen za docenta, 1952 za izrednega in 1957 za rednega profesorja za delovno pravo na Pravni fakulteti v Ljubljani. Od ustanovitve Inštituta za javno upravo in delovna razmerja pri Pravni fakulteti do njegove reorganizacije 1972 je bil namestnik direktorja in vodja oddelka za delovna razmerja in delovno pravo.

Dopisni član SAZU je od 25. marca 1976, redni od 24. aprila 1981.

Njegova strokovno-znanstvena dejavnost je zelo obsežna, saj je napisal 200 knjig, razprav in člankov, ki vsebinsko sežejo od zgodovinskih razprav o delovnih razmerjih in pravnem položaju delavcev v Sloveniji do izoblikovanja splošne teorije delovnega prava. Sinteza te razmeroma mlade pravne panoge, ki jo prežemata jugoslovanska ideologija in praksa, je izšla v knjigi *Delovno pravo, Splošni del (teoretske osnove)*. Med specialnimi temami so tiste, ki razvijajo nove teoretične poglede na področju pravnega urejanja dela, in tiste, ki se ukvarjajo s »sindikalnim« pravom ter reševanjem

konfliktnih situacij, zlasti s stavkami. Pomemben je njegov prispevek na področju mednarodnega (univerzalnega in regionalnega) delovnega in primerjalnega delovnega prava.

Z referati se je udeležil več svetovnih kongresov za delovno pravo in predaval o problemih jugoslovanskega delovnega prava v številnih univerzitetnih središčih v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Italiji, Švedski, Češkoslovaški, Poljski in Madžarski.

Prejel je več priznanj in odlikovanj, med njimi Kidričevo nagrado, spominsko plaketo ob 100-letnici Slovenske matice in red dela z rdečo zastavo.

rodil se je 15. februarja 1919 na Colu pri Vipavi. Na ljubljanski univerzi je študiral slavistiko s slovenščino kot glavnim predmetom in diplomiral junija 1941. Sodeloval je v NOB in

februarja 1944 odšel v partizane. Po vojni je bil prevajalec in urednik, potem pa direktor Cankarjeve založbe. V letih 1952–59 je poučeval filozofske predmete na ljubljanskih srednjih šolah, potem pa je to delo nadaljeval na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je bil leta 1960 izvoljen za višjega predavatelja. Poleg tega je v tem času dal pobudo za ustanovitev in tudi več let vodil filozofski oddelek Inštituta za sociologijo in filozofijo pri ljubljanski univerzi. 1968 je doktoriral, nakar je bil izvoljen za izrednega profesorja na filozofskem oddelku Filozofske fakultete v Ljubljani. Več let je bil tudi predstojnik tega oddelka. 1972 je bil imenovan za predstojnika Marksističnega centra pri CK ZKS, bil član CK ZKS in CK ZKJ, nato več mandatnih obdobji član Predsedstva CK ZKS. Več let je vodil Komisijo za idejno in teoretično delo v ZK Slovenije in je tudi zdaj njen predsednik. 1986 je bil izvoljen za člana Predsedstva SR Slovenije in bil v tej funkciji do l. 1988.

Boris Majer je eden najvidnejših delavcev s področja filozofskih in družbenih ved, ne samo v Sloveniji, marveč tudi v Jugoslaviji. Posebej je poudarjena njegova široka razgledanost po sodobnih tokovih filozofije in družbene znanosti v svetu ter njegova odprtost do njih, ki se kaže na eni strani v izostreni kritičnosti do teženj, ki bi utegnile razvrednotiti temeljna izhodišča marksistične znanstvene misli, po drugi strani pa v opozarjanju na tisto, s čimer bi lahko obogatili teoretično, zlasti pa občo metodološko aparaturo marksistične družbene misli. Hkrati pa si s svojim zavzetim družbenopolitičnim delom prizadeva teorijo nenehno povezovati s prakso.

Poleg doktorske disertacije *Med znanostjo in metafiziko*, za katero je dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča, so izšle naslednje njegove samostojne publikacije: *Strukturalizem*, Beograd 1976, in II. dopolnjena izdaja, Ljubljana 1978; *Pomen in smisel Marxovega pojmovanja materializma*, Ljubljana 1977, Razprave I. razreda

SAZU; *Osnove dialektičnega materializma*, Ljubljana 1976, Zavod za šolstvo, zbirka Novi vidiki.

V vodilnih znanstvenih revijah in časopisih je pisal tudi o drugih aktualnih problemih s svojega področja in aktualnih družbenih dogajanjih. Nekateri prispevki v slovenskem tisku: *Marksizem, sodobna meščanska filozofija in svetovni nazor*, Ljubljana, Teorija in praksa 1978, št. 10; *Ustvarjalna sinteza marksistične misli in strategija socializma*, Ljubljana, DELO, 13. 2. 1979; *Današnji trenutek samoupravljanja*, Ljubljana, Teorija in praksa 1980, št. 6-7; *Samoupravljanje in filozofija – delež filozofije v proučevanju naše samoupravne družbe*, Zvezki za teorijo in prakso samoupravljanja, Delavska enotnost, Ljubljana 1980 in drugi.

V letu 1984 je nadaljeval z delom v okviru raziskovalnega projekta Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda (Zgodovina in razvoj marksistične misli na Slovenskem) in vodil skupino slovenskih raziskovalcev, ki je delovala v okviru jugoslovanskega projekta Spremljanje in analiziranje članske razprave ob predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ.

V zadnjih letih je poleg omenjenega opravljal in še opravlja vrsto funkcij in nalog, med drugim je član sveta Jugoslovanskega centra za teorijo in prakso samoupravljanja Edvard Kardelj, predsednik uredniškega sveta Teorije in prakse, član uredniškega sveta Anthroposa, član glavnega uredniškega odbora Enciklopedije Slovenije, član ekspertne skupine za družbene vede pri Raziskovalni skupnosti Slovenije, upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča in drugih.

Skupščina SAZU ga je 20. marca 1975 izvolila za dopisnega, 24. aprila 1981 pa za rednega člana. Zdaj vodi Inštitut za filozofijo pri ZRC SAZU.

Prejel je več družbenih priznanj in odlikovanj: medaljo za hrabrost (1950), red zaslug za narod s srebrno zvezdo (1951), red dela z zlatim vencem (1965), red dela z rdečo zastavo (1975), red republike z zlatim vencem (1979) in plaketo Politične šole CK ZKS (1987).

rojen 30. januarja 1933 v Žireh. V Ljubljani je 1958 diplomiral na Pravni fakulteti, v Beogradu pa je opravil še podiplomski študij sociologije. Od 1960 do 1963 je bil asistent za socio-

logijo na Pravni fakulteti v Ljubljani; tu je pridobil tudi doktorat družbenopolitičnih znanosti. Nato je do 1968 deloval kot raziskovalec na Inštitutu za sociologijo; od tedaj pa je profesor na FSPN, kjer je bil tudi dekan.

24. aprila 1981 je bil izvoljen za dopisnega člana, 23. aprila 1987 pa za rednega člana SAZU.

Bil je med začetniki sociološkega študija v Sloveniji in prvi predsednik Društva sociologov Slovenije. V tej vlogi je dal pobudo za združitev študija sociologije, političnih znanosti in novinarstva. Kot prvi v Jugoslaviji je uvedel predmet sociologija lokalnih skupnosti; zasnoval in predaval pa je ruralno sociologijo in razvoj jugoslovanske družbe. Kot predsednik Jugoslovanskega sociološkega združenja je aktiviral in vsebinsko razširil delovanje te organizacije; deluje pa tudi kot koordinator Sekcije za družbeni razvoj. V Mednarodnem sociološkem združenju (ISA) je deloval kot podpredsednik Raziskovalnega komiteja za urbani in regionalni razvoj; od 1986 je predsednik Raziskovalnega komiteja za socialno ekologijo. Na svetovnih kongresih ISA v Torontu, Uppsali, Ciudad Mexicu in New Delhiju pa tudi sicer je vsebinsko zasnoval ter organiziral in vodil številna sociološka posvetovanja.

Raziskoval je zlasti na treh področjih. Prvo predstavlja prostorska sociologija, kamor sodijo dela, kot so *Sociologija lokalnih skupnosti*, *Humanizacija mesta*, *Social Ecology of Change* idr. Drugo predstavljajo preučevanja družbenega razvoja, npr. *Developmental Logic of Social Systems*, *Protislovja družbenega razvoja*, raziskave o razvoju slovenskih občin idr. Tretje pa zadeva vlogo in razvoj družbenih znanosti in še posebej sociologije. V sociološko teorijo je uvedel nekatere izvirne koncepcije (npr. kolektivni potencial, tangencialno koalicijo; podal je svojo paradigmo družbenega razvoja). Njegova »razvojna logika družbenih sistemov« (soavtor)

je bila sprejeta kot izhodišče za vrsto aplikacij v mednarodnem merilu.

Izsledke svojega raziskovalnega dela je objavil v več samostojnih knjižnih izdajah, v monografskih študijah, zbornikih, raziskovalnih poročilih ter v okrog 200 člankih, recenzijah in prikazih, ki so bili objavljeni v več kot dvajsetih strokovnih revijah. Njegovi teksti so bili objavljeni v šestih tujih jezikih.

Kot predavatelj, raziskovalec ali (in) svetovalec je sodeloval na številnih znanstvenih zavodih, kot npr. na University of Pennsylvania, University of Oregon, State University of New York, University of North Carolina, Institut d'Études Politiques de Paris – Sorbonne, Institute of Development Studies – University of Sussex, Institut filosofii in sociologii – PAN, CIRCUM – Tel-Aviv, Istituto di sociologia internazionale – Gorica, Universität Trier, v »interagency mission« (ILO, FAO idr.) v Colombu, v International Study and Conference Center – Bellagio in drugod.

(Bil) je član širših uredniških odborov ali svetov revij, kot so International Journal of Sociology, International Journal of Contemporary Sociology, Ricerca sociale, The Journal of Conflict Resolution, International Journal of Sociology and Social Policy in še nekaterih domačih revij.

Proглаšen je bil za častnega člana Slovenskega sociološkega društva; prejel je odlikovanje Predsedstva SFRJ – red dela z zlatim vencem; za knjigo *Humanizacija mesta* je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča; za knjigo *Protislovje družbenega razvoja* pa nagrado dr. Vladimirja Bakarića »za vrhunski dosežek s področja družbenih znanosti in publicistike v 1986. letu«.

rojen 23. januarja 1909 v Bovcu, dr. iur., redni profesor za gospodarsko pravo na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Po maturi v Novem mestu 1927 študiral na Pravni fakulteti v Ljubljani, kjer je 1932 diplomiral in dosegel doktorat prava. Od 1932 do 1937 odvetniški pripravnik, nato do okupacije odvetnik v Mariboru. Junija 1942 odpeljan v italijansko internacijo. Po padcu fašizma delal kot aktivist OF v Ljubljani, nato po aretaciji in zaporu 1944 odpeljan v Nemčijo na prisilno delo do konca vojne. Po osvoboditvi načelnik pravnega oddelka pri Ministrstvu za industrijo in rudarstvo Slovenije do konca 1949. Leta 1950 imenovan za docenta na ljubljanski Pravni fakulteti, 1953 za izrednega in 1957 za rednega profesorja. Po upokojitvi 1979 prejel naziv zaslužni profesor.

V letih 1969 do 1973 bil direktor Zveznega zavoda za patente. Dopisni član SAZU od 20. marca 1975, redni član od 24. aprila 1981.

Je član več domačih strokovnih organizacij, dolgoletni predsednik komisije za industrijsko lastnino pri Gospodarski zbornici SRS; predsednik Društva za industrijsko lastnino Slovenije; častni član in član predsedstva Jugoslovanskega združenja za intelektualno lastnino (JUZIS). Član mednarodnih strokovnih združenj: International Law Association (ILA) v Londonu; Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle (AIPPI) v Zürichu; Société de Législation Comparée v Parizu; Internationale Gesellschaft für Urheberrecht (INTERGU) v Berlinu; ustanovni član International Association for the Advancement and Research of Intellectual Property (ATRIP).

Pogosto je bil arbiter raznih mednarodnih arbitraž za trgovinske spore, je član predsedstva Zunanjetrgovinske arbitraže pri Gospodarski zbornici Jugoslavije.

Svoje znanstveno delo je usmeril na široko področje teorije podjetja in z njo povezane teorije cirkulacije blaga in storitev, zlasti trga in njegovih zakonitosti. Ta teoretična izhodišča so podlaga pri pozornem študiju intelektualnih kreacij in njihovega pretvarjanja

v vrednosti. Tako je v svoj znanstveni interes vključil celotno področje industrijske lastnine, ne samo v njenem pravnem izrazu, temveč tudi v ustreznih ekonomskih in družbenih prvinah.

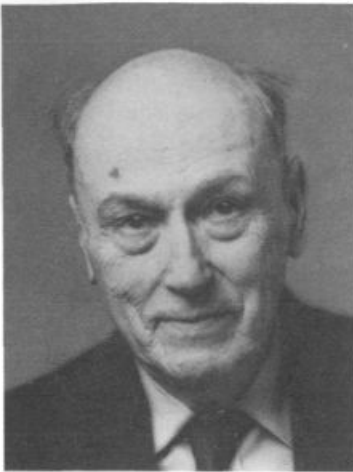
V svetovni literaturi je prvi sprožil problem mednarodnega režima industrijske lastnine (pravne zaščite inovacij in znakov razlikovanja blaga in storitev) v luči razmerja in kot kriterij razlik med državami različnih razvojnih stopenj. Obširna razprava o tem je bila objavljena 1953 v uradnem glasilu Združenih mednarodnih birojev za intelektualno lastnino (Bureaux Internationaux Réunis pour la Protection de la Propriété Intellectuelle) *La Propriété Industrielle*. Imenovan je bil za glavnega poročevalca za zakonodajo in teorijo izumiteljstva in znanstvenih odkritij v socialističnih državah pri pripravi posebnega zvezka (XIV, Copyright and Industrial Property) Mednarodne enciklopedije primerjalnega prava, pod avspicijami Mednarodnega združenja za pravne znanosti, tudi v okviru UNESCO. Razvil je na marksizmu slonečo »blagovno« teorijo intelektualnega ustvarjanja na področju tehnike, umetnosti, leposlovja in znanosti. Posebno pozornost je posvetil teoriji pravnega varstva znanstvenih odkritij, objavljeni tudi v mednarodnih revijah.

Poleg posameznih predavanj na tujih univerzah oz. fakultetah ter strokovnih združenjih je več let predaval primerjalnopravno teorijo podjetja na Mednarodni fakulteti za primerjalno pravo v Luxemburgu, v letih 1964/65 pa splošno teorijo podjetja na doktorskih tečajih pravnih fakultet državnih univerz v Kairu in Aleksandriji, 1966 ponovno v Kairu uvod v primerjalno trgovinsko pravo.

1958 in 1973 je bil član, 1970 pa tudi šef uradnih delegacij SFRJ na diplomatskih konferencah o industrijski lastnini. 1963 in 1964 je bil uradni ekspert takratnih, že omenjenih mednarodnih Združenih birojev za intelektualno lastnino (od 1967 dalje preoblikovanih v sedanjo Svetovno organizacijo za intelektualno lastnino, WIPO), 1968, 1971 in 1973 pa ekspert za probleme industrijske lastnine v državah v razvoju.

1980 mu je bila podeljena Kidričeva nagrada za življenjsko delo na področju industrijske lastnine.

Prejel je red zaslug za narod s srebrno zvezdo (1963) in red dela z rdečo zastavo (1980).

rojen 8. januarja 1906 v Gornji Radgoni (zaselek Rodmošci), dr. phil., dr. theol., upokojeni redni profesor filozofije in psihologije na Teološki fakulteti v Ljubljani. Dopisni član

SAZU od 29. marca 1979, redni od 6. junija 1983. Redni član The International Association of Applied Psychology (1953), The International Union of Psychological Science (1966), Deutsche Gesellschaft für Psychophysiologie (1959), Deutsche Akademie für Farbenpsychologie (1963), The International Association of Social Psychiatry (1983). Častni akademik pri Accademii di studi di scienze naturali e psicofisiche v Vareseju (1984), častni član Društva psihologov Slovenije (1970), častni član Jugoslovanskega komiteja za razsvetlavo (1980), častni član International Association for Research in Economic Psychology, Exeter (Anglija, 1982).

Glavno področje znanstvenega dela je psihologija. Začel je z osnovnimi raziskavami. In ko ga profesor Meyerson, predstojnik Centre de recherches de Psychologie comparative na Sorboni, vabi na Colloque international sur les problèmes des couleurs, na katerega je samo 20 povabljenih z vsega sveta, ugotavlja: »Vos travaux que j'ai eu plaisir à lire dans les Contributions du Père Gemelli et que j'ai analysés dans le Journal de Psychologie vous placent au premier plan parmi les spécialistes de ces questions« (16. aprila 1954). Potem so ga začeli vabiti na številne kongrese o barvah, pritegnili kot dopisnega člana v Centre d'information de la couleur v Parizu v Comité international d'éclairage v Bruslju in v Jugoslovanski komite za razsvetlavo. Raziskoval je zmeraj bolj »funkcionalne« barve; moral je delati projekte za barvno opremo tovarne Krka (Novo mesto), Leka, RTV Ljubljana, Iskre Telematike (Kranj), Valjaonice bakra Sevojno (Titovo Užice), šole za slepe in slabovidne itn. Ni pa ostal pri enostranski specializaciji; v svoji prvotni enciklopedični usmerjenosti je obdeloval razen splošne psihologije tudi malone vse panoge uporabne psihologije. Tako so nastala dela *Oris sodobne psihologije*, 2 zvezka, skupno 1600 strani, *Problemi psihologije*, *Psihologija ustvarjalnosti in Človek, bitje*

prihodnosti, ki pa je že okvirna antropologija, seveda pa tudi zbrano delo *Človek in barve*, ki je izšlo v srbohrvatskem prevodu v Beogradu. Nekatera dela imajo časovno prvenstvo v jugoslovanskem merilu, to so *Psihologija dela*, 1951, *Psihologija umetniškega ustvarjanja*, SAZU 1953, *Ekonomska psihologija*, 1983, *Ekološka psihologija*, 1984. Vsa desetletja posveča veliko časa osebnemu psihološkemu svetovanju, o tem je izdal osem knjig. Vsega skupaj je objavil 55 knjig (4 v italijanščini, 3 v češčini, 6 v srbohrvaščini) in nad 400 člankov in ocen, od teh nad 80 v tujih jezikih. 1955 je odklonil vabilo za rednega profesorja na graški univerzi. V akademskem letu 1958/59 je bil na vabilo univerze v Montrealu, delno tudi v ZDA.

Za *Oris sodobne psihologije* je dobil 1972 nagrado Kidričevega sklada, Kidričevo nagrado za življenjsko delo na področju psihologije pa 1983.

Razen tega je dobil naslednja odlikovanja in priznanja: red bratstva in enotnosti, 2. stopnje, 1959; red dela z rdečo zastavo, 1974; red zaslug za narod z zlato zvezdo, 1986; plaketo mesta Ljubljane ob 75-letnici življenja, 1981; plaketo utemeljitelja jugoslovanske psihologije, 1978; plaketo Društva psihologov SFRJ ob njegovi 30-letnici, 1984; odličje Cirila in Metoda, 1986; Finžgarjevo plaketo, 1986. Podatke o njem ima *Encyclopedia of Psychology*, New York 1983, in *Who's Who of Intellectuals*, International Biographical Center, Cambridge, England, 1981. Ti dve publikaciji in International Directory of Psychologists so bila priporočila za Roll of Honor pri American Biographical Institute, tam je dobil tudi častno imenovanje v Research Board of Advisors. World University Roundtable v Tusconu, Arizona, mu je podelila The Cultural Doctorate in Philosophy, 1983, univerza v Innsbrucku pa zlato doktorat, 1983. Razen tega je postal član (brez obveznosti) Komiteja »of the Management Professionals Association« v Madrasu (Indija), 1984, International Parliament for Safety and Peace pa ga je imenoval za delegata svoje skupščine, 1985.

15. oktobra 1987 je postal častni član rojstnega mesta Gornja Radgona.

rojen 5. aprila 1919 v Trstu, dr. iur., redni profesor in predstojnik katedre za pravnozgodovinske vede na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Diplomiral 1941, promoviran 1942 na Pravni fakulteti v Ljubljani. Od 1950 do 1971 upravnik oz. direktor Mestnega arhiva v Ljubljani, od 1971 redni profesor za pravno zgodovino na Pravni fakulteti v Ljubljani.

Dopisni član SAZU od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983; zunanji član Poljske akademije znanosti od 1985.

Od 1949 je član raznih strokovnih in znanstvenih svetov pri SAZU in njenih inštitutih. Kot član ožje redakcije in avtor je zlasti sodeloval pri akademiskem projektu *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev*, *Zgodovina agrarnih panog*, in pripravlja naslednje zvezke o denarju in merah.

Bil je član Mednarodne komisije za pomoč arhivom v deželah v razvoju (1969–72), je član Mednarodne komisije za zgodovino mest (od 1969), od 1980 njen podpredsednik in od 1981 predsednik, član Mednarodne komisije za zgodovino parlamentov (od 1970), od 1980 do 1985 njen podpredsednik, redni član Mednarodnega komiteja za historično metrologijo (od 1974), član Société Jean Bodin (Pariz–Bruselj) in član Evropske akademije za zgodovino v Bruslju (1981).

V povezavi s pravno zgodovino kot glavno stroko se ukvarja z gospodarsko in družbeno zgodovino, zgodovino mest, pravno etnologijo in arhivistiko. S teh področij je objavil štirinajst samostojnih publikacij (od teh štiri v tujini) in okrog dvesto razprav, člankov in recenzij v desetih jezikih v domačih in tujih znanstvenih in strokovnih publikacijah.

Aktivno, praviloma s predavanji, se je udeležil več kot sedemdesetih mednarodnih kongresov, simpozijev, sej in srečanj. Tako je med drugim predaval na simpozijih o gospodarskih posledicah turških vojn (Gradec 1970), o srednjeveški kolonizacijski zgodovini (Reichenau 1971), »Modinci« (K szeg 1972), na kongresih Mednarodne komisije za zgodovino parlamentov (Sz kesfeherv r 1972,

Strasbourg 1977, Antwerpen 1978, Madrid 1979, Perugia 1982, Firenze 1986, Bern 1987) in kot glavni referent komisije 1980 na mednarodnem kongresu zgodovinskih ved v Bukarešti, na simpoziju o položaju kmeta v 18. in 19. stol. (Hrastovec pri Celovcu 1972), na simpoziju o mestih v 15. stol. (Beljak 1973), na študijskih tednih o zgodnjem srednjem veku (Spoleto 1976, 1980, 1982), na kongresu družbe Jean Bodin o agrarnih skupnostih (Varšava 1976), na simpozijih o gradovih in cestah (Videm 1978), o revščini (Mednarodna univerza Firenze 1980), o Baumkircherju (Stadt Schlaining 1982), o historični metrologiji (Linz 1982, 1986), o preskrbi mest (Flaran v Gaskonji 1983), o razsvetljenstvu (Lüneburg 1984), na pravnozgodovinskem kongresu (Gradec 1984 – uvodni slavnostni govor), na simpoziju o Vojni krajini (Beograd 1986), na mednarodnem kongresu o zgodovini mest (Bologna 1986 – sklepno predavanje), na Millstattskih kulturnih dnevih (1987), na pravnozgodovinskem kongresu za Srednjo Evropo (Krems 1987) itd. – Predaval je tudi na arhivski šoli v Marburgu ob Lahni, na univerzah v Münstru, Freiburgu/Br., v Toruńu, na raznih avstrijskih univerzah in na Benečanskih kulturnih dnevih.

1983/84 je kot član začasnega iniciativnega odbora pri European Science Foundation (Strasbourg) sodeloval pri pripravah za mednarodno raziskavo Vlade in negospodujoče etnične skupine v Evropi 1850–1940, nato je bil koordinator III. skupine (dostop do oblastnih organov). Hkrati je bil predsednik Medakademijskega odbora za sodelovanje pri tem projektu.

Prejel je Kidričevo nagrado za knjigo *Pravna zgodovina Slovencev* (1962), s sodelavci prvo nagrado za elaborat o perspektivni namembi ljubljanskega gradu (1964). Prejel je tudi listino Zveze arhivskih delavcev Jugoslavije (1980), Gindelyjevo nagrado na Dunaju (1980), red dela z zlatim vencem (1980), priznanje Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino (1983), in je častni član Arhivskega društva Slovenije (1984).

rojen 21. februarja 1915 v Dolnjih Slavečah, občina Murska Sobota, član Sveta federacije.

Diplomiral na oddelku za slavistiko Filozofske fakultete v Ljubljani

1941, istega leta dosegel doktorat znanosti z disertacijo *Levec in Ljubljanski zvon*. Po osvoboditvi (1950) končal tretjo stopnjo študija iz družbenih ved na Inštitutu družbenih ved v Beogradu.

V NOB sodeloval od 1941. Od februarja 1942 do septembra 1943 v internaciji v Italiji, od septembra 1943 do konca vojne opravljal razne vojaške in politične dolžnosti; bil namestnik komandanta Rabske brigade, predstavnik Glavnega štaba NOV in PO Slovenije pri Komandi garibaldincev za severno Italijo, predstavnik predsedstva OF pri Komiteju za nacionalno osvoboditev za severno Italijo, predstavnik CK KPS pri vodstvu Komunistične partije Italije za severno Italijo.

Po osvoboditvi opravljal številne družbene funkcije v federaciji in v SR Sloveniji. Bil je namestnik načelnika uprave v Generalštabu JLA (1949–52), polkovnik JLA. Po odhodu iz JLA podsekretar in šef kabineta Edvarda Kardelja (1953–65), poslanec Zveznega zbora Zvezne skupščine (1965–67), stalni predstavnik SFRJ pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku (1967–69), namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve (1969–71), podpredsednik Zveznega izvršnega sveta (1971–78), predsednik Zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve (1974–78), predsednik Izvršnega sveta Skupščine SRS (1978–80), član Predsedstva ZKS (1980–82), predsednik Zveznega zbora (1982), član CK ZKJ in delegat v Zveznem zboru Skupščine SFRJ (1982–86).

Dopisni član SAZU od 1978, redni član od 1985. Redni profesor na Visoki politični šoli (1956–67), na univerzi v Beogradu od 1969 in na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani od 1974.

Od 1965 do 1967 direktor Inštituta za družbene vede v Beogradu. Bil je podpredsednik predsedstva Zveze združenj za družbene vede Jugoslavije. Član sveta Mednarodnega združenja za politične vede (IPSA) in član upravnega odbora Inštituta OZN za raziskovanje in

izobraževanje (UNITAR). Od 1974 predsednik upravnega sveta Mednarodnega centra za upravljanje podjetij v družbeni lasti v deželah v razvoju v Ljubljani, tudi njegov častni predsednik. Član upravnega sveta Mednarodnega inštituta za oceane na Malti (IOI) in član Akademije mednarodne asociacije za družbeni razvoj (AMPS – Ženeva).

Njegova znanstvena, družbenopolitična, pedagoška in publicistična dejavnost zajema področje razvoja samoupravne socialistične družbene ureditve v Jugoslaviji ter področje mednarodnih odnosov, zlasti razvoj koncepta in gibanja neuvrščenosti in družbenih procesov v deželah v razvoju.

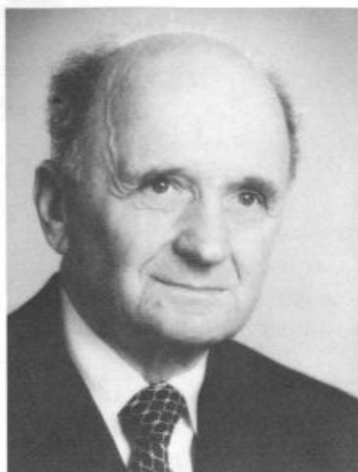
Med pomembnejšimi znanstvenoraziskovalnimi projekti, ki jih je organiziral sam ali skupaj z drugimi sodelavci, je omeniti zlasti: *Organizacija jugoslovanske komune in odnosi v njej* (Inštitut družbenih ved, 1961–63); *Odnosi v večnacionalnih skupnostih* (Inštitut družbenih ved, 1966); *Vrednosti v politiki, mednarodna primerjalna raziskava ob sodelovanju znanstvenikov iz Indije, Jugoslavije, Poljske in ZDA* (1965–69, knjiga objavljena v ZDA 1969); *Zakoni razvoja jugoslovanske komune* (1978); *Razvoj teorije in prakse samoupravnega prava v Jugoslaviji* (1984–87); *Narodnosti in narodne manjšine* (1986). Od 1983 glavni in odgovorni urednik Zbranih del Edvarda Kardelja. Objavil preko tristo razprav in člankov.

Sodeluje na mednarodnih znanstvenih in strokovnih kongresih, konferencah in seminarjih v tujini in v Jugoslaviji. Objavlja prispevke v tujih in domačih znanstvenih in strokovnih časopisih.

Partizanska spomenica 1941, red zaslug za narod z zlato zvezdo (1945), red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem (1946), red partizanske zvezde s srebrnim vencem (1948), red za hrabrost (1948), red zaslug za narod z zlato zvezdo (1954), red dela z rdečo zvezdo (1961), red republike z zlatim vencem (1974), red jugoslovanske zastave z lento (1975), številna tuja odlikovanja.

DO PISNA ČLANA

GABROVEC dr. Stane
LAVRAČ dr. Ivan

rojen 18. aprila 1920 v Kamniku. Maturiral na škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu nad Ljubljano, med vojno interniran v Italiji in Švici, 1948 diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani, doktoriral 1962 na Filozofski fakulteti v Zadru. Služboval je v Narodnem muzeju v Ljubljani kot vodja arheološkega oddelka. Od 1977 znanstveni svetnik, od 1987 upokojen. Od 1969 predava prazgodovinsko arheologijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Dopisni član SAZU je od 1987.

Od 1962 je redni član Centra za balkanološke študije pri Akademiji znanosti in umetnosti BiH v Sarajevu, od 1977 redni član Nemškega arheološkega inštituta, dopisni član Inštituta za pra- in protozgodovino Italije (od 1963), Inštituta za etruščanske in italske študije (od 1972) in od 1985 dopisni član Bavarske akademije znanosti.

Svoje glavno delo je posvetil raziskovanju bronaste in železne dobe v Sloveniji. Kot kustos Narodnega muzeja je sistematično skrbel za objavo starega fonda arheološkega arhiva, ki ga več kot polovico hranijo v tujih muzejih (Dunaj, Gradec, Trst, Harvard). Najvidnejši rezultat tega prizadevanja je objava nekropole z Mosta na Soči.

Od 1960–74 je vodil velika izkopavanja (delno s tujo soudeležbo) v Stični, ki so prinesla pomembna nova spoznanja o načinu pokopavanja, predvsem pa o naselju železne dobe. Rezultati izkopavanj niso pomembni le zaradi novega gradiva in tehničnih podatkov, ampak so dali nov uvid v zgodovino dolenske skupine, ki ima med železodobnimi kulturami Slovenije najpomembnejše mesto. Izkopavanje v Stični je imelo v mnogih pogledih pionirski značaj.

Na podlagi sistematične objave gradiva in izkopavanj je dal v številnih študijah sintezo bronaste in železne dobe Slovenije. Tako je izdelal novo kronologijo bronaste in železne dobe, od katerih ima zlasti zadnja mednarodni pomen in je bila splošno sprejeta. Na novo je opredelil kulturne skupine na Slovenskem in v njenem

sosestvu ter orisal njihovo kulturnohistorično podobo. Številne so njegove študije o posameznih kosih materialne in duhovne kulture. Med prve sodijo predvsem študije o obrambnem orožju, med druge o situlski umetnosti. Na novo je postavil tudi problem etničnih nosilcev železodobnih kultur na Slovenskem in na Balkanu.

Rezultate svojih študij je strnil v sintetičnem prikazu bronaste in železne dobe Slovenije in Istre, ki je izšel v *Praistoriji jugoslovenskih zemalja* IV/1983 in V/1987, katere sourednik je bil.

O rezultatih svojega dela je predaval na kongresih in arheoloških inštitutih doma in v tujini. Bil je urednik številnih strokovnih revij in publikacij. 1973 je vodil sekcijo za bronasto in železno dobo na svetovnem kongresu za pra- in protozgodovinske vede v Beogradu.

Narodni muzej mu je posvetil 20. in 21. zvezek *Situle* (Zbornik razprav), kjer je objavljena tudi njegova bibliografija do 1980.

rojen 11. februarja 1916 v Podlipovici pri Izlakah, doktor ekonomskih znanosti, redni profesor za politično ekonomijo in zgodovino politične ekonomije v pokoju ter zaslužni profesor

Ekonomске fakultete v Ljubljani.

Diplomiral je na Ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu leta 1940 in se zaposlil v banki, nato v zavarovalnici. V NOB je sodeloval od 1941 do 1945. Po osvoboditvi je delal v Zveznem gospodarskem svetu in v Zvezni planski komisiji (1945 do 1949), na Inštitutu za družbene vede v Beogradu je končal tretjo stopnjo študija (1951). Eno leto je bil predavatelj na Ekonomski fakulteti v Beogradu in od leta 1952 na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. 1954 je postal docent, 1961 izredni profesor in 1967 redni profesor. Študijsko se je izpopolnjeval eno leto v Cambridgeu in eno leto v Berkeleyu in Chicagu.

V dveh razdobjih je bil predstojnik katedre za politično ekonomijo, v enem razdobju prodekan in v enem dekan Ekonomске fakultete. Bil je član republiškega in zveznega ekonomskega sveta ter član sveta marksističnega centra pri CK ZKS, član in v enem mandatu predsednik Znanstvene sekcije zveze ekonomistov Jugoslavije. Je častni član Zveze ekonomistov Slovenije.

Dopisni član SAZU je od 23. aprila 1987.

Glavno področje njegovega raziskovanja je bila najprej primerjalna analiza neoklasične mikroekonomske teorije in marksistične politične ekonomije. Ukvarjal se je s problemom, kako dopolniti teorijo dolgoročnih procesov z instrumentarijem analize kratkoročnega, s konkurenco pogojenega prilagojevanja planov ekonomskih celic spreminjajočim se tehnološkim in tržnim razmeram, tako da bi marksistična politična ekonomija sistematično obsegla vse točke v delovanju ekonomskega mehanizma v njihovi povezanosti. Od konca petdesetih let je svoje raziskave posvetil pretežno politekonomskim problemom sistema socialističnega samoupravljanja. V svojih razpravah je obravnaval vrsto vprašanj ekonomskega sistema, kot so monopolistična struktura jugoslovanskega gospodarstva,

mesto osebne dela z zasebnimi produkcijskimi sredstvi v socializmu, razmerje med družbenim planiranjem in tržnim gospodarjenjem, značaj družbene lastnine in problem cene uporabe družbenega kapitala, razdelitev dohodka, problematika kategorije minulega dela v sistemu socialistične kapitalne proizvodnje.

Del svojega časa je posvetil uredniškemu in prevajalskemu delu. Bil je član uredništva srbohrvaške izdaje del Marxa in Engelsa ter član uredništva Ekonomske revije, član uredništva in avtor prispevkov za *Ekonomski leksikon* in *Ekonomska enciklopedijo* v Beogradu. Prevedel je nekaj najpomembnejših ekonomskih del marksističnih klasikov (Kautskega Agrarno vprašanje v srbohrvaščino, Hilferdingov Finančni kapital in Marxov Kapital III v slovenščino). Opravil je redakcijo besedila za drugo slovensko izdajo Kapitala.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1963), red zaslug za narod III (1946), red bratstva in enotnosti II (1947) in red zaslug za narod z zlato zvezdo (1974).

ZUNANJI DOPISNI ČLANI

BEIER dr. Friedrich Karl
BENAC dr. Alojz
BRAJKOVIĆ dr. Vladislav
BUJAS dr. Zoran
ČUBRILLOVIĆ dr. Vasa
DEMUS dr. Otto
DJORDJEVIĆ dr. Jovan
DJURDJEV dr. Branislav
FISCHER dr. Kurt
FLOTZINGER dr. Rudolf
GERŠKOVIĆ dr. Leon
LAROCHE dr. Emmanuel
LUKIĆ dr. Radomir D.
PAVIČEVIĆ dr. Branko
PEROVIĆ dr. Slobodan
SIROTKOVIĆ dr. Jakov
STEFANOVIĆ dr. Dimitrije
SUPIČIĆ dr. Ivo
TAYLOR dr. Alan John Percival

je bil rojen 1926 v Berlinu in je po končani vojni v letih 1946 do 1950 dovršil pravne študije na univerzi v Zahodnem Berlinu. Svojo znanstveno kariero je začel kot asistent na Pravni

fakulteti v Münchnu (1954–60), kjer je tudi doktoriral in se habilitiral. Leta 1965 je bil imenovan za profesorja na Pravni fakulteti univerze v Münchnu, 1971 pa je postal direktor Inštituta Maxa Plancka za tuje patentno, iznajditeljsko in konkurenčno pravo.

Prof. Beier je vrhunski teoretik na področju inovacijskega prava in tržnih institucij visoko razvite kapitalistične države, ima pa polno razumevanje za podobno problematiko socialističnih držav in držav v razvoju. Napisal je večje število samostojnih del in prispevkov v posameznih publikacijah Inštituta, v časopisih in zbornikih. Je soavtor I. in III. zvezka monumentalnega dela o pravnem varstvu pred nelojalno konkurenco v državah EGS, ki je nastalo v Inštitutu Maxa Plancka, in je hkrati eden izmed pobudnikov in organizatorjev celotnega dela. Ob vsej pozornosti, ki jo kaže instituciji mehanizma trga, raziskuje tudi razlike in sorodnosti institucij izumiteljskega prava v različnih državah, tudi v socialističnih državah in državah tretjega sveta. Prof. Beier v svojih delih išče in odkriva nova obzorja v zvezi s celotno družbeno in politično problematiko industrijske lastnine v sodobnem svetu. Je pristaš novejših šol zahodnonemških znanstvenikov, ki je opustila pozitivistično ali celo pravnodogmatsko metodo in na sodoben način raziskuje nastanek in funkcijo posameznih pravnih institucij. Prof. Beier je izdajatelj vrste knjig, posvečenih državnim ukrepom za pospeševanje raziskovalne dejavnosti kot sestavnega dela gospodarske politike.

Je član raznih nacionalnih in mednarodnih organizacij za industrijsko lastnino in avtorsko pravo, za primerjalno pravo in za humanistične znanosti, kjer ima vodilne funkcije. Je član eksekutivnega odbora Mednarodnega združenja za industrijsko lastnino – Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle (AIPPI). Od 1983 je predsednik njegovega programskega

odbora. Med drugim je izredni član Mednarodne akademije za primerjalno pravo v Parizu (1984) in častni član sveta Inštituta za izumiteljstvo in varstvo intelektualnih pravic v Krakowu (1987).

Kot ekspert je s posameznimi predavanji ali daljšimi predavateljskimi tečaji obiskal poleg zahodnoevropskih držav tudi ZDA, Japonsko in Kitajsko ter vrsto socialističnih držav, tako Poljsko, kjer je dobil medaljo »za zasluge za Univerzo Adama Mickiewicza v Poznanju«, in Jugoslavijo, kjer je dobil posebno priznanje zagrebske Pravne fakultete, plaketo *Multis pro meritis*.

Od 6. junija 1983 je zunanji dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

rojen 20. oktobra 1914 v Plehanu pri Derventi v Bosni in Hercegovini, redni profesor Filozofske fakultete v Sarajevu v pokoju, vodja Centra za balkanološka raziskovanja ANUBiH.

Diplomiral je 1937 na Filozofski fakulteti v Beogradu iz klasične filologije, arheologije in zgodovine starega veka. Doktoriral je 1951 na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Poučeval je na gimnaziji, bil znanstveni sodelavec in svetnik ter direktor Zemaljskega muzeja v Sarajevu, od 1968 do 1978 redni profesor na Filozofski fakulteti v Sarajevu.

V narodnoosvobodilnem gibanju je sodeloval od 1941, v narodnoosvobodilni vojski od 1944. Po osvoboditvi je bil član številnih družbenih in družbenopolitičnih organizacij, med drugim poslanec in delegat skupščine SR Bosne in Hercegovine, predsednik Republiškega sveta za kulturo, član CK ZK BiH, zdaj je član Sveta republike Bosne in Hercegovine.

Od 23. marca 1978 je dopisni član SAZU. Od 1961 dopisni, od 1967 redni član ANUBiH. 1971 je bil izbran za generalnega tajnika te akademije, od oktobra 1977 do oktobra 1981 je bil njen predsednik. Je dopisni član SANU, JAZU, CANU in VANU, član Nemškega arheološkega inštituta, Italijanskega arheološkega inštituta in Avstrijskega arheološkega inštituta, Izvršnega odbora Mednarodne unije za prazgodovinske in protozgodovinske znanosti.

V dosedanjem znanstvenem delu je raziskoval predvsem neolitsko in eneolitsko dobo v Bosni in Hercegovini ter na zahodnem Balkanu. Poleg tega je študiral in raziskoval tudi genezo ter materialno in duhovno kulturo Ilirov, nekaj časa pa je tudi sistematično zbiral gradivo o srednjeveških nagrobnih spomenikih – stečkah. V zvezi s tem delom je opravil deset velikih sistematičnih izkopavanj in vrsto manjših terenskih raziskovanj v arheoloških krajih. Na podlagi zbranih podatkov je izdelal popoln sintetični pregled neolitskih in eneolitskih kultur v Bosni in Hercegovini in obdelal njihov odnos do sedanjih balkanskih in širših področij. Napisal je več kot sto znanstvenih del in monografij, med njimi *Studien zur Stein- und*

Kupferzeit im nordwestlichen Balkan (Frankfurt 1961), *Glasinac I*, *Glasinac II* (Sarajevo 1956, 1957 z B. Čovićem), *Obre I*, *Obre II* (Sarajevo 1973), *Utrjena ilirska naselja I* (Sarajevo 1985), *Prazgodovinski tumuli na Kupreškem polju* (Sarajevo 1986). Začel je izdajati zbirko *Srednjevekovni nadgrobni spomenici* in objavil tri monografije: *Radimlja*, *Olovo*, *Široki brijeg*.

Pri Akademiji znanosti in umetnosti BiH je ustanovil Center za balkanološka raziskovanja, katerega člani so najbolj znani strokovnjaki v Jugoslaviji. Ta center se ukvarja predvsem z raziskovanjem ilirske kulture. V zvezi s tem je organiziral več mednarodnih simpozijev. V zadnjih letih se je intenzivno ukvarjal z organizacijo in pisanjem *Praistorije jugoslovenskih zemalja*. Doslej je dokončanih pet knjig.

Vrsto let je bil glavni urednik Glasnika Zemaljskog muzeja v Sarajevu, od 1964 je glavni urednik Godišnjaka Centra za balkanološka raziskovanja.

Z referati je sodeloval na številnih domačih in mednarodnih kongresih in simpozijih v Beogradu, Hamburgu, Sofiji, Bukarešti, Nici, Malmöju, na Dunaju, v Atenah itd.

Prejel je več odlikovanj, med njimi red republike z zlatim vencem, red zaslug za narod z zlato zvezdo, red Al merito della Repubblica Italiana, nagrado 27. julij SR Bosne in Hercegovine, nagrado ZAVNOBiH in nagrado AVNOJ.

rojen 24. januarja 1905 v Kninu, dr. iuris, redni profesor za pomorsko in splošno transportno pravo na Pravni fakulteti v Zagrebu v pokoju.

Diplomiral je 1927 na Pravni fakulteti v Beogradu, nato študiral v Franciji na univerzi v Aixu (Aix-Marseille), kjer je po obranjeni doktorski disertaciji 1933 dosegel doktorat prava. Od 1934 do 1937 je služboval v pomorskem oddelku Ministrstva za promet v Beogradu. Leta 1937 je bil izbran za docenta na Pravni fakulteti v Subotici za predmet trgovinsko in menično pravo, ki ga je tu že pred tem predaval kot privatni docent. Leta 1940 je postal izredni profesor. S tem nazivom je 1941 prišel v Zagreb, kjer je bil po osvoboditvi, ki jo je kot privrženec narodnoosvobodilnega gibanja dočakal v zaporu, 1945 izbran za rednega profesorja za pomorsko in splošno transportno pravo. To delo je opravljal do upokojitve 1975.

Leta 1961 je bil izbran za dopisnega člana JAZU, 1968 za rednega člana. Je član CANU in od 1981 zunanji dopisni član SAZU. Je član Académie de Marine – Pariz in Académie de Sciences, Arts et Belles Lettres – Aix.

Njegov znanstveni opus obsega preko 180 bibliografskih enot, napisanih deloma v tujem jeziku, zlasti angleščini in francoščini. Čeprav posega še v druge veje transportnega prava, je gradil zlasti temelje pomorskega prava Jugoslavije kot posebne pedagoške in znanstvene discipline z vsemi njegovimi javnopravnimi in premoženjskimi instituti. Posebej je omeniti njegovo disertacijo, ki obravnava zgodovino pomorskega prava naših obal, delo *Medjunarodna konvencija za zaščito ljudskega života na moru* (1937) in tu vpeljana strokovno terminologijo, priročnik za študente *Pomorsko pravo* (1949, 1950) in vse vrste prevoznega prava obsegajočo monografijo *Medjunarodno transportno pravo* (1957).

Posebne zasluge ima pri urejanju in izdajanju osmih zvezkov *Pomorske enciklopedije* (1958–64), bil je glavni urednik in sodelavec druge izdaje te enciklopedije. Je dolgoletni urednik časopisa *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, ki ga izdaja

zavod JAZU za pomorsko pravo in pomorstvo, in urednik *Vjesnika jugoslovenskog udruženja za pomorsko pravo*.

Na Pravni fakulteti v Zagrebu je bil dekan v študijskih letih 1947/48, 1957/58 in 1964/65 ter 1965/66. Je predsednik Sveta za pomorstvo JAZU in član mednarodnega stalnega arbitražnega sodišča v Haagu. Pred vojno je kot ekspert sodeloval na konferencah komiteja za pomorstvo balkanske antante, po osvoboditvi pa kot član oz. predsednik jugoslovanske delegacije na številnih diplomatskih konferencah za pomorsko pravo. Pod njegovim mentorstvom so bili pripravljene tudi vsi naši novi predpisi s področja pomorskega prava.

Bil je soustanovitelj in dolgoletni predsednik jugoslovanskega društva za pomorsko pravo in je njegov stalni častni predsednik, ustanovitelj in predsednik društva za proučevanje in pospeševanje pomorstva in njegov častni član. Leta 1964 je bil izbran za admirala Bokeljske mornarice.

Je član matičar in bivši podpredsednik Comité Maritime International – Antwerpen, član Société de Législation comparée v Parizu, član The American Society of International Law – New York, dopisni član in sodelavec Inštituta za unifikacijo mednarodnega zasebnega prava v Rimu, član International Law Association – London.

Nagrada AVNOJ 1977, odlikovanje francoske republike Chevalier d'Ordre du Mérite Maritime (1962), red dela z rdečo zastavo (1965), red republike s srebrnim vencem (1971), red zaslug za narod z zlato zvezdo, več diplom in plaket domačih in tujih ustanov.

je bil rojen 27. decembra 1910 v Splitu, dr. phil. Vseučilišča v Zagrebu in dr. h. c. Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni profesor in predstojnik oddelka za psihologijo na Filozofski fakulteti v Zagrebu v pokoju. Od 1956 do 1958 rektor Vseučilišča v Zagrebu. Dopisni član JAZU od 1960, redni od 1968. Tajnik razreda za naravoslovne znanosti JAZU od 1978 do 1985 in član predsedstva JAZU. Dopisni član SAZU od 1985.

Je pridružen član francoskega znanstvenega društva za psihologijo, član združenja za znanstveno psihologijo francoskega jezika, član Mednarodnega združenja za uporabno psihologijo, član upravnega odbora Mednarodnega združenja Voh in okus (ISOT) in član Evropske organizacije za kemorepcijo (ECRO).

Njegovo znanstveno delo je osredotočeno na pet glavnih področij, na občutenjsko psihofiziologijo, psihofiziko, psihometrijo, psihofiziologijo dela in nevropsihologijo.

Na področju občutenjske psihofiziologije se ukvarja predvsem z raziskovanjem okusnih in temperaturnih občutkov ter z zakonitostmi občutenja. Znotraj psihofizike je omembe vredno njegovo preučevanje psihofizičnega skaliranja. Za določanje absolutne občutljivosti čutov je predložil novo, kombinirano metodo. Raziskoval je ne samo intenzivnost okusa, ampak tudi njegove kvalitete. V območju psihometrije preučuje konstrukcijo novega testiranja znanja in kognitivnih funkcij. Pri psihodiagnostičnih instrumentih in oblikovanju inteligenčnih testov izhaja iz drugačnega pojmovanja inteligence kot klasična koncepcija z multifaktorsko analizo. Psihologiji dela je posvetil številne raziskave, v katerih dokazuje, da je utrujenost odvisna od oblike in vrste dela ter specifičnih lastnosti delavca samega, da klasična teorija delovne storilnosti s teorijo intoksikacije ne drži, da je bistvo utrujenosti v dezintegraciji prej integralnih funkcij in v ponovni integraciji teh funkcij na drugem nivoju. V središču njegovega zanimanja so pojavi utrujenosti, uspešnost različnih oblik sprostitve in vpliv motivacije na delovni učinek in energetsko porabo. V območju nevrofiziologije zaposluje-

jo Bujasa evocirani možganski potenciali, elektroencefalografija in elektrodermalne reakcije.

Leta 1960 je prejel nagrado Božidarja Adžija, 1973 nagrado za življenjsko delo.

Odlikovan je bil z redom dela z rdečo zastavo (1961), redom republike s srebrnim vencem (1965), redom zaslug za narod s srebrnimi žarki (1975) in redom zaslug za narod z zlato zvezdo (1987).

je bil rojen 14. januarja 1897 v Bosanski Gradiški. Zaradi sodelovanja v gibanju bosanske nacionalnorevolucionarne mladine je bil izključen iz gimnazije v Tuzli, prešel na gimnazijo

v Sarajevu, sodeloval pri sarajevskem atentatu in bil obsojen na 16 let ječe. Ob zlomu Avstro-Ogrske je bil novembra 1918 izpuščen iz ječe, dokončal gimnazijo in nato študij zgodovine na Filozofski fakulteti v Beogradu z diplomom leta 1922. V naslednjih letih je bil suplent in profesor na raznih gimnazijah, 1929 je v Beogradu doktoriral in začel delati pri seminarju za občo zgodovino novega veka na beograjski Filozofski fakulteti. Leta 1934 je postal docent, 1939 pa izredni profesor. V času okupacije je bil od 3. julija 1941 do konca 1941 v zaporu gestapa, nato do decembra 1942 v koncentracijskem taborišču na Banjici, v začetku 1943 pa je bil upokojen. Po osvoboditvi je bil reaktiviran, novembra 1947 je postal redni profesor za zgodovino narodov Jugoslavije v novem veku in opravljal je to funkcijo do upokojitve ob svoji sedemdesetletnici. Vzporedno je bil od aprila 1945 do aprila 1951 tudi minister zvezne vlade. Leta 1961 je postal redni član SANU, kjer je opravljal funkcije tajnika oddelka historičnih ved (1971 do 1977), direktorja Balkanološkega inštituta (1968 do 1977), od 1977 pa je izvoljeni član predsedstva SANU. Leta 1961 je bil izvoljen za dopisnega člana JAZU, 1969 za dopisnega člana ANUBiH, 1976 za rednega člana ANU Črne gore, isto leto tudi za inozemskega člana ANSSSR. Leta 1969 je prejel sedmojuljsko nagrado.

Bibliografija objav Vase Čubrilovića je zelo obsežna; ob njegovi osemdesetletnici je revija *Balkanica* VIII, Beograd 1977, objavila članek R. Samardžića o njem in izbrano bibliografijo njegovih objav, ki šteje 73 enot; druga bibliografija v *Godišnjaku* LXXXIV SANU za leto 1977 obsega 104 enote. Čubrilović je preučeval predvsem zgodovino novega veka, zlasti od približno srede 18. stoletja dalje, le za nekatera vprašanja je segal bolj v preteklost.

Njegovo prvo večje znanstveno delo je disertacija o bosanskem uporu 1875–78; zgodovina Bosne, posebno v turški dobi, ga je

zanimala vse življenje. Drugo področje njegovega dela je patriarhalna družba s svojimi plemenskimi in vaškimi avtonomijami, z zadrugo in ljudsko kulturo, ki ima po njegovem mnenju svojo predzgodovino, nastane pa po propadu srednjeveških fevdalnih držav in po turških osvajanjih; s tega vidika ga zanima posebej zgodovina Črne gore. Preučeval je zgodovino moderne Srbije skupaj z njeno predzgodovino od začetka propadanja moči Turčije proti koncu 17. stoletja. Za monumentalno *Istorijo Beograda* (I–III, 1974) je bil njen glavni urednik, urednik za 19. stoletje in avtor nekaterih poglavij. Hrvatska zgodovina ga zanima predvsem s stališča zgodovine jugoslovanskega problema; v tem okviru predstavlja zanimiv dokument njegova *Politička prošlost Hrvata* (Beograd 1939). Te in druge probleme je obravnaval v svoji knjigi *Istorija političke misli u Srbiji XIX veka* (Beograd 1958), morda svoji najboljši publikaciji, ki hoče predstavljati vodilno nit za razumevanje zgodovine Srbije do 1941. Zgodovina Slovencev je Čubrilovića vedno zanimala, v svojih publikacijah pa se je dotika le mimogrede.

Za Čubrilovića je značilna težnja po sintezi, ne ustavlja se ob podrobnostih. V svojih delih združuje sliko političnega in vojaškega dogajanja na terenu z analizo odnosov v sosednjih pokrajinah in politike velesil, tako da pri njem ni ostre meje med narodno in občo zgodovino.

Publikacije, ki so izšle kot njegove knjige in razprave, ne dajejo celotne slike o njegovem znanstvenem delu. V SANU je organiziral delo za študij in izdajanje virov, npr. za srbski upor in za narodno-osvobodilna gibanja na Balkanu v letih 1856–78. Kot organizator in predavatelj je sodeloval v zadnjih letih pri več znanstvenih sestankih, potem pa kot urednik in avtor pri publikacijah o teh sestankih; teh publikacij je bilo v letih od 1967–77 pet, pri njih so večinoma sodelovali tudi slovenski avtorji.

Zunanji dopisni član SAZU je od 24. aprila 1981.

(Letopis SAZU 32)

umetnostni zgodovinar, dr. fil., emerit. univ. profesor, se je rodil 4. novembra 1902 v Harlandu na Dolnjem Avstrijskem. Umetnostno zgodovino je študiral na dunajski univerzi in

1926 promoviral. 1929–36 je opravljal službo deželnega konservatorja za Koroško, bil do 1939 asistent in konservator v avstrijskem zveznem zavodu za varstvo spomenikov na Dunaju, pod nacizmom pa se je umaknil v London in postal profesor za umetnostno zgodovino na univerzi v Cambridgeu. Po koncu vojne je bil imenovan za prezidenta avstrijskega zveznega zavoda za varstvo spomenikov, dokler ni prevzel mesta ordinarija stolice za umetnostno zgodovino na univerzi na Dunaju.

O. Demus je redni član v Oesterreichische Akademie der Wissenschaften. Dopisno članstvo: Slovenska akademija znanosti in umetnosti (od 1987), Akademie der Wissenschaften und der Literatur v Mainz, Académie des Inscriptions et Belles Lettres v Parizu, Accademia Palermo, British Academy, grška akademija v Atenah, Srpska akademija nauka i umetnosti, Society of Antiquaries v Londonu, Archaeological society na Dunaju in v Atenah, Ateneo Veneto.

Med službovanjem na Koroškem se je Demus zavzeto poglobil v tamkajšnjo umetnostnozgodovinsko problematiko in 1934 izdal sintetičen pregled umetnostnega razvoja na Koroškem od antike do novejših dni (*Kunst in Kärnten*, 1934). Odkril in analiziral je številne spomenike, posebno pozornost pa je posvetil srednjeveškemu slikarstvu; o odkritjih je poročal v *Carinthia* I ter v glasilu *Die Denkmalpflege*. Ugotavljal je vlogo in specifičnosti domačih, zlasti beljaških slikarjev, med drugimi tudi Friderika iz Beljaka in njegovega sina Janeza Ljubljanskega, poseben odmev pa je imela razprava *Der Meister von Gerlamoos* (JSW 1937 in 1938), o slikarju, ki je bil pozneje identificiran s Tomažem iz Beljaka. – Prvi je osvetlil in delavniško razvrstil koroške poznogotske rezbarske delavnice, v luči invenciozno poglobljenih umetnostnogeografsko in slogovno zajetih karakteristik pa je dozorela študija *Kunstge-*

schichtliche Wechselbeziehungen in italienisch-kärntnerischen Grenzgebiet (1936), ki je nepogrešljiva tudi ob študiju srednjeveške umetnosti na Slovenskem, v Istri in Furlaniji. Izsledke slovenske umetnostne zgodovine je skrbno spremljal in o njih večkrat poročal, bil pa je tudi v tesnih stikih s slovenskim konservatorjem dr. F. Steletom, kar je spodbujalo usklajeno raziskovanje sorodnih spomenikov na obeh straneh meje. Stike s slovenskimi umetnostnimi zgodovinarji ohranja Demus še danes.

V zelo pomembni monografiji *Romanische Wandmalerei* (München 1968) je Demus obdelal spomenike evropskega romanskega slikarstva z njihovimi duhovnimi in formalnimi razvojnimi črtami. Publikacija *Die Mosaiken von San Marco in Venedig 1100–1300* (1935) je bila predstopnja za monumentalno delo *The Mosaics of San Marco, Venice* (Chicago 1986), ki je uresničila davni desiderat umetnostne zgodovine in bizantologije. V knjigi *Byzantine Art and the West* (1970) je nakazal vlogo fenomena »Bizanc« za čas med antiko in srednjim vekom ter med Azijo in Evropo.

Za predstavitev Demusove znanstvene žetve bi bila potrebna izčrpna bibliografija, v kateri bi vnovič srečali tudi dela o koroških spomenikih (npr. *Die mittelalterliche Kunst Kärntens*, Dunaj 1970; *Zur steirisch-kärntnerischen Malerei des frühen 16. Jahrhunderts*, 1975), pred objavo pa je nadvse nujna monografija o koroških poznogotskih rezbarskih delavnicah, ki zajema tudi plastike na Slovenskem.

Odlikovan je bil z Ehrenzeichen für Wissenschaft und Kunst, Oest. Ehrenkreuz I. Klasse für Kunst und Wissenschaft. Münchenska univerza mu je podelila častni doktorat, Italija pa naslov Commendatore dell Ordine di Merito della Repubblica Italiana.

je bil rojen v Beogradu 10. marca 1908. Tu je dovršil gimnazijo in diplomiral na Pravni fakulteti 1931. Doktorat političnih in pravnih ved je napravil v Parizu 1933.

Leta 1935 je bil nastavljen za docenta na Pravni fakulteti v Beogradu in 1937 prav tam izbran za izrednega profesorja. Med drugo svetovno vojno je živel v Beogradu in Srbiji kot ilegalni politični delavec.

Po vojni je bil 1946 izbran za rednega profesorja Pravne fakultete v Beogradu. Bil je sekretar komisije za obnovo Univerze in dekan Pravne fakultete. Več let je bil predstojnik katedre za politične vede na Pravni fakulteti. Predaval je politični sistem na Fakulteti političnih ved.

Od 1959 je dopisni član SANU, od 1961 njen redni član. Je član JAZU in od 1958 tudi zunanji dopisni član SAZU.

Djordjević se je kot eden vodilnih jugoslovanskih pravnikov takoj po koncu druge svetovne vojne lotil izgradnje našega ustavnega prava. Med njegova najpomembnejša dela s tega področja sodi *Ustavno pravo FNRJ* v dveh zvezkih (1946, 1947) in nova izdaja tega dela (1953). Zatem je objavil številne razprave in članke o našem ustavnem pravu v jugoslovanskih strokovnih časopisih, celo vrsto pa tudi v tujih revijah in zbornikih (francoskih, angleških in ruskih).

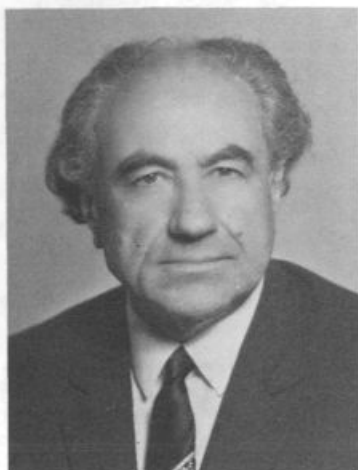
Od 1965 do 1971 je bil podpredsednik Mednarodnega združenja za politične vede, od 1981 do 1987 predsednik Mednarodnega združenja za ustavno pravo. Je član mednarodnih znanstvenih društev in pridružen profesor na Sorboni v Parizu.

Po vojni je bil imenovan za pomočnika ministra za konstituantno, to funkcijo je opravljal od 1944 do 1946. Od 1946 do 1947 je bil sekretar Komiteja za zakonodajo zvezne vlade, od 1955 predsednik Pravnega sveta. Za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije je bil imenovan 1966, za predsednika Ustavnega sodišča Srbije 1971. Od 1978 je upokojen.

Je urednik Arhiva za pravne in društvene nauke in več strokovnih publikacij in enciklopedij.

Neposredno je sodeloval pri delu vseh ustavnih komisij Jugoslavije in Srbije kot njihov sekretar ali član. Je tudi član vrste drugih političnih in strokovnih teles v federaciji in SR Srbiji.

Odlikovan je bil z redom dela z rdečo zastavo, redom zaslug za narod z zlato zvezdo (1965), redom republike z zlatim vencem (1975) in redom jugoslovanske zastave z lento (1979).

rojen 4. avgusta 1908 v Sremskih Karlovcih. Za zunanjega dopisnega člana v razredu za zgodovinske in družbene vede SAZU je bil izvoljen 7. februarja 1969.

Študiral je na Filozofski fakulteti v Beogradu narodno zgodovino in orientalno filologijo in diplomiral 1934 ter opravil doktorski izpit 1952. Od aprila 1939 je bil kustos pri Deželnem muzeju v Sarajevu, od aprila 1941 do avgusta 1945 pa je bil v nemškem ujetništvu.

Leta 1950 je postal izredni, leta 1957 pa redni profesor Filozofske fakultete v Sarajevu, kjer predava zgodovino jugoslovanskih narodov (turško obdobje) in zgodovinsko metodologijo. V šolskem letu 1964/65 je bil dekan Filozofske fakultete. Od ustanovitve Akademije znanosti i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu je njen redni član in od 7. novembra 1968 njen predsednik.

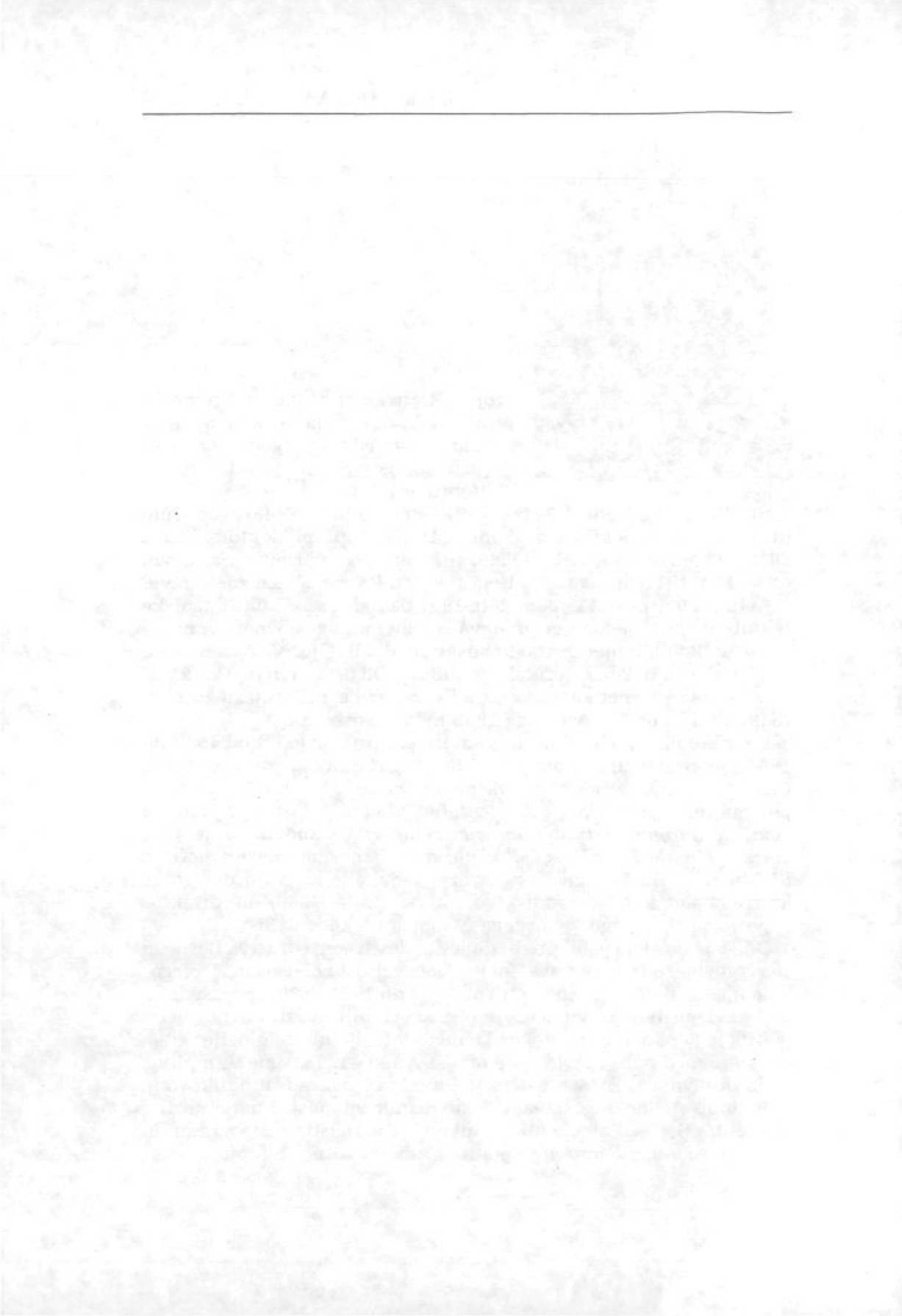
V Orientalističnem inštitutu, katerega direktor je bil od 1950 do 1964, je organiziral zbiranje arhivskega gradiva za zgodovino jugoslovanskih narodov. Na njegovo pobudo je začel inštitut izdajati publikacije: *Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskim vladavinom*. Ustanovil pa je tudi zbirko *Monumenta Turcica historiam Slavorum Meridionalium illustrantia*. Bil je član širše in ožje redakcije za pripravo druge knjige *Zgodovine narodov Jugoslavije* (izšla 1960) in direktor Jugoslovanskega zgodovinskega časopisa do konca 1965.

Od 1954 do 1956 je bil predsednik Zgodovinskega društva Bosne in Hercegovine, od ustanovitve Znanstvenega društva Bosne in Hercegovine njegov redni član in v letih od 1955 do 1959 njegov predsednik.

Prof. Djurdjev je napisal vrsto znanstvenih in strokovnih del s področja zgodovine, zgodovinske metodologije in sociologije, ki ga uvrščajo med naše najvidnejše predstavnike znanstvene discipline, ki jo obravnava. Za svoje delo je prejel več nagrad in odlikovanj.

Je dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju.

(Letopis SAZU 20)

je bil rojen 25. aprila 1913 v Bernu. Študiral je na univerzi in konservatoriju v Zürichu ter promoviral za dr. phil. v Bernu z disertacijo *Griegs Harmonik und die nordländische Folklore*.

1948 se je habilitiral na univerzi v Bernu, bil najprej privatni, nato redni docent do 1956. Od 1957 je bil profesor za muzikologijo in direktor muzikološkega seminarja na univerzi v Zürichu, od 1974 do 1976 bil dekan tamkajšnje filozofske fakultete, 1979 je bil upokojen.

Od Fischerjevih znanstvenih del je treba omeniti *Die Beziehungen von Form und Motiv in Beethovens Instrumentalwerken* (1949), *Studien zur italienischen Musik der Trecento und frühen Quattrocento* (1956), *Die Variation* (1956) in *Moderne Kunst in evangelischer Sicht* (1963). Sledijo številne razprave, ki so bile objavljene samostojno ali v muzikološki periodiki. Med njimi so npr. *Zur Theorie der Variation im 18. und beginnenden 19. Jahrhundert* (1957), *Der Begriff des »Neuen« in der Musik von der Ars nova bis zur Gegenwart* (1961), *Tradition(alismus), Antitradition(alismus) und das Problem des Fortschrittes in der Musik der Gegenwart* (1969), *Neue Quellen mehrstimmiger Musik des 15. Jahrhundert aus schweizerischen Klöstern* (1969). Avtor je izdal tudi več revidiranih starejših tiskov (P. Aretino, O. di Lasso, W. A. Mozart).

Njegove knjige in razprave so izšle tudi v angleščini (*History of the Variation, History of Passion Music, Music of the Italian Trecento and Early Quattrocento*).

V. Fischerja zanima predvsem srednji vek, vendar se posveča tudi novejšim razdobjem zgodovine glasbe. V preučevanju problemov je pronicljiv, natanko jih analizira in primerja, v sklepih prinaša mnoge, doslej še neugotovljene novosti. To velja še zlasti za večglasje poznega srednjega veka in renesanse.

Bil je predsednik Internat. Musicol. Soc. (1967–72), predsednik RISM (Répertoire Internat. des Sources musicales, 1979–87). Od 1988 je njegov častni predsednik. Je glavni urednik zbirke *Polifonična glasba 14. stoletja* in sourednik del Paula Hindemitha.

Bil je predavatelj na evropskih in ameriških univerzah (Urbana, Dartmouth, Princeton), aktivni sodelavec na številnih mednarodnih muzikoloških kongresih in simpozijih, npr. predsednik simpozija v Strasbourgu 1982 ter predsednik Mednarodnega muzikološkega društva (1967–72).

V svojem znanstvenem delu je v. Fischer pokazal zanimanje tudi za slovansko glasbeno področje, tako npr. za vire do konca 18. stoletja v slovenskem in hrvatsko-dalmatinskem prostoru. V tej smeri kaže njegov interes tudi razprava *Repertorium der Quellen tschechischer Mehrstimmigkeit des 14. bis 16. Jh.* (1969), njegovo večkratno sodelovanje na muzikoloških kolokvijih v Brnu, kot tudi aktivna udeležba na 10. kongresu Mednarodnega muzikološkega društva v Ljubljani 1967, na katerem je bil predsednik simpozija *Critical Years in European Musical History 1400–1430*.

Je član znanstvenega sveta *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music* in sodelavec številnih drugih strokovnih revij, med njimi tudi *Muzikološkega zbornika*.

Član *Akademie der Wissenschaften und der Literatur* v Mainz (1968), *British Academy* (1975), *American Musicological Society* (1980), od 29. maja 1979 tudi zunanji dopisni član SAZU.

Častni član *Royal Musical Association* (Vel. Britanija) in *International Musicological Society* (1987), častni meščan Certalda (Firenze).

V. Fischer je prejel glasbeno nagrado bernskega kantona (1974) in medaljo Nägeli mesta Züricha (1980).

se je rodil 22. septembra 1939 v Vorchdorfu (Avstrija). Po osnovnem in srednjem šolanju z maturo (1958) je na dunajski Akademiji za glasbo in umetnost študiral kompozicijo, na

univerzi pa anglistiko, germanistiko in muzikologijo. Iz slednje je 1965 promoviral za doktorja filozofije sub auspiciis Praesidentis rei publicae. Zaposlil se je v muzikološkem inštitutu dunajske univerze. V letih 1966 do 1968 je bil štipendist Humboldtove ustanove in se v muzikologiji izpopolnjeval na univerzi v Göttingenu pri prof. H. Husmannu, nato je postal asistent v muzikološkem inštitutu dunajske univerze pri prof. E. Schenku. Leta 1969 se je habilitiral na dunajski univerzi z razpravo *Discantussatz in magnus liber und seiner Nachfolge*. Od 1971 dalje je redni profesor za muzikologijo in predstojnik muzikološkega inštituta na univerzi v Gradcu.

Prof. Flotzinger je doslej objavil za avstrijsko in evropsko zgodovino glasbe več pomembnih samostojnih publikacij in številne razprave. Sodeloval je pri avstrijskih in mednarodnih leksikonih in bil urednik raznih muzikoloških in glasbenih izdaj.

Tematika, ki jo obravnava prof. Flotzinger, sega v evropsko glasbo preteklih stoletij, pa tudi v sodobnost. V svojem znanstvenem delu je precizen in prodoren, v sklepanju izviren raziskovalec, ki se uvršča med najpomembnejše avstrijske muzikologe. Zaradi visoke ravni svojih dosežkov pa sodi med osrednje osebnosti mednarodne muzikologije. Zanimiv in koristen je tudi za slovensko in jugoslovansko muzikologijo. Doslej je objavil v Muzikološkem zborniku (XII/1, 1981, 97–102) razpravo *Reduzierte Notre-Dame Conductus im sogenannten Codex Buranus*, v publikaciji Slovenska opera v evropskem okviru značilno razpravo *Zu den Anfängen des slowenischen Musiktheaters* (1982, ib. 20–42), ki jo je javno predstavil v Zborniku radova sa znanstvenog skupa održanog u povodu 150. godišnjice rođenja Ivana Zajca (1982, 7–26), pa razpravo *Ivan Zajc und das musikalische Wien um 1870*. Z referatom je sodeloval tudi na simpoziju o K. Stankoviću v SANU (Beograd 1983). Razen

tega je objavil v Muzikološkem zborniku (XVIII, 1982, 23–41) razpravo *Die Anfänge des deutschsprachigen Musiktheaters in Graz zwischen Publikationsnähe und Aufklärung*, ki je primerjalna študija glede na razpravo o slovenski operi. Kot gost je z uspehom večkrat predaval na ljubljanski Filozofski fakulteti, leta 1983 pa tudi v okviru SAZU. Razen tega je bil osrednji sodelavec v oddaji Televizije Ljubljana na temo o razvoju opere, posebej slovenske (1983).

Prof. Flotzinger z vidno naklonjenostjo spremlja slovenska muzikološka prizadevanja in hkrati pozitivno vpliva nanje. Do dogajanj v južnoslovanskem prostoru je objektiven, kar dokazuje delo *Musikengeschichte Oesterreichs* (Flotzinger–Gruber) I (1977), II (1979).

Je ustanovni član in član predsedstva Avstrijskega društva za muzikologijo na Dunaju (od 1974), član komisije za muzikologijo Avstrijske akademije znanosti (1984), član predsedstva Mednarodnega društva za muzikologijo (Basel 1977–87), član glavne komisije Društva za izdajo spomenikov glasbene umetnosti v Avstriji (1986). Od 23. maja 1985 je zunanji dopisni član SAZU.

Rudolf Flotzinger je 1966 prejel spodbujevalno nagrado (Förderungspreis) za znanost Zgornje Avstrije, 1970 Innitzerjevo in T. Körnerjevo nagrado ter 1985 zlato odlikovanje dežele Štajerske.

rojen 2. februarja 1910 v Bučju pri Slavonski Požegi. Državni podsekretar v Zveznem izvršnem svetu s funkcijo sekretarja za zakonodajo in organizacijo ter honorarni izredni profesor

pri katedri za politične znanosti Pravne fakultete Univerze v Beogradu. Za dopisnega člana v razredu za zgodovinske in družbene vede SAZU je bil izvoljen 17. oktobra 1958.

Gimnazijo je obiskoval v Slavonski Požegi in Zagrebu (1921 do 1928). Po končanih pravnih študijah na Vseučilišču v Zagrebu (1932) se je posvetil advokaturi. Od vsega začetka se je udeleževal narodnoosvobodilnega boja in se zlasti uveljavljal s propagandističnim in političnim delom ter z izgradnjo ljudske oblasti v Dalmaciji, pozneje tudi v Hrvatski. Od 1945 naprej deluje pri Zveznem izvršnem svetu kot vodilni upravni funkcionar v zadevah zakonodaje in izgraditve oblasti.

Dr. Geršković je član komiteja Mednarodnega inštituta za javno upravo v Bruslju in član sveta Association des Sciences Politiques v Parizu.

Dr. Geršković je soustvarjalec in teoretik našega socialističnega pravnega sistema, pedagog in propagator za širše splošno poznavanje novega pravnega reda in njegovih historično-revolucionarnih korenin. Na področju zakonodaje prispeva predloge o novih pravnih inštitutih. Je med vodilnimi izdelovalci predlogov za zakone in predpise o organizaciji državne oblasti v najpomembnejših razdobjih graditve naše države. Zlasti značilno za delo dr. Gerškovića je poglobljanje teoretičnega znanja o pozitivnih inštitutih naše uprave in družbenih organizacij.

S področja državne in politične znanosti je napisal vrsto znanstvenih del. 1948 je objavil prvo sistematično zbirko dokumentov o razvoju ljudske oblasti *Dokumenti o razvoju narodne vlasti s kratkimi pojasnili*. Nadalje je objavil 1957 učbenik *Historija narodne vlasti*. Ta knjiga obsega posamezna poglavja o teoretskih problemih narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije. Leta 1951 je pod naslovom *Nauka o administraciji* (O organizaciji

administracije u socijalističkoj državi I, Opšti principi organizacije administracije) objavil zbirko predavanj, ki jih je imel na Pravni fakulteti v Beogradu. To delo je prvi poizkus sistemizacije te znanstvene discipline. Leta 1956 je objavil knjigo *Državna uprava Jugoslavije*, v kateri razlaga teoretične in pravne probleme državne uprave in pojasnjuje konkretno organizacijo in pristojnost naše državne uprave. V knjigi *Društveno upravljanje u Jugoslaviji* (1957) sistematično obravnava pojave družbenega upravljanja v Jugoslaviji, ki je specifičnost jugoslovanske družbene ureditve.

(Letopis SAZU 9)

rojen 11. julija 1914 v Clamartu pri Parizu si je po 1936 dovršeni École Normale Supérieure v Parizu pridobil najprej licenciat filozofije (ès Lettres; 1937), 1938 diplomu višjih študij,

1939 je opravil agregacijo iz slovnice ter 1948 dosegel doktorat iz filozofije (ès Lettres).

Emmanuel Laroche, eden najuglednejših hetitologov na svetu, je dopisni član SAZU od 29. marca 1979.

Od 1940 do 1942 je služboval kot profesor na liceju v Chartresu, od 1942 do 1946 je bil asistent za klasična jezika na Filozofski fakulteti v Nancyju. Od 1947 do 1972 je deloval na univerzi v Strasbourgju, najprej kot docent (maître de conférences), nato kot profesor za splošno lingvistiko in primerjalno slovnico.

Vrh tega je od 1957 dalje po nekaj dni tedensko predaval na École Pratique des Hautes Études v Parizu kot »directeur d' études« v njeni 5. sekciji o hetitskem jeziku, civilizaciji, verstvu (religions hittite et asianique) in arheologiji. Od 1948 do 1964 je večkrat sodeloval pri francoskih znanstvenih misijah v Turčiji in Siriji, kot epigrafist je bil angažiran pri izkopavanjih ob Xanthosu (v Turčiji) in v Ras Shamri (Ugaritu v Siriji). Tudi sam je uspešno organiziral izkopavanja v Gülnarju (v Turčiji). Končno je bil od 1965 naprej več let direktor Francoskega arheološkega inštituta v Carigradu.

Leta 1972 je postal Membre de l'Institut (Académie des Inscriptions et Belles Lettres) in s tem dosegel najvišje priznanje francoskega znanstvenika. Popolnoma je prešel s svojim delovanjem v Pariz, ko ga je profesorski zbor starodavnega, 1530 ustanovljenega Collège de France izbral za naslednika njegovemu nekdanjemu profesorju Emilu Benvenistu. Obenem so namesto že več kot stoletne stolice za primerjalno slovnico uvedli stolico za jezike in civilizacijo Male Azije. Sprememba naslova ima načelen pomen za hetitologijo. Drugače kakor prva generacija hetitologov, ki jo pojmuje Laroche od Bedřicha Hroznega in Emila Forrerja nekako do Ferdinanda Sommerja, se druga generacija zaveda, da je klinopisna hetitščina sicer najpomembnejši, toda ne edini kulturni jezik

Male Azije. Laroche namreč trdi, da so tam ohranjeni sledovi trinajstih pisav in sedemnajstih jezikov. Hetitologija, ki je nastala v zavetju asirologije kot njeno »najlepše darilo splošni lingvistiki«, bo poslej morala prepuščati prvo mesto nastajajoči anatolščini.

Pregled njegovih publikacij do leta 1972 nudi brošura *Titres et Travaux d'Emmanuel Laroche* (Pariz 1972), ki vsebuje 100 knjižnih enot (knjig, razprav in člankov).

Med temeljna dela E. Larochea spadajo *Catalogue des textes hittites* (Pariz 1971); *Les Hiéroglyphes hittites, repartie, l'écriture* (Pariz 1960); *Dictionnaire de la langue louvite* (Pariz 1959); *Recueil d'onomastique hittite* (Pariz 1951); *Les noms des Hittites* (Pariz 1966); *La littérature hittite, les littératures hourrite et ourartienne* (Histoire des littératures. I. Encycl. Pléiade. Pariz 1977, 119–136); *Collège de France. Chaire de Langues et Civilisation de l'Asie Mineure. Leçon inaugurale faite le Jeudi 29 Novembre 1973* (Pariz, 39 s.).

K temu je treba dodati še 50 kritičnih ocen, objavljenih v francoskih in drugih revijah.

je bil rojen 31. avgusta 1914 v Miloševcu (Srbija), diplomiral na Pravni fakulteti v Beogradu 1937, doktoriral na Pravni fakulteti v Parizu 1939. Za docenta sociologije prava na Pravni fakulteti v Beogradu je bil izbran 1940, za izrednega profesorja za teorijo države in prava 1950, za rednega profesorja 1956. Upokojen je bil 1982.

Dopisni član SANU je postal 1961, redni član 1970. Glavni tajnik SANU je bil od 1971 do 1974, njen podpredsednik od 1974 do 1977, tajnik oddelka družbenih znanosti od 1977 do 1981.

Je dopisni član JAZU in SAZU, kot tudi poljske znanosti in madžarske akademije znanosti.

Bil je tajnik Združenja pravnikov Srbije, podpredsednik Jugoslovanskega združenja za filozofijo in sociologijo ter Jugoslovanskega združenja za sociologijo.

Je član številnih jugoslovanskih in mednarodnih društev s področja prava in sociologije ter član uredništev naših in tujih časopisov teh strok.

Lukić se ukvarja predvsem s teorijo in filozofijo prava, s sociologijo in politologijo in je objavil iz problematike teh področij več knjig, številne študije in članke v domovini in na tujem. Predaval je na naših in nekaterih tujih univerzah ter sodeloval na mnogih znanstvenih posvetovanjih doma in v Evropi.

V francoščini je izšla njegova doktorska disertacija *La force obligatoire de la norme juridique et le problème d'un droit objectif* (Pariz 1939), kot tudi *Théorie de l'Etat et du droit* (Pariz 1974), v ruščini *Metodologija prava* (Moskva 1981).

Lukić je nosilec plakete Srpske akademije nauka i umetnosti, sedmojuljske nagrade (1970) in oktobrske nagrade (1975). Odlikovan je bil z redom dela z rdečo zastavo (1970), redom zaslug za narod z zlato zvezdo (1979) in vrsto drugih priznanj.

se je rodil 2. marca 1922 v Nikšiću v Črni gori. Od leta 1938 je sodeloval v naprednem mladinskem gibanju. Bil je tudi aktivni udeleženeec pri pripravah za julijsko vstajo leta 1941 v Črni gori. Od julija 1941 do konca vojne je sodeloval v raznih enotah NOV. Je član Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

Po končanem študiju na Pravni fakulteti v Beogradu (1949) je nadaljeval šolanje na Inštitutu za družbene vede in bil zatem nastavljen za sodelavca na Zgodovinskem inštitutu Srbske akademije znanosti in umetnosti. V letih 1957/58 je bil na specializaciji na Zgodovinski fakulteti moskovske univerze.

Je redni član Črnogorske akademije znanosti in umetnosti in je bil od 1964 do 1972 njen predsednik. Izvoljen je bil tudi za dopisnega člana ANUBiH in marca 1977 za zunanjega dopisnega člana SAZU.

Pavičevićeva znanstvena dela obravnavajo zgodovinsko problematiko črnogorske države, njegova doktorska disertacija *Stvaranje crnogorske države* opisuje proces razpadanja plemenske družbe v Črni gori in nastajanje osrednje oblasti, kakor tudi izgradnjo državne strukture. Njegova druga večja študija je *Crna gora u ratu 1862* (Beograd 1963), v njej je analiziral vzhodno politiko evropskih velesil in zlasti razložil diplomatsko in vojaško zgodovino črnogorsko-turške vojne 1862 ter pokazal na njen pomen za razvoj nacionalne in državotvorne misli pri Črnogorcih.

Pavičević je posvečal posebno pozornost tudi izdajanju zbirk zgodovinskih virov. Tako je skupaj z I. Božićem in I. Sindikom pripravil izdajo *Paštrovskih listin* iz 16. do 18. stoletja, skupno s T. Nikčevićem pa zgodovinske listine iz 15. do 19. stoletja. Izdal je tudi Gopčevićevo knjigo o črnogorsko-turški vojni iz let 1876 do 1878. Pripravil je kritično izdajo *Kazivanje Starih Trebješana*. V uvodni študiji k tej izdaji je razpravljal o nekaterih problemih iz politične zgodovine Črne gore v začetku 18. stoletja in posebno o problemih, ki zadevajo kulturno zgodovino. Ko je preučeval črnogorsko zgodovino, je pokazal veliko pozornost do zunanje politike

Rusije v letih 1818 do 1820. V sklop zgodovinskih proučevanj spadajo še njegove razprave o *Vladiki Savi Petroviću v Rusiji 1743/1744*. Pomembne so razprave *Odjek ruske revolucije 1905 u Srbiji*, *Njegoševa misija u Rusiji 1837*, študija *Njegoš i Jakov Nikolajević Ozereckovski ter Promena ruske politike protiv Crne gore* in *Politika cara Pavla I. do Crne gore*.

Omeniti kaže še razprave in članke *Rusija i aneksiona kriza 1908–1909*, *Rusija i Bosansko-hercegovački ustanak 1875–78 (I–II)*, *Crna Gora i Boka Kotorska od Požunskog do Tilzitskog mira*, *O istorijskim korijenima Gorskog vijenca* in *Proglašenje Danila Stankova Petrovića za knjaza Crne Gore*.

Pavičević je prejel več vojnih in mirodobnih odlikovanj. Je nosilec partizanske spomenice 1941.

rojen 10. septembra 1932 v Prokuplju (Srbija), doktor pravnih znanosti, redni profesor Pravne fakultete na Univerzi v Beogradu, redni član Znanstvenega društva SR Srbije, zu-

nanji dopisni član SAZU.

Predmet raziskovanja S. Perovića je področje civilnega prava, zlasti obligacijsko pravo, o katerem je napisal več znanstvenih študij, objavljenih v Jugoslaviji in tujini. Glavna dela s tega področja so *Obligaciono pravo* (učbenik), *Zabranjeni ugovori*, *Formalni ugovori u građanskom pravu*, *Opšta teorija ugovora*, *Nedopušteni ugovori u spoljnjoj trgovini i raskid ugovora u robnom prometu*. *Praktikum za stvarno pravo*, *Nasledno pravo* (soavtor), kakor tudi druge študije (npr. *Granice slobode ugovaranja*; *Die Kodifikation des Obligationenrechts in Jugoslawien*; *Pojam i primena dobrih poslovnih običaja*; *L'influence de l'ordre public sur la validité des contracts*; *Raskid ugovora zbog promenjenih okolnosti i načelo pravne sigurnosti*; *Le rôle des normes non juridiques dans le droit*; *Les principes et les règles générales de la nouvelle loi Yougoslave sur les obligations en matière de contrats*; *Načela i značaj Zakona o obligacionim odnosima*).

Poleg iz civilnega prava je objavil študije iz splošne teorije prava, zakonodajne politike, arbitražnega prava kot tudi iz filozofije prava. Osrednja dela s to tematiko so: *Retroaktivnost zakona i drugih opštih akata – teorija sukoba zakona u vremenu*, *Ogled o stečenim pravima*, *Javni poredak*, *Primernost pravnih normi društvenim odnosima*, *Moral i obligacije*, *Uloga prava, pravna svest i pravna sigurnost*, *Kriza pravnog sistema*, *Uloga vanpravnih normi u pravu*, *Povratno dejstvo interpretativnih zakona*, *Pravna organizacija antinomije savremenog saobraćaja*, *Moralizovanje ugovora*, *Stanje našeg prava sa stanovišta spoljne trgovine*, *Načelo ustavnosti i zakonitosti u postupku donošenja zakona*, *Forma arbitražnog sporazuma i sredstva dokazivanja*.

Kot glavni urednik, odgovorni urednik in avtor je sodeloval pri mnogih enciklopedijah prava, leksikonih in komentarjih v strokov-

nih publikacijah. Omeniti kaže naslednje: *Enciklopedija imovinskega prava* (trije zvezki), *Komentar zakona o obligacionim odnosima* (dva zvezka), *Pravna enciklopedija* (prej Pravni leksikon), *Leksikon prava medjunarodnih privrednih odnosa*, *Ekonomski leksikon*.

Sodeloval je na številnih znanstvenih in strokovnih posvetovanjih v domovini in tujini, z uvodnimi ali nosilnimi referati.

Je glavni in odgovorni urednik časopisa *Pravni život* (od 1980 naprej), član Zveznega pravnega sveta, član *Société de législation comparée* v Parizu, član zakonodajne komisije Skupščine SR Srbije, arbiter pri zunanjetrgovinski arbitraži pri Privredni komori Jugoslavije, arbiter za reševanje sporov pri arbitraži mednarodne trgovske zbornice v Parizu.

je bil rojen 17. novembra 1922 na Rabu. Od 1941 je bil član SKOJ-a in udeleženeč narodnoosvobodilnega gibanja, od 1943 član KP in aktivni udeleženeč narodnoosvobodilnega boja.

Je doktor ekonomskih znanosti, redni profesor Ekonomske fakultete Vseučilišča v Zagrebu, predsednik JAZU in glavni urednik Enciklopedije Jugoslavije. Zunanji dopisni član SAZU od 1979, dopisni član ANUBiH in dopisni član CANU. Član Komiteja za planiranje razvoja pri Združenih narodih, član Mednarodne ekonomske asociacije in Ekonomske asociacije Indije.

J. Sirotković je takoj po diplomi na Ekonomski fakulteti 1948 in med prvimi v Jugoslaviji začel raziskovati pogoje razširjene reprodukcije v socializmu. V to fazo njegovega znanstvenega dela sodi disertacija *Planiranje proširene reprodukcije u socijalizmu* (1951). Sodeloval je pri ustanovitvi Ekonomskega inštituta v Zagrebu in ga vodil od 1952 do 1955. Medtem je objavil knjigo *Novi privredni sistem FNRJ* (1954), zatem kot rezultat dela pri metodologiji ekonomskega planiranja publikacijo *Akumulacija i proširena reprodukcija 1952–1956*. Oblikovanju celovite metodologije ekonomskega planiranja, utemeljeni na Marxovi teoretski misli, je posvečena tudi knjiga *Metode ekonomske analize i ekonomska politika* in druge študije iz let 1952 do 1960. Monografsko delo o planiranju *Problemi privrednog planiranja u Jugoslaviji* (1961) pa upošteva zlasti planiranje v različnih družbenoekonomskih sistemih, družbenoekonomsko pogojenost planiranja in analizo elementov v sistemu planiranja. V naslednjih letih Sirotković raziskuje sistem planiranja kot del celotnega gospodarskega sistema v pogojih samoupravljanja in v tej smeri sodeluje pri kolektivnih znanstvenih delih *Problemi daljnega razvoja privrednog sistema* (1962) in *Problemi teorije i prakse socijalističke robne proizvodnje u Jugoslaviji* (1965), objavi pa tudi samostojno znanstveno delo *Privredni sistem i društveno planiranje u Jugoslaviji* (1964). Omembe vreden je njegov delež pri izdelavi programa za predmet univerzitetnega študija ekonomika Jugoslavije in pri učbeniku za ta predmet, ki je od 1962

do danes doživel šest izdaj. Naslednja pomembna Sirotkovičeva dela so: *Planiranje u sistemu samoupravljanja* (1966) in *Društveno planiranje* (1979), *Teorija i politika ekonomskega razvoja* (1972 in 1976) ter obsežna študija o temeljnih vprašanjih ekonomske strukture, ekonomskega sistema in ekonomske politike (1983). Sirotkovičeva dela so prevedena v angleški, francoski, ruski, poljski in češki jezik.

Udeležil se je številnih mednarodnih posvetovanj ekonomistov v Londonu, Manchesteru, Berkeleyu, Haagu, Moskvi, Pragi, Adis Abebi, Santiagu, New Delhiju, Genevi in drugod.

Prejel je nagrado Ekonomske fakultete v Zagrebu (Mija Mirkovića), republiško nagrado Božidarja Adžija in nagrado AVNOJ (1982).

Prav tako tudi več domačih in tujih odlikovanj, med njimi red za hrabrost, red zaslug za narod druge stopnje, red dela z rdečo zastavo, red bratstva in enotnosti z zlatim vencem, red republike z zlatim vencem in red jugoslovanske zastave z lento.

je bil rojen 25. novembra 1929 v Pančevu v Srbiji. Je doktor filozofije (Oxon.), znanstveni svetnik, direktor Muzikološkega inštituta SANU. Redni član SANU od 12. decembra 1985,

dopisni član JAZU od 11. marca 1986, dopisni član SAZU od 23. aprila 1987 in stalni član sodelavec Matice Srpske od 28. februarja 1987. Je član mednarodnega odbora Musica Antiqua Europae Orientalis za izdajanje faksimilov glasbenih rokopisov.

Znanstvenoraziskovalno delo usmerja k preučevanju stare bizantinske in slovanske, posebno srbske glasbe v rokopisih z nevmsko notacijo. Transkribira melodije z liturgičnimi besedili iz 15. do 18. stoletja, zlasti pesmi v čast srbskih svetnikov. Analizira njihove melodične in ritmične značilnosti in bogato duhovno vsebino besedil. Te pesmi iz 15. stoletja je objavil v knjigi *Stara srbska muzika* (Muzikološki inštitut, Beograd 1975). Dosežke svojih raziskovanj je podal na domačih in mednarodnih znanstvenih posvetovanjih in kongresih ter s študijskim zborom Muzikološkega inštituta SANU, ki ga je ustanovil 1969.

Z zborom je priredil koncerte v domovini, Angliji, Franciji, Avstriji, Italiji, Grčiji, Zvezni republiki Nemčiji in Poljski. Posnel je ploščo *Stara duhovna muzika* (v dveh izdajah), ki predstavlja beneventansko, galikansko, gregorijansko, bizantinsko, glagoljaško, hrvatsko, rusko, bolgarsko in srbsko glasbeno izročilo. Prav tako je v samostanu Staro Nagoričane iz 14. stoletja posnel film *Muzika srednjevekovne Srbije*.

Bil je član komisije za obrambo doktorskih disertacij na katedri za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Uredil je dva zbornika z mednarodnih znanstvenih posvetovanj, ki jih je organizirala SANU (Kornelije Stanković i njegovo doba, Život i delo Petra Konjovića). Je član več medstrokovnih odborov v SANU. S sodelavci je postavil stalno razstavo *Stara srpska muzika* v fruškogorskem samostanu Velika Remeta, v številnih drugih samostanih v Srbiji in Jugoslaviji pa je posnel duhovno glasbo.

•

se je rodil 18. julija 1928 v Zagrebu. Bil je redni profesor na glasbeni akademiji v Zagrebu, zdaj je redni profesor na univerzi humanističnih ved v Strasbourg. Od 1983 je redni član

JAZU, od 1987 tajnik njenega razreda za glasbeno umetnost in muzikologijo ter član predsedstva JAZU. Od 1981 je zunanji dopisni član SAZU. Od 1982 do 1987 je bil predsednik Mednarodnega muzikološkega društva, zdaj je doživljenjski član sveta društva.

Napravil je univerzitetni doktorat na Sorboni v Parizu (1962) in državni doktorat na univerzi humanističnih ved v Strasbourg (1986). Od 1970 najprej je glavni urednik trijezičnega strokovnega časopisa *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music* (Zagreb).

Glavna področja njegovega znanstvenega dela so estetika in sociologija glasbe, socialna zgodovina glasbe od 17. do 19. stoletja ter metodologija in sistematizacija glasbenega raziskovanja. Na teh področjih, posebno v estetiki in sociologiji glasbe, je odprl nova pota in objavil razprave v več jezikih. Bil je pobudnik nastanka muzikološkega oddelka na Glasbeni akademiji zagrebškega Vseučilišča in Zavoda za muzikološka raziskovanja JAZU. Ukvarjal se je tudi s prevajanjem.

Ivo Supićić je objavil naslednje knjige: *La musique expressive* (Pariz 1957), *Elementi sociologije muzike* (Zagreb 1964), *Wstep do socjologii muzyki* (Warszawa 1969), *Musique et Société. Perspectives pour une sociologie de la musique* (Zagreb 1971), *Estetika evropske glazbe* (Zagreb 1978), *Music in Society. A Guide to the Sociology of Music* (New York 1987).

Od njegovih številnih novejših razprav naj omenimo: *Estetski pogledi u novijoj hrvatskoj muzici* (Arti musices–Am 1970), *Matter and Form in Music* (International Review of the Aesthetics and Sociology of Music–IRASM 1970), *Expression and Meaning in Music* (IRASM 1971), *Muzička materija i forma* (Am 1971), *Sens et non-sens en musique* (IRASM 1972), *De musica intergritate Federi-*

ka *Grisogona–Bartolačića* (Zvuk 1972), *Zvok kot gradivo ali znak in smisel glasbe* (Muzikološki zbornik 1973), *Suvremena estetika i umjetnička glazba* (Am 1975), *Glazba u djelu F. Grisogona v Zborniku radova o F. Grisogonu* (Zadar 1975), *Contemporary Aesthetics of Music and Musicology* (Acta Musicologica 1975), *Glazba i masovni mediji – neki osnovni problemi* (Zvuk 1977), *Markovčeve koncepcije stila u glazbi*, Zbornik radova u povodu 75. godišnjice rođenja Pavla Markovca (Zagreb 1979), *Aesthetics of Music – Particularity and Universality* (The World of Music 1983), *Early Forms of Musical »Mass« Culture*, Music in the Classic Period. Essays in Honor of Barry S. Brook (New York 1985), *Perspectives pluridisciplinaires: difficultés d'approche* (IRASM 1985), *Situation sociohistorique de la musique aux 17e, 18e et 19e siècles*, Jean et Brigitte Massin, ur., Histoire de la musique occidentale (Pariz 1985), *Court Music: Means and Symbol of Power*, La Musique et le Rite, sacré et profane (Strasbourg 1986), *Sociology of Music and Ethnomusicology* (The World of Music 1986), *Les approches socio-historiques de l'oeuvre musicale* (IRSAM 1986).

je bil rojen 25. marca 1906 v kraju Birkdale, Southport, Lancashire, v Angliji. Študiral je zgodovino najprej v Oxfordu in na Dunaju, pozneje tudi v Londonu in Parizu. Postal je pre-

davatelj (assistant lecturer) na univerzi v Manchestru in prišel nato kot univerzitetni predavatelj (university lecturer) in član (fellow) Magdalen Collegea na univerzo v Oxfordu.

Že za njegovi prvi dve knjigi, objavljeni še pred drugo svetovno vojno, o italijanskem problemu v evropski diplomaciji v letih 1847–49 (*The Italian Problem in European Diplomacy 1847–49*, Manchester 1934) in o prvem boju Nemčije za kolonije (*Germany's First Bid of Colonies*, 1936), je značilna avtorjeva usmerjenost na zgodovino meddržavnih odnosov v 19. stoletju. Nato sta sledili v času vojne in po njenem koncu dve knjigi, ki sta po svoji problematiki ozko povezani. Knjiga *Pot nemške zgodovine, pregled razvoja Nemčije od 1815* (*The Course of German History: A Survey of the Development of Germany since 1815*, London 1945) je poskus razumeti značilnosti nemškega problema s pomočjo zgodovine. Knjiga *Habsburška monarhija 1815–1918, zgodovina Habsburškega cesarstva in Avstro-Ogrske* (*The Habsburg Monarchy 1815–1918: A History of the Austrian Empire and Austria-Hungary*) je izšla v Londonu 1942, nato pa 1948 v drugi, predelani izdaji, ki je izšla tudi v slovenščini. Avtor vidi ključ za razlago propada Avstro-Ogrske v odnosu med vladajočimi in podrejenimi narodi. Propad je bil nujen, zamujenih možnosti ni bilo, boj med nadnarodnostno dinastično državo in nadnarodnostnim načelom je bilo potrebno izbojevati do konca. Glavni problem zgodovine Srednje Evrope v tej dobi vidi Taylor v pomenu narodnih preporodov dotlej kmečkih narodov, pri čemer se mesta v etničnem pogledu nujno prilagodijo svoji agrarni okolici. V zvezi s tem je Taylor že od decembra 1944 v seriji publikacij o vprašanju Trsta, ki so pri nas izšle v italijanskem prevodu (Autori inglesi parlano sul problema della Regione Giulia, Reka 1946), zastopal jugoslovansko stališče. Taylor ni bil prvi britanski zgodovinar, ki so ga zanimali jugoslovanski problemi,

vendar so bili prej v ospredju odnosi med Srbi in Hrvati, Dalmacija in Reka, ne pa Slovenci in Hrvati zahodno od Wilsonove črte. Taylorja zanimajo problemi narodnega preporeda prej kmečkega ljudstva, odnos med mestom in podeželjem, med pristaniščem in zaledjem, zato gleda na te probleme drugače. S svojimi stališči je seveda v nasprotju z uradnim britanskim stališčem. Na drugi strani pa je tedaj upal, da bo angleško-sovjetsko zavezništvo začetek svetlejših prihodnosti človeštva in jugoslovanski Trst znak sodelovanja, ne nasprotovanja med Sovjetsko zvezo in Zahodom.

Pozneje je objavil A. J. P. Taylor še mnogo knjig in razprav o raznih temah, predvsem o meddržavnih odnosih v Evropi v razdobjih od 1848 do začetka druge svetovne vojne. Sem spada njegovo verjetno najboljšo delo *The Struggle for Mastery in Europe 1848–1918*, ki je izšlo najprej v Oxfordu 1954 in potem v številnih izdajah in prevodih, med njimi tudi v srbohrvaščini (Borba za prevlast u Evropi 1848–1918, Sarajevo 1968) s kritičnim predgovorom M. Ekmečića. Največ polemik pa je Taylor izzval s svojo knjigo *The Origins of the Second World War*, New York 1961).

A. J. P. Taylor spada med vodilne zgodovinarje meddržavnih odnosov v Evropi v 19. in 20. stoletju. V svoji univerzitetni karieri je opravljal različne funkcije kot predavatelj in profesor, zdaj je upokojen kot profesor zgodovine meddržavnih odnosov (international history) na univerzi v Oxfordu, je pa tudi častni član (honorary fellow) Magdalen Collegea v Oxfordu.

Od 6. junija 1983 je zunanji dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

II. RAZRED
FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE

REDNI ČLANI

BERKOPEC dr. Oton
BERNIK dr. France
BEZLAJ dr. France
ČOP dr. Bojan
JURANČIČ dr. Janko
KOS dr. Janko
KUMBATOVIČ-KALAN ing. arh. Filip
LOGAR dr. Valentin
MERHAR Boris
MORAVEC Dušan
PATERNU dr. Boris
STANONIK dr. Janez
VIDMAR Josip
ZADRAVEC dr. Franc

rojen 6. decembra 1906 v Vinici pri Črnomlju, dr. phil., znanstveni sodelavec Češkoslovaške akademije znanosti v pokoju.

Leta 1927 se je vpisal na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je študiral slavistiko pri Prijatelju, Kidriču, Ramovšu in Nahtigalu. Jeseni 1928 nadaljeval študij na Karlovi univerzi v Pragi. Tu obiskoval zlasti predavanja M. Murka, J. Horáka in V. A. Franceva. Doktoriral 1933 na podlagi disertacije *A. S. Puškin in srbske ljudske pesmi*. Od 1931–33 obiskoval tudi nižjo in višjo šolo za znanstvene biblioteke. Od 1929–46 bibliotekar, vodja jugoslovanskih oddelkov v Slovanski knjižnici v Pragi, od 1935–39 in od 1945–52 pa tudi lektor slovenskega jezika in literature na Karlovi univerzi. Od 1946–47 kulturni ataše pri ambasadi FLRJ v Pragi. Jeseni 1947 se je vrnil v bibliotekarsko službo v Narodno in univerzitetno knjižnico v Pragi, kjer je bil vodilni bibliotekar do 1958, ko je sprejel mesto sodelavca v Slovanskem inštitutu (pozneje Inštitutu jezikov in literatur) Češkoslovaške akademije znanosti. Tu je delal v literarnozgodovinskem oddelku in v oddelku retrospektivne bibliografije slavik, ki ga je vodil od 1962 do 1971, ko je odšel v pokoj. Poleti 1977 se je preselil v Ljubljano.

Zunanji dopisni član SAZU od 5. februarja 1971, dopisni član od junija 1977, redni od 1981.

Član Slovanskega inštituta v Pragi (1946), član znanstvenega sveta Slovanske knjižnice v Pragi (1956), član Društva slovenskih književnikov (1964), član Literárněvědné společnosti pri ČSAZ (1973).

Od 1931 dalje je sodeloval s članki in razpravami s področja slavistike, zlasti zgodovine češko-jugoslovanskih kulturnih stikov, v revijah *Slovanský přehled*, *Slavia*, *Slavische Rundschau*, *Československo-jihoslovanská revue*, *Knihovník idr.*, v dnevnikih pa je poročal o literarnem življenju v Jugoslaviji, zlasti na Slovenskem. Pred vojno je sodeloval v *Ljubljanskem zvonu* in *Jutru*, po vojni pa v *Slavistični reviji*, *Jeziku in slovstvu*, *Dialogih idr.* V enciklo-

pediji Ottův slovník naučný nové doby je pod šifro O. B. objavil nekaj sto prispevkov s področja jugoslovanskih književnosti, zgodovine, umetnosti idr., v Enciklopediji Jugoslavije pa je izšel njegov članek *Jugoslovanske književnosti kod Čeha i Slovaka*. S sodelovanjem pesnika Josefa Hore in mlajših čeških prevajalcev je izdal antologijo moderne slovenske poezije *Hvězdy nad Triglavem* (1940 in 1946) in ji napisal predgovor. S pesnikom Františkom Halasom sta izdala izbor epskih ljudskih pesmi južnoslovanskih narodov *Zpěvy hrdinství a lásky* (1954); za novo izdajo *Jugoslávské zpěvy* (1958), pri kateri je sodeloval tudi Vilém Závada, pa je napisal uvodno študijo. S sodelovanjem čeških pesnikov je izdal izbor lirike Otona Župančiča *Úsvity a bouře* (1962), P. P. Njegoša *Horský věnec* (1963), izbor pesmi Srečka Kosovela *V malém plášti slov* (1974). Po Berkopčevi zaslugi je izšla 1983 v Pragi antologija *Nové hvězdy nad Triglavem*, ki predstavlja poezijo prvih pesniških rodov na Slovenskem po drugi svetovni vojni. – Kot znanstvenik je posvečal veliko pozornosti gradivu o kulturnih zvezah med Čehi in Jugoslavnimi, zlasti Slovenci, zato je kot bibliotekar ves čas bivanja v Pragi zbiral bibliografske podatke o njih, v jugoslovanskih knjižnicah pa je zbiral gradivo za knjigi *T. G. Masaryk a Jihoslované* (1938) in *Česká a slovenská literatura, divadlo, jazykozpyt a národopis v Jugoslavii* (1940). Od njegovih drugih monografskih bibliografskih del so pomembne še *Prešeren v češki književnosti* (1964), *Littératures yougoslaves en Tchécoslovaquie 1945–1964* (1965), *Rešetarova knihovna ragusian* (1967), *Michail Šolochov v české literatuře* (1970). Med njegovimi razpravami so še posebej tehtne: *Prešeren* (1936), *Fran Levstik* (1936), *Doneski k literarnim stikom Prešerna in Čopa ...* (1961/62), *Kopitarjevi prepisi slovenskih ljudskih pesmi ...* (1961/62), *Ivan Cankar v čeških prevodih in v luči češke publicistike v začetku stoletja* (1969 do 1971), *Anton Aškerc a Češi* (1975) idr.

Čopova diploma, častni član Društva književnih prevajalcev Slovenije, priznanje češkoslovaškega ministrstva kulture (srebrna plaketa S. K. Neumanna), nagrada Češkega literarnega fonda (1976).

rojen 13. maja 1927 v Ljubljani. 1946 dovršil gimnazijo, potem ko med vojno ni mogel študirati, 1951 diplomiral na Filozofski fakulteti ljubljanske Univerze iz jugoslovanskih književnosti in jezikov, ruskega in nemškega jezika ter zgodovine. 1960 napravil doktorat literarnih znanosti. Nazivni redni profesor za zgodovino slovenske književnosti.

Od 1951 do 1957 asistent za slovensko literarno zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od 1961 do 1972 tajnik in urednik Slovenske matice. Od 1972 dalje znanstveni sodelavec, višji znanstveni sodelavec in znanstveni svetnik v Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU v Ljubljani.

Od 1983 dopisni, od 1987 redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, od 1988 tajnik njenega II. razreda.

Raziskuje slovensko književnost 19. in 20. stoletja, zlasti tri obdobja njenega razvoja: obdobje realizma in njegove predstavnike Simona Jenka, Frana Levca in Janka Kersnika, obdobje simbolizma, predvsem Ivana Cankarja, ter novejšo slovensko književnost, vojno prozo od 1941 do danes. Njegovo znanstveno delo teži deloma v primerjalno preučevanje slovenske književnosti v avstrijskem in nemškem kontekstu, deloma se podaljšuje v teoretska razglabljanja (o metodi literarne interpretacije, ritmu in metru itd.).

Izdal je knjige: *Lirika Simona Jenka* (Slovenska matica, Ljubljana 1962), *Cankarjeva zgodnja proza* (Cankarjeva založba, Ljubljana 1976), *Simon Jenko* (Znameniti Slovenci, Ljubljana 1979), *Problemi slovenske književnosti* (Državna založba Slovenije, Ljubljana 1980), *Tipologija Cankarjeve proze* (Cankarjeva založba, Ljubljana 1983), *Ivan Cankar* (Državna založba Slovenije, Ljubljana 1987) in *Slovenska vojna proza 1941–1980* (z Marjanom Dolganom; Slovenska matica, Ljubljana 1988).

Uredil, z uvodi, spremnimi besedami in opombami je opremil petindvajset knjig. Od teh naj omenimo zbornik razprav in člankov *Slovenska matica 1864–1964* (1964), *Fran Levca – Eseji, študije in*

potopisi (1965), *Pisma Frana Levca* v treh knjigah (1967–73), za zbirko *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* dve knjigi Jenkovega *Zbranega dela* (1964–65), sedem knjig Cankarjevega *Zbranega dela* (1967–75) in zadnjo, šesto knjigo Kersnikovega *Zbranega dela* (1984) ter antologijo *Trst v slovenski poeziji* (1984).

Objavil je blizu 250 znanstvenih razprav, študij in člankov doma in v tujini, med drugim v Wiener slawistischer Almanach (Dunaj), Steirische Berichte zur Volksbildung und Kulturarbeit (Gradec) in Helikon (Budimpešta). Njegova izbrana bibliografija je natisnjena v Slavistični reviji 1987 (2, 227–236).

Od 1961 je član upravnega odbora Slovenske matice in njenega knjižnega odseka, od 1965 član Društva slovenskih pisateljev. Od 1967 član uredniškega odbora Slavistične revije, od 1981 glavni urednik znanstvenokritične zbirke *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev*, od 1987 član uredniškega odbora *Naših razgledov*.

Je sodelavec mednarodnega znanstvenega projekta *Zgodovina srednjeevropskih književnosti* pri katedri za primerjalno književnost na Univerzi v Innsbrucku. Uvrščen je v edicijo *International Directory of Distinguished Leadership* (ZDA).

Udeležil se je številnih slovenskih, jugoslovanskih in mednarodnih znanstvenih srečanj, z referatom tudi mednarodnih kongresov slavistov v Pragi (1968) in Zagrebu (1978).

Imel je več individualnih predavanj na univerzah v Zagrebu in Beogradu, nekaj let tudi ciklična predavanja v Mednarodnem centru za postdiplomske študije v Dubrovniku. Dvakrat, v letnih semestrih 1978/79 in 1983/84, je bil gostujoči profesor na univerzi v Celovcu. Predaval je še na drugih avstrijskih in zahodnonemških univerzah: v Innsbrucku, Bonnu, Frankfurtu ob Maini, Giessnu in Marburgu ob Lahni.

1975 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča. 1964 spominsko plaketo Slovenske matice, 1987 red dela z zlatim vencem.

se je rodil 19. septembra 1910 v Litiji. Slavistiko je študiral v Ljubljani in Pragi in 1936 diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani; tu je 1939 doktoriral z delom *Oris slovenskega knjižnega izgovora*. Do 1950 je (s prekinitvami med vojno) delal kot gimnazijski profesor v Ljubljani. Od 1949 je bil sodelavec Inštituta za slovenski jezik pri SAZU, od 1958 izredni in od 1963 redni profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Po upokojitvi 1981 je bil izvoljen za zaslužnega profesorja Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Od 3. julija 1964 je redni član SAZU, od 1973 dopisni član ANU BiH in od 1983 dopisni član JAZU.

Bil je načelnik Etimološko-onomastične sekcije Inštituta za slovenski jezik SAZU in je predsednik Komisije za historične slovarje slovenskega jezika in član Znanstvenega sveta Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Bil je sourednik Slavistične revije, glavni in odgovorni urednik Jezika in slovstva in revije *Onomastica Jugoslavica*.

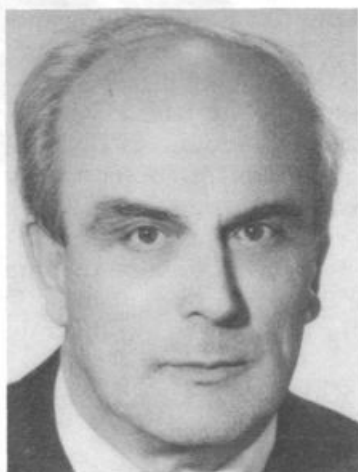
Od 1965 je predaval na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture za tuje slaviste, aktivno je sodeloval na več jugoslovanskih slavističnih kongresnih in na mednarodnem slavističnem kongresu v Moskvi; kot onomastik je sodeloval na jugoslovanskih in mednarodnih onomastičnih konferencah.

Dobil je Prešernovo nagrado za knjigo *Slovenska vodna imena*, bil je odlikovan z redom zaslug za narod z zlato zvezdo (1969), je častni član Zveze slavističnih društev Slovenije.

Čeprav je pred vojno začel znanstveno delati kot fonetik, se je od 1942 sistematično ukvarjal s pripravami za etimološki slovar slovenskega jezika. V ta sklop sodijo tudi raziskave slovenskega imenskega fonda. Prva knjiga *Etimološkega slovarja slovenskega jezika (A–J)* je izšla 1976, druga (K–O) 1982. Poleg dolge vrste etimoloških in imenoslovnih razprav je izdal tudi knjigo *Eseji o slovenskem jeziku* (1967).

Kot etimolog in onomastik ne obravnava samo slovenskega izraznega fonda, ampak posega globoko tudi v leksiko srbohrvaščine, makedonščine in med drugimi slovanskimi jeziki posebno ruščine in beloruščine. Osnovna ideja, ki se je rodila med njegovim delom in jo poskuša dokazati z vedno novimi prijemi, je jezikovna razčlenjenost Praslovanov z dokaj močno razvitimi narečji ali morda celo v več samostojnih jezikih. Razvil je metode etimološkega dela in je na tem področju mednarodno priznan strokovnjak. Pozornost splošnega primerjalnega jezikoslovja so vzbudili predvsem njegovi dokazi, da se s preučevanjem južnoslovenske leksike začenja novo poglavje tudi za raziskovanje baltskih jezikov.

Kot etimolog in onomastik z novimi odkritji pogloblja dognanja, načrtana v predhodnih letih. Čeprav je večina njegovih moči naravnana v dokončno izdelavo gesel za tretjo knjigo *Etimološkega slovarja slovenskega jezika*, intenzivno posega tudi v imenoslovna vprašanja; rezultat takšnega dela niso samo imena, ki jih vključuje v *Etimološki slovar*, ampak tudi številne razprave, ki presegajo meje slovenskega imenoslovja. V njegovi etimološki delavnici se je izšolalo nekaj mladih slovenskih raziskovalcev, z izkušnjami njegovega dela pa so se obogatili tudi sodelavci drugih etimoloških središč v Jugoslaviji in zunaj nje.

rojen 23. maja 1923 v Ljubljani, dr. phil., redni profesor za primerjalno jezikoslovje na PZE za primerjalno jezikoslovje in orientalistiko Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kar-

delja v Ljubljani.

1941 vpisal na ljubljanski univerzi klasično filologijo in indoevropsko primerjalno jezikoslovje in 1947 diplomiral. Od leta 1949 bil asistent v seminarju za primerjalno jezikoslovje, od leta 1960 predavatelj za indoevropsko primerjalno jezikoslovje v istem oddelku. Doktorsko disertacijo *Prispevek k zgodovini labialnih pripon v indoevropskih jezikih* branil 1970 in bil 1971 promoviran za doktorja filoloških znanosti. Od 1971 izredni, od 1972 pa redni profesor za primerjalno jezikoslovje na oddelku (zdaj PZE) za primerjalno in splošno jezikoslovje in orientalistiko Filozofske fakultete v Ljubljani. Je predsednik sveta te PZE od 1975, zadnji dve leti pa spet njen predstojnik.

Dopisni član SAZU od 13. marca 1972, redni član od 25. marca 1976. V okviru Inštituta za slovenski jezik pri SAZU je deloval kot član glavnega uredniškega odbora pri *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* pri II., III. in IV. knjigi. Po letu 1983 je zaradi bolezni to dejavnost opustil. Istočasno je bil član znanstvenega sveta omenjenega inštituta.

Je član Linguistic Society of America, Baltimore, ZDA.

Že od gimnazijskih let se je zanimal za primerjalno jezikoslovje, to zanimanje pa je še razširil in poglobil kot študent in diplomant klasične filologije in primerjalnega jezikoslovja. Raziskuje preteklost indoevropskih jezikov z več zornih kotov. Najbolj ga je pritegnila etimologija stare grščine, hetitsčine in baltoslovanskih jezikov. Oblikoslovje in historično fonetiko raziskuje v zadnjem desetletju na področju toharščine. Razrešil pa je tudi marsikatero uganko indoevropske morfologije in sintakse, zlasti na področju t. i. indouralske teorije, ki jo je pravzaprav močno pospešil in utemeljil on sam. Iz tega področja je imel obširno predavanje leta 1973 pred Wiener Sprachgesellschaft in v Regensburgu leta 1979.

Svoja dela objavlja v obliki samostojnih publikacij (do zdaj osem), deloma pa kot članke (čez šestdeset) v domačih in tujih revijah. Uspešno se loteva tudi t. i. malih jezikov, pri katerih je tveganje razlag večje; poskuša jih navezati na znane velike jezike. Jezikoslovne izsledke opira na etnološka in druga zgodovinska dejstva; odmev takih razlag je viden pri sokolegih, prim. besedo *ir* v Bezlajevem *Etimološkem slovarju slovenskega jezika* (I, 1976, 212).

Kot predstojnik svoje PZE je uspešno razširil dejavnost te inštitucije, tako da ima zdaj katedre za znanstvenoraziskovalno delo na področju splošne indoevropéistike, indologije in hetitologije in splošnega jezikoslovja in tri lektorate (madžarski, arabski in kitajski).

1976 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča.

rojen 18. decembra 1902 v vasi Andrenci, občina Lenart v Slovenskih goricah, doktor filoloških znanosti, redni profesor za zgodovino srbskega ali hrvaškega jezika ter starejšo

hrvaško in srbsko literaturo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani v pokoju, dopisni član SAZU od 25. marca 1976 in redni od 24. aprila 1981, član Srbske akademije znanosti in umetnosti zunaj delovnega sestava od 12. decembra 1985, stalni član sodelavec Matice srbske od 28. februarja 1987, dobitnik Specialne Vukove nagrade 1987 (za Ivom Andrićem 1971, Desanko Maskimović 1975 ter Pavlom Savićem 1984) »za izjemen prispevek k razvoju kulture v Socialistični republiki Srbiji in SFRJ«.

Klasično gimnazijo je obiskoval 1916/24 v Mariboru in Ptuju, slavistiko 1925/30 v Ljubljani in Beogradu.

Doktorsko tezo *Kajkavsko narječje kao književni jezik u djelima Tita Brezovačkoga*, 350 strani rokopisa, skrajšana objavljena kot študija *O strukturi leksike v srbskohrvatskem in slovenskem jeziku*, Razprave SAZU, II. r., 7, 1970, 248/298, je obranil 30. decembra 1961 (pred komisijo, ki ji je predsedoval akademik dr. Mate Hraste, redni profesor Filozofske fakultete v Zagrebu).

Od 1930 do 1951 je bil profesor srbskohrvatskega jezika na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, zadnja štiri leta direktor te šole, od 1952 do 1961 profesor za srbskohrvatski jezik in književnost na Višji pedagoški šoli v Ljubljani, obenem od 1953 do 1961 honorarni, nato redni član učnega osebja na ljubljanski Filozofski fakulteti do upokojitve 1977.

Znanstveno raziskuje problematiko južnoslovanskih jezikov, predvsem srbskohrvatskega in slovenskega jezika, njune leksike in akcentologije, južnoslovansko jezikovno genezo na Balkanu in v Srednji Evropi, v zgodovinskem in kulturnem prostoru med Carigradom, Budimpešto, Dunajem in Benetkami. Iz tega kompleksa raziskav je objavil vrsto znanstvenih in strokovnih publikacij, knjig, razprav in člankov. Leksikografijo na relaciji slovenski-srbskohrvatski jezik je razvijal na znanstveni podlagi in s tem

odprl slovenskemu jeziku vrata v svet hrvatske in srbske besedne ustvarjalnosti ter omogočil srbskohrvatsko govorečim sodržavljanom temeljito umevanje slovenskega jezika in slovenske kulture (Slovensko-srbohrvatski slovar, DZS, Ljubljana 1981, 1406 str.; Srbskohrvatsko-slovenski slovar, DZS, Ljubljana 1986, 3. izd., XXVIII + 1362 str).

Od 1. novembra 1964 do oktobra 1982 je bil načelnik Leksikološke sekcije Inštituta za slovenski jezik pri SAZU ter član glavnega uredniškega odbora *Slovarja slovenskega knjižnega jezika*, pri II., III. in IV. knjigi (do februarja 1984) predsednik tega odbora, sodelavec *Slovarja* od I. do IV. knjige, vršilec dolžnosti upravnika Inštituta za slovenski jezik od 1. julija 1982 do 15. februarja 1983.

Iz sociološke literature je prevedel knjigo Georgija Plehanova *Osnovni problemi marksizma*, Ekonomska enota, 1932. Decembra 1940 in januarja 1941 je uredil dve številki dijaškega glasila *Srednješolec*.

Junija 1941 je bil soustanovitelj Matičnega odbora OF na Tehniški srednji šoli in nato kot aktivist do konca vojne sodeloval v osvobodilnem gibanju. Od 1947–53 je bil mestni ljudski odbornik, še naprej član rajonskega in univerzitetnega komiteja KPS, udeleženec II. kongresa KPS, 1964–67 predstojnik oddelka za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani, dve volilni obdobji zapored predsednik Slavističnega društva Slovenije ter od 1975 njegov častni član.

Za delo med okupacijo je bil odlikovan z redom zaslug za narod III, za delo v Akademiji in na Fakulteti, zlasti za delo pri *Slovarju slovenskega knjižnega jezika*, z redom dela z zlatim vencem (1973) ter z redom republike s srebrnim vencem (1977). Ob 30-letnici vstaje mu je Skupščina mesta Ljubljane dala častno priznanje.

rojen 9. marca 1931 v Ljubljani, dr. literarnozgodovinskih ved, redni profesor za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

1956 diplomiral na oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani, tu 1969 doktoriral s temo *Prešeren in evropska romantika*. Od 1953 do 1957 bil sourednik revije *Beseda*, 1959–63 dramaturg ljubljanskega Lutkovnega gledališča, 1960–62 sourednik revije *Perspektive*, od 1963 do 1970 profesor za slovenski jezik s književnostjo na VII. gimnaziji v Ljubljani. 1970 bil izvoljen za izrednega profesorja na oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani, za rednega profesorja leta 1975. Od 1976 do 1986 bil predstojnik tega oddelka.

Dopisni član SAZU od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

Od 1969 član uredniškega odbora revije *Sodobnost*, od 1973 *Slavistične revije*, od 1978 *Primerjalne književnosti*. Predsednik izvršilnega odbora Društva za primerjalno književnost SR Slovenije v letih 1973–76 in 1984–86; upravnik Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU od 1980 do 1983; glavni urednik *Literarnega leksikona* pri tem Inštitutu od 1981; predsednik Znanstvenega sveta Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU od 1984, od tega leta član *Strokovnega sveta za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije* itd.

Njegovo strokovno in znanstvenoraziskovalno delo zajema številna področja. V letih 1950–60 se je posvečal predvsem literarni kritiki, pisal že tudi o načelnih problemih literarne teorije, estetike in filozofije. Po letu 1960 je svoje delo usmeril v literarno zgodovino in literarno teorijo, pretežno s stališč primerjalne književnosti. V središču teh prizadevanj je bilo najprej prešernoslovje: v letih 1965–66 je uredil *Prešernovo Zbrano delo* v dveh knjigah, izdal knjigo interpretacij *Prešernov pesniški razvoj* (1966, srbski prevod 1968), 1970 knjigo *Prešeren in evropska romantika*, zatem objavil

še vrsto prešernoslovskih razprav. 1979 je izšla knjižna monografija *Matija Čop*. Sodeloval je pri urejanju Cankarjevega *Zbranega dela* s pripravo sedmih knjig z opombami (1967–75), o Cankarju je objavil več obsežnih študij. Posebne razprave je napisal še o Trubarju, V. Vodniku, S. Jenku, slovenski prozi in dramatik 19. st., Župančiču, J. Vidmarju in drugih; razprave o sodobni slovenski literaturi je objavil v knjigi *Moderna misel in slovenska književnost* (1983, srbski prevod 1984, tega leta zanj nagrada Željezare Sisak). V letih 1964–77 je za zbirko *Sto romanov* prispeval vrsto študij o romanih Hemingwaya, Wilda, Camusa, Joycea, Th. Manna, Grimmelshausna, Hoffmanna, Lermontova, Turgenjeva, Faulknerja idr. Problemom filozofije umetnosti, literarne teorije in vede je posvetil samostojne knjige in knjižne razprave: *Znanost in ideologija* (1970), *Literatura* (1978), *Romantika* (1980), *Morfologija literarnega dela* (1981), *Roman* (1983), *Marksizem in problemi literarnega vrednotenja* (1983), *Razsvetljenje* (1986) in *Predromantika* (1987). Iz območja filozofije, literarne teorije in zgodovine zajemajo snov učbeniki oziroma priročniki: *Oris filozofije* (1967), *Temelji filozofije za gimnazije* (1973), *Pregled slovenskega slovstva* (1974), *Pregled svetovne književnosti* (1978) in *Očrt literarne teorije* (1983). Pripravil je več antologij slovenske in svetovne književnosti s komentarji in opombami. Kot urednik je sodeloval pri leksikonskih izdajah *Literatura* (1977), *Slovenska književnost* (1982) in *Enciklopedija Slovenije* (1987–).

roj. 25. marca 1910 v Gradcu, matura na mariborski realki 1928, diploma inženirja arhitekta na ljubljanski univerzi 1936, še pred diplomo asistent prof. Ivana Vurnika, nato predavatelj na tehniški fakulteti. Aktivist 1941–45: ilegalno delo v Ljubljani in italijanski zapori, udeleženec prvih ilegalnih Plenumov kulturnih delavcev OF 1941/42, sekretar part. biroja in glavnega odbora kulturnih delavcev OF 1943; v partizanih načelnik v Upravni komisiji za osvobojeno ozemlje, med zimsko ofenzivo 1943/44 v XIII. (Loški, pozneje Bračičevi) brigadi, nato delo v Glavnem štabu NOV ter ravnatelj SNG za osvobojeno ozemlje do 1945; med 21. junijem in 28. septembrom 1944 v Partijski šoli pri CK KPS, demobiliziran kot major JLA. Aktivistična dejavnost po vojni ni prenehala: tako je 1978 s petim sklicem obnovil Plenum kulturnih delavcev OF (osrednji referat: Znana in neznaná NOB); med prve poizkuse novega vrednotenja uporniške lirike sodi antologija *Kri v plamenih* (s Cenetom Vipotnikom) 1951, 1961; esejistično pričevanje o kulturi med NOB, prepleteno s spominskim gradivom in historično dokumentacijo, zajeto v trojnost poezije, gledališča in likovne umetnosti, se je uveljavilo kot pravi partizanski brevir, malone že prešel v legendo: *Veseli veter* (1956; druga izdaja 1975).

1945: prvi rektor nove Akademije za igralsko umetnost (poznejšé Akademije za gledališče, radio, film in televizijo) in ordinarius za zgodovino slovenskega in evropskega gledališča, ob sklepu akademske poti redni profesor in predstojnik Centra za teatralogijo in filmologijo pri AGRFT, zaslužni profesor ljubljanske Univerze 1978, dopisni član SAZU od 24. aprila 1981, redni član od 23. maja 1985.

Vodilo Kalanove pisateljske, pedagoške in raziskovalne dejavnosti je organska povezava slovenske kulture z evropskim izročilom, kar je prešlo v teatrološko terminologijo z geslom »evropeizacija slovenske gledališke kulture« (1957). Ta težnja je bila očitna že v novelistiki, ki presega domačijski okvir in uvaja nove razsežnosti

(Pustolovci 1933, Otrok 1949, Gospodična Mary 1960), nato v esejistiki (Nemirni čas 1968, Med Trubarjem in moderno 1974, 1977).

Raziskovalno delo je Kalana zaposlilo tudi v mednarodnih organizacijah. Tako je bistveno prispeval k veljavi Slovenskega centra PEN, po 1952 dejaven član mednarodnih teatroloških združenj: med ustanovitelji Mednarodne zveze za gledališke raziskave (Fédération internationale pour la recherche théâtrale 1957) in Mednarodnega inštituta za gledališke raziskave (Istituto internazionale per la ricerca teatrale 1961), od tedaj stalni član eksekutive FIRT in direktorija IIRT. V sodelovanju s temi ustanovami je izoblikoval načela zgodovine gledališča na empiričnih podlagah z obsežnimi dokumentacijskimi zbirkami in s historičnokritično metodiko. Usledline teh raziskav se da razbrati v knjigah *Odmevi z ekrana* 1969, *Anton Tomaž Linhart* 1979, *Živo gledališko izročilo* 1980, *Hvalnica igri* 1980, *Svet komedijantov* 1987, *Scena in avditorij* 1988.

Priznanja in odličja: nagrada Društva slovenskih književnikov (1956), Prešernova nagrada (1981), zlata značka Sterijinega pozorja in zlata značka Borštnikovega srečanja (1978), red bratstva in enotnosti II (1946), red zaslug za narod III (1951), red zaslug za narod z zlato zvezdo (1975), častno priznanje za udeležbo v organiziranem osvobodilnem delovanju v Ljubljani med NOB (1971), spominska značka SNOUB M. Bračiča (1985), zlata značka Zveze rezervnih vojaških starešin za zasluge v NOB (1985), Chevalier de l'Ordre des arts et des lettres (1985).

rojen 11. februarja 1916 v Horjulu, dr. phil., redni profesor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani v poklju in njen zaslužni profesor.

Diplomiral je na Filozofski fakulteti v Ljubljani februarja 1940, promoviral junija 1941. Honorarni suplent na škofijski gimnaziji v Šentvidu od oktobra 1940 do maja 1941. Med vojno aktivist OF. Februarja 1941 aretiran, zaprt in interniran v Italiji. Od julija 1944 v partizanskem taborišču Gravina pri Bariju na kulturno-prosvetnem delu, nato v Bariju sourednik lista Domovina (skupaj z dr. F. Kozakom) in vodja tehnike štaba baze NOV in POJ do aprila 1945. Do konca maja 1945 član redakcije v Državni založbi Jugoslavije v Beogradu. Od junija 1945 do januarja 1947 šef kabineta ministrstva prosvete v Ljubljani, nato do novembra 1958 sodelavec v Dialektološki sekciji Inštituta za slovenski jezik. 1958 docent, 1962 izredni in 1967 redni profesor za zgodovino in dialektologijo slovenskega jezika na Filozofski fakulteti v Ljubljani do upokojitve 1978. Od 1978 do 1985 honorarni redni profesor za oba predmeta. Prodekan Filozofske fakultete 1964–66, dekan 1968–70.

Dopisni član SAZU od 1972, redni od 1981, štiri leta tajnik II. razreda SAZU. Dopisni član JAZU od 1986. Član Medakademijskega odbora za jugoslovanske dialektološke atlase in komisije OLA, član delovne skupine in redakcije OLA pri Mednarodnem slavističnem komiteju v Moskvi in več let vodja fonetske sekcije OLA.

Glavno področje njegovega znanstvenega dela je proučevanje slovenskih govorov. Za *Slovenski lingvistični atlas* je na terenu zapisal okoli 200 slovenskih govorov, za *Slovanski lingvistični atlas* (OLA) pa 8. Izsledke tega dela je sproti objavljial v Slavistični reviji, Jeziku in slovstvu in drugih strokovnih publikacijah.

Med drugimi je opisal arhaične ziljske govore v Zgornjesavski in Kanalski dolini; opisal in razložil je posebnosti govora na Dovjem in okolici; zgornjesavinjsko narečje je izločil iz savinjščine kot posebno narečno enoto; govore po severnih pobočjih Pohorja uvrstil

med koroške remšniške; kraško narečje razložil kot sekundarno, nastalo po prekrivanju beneško-briške narečne osnove z notranjskimi narečnimi elementi; razjasnil nastanek gorenjskega monoftongičnega sistema in razvoj dolenjskega $u \leftarrow ou \leftarrow \acute{o}$; na novo zapisal rezijanske govore in jih strnjeno opisal z nekaterimi novimi osvetlitvami in razlagami; opisal značilnosti govorov Baške grape v okolici Podbrda in Nemiškega Ruta; obsoško narečje je razložil kot nadaljnjo razvojno fazo beneškega nadiškega narečja ob stiku z rovtarskimi govori; razložil genezo govorov ob zgornji Kolpi (Osilnica) in v Istri itd.

Je soavtor nove karte slovenskih narečij in avtor knjige *Slovenska narečja* (1975), soavtor knjig *Slovenska krajevna imena* (1985), *Fonološki opisi srpskohrvatskih/hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih opšteslovenskim lingvističkim atlasom* (1981), *Slovník slovanské lingvistické terminologie* (soavtor slovenskega dela; 1977) idr.

Nekatere od njegovih študij so: *Sistemi dolgih vokalnih fonemov v slovenskih narečjih*, *Konzonantni sistemi v slovenskih narečjih*, *Dialektična podoba Pohorja*, *Govori na Pivki*, *Slovenski govori v Istri in njihova geneza*, *Slovenska dialektična metatonija*, *Diftongizacija in monoftongizacija v slovenskih narečjih*, *Slovenski dialekti – temeljni vir za rekonstrukcijo razvoja slovenskega jezika* idr.

Odlikovan z redom republike s srebrnim vencem (1980). Častni član Slavističnega društva Slovenije.

rojen 1. maja 1907 v Trstu, profesor za zgodovino slovenske književnosti na Pedagoški akademiji v Ljubljani v pokoju; v letih 1960–67 višji predavatelj za zgodovino slovenskega slov-

stva na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Njegovo znanstveno delo je posvečeno preučevanju ljudske poezije in slovenske literature od razsvetljenstva do konca realizma in moderne. S prvega področja je njegovo temeljno delo razprava o slovenski ljudski pesmi v prvi knjigi *Zgodovine slovenskega slovstva* (1956). V krajši in nekoliko dopolnjeni obliki je isto snov obdelal v spremni besedi k izboru *Slovenske ljudske pesmi* (1961) in v *Zgodovini slovenskega slovstva od začetkov do 1848* (1963). V istem smislu je sodeloval tudi v prvi knjigi *Slovenskih ljudskih pesmi* (1970). Posamezne probleme slovenskega ljudskega pesništva je obravnaval tudi v člankih in ocenah, to poglavje pa je dopolnil tudi še z izborom *Mlada Breda* (1978).

O problemih prešernoslovja je razpravljal v literarnozgodovinskih in stilističnih razpravah: *Prešernovo »Neiztrohnjeno srce« v sklopu njegovih balad in »Poezij«* (1962/63), *Besedna igra in Prešeren* (1957/58), *Še kaj o slovenski rimi* (1966), *K zgodovini svobodnega verza v slovenščini* (1969/70). Vodniku je posvetil *Glose o Vodniku pesniku* (1958) in raziskavo *Odkod Vodniku snov za basen Kos in brezen?* (1956).

Moderni, predvsem Ivanu Cankarju, je posvetil poglavitno skrb. Izdal je 10 knjig Cankarjevih *Izbranih del* (1951–59) z izvirnimi in prodornimi opombami in 15 komentiranih izdaj Cankarjevih posameznih spisov. V kratkem in stvarnem, zelo zgoščenem slogu je napisal še več drugih literarnozgodovinskih, kritičnih in poljudnih člankov.

Kot literarni zgodovinar je samosvoj učenec svojih akademskih učiteljev Prijatelja in Kidriča. Njuno metodo je previdno, toda odločno obogatil z lastnimi literarnoteoretičnimi dognanji in socio-loškimi pogledi.

Dopisni član SAZU je od 25. marca 1976, redni član od 23. maja 1985.

1974 prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča, 1975 je bil imenovan za častnega člana Slavističnega društva Slovenije.

1973 je bil odlikovan z redom dela z zlatim vencem.

rojen 4. oktobra 1920 v Ljubljani, ravnatelj Slovenskega gledališkega muzeja v pokoju.

Dopisni član SAZU od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981;

od februarja 1984 do aprila 1988 tajnik razreda za filološke in literarne vede. Častni član Slavističnega društva.

Po maturi se je vpisal na Filozofsko fakulteto ljubljanske Univerze, ob okupaciji pa študij prekinil in se vključil v delo Osvobodilne fronte (1941–45); vmes je bil v italijanskih taboriščih, pozneje v NOV najprej vojni dopisnik in nazadnje član uredništva Slovenskega poročevalca, kjer je skrbel predvsem za kulturno rubriko. Urednik te rubrike je ostal tudi pri dnevniku Slovenski poročevalec v Ljubljani (1945–49). V tem času je diplomiral iz slovenske, južnoslovanske in primerjalne književnosti (1948). Sodeloval je pri ustanavljanju novega Mestnega gledališča ljubljanskega in kot prvi dramaturg te ustanove (1949–62) skrbel za njen repertoar, zlasti za uprizarjanje izvirnih novosti, za obnavljanje domačega izročila in za uvajanje sodobnih, dotlej pri nas še neznanih svetovnih mojstrov. Hkrati je zasnoval periodične publikacije tega gledališča in knjižno zbirko, ki jo je urejal vrsto let in sam napisal štiri zvezke (Pomenki o sodobnih dramah, 1958; Gledališki obiski, 1962; Podoba Jožeta Tirana, 1970; Iskanje in delo Ferda Delaka, 1971). V letih 1962–75 je vodil Slovenski gledališki muzej in preusmeril to ustanovo tudi k raziskovalnemu delu. S tem namenom je ustanovil prvo slovensko revijo za gledališko zgodovino (Dokumenti SGM) in hkrati kot glavni urednik vodil priprave za temeljno publikacijo s področja gledaliških raziskav (Repertoar slovenskih gledališč 1867–1967). V tej ustanovi je ostal kot ravnatelj, muzejski svetovalec in urednik publikacij do leta 1975, ko je odšel v pokoj in se docela posvetil raziskovalnemu in uredniškemu delu. Ohranil ali na novo prevzel pa je tudi več dolžnosti v svetih, komisijah, uredniških odborih itd. Sodeloval je tudi na znanstvenih in strokovnih srečanjih.

Z raziskovalnim delom je začel že v prvih povojnih letih (Shakespeare pri Slovencih, Slavistična revija 1949; pozneje več dopolnje-

nih ponatisov) in ga nadaljeval s samostojnimi knjigami: *Meščani v slovenski drami*, Cankarjeva založba 1960; *Vezi med slovensko in češko dramo*, Slovenska matica 1963; *Pričevanja o včerajšnjem gledališču*, založba Obzorja 1967. Med temeljna dela slovenske teatrologije sodita knjigi *Slovensko gledališče Cankarjeve dobe* (1974) in *Slovensko gledališče od vojne do vojne* (1980), ki opisujeta in ocenjujeta pol stoletja razvoja te umetnostne zvrsti pri nas (1892–1941) in pa monografija o utemeljitelju umetniškega gledališča pri nas: *Borštnik* (1985, vse pri Cankarjevi založbi).

Poleg samostojnih knjig je objavil več sto člankov, ocen, razprav in esejev v slovenskih in drugih jugoslovanskih revijah in zbornikih ter uredil ali pisal uvode za vrsto knjižnih izdaj, zadnja leta zlasti za zbirko Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev. Za novo izdajo del Ivana Cankarja v tridesetih letih (DZS 1967–76) je uredil in komentiral četrtno knjig (vse dramske ter del pripovednih in publicističnih) in napisal ob tem za zbirko Znameniti Slovenci monografijo *Ivan Cankar* (1978). Zatim je pripravil *Zbrano delo* Lojza Kraigherja v desetih knjigah (doslej izšlo devet), v zbirki Korespondence pomembnih Slovencev pa je uredil in komentiral *Pisma Frana Govekarja v treh knjigah* (SAZU 1978–83).

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1964), srebrna medalja ČSSR (1965), nagrada Prešernovega sklada (1968), Župančičeva nagrada (1975), red dela z zlatim vencem (1975), zlata značka Borštnikovega srečanja (1979), Kidričeva nagrada (1986), Sterijeva nagrada (1986), red republike s srebrnim vencem (1987).

rojen 5. junija 1926 v Predgradu, med vojno sodeloval v NOB, maturiral 1946 na gimnaziji v Kranju in diplomiral 1951 na slavističnem oddelku Filozofske fakultete v Ljubljani.

Doktor literarnih ved, redni profesor za zgodovino slovenske književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani, predsednik Znanstvenega sveta za humanistične vede pri Raziskovalni skupnosti Slovenije, urednik literarnozgodovinskega dela Slavistične revije. Dopisni član SAZU od 29. marca 1979, redni član od 23. maja 1985. Član komisije za poetiko in stilistiko pri Mednarodnem slavističnem komiteju, svetovalec pri Research Board of Advisors of The American Biographical Institute. Častni član Slavističnega društva Slovenije.

Glavno področje znanstvenega dela: slovenska književnost 18., 19. in 20. stoletja in nekatera območja literarne teorije. Temeljna usmerjenost novejših raziskav: literarna tipologija, časovni literarni slogi in evolucijska dinamika literature, še posebej ob poeziji. Posebno področje zavzema zbiranje in raziskovanje ter večja antološka izdaja slovenskega pesništva upora iz let 1941 do 1945.

Bibliografija znanstvenih in strokovnih objav obsega v celoti okoli 250 enot, v izboru je razvidna iz bibliografije, objavljene v Slavistični reviji 1986, št. 3. Viden del razprav in študij je bil objavljen tudi v tujini (Avstrija, ZRN, DDR, Švedska, SZ, Poljska, Čehoslovaška, Italija, ZDA, Avstralija). V knjižni izdaji so izšla dela: *Slovenska proza do moderne*, Koper 1957, 1965; *Slovenska literarna kritika pred Levstikom*, Ljubljana 1960; *Estetske osnove Levstikove literarne kritike*, Ljubljana 1962; *Slovenska književnost 1945–1965*, I, (poglavje Lirika, 220 strani); *Pogledi na slovensko književnost*, I. in II. knjiga, Ljubljana 1974; *France Prešeren in njegovo pesniško delo*, I. in II. knjiga, Ljubljana 1976/77; *Na zeleni strehi vetra – Auf dem grünen Dach des Windes*, Celovec-Klagenfurt 1980 (dvojezična antologija sodobne slovenske lirike s spremno študijo in opombami); *Slovensko pesništvo upora. 1941–1945. Prva knjiga. Partizanske*. Ljubljana 1987 (prva knjiga izbora z opombami in spremno besedo, v pripravi še tri). Serija razprav o obdobjih

in slogih slovenske književnosti izhaja v zborniku mednarodnih simpozijev Obdobja (od 1980 naprej) in so doslej izšle razprave o protestantizmu, razsvetljenstvu, romantiki, realizmu, simbolizmu, ekspresionizmu in modernizmu.

Referati na mednarodnih slavističnih kongresih: Sofija 1963, Praga 1968, Varšava 1973, Zagreb 1978, Kijev 1983. Predaval je na trinajstih univerzah v tujini in na večini jugoslovanskih univerz. Vodil mednarodne simpozije o slovenski književnosti: 1978, 1980, 1981 in 1986.

Priznanja: nagrada Sklada Borisa Kidriča (1975), nagrada Borisa Kidriča za izjemne dosežke (1981), Župančičeva nagrada mesta Ljubljane, skupinska (1981), nagrada vstaje slovenskega naroda (1987).

Odlikovanja: medalja za hrabrost, red dela s srebrnim vencem (1965), red zaslug za narod s srebrno zvezdo (1963), red dela z rdečo zastavo (1980).

rojen 2. januarja 1922 v Slovenj Gradcu, doktor literarnih ved, redni profesor za angleško in ameriško književnost na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Po končani gimnaziji 1940 v Celju delal na železnici. Od poletja 1944 do konca vojne v NOV kot vojni dopisnik pri XIV. diviziji. Po vojni študiral anglistiko in germanistiko kot glavna predmeta, 1953 promoviran za doktorja literarnih ved (germanistika). 1959 se je habilitiral za docenta za angleško in ameriško književnost, 1965 izvoljen za izrednega in 1972 za rednega profesorja za ta predmet. Od 1960 do 1984 predstojnik oddelka za germanske jezike in književnosti, v letih 1970–72 prodekan in 1972–74 dekan Filozofske fakultete. Od 1978 do 1984 predsednik Odbora za mednarodne stike pri Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član SAZU od 24. avgusta 1981, redni član SAZU od 23. aprila 1987.

Znanstveno se je izpopolnjeval s študijem v Leedsu v Veliki Britaniji (1950/51) ter na univerzah v Berkeleyu in Harvardu v ZDA (1959/60 ter 1984/85). Na raziskovalnem delu je bil v Britanskem muzeju v Londonu (1957, 1970), v Bodleyan Library v Oxfordu (1978), na univerzi v Heidelbergu (1968) ter v raznih arhivih in knjižnicah na Dunaju. Z referati se je udeležil mednarodnih simpozijev v Duluthu (ZDA, 1977, Jugoslovani v Ameriki), Minneapolisu in Pittsburghu (1981, Louis Adamic), Regensburgu (1980, Petnajsto stoletje v Evropi), Passauu (1984, Sodobni razvoj anglistike), Bledu (1982, Avstralska književnost) ter simpozijev, ki so jih priredili jugoslovanski in avstrijski germanisti na univerzah v Jugoslaviji in Avstriji. 1981 vodil priprave in organizacijo simpozija o Louisu Adamiču v Ljubljani. 1968 dal pobudo za ustanovitev revije *Acta Neophilologica*, ki jo tudi ves čas ureja. Posamična predavanja je imel na univerzah v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Mariboru, Gradcu, Dunaju, Celovcu, Salzburgu, Innsbrucku, Regensburgu, Benetkah, Berkeleyu ter Albuquerqueju.

Prvo področje raziskovalnega dela, ki se mu je posvetil po diplomu, je bila srednjeveška nemška književnost na Slovenskem. Glavno

področje predstavlja novejša angleška in ameriška književnost s posebnim poudarkom na delih osrednjih avtorjev XIX. stoletja (Herman Melville, H. W. Longfellow, John Ruskin). V literarni teoriji ga zanimajo stiki književnosti s folkloro in drugimi umetnostmi. V novejših raziskavah proučuje probleme iz zgodovine kulturnih stikov med Slovenijo in Veliko Britanijo oziroma Združenimi državami ter še posebej kulturno ustvarjalnost vidnih slovenskih izseljencev na področju Združenih držav od kolonialne dobe do najnovejšega časa.

Odlikovan z redom dela z zlatim vencem (1982), malo plaketo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani (1981) ter priznanjem Medrepubliškega koordinacijskega odbora za kulturno in prosvetno sodelovanje z inozemstvom (1982).

rojen 14. oktobra 1895 v Ljubljani, dipl. phil., častni doktor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Študiral v Ljubljani, v Pragi, na Dunaju, v Zagrebu, izpopolnjeval se je v Parizu. Diplomiral na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani 1928. Leta 1915 mobiliziran v avstrijsko vojsko, v ruskem ujetništvu od 1915 do 1918. Od 1934 do 1942 dramaturg Narodnega gledališča Drama v Ljubljani, od 1945 do 1950 redni profesor za teoretično dramaturgijo na Akademiji za igralsko umetnost v Ljubljani. Sodeloval pri ustanovitvi OF, postal član IOOF, odšel 1942 v partizane, 1943 postal predsednik IOOF in delegat II. zasedanja AVNOJ, 1944 predsednik SNOS. Od 1945 do 1953 predsednik prezidija ljudske skupščine LRS, član prezidija FLRJ in predsednik Doma narodov Ljudske skupščine FLRJ, od 1953 do 1974 član predsedstva SZDL, SRS, član Sveta federacije, član Predsedstva SRS od 1974 do 1978.

Redni član SAZU od 1949, upravnik Inštituta za literature pri SAZU od 1950 do 1964, predsednik SAZU od 1952 do 1976, predsednik Sveta akademij SFRJ od 1966 do 1969, častni član SAZU od 1976. Dopisni član SANU od 1951, JAZU od 1951, ANU BiH od 1969, MANU od 1969, VANU od 1981 in ČANU od 1981. Dopisni član akademije SR Romunije od 1965, Akademije umetnosti NDR od 1975. Od 1952 do 1958 predsednik Zveze književnikov Jugoslavije, od 1956 do 1980 predsednik GO Sterijevega pozorja.

Predsednik odbora za nagrade AVNOJ 1966; predsednik uredniškega odbora zbirke Naša beseda od 1967 do 1974; predsednik Borštnikovega srečanja od 1970 do 1982; predsednik uredniškega odbora Besede sodobnih jugoslovanskih pisateljev od 1975 do 1978; predsednik skupnega sveta Enciklopedije Slovenije in slovenskega dela Enciklopedije Jugoslavije od 1977. Častni član Slavističnega društva, častni član Dolenjskega kulturnega festivala.

Že med študijem se je ukvarjal z literarno zgodovino, slovstveno in gledališko kritiko, esejistiko in prevajanjem. Od 1913 do 1938 je sodeloval v revijah Trije labodje, Ljubljanski zvon, Dom in svet,

Modra ptica. Od 1925 do 1927 je izdajal, urejal in pisal revijo *Kritika*. V Gledališkem listu Narodnega gledališča je sodeloval od 1930 (urejal od 1935 do 1942). Sodeloval v reviji *Sodobnost* od 1933 do 1940. Po osvoboditvi je v slovenskih in drugih jugoslovanskih časnikih in časopisih pisal kritike, eseje, polemike in meditacije.

Od 1932 do 1988 je izdal 33 knjig v slovenščini. Prevedel je več kot sto del iz ruske, francoske, nemške, angleške in srbohrvaške literature. Urejeval je literarna dela Alojza Gradnika, Otona Župančiča, Lili Novy, Ivana Cankarja, Frana Levstika, Josipa Stritarja, Simona Jenka, Simona Gregorčiča, Pavla Golie, Ivana Preglja, Ferda Kozaka, Lojza Krakarja, Izidorja Cankarja, Edvarda Kardeža, Franceta Prešerna, Jožeta Javorška, Ivana Mraka in liriko J. W. Goetheja. Urednik zbirke *Polemike in Znameniti Slovenci*.

Udeležil se je mednarodnega kongresa PEN klubov v Dubrovniku (1933), v Barceloni (1936), 3. kongresa Zveze književnikov Jugoslavije (1952), kongresa evropskih nacionalnih komisij UNESCO v Franciji (1956), mednarodnega literarnega seminarja v Indiji (1961), mednarodnega kongresa PEN klubov na Bledu (1965), simpozija o Ivanu Cankarju (1976), simpozija o Otonu Župančiču (1978) ter drugih pisateljskih in kulturnih srečanj.

Partizanska spomenica 1941; red bratstva in enotnosti I; red narodne osvoboditve; red zaslug za narod; red jugoslovanske zastave I (1955); red junaka socialističnega dela (1960); red republike z zlatim vencem; red jugoslovanske zvezde z lento (1975); priznanje za ilegalno delo (1971); zlata plaketa ilegalca (1975); priznanje SRS (1975); priznanje Janeza Kranjca (1971); Drabosnjakovo priznanje (1975); častni občan Novega Sada; častni občan občine Vič-Rudnik (1975); listina mesta Novi Sad; plaketa mesta Ljubljane (1980); Sterijeva zlata kolajna (1981); zlata značka, plaketa in listina Borštnikovega srečanja (1977); častni občan mesta Ljubljane (1984).

Nagrada komiteja za umetnost FLRJ (1949), nagrada Zveze književnikov Jugoslavije (1960), nagrada Sterijevega pozorja (1965); Prešernova nagrada (1966), nagrada AVNOJ (1967), nagrada Branko Gavella (1971), Župančičeva nagrada (1975), Kidričeva nagrada (1976), Njogoševa nagrada (1981).

Polonia Restituta, francoski red oficirja umetnosti in književnosti (1966), francoski red legije časti (1976), francoski red komandanta akademskih palm (1985).

rojen 27. sept. 1925 v Stročji vasi pri Ljutomeru. 1947 končal gimnazijo v Murski Soboti, 1952 diplomiral na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani iz slovenskega jezika s književ-

nostjo in ruskega jezika s književnostjo. 1962 napravil doktorat literarnozgodovinskih znanosti. Od 1962 docent, od 1967 izredni, od 1973 redni profesor za slovensko literarno zgodovino.

Od 1979 dopisni, od 1983 redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Težišče njegovih raziskav so novejša obdobja slovenske književnosti od naturalizma in simbolizma naprej. Vse tri literarne zvrsti in literarno kritiko preučuje kot izraz in odsev, kot sintezo ustvarjalčeve enkratnosti in družbenozgodovinske danosti. Posebni poudarki veljajo umetnosti Ivana Cankarja, Otona Župančiča, Alojza Gradnika, Srečka Kosovela in Miška Kranjca v primernem evropskem literarnem kontekstu. Posebne študije so namenjene ekspresionistični liriki in dramatici, teoriji realizma po moderni in novejši literarni kritiki.

Izdal je knjige: *Miško Kranjec 1908–1935* (1963), *Oktobrska revolucija in slovenska literatura* (1968), *Književna esejistika in kritika* (1967), *Zgodovina slovenskega slovstva V, Nova romantika in mejni obliki realizma* (1970), *Zgodovina slovenskega slovstva VI, Ekspresionizem in socialni realizem, 1. in 2. del* (1972), *Slovenska književnost 1945–1965* (Druga knjiga), *Zgodovina slovenskega slovstva* (1973, skupaj z Jožetom Pogačnikom), *Istorija slovenačke književnosti* (Beograd, 1973, skupaj z J. Pogačnikom), *Slovenska besedna umetnost v prvi polovici XX. stoletja* (1974), *Literarni teoretik in kritik Josip Vidmar* (1976), *Elementi slovenske moderne književnosti* (1980), *Umetnikov »črni piruh«* (1981), *Alojz Gradnik* (1981, Znameniti Slovenci), *Josip Vidmar* (Novi Sad, 1981), *Srečko Kosovel, 1904–1926* (1986), *Poet prekmurskih ravnin Miško Kranjec, 1908–1983* (1988).

Uredil in s študijami opremil je *Panonski zbornik* (1966), *Cankarjev zbornik* (1976, souredil), *Obdobja IV – Simbolizem* (1982),

Obdobja V – Ekspresionizem (1983), *Obdobja VII – Socialni realizem* (1985), 15 knjig Miška Kranjca, po eno Ivana Cankarja, Ivana Potrča, Antona Ingoliča, Lojzeta Krakarja, Rada Bordona, Bena Zupančiča, Vladimirja Kralja in Frančka Bohanca. Za zbirko *Kondor* 4 knjige. Kot sourednik knjižnih zbirk *Naša beseda* in *Beseda sodobnih jugoslovanskih pisateljev* je uredil 25 enot. Za zbirko *Slovenačka književnost* pri Matici srbski je uredil in napisal uvodni študiji *Miško Kranjec, Pripovetke* (1975) in *Crveni atom. Slovenačka ekspresionistička lirika* (1987), za Prešernovo družbo *Sveta si, zemlja. Slovenska pokrajinska in domovinska pesem* (1988).

Objavil je čez 200 znanstvenih razprav, študij in člankov doma in v tujini. Izbrana bibliografija je objavljena v *Slavistični reviji* 1985, str. 475–483.

Urejal je revijo *Jezik in slovstvo* (literarnozgodovinski del, 1959–1969); je član uredniškega odbora *Slavistične revije* od 1973, njen odgovorni urednik od 1981. Sodeluje pri *Zgodovini srednjeevropskih književnosti*, ki jo pripravlja Inštitut za primerjalno literarno zgodovino na univerzi v Innsbrucku. Član jugoslovanskega in mednarodnega slavističnega komiteja. Podpredsednik Prešernove družbe.

Udeležil se je številnih slovenskih, jugoslovanskih in mednarodnih znanstvenih srečanj, sodeloval je z referati, tudi na kongresih slavistov v Sofiji (1963), Varšavi (1973), Zagrebu (1978) in Kijevu (1983).

Dva poletna semestra (1977, 1982) je predaval na univerzi v Celovcu, imel je enotedenska predavanja na univerzah v Berlinu in Leipzigu, v Regensburgu, posamezna predavanja v Novem Sadu, Zagrebu, Trstu, Sarajevu, Beogradu ter na univerzah v Innsbrucku, Missouriju, Columbiji, Jeni, Giessnu, Bonnu, Göttingenu, Mannheimu, Tübingenu.

Leta 1977 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča, 1984 Kidričovo nagrado. Bil je odlikovan z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki (1980).

DOPIŠNA ČLANA

JAKOPIN dr. Franc
OREŠNIK dr. Janez

rojen je bil 29. septembra 1921 v Dramljah pri Celju v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v rojstnem kraju, realno gimnazijo pa v Celju in Brežicah; na Filozofski fakulteti v

Ljubljani je študiral ruski in slovenski jezik ter kot pomožne predmete indoevr. primerjalno jezikoslovje, srbohrvaščino, francoščino, nemščino in narodno zgodovino; diplomiral je jeseni 1949. V šolskem letu 1949/50 je bil imenovan za asistenta v Inštitutu za slovansko filologijo; 1960 je bil izvoljen za predavatelja za ruski jezik, 1966 za višjega predavatelja in 1980 za izrednega profesorja za ta predmet; v šolskem letu 1964/65 je honorarno predaval na PA v Mariboru. Od 1977 do 1983 je bil predstojnik katedre za ruski jezik in književnost, od 1976 do 1980 predsednik oddelka za slovanske jezike in književnosti FF. Od leta 1983 je znanstveni svetnik v Inštitutu za slovenski jezik ZRC SAZU in upravnik Inštituta.

Od 23. maja 1985 je dopisni član SAZU.

V šolskem letu 1953/54, ko je bil lektor za slovenski jezik na univerzi v Göttingenu, se je strokovno izpopolnjeval v tamkajšnjem indoevropskem in slavističnem seminarju. 1957 se je udeležil poletnega seminarja za poljski jezik v Varšavi, 1959 pa je pol leta študiral splošno jezikoslovje in polonistiko v Krakovu. V rusističnem jezikoslovju se je izpopolnjeval na univerzah v Moskvi, Leningradu in Minsku (1962, 1963, 1969, 1973, 1978). V slavistiki in romanistiki se je izpopolnjeval na letnih seminarjih za bolgarščino, makedonščino, češčino, lužiško srbščino in za romunščino (Sofija, Ohrid, Praga, Budišin, Sinaja). Na podlagi razprav *Poglavja iz slovenske antroponimije* je 1978 dosegel doktorat jezikoslovnih znanosti.

Od 1955 je z referati sodeloval na več slovenskih slavističnih zborovanjih in na jugoslovanskih slavističnih kongresih; udeležil se je mednarodnega slavističnega srečanja v Beogradu (1955) in z referati mednarodnih kongresov v Pragi (1968), Varšavi (1973) in Zagrebu (1978); z referati je sodeloval na jugoslovanskih onomastičnih konferencah v Skopju (1977), Dubrovniku (1979) in Porto-

rožu (1981); za to konferenco je bil predsednik pripravljalnega odbora in urednik zbornika. Aktivno je sodeloval še na več drugih mednarodnih znanstvenih srečanjih: 1971 v Velikem Trnovu (Bolg.) in Moskvi – o jezikovni interferenci, 1979 v Varšavi – o Boudouinu de Courtenayu, 1980 v Evanstonu (ZDA) – o Jerneju Kopitarju, 1981 v Göttingenu – o jugoslavistiki v ZRN, od 1979 v Ljubljani – Obdobja v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi.

Kot gost je predaval na več tujih univerzah: Ann Arbor (1963), Minsk (1969, 1978), Pariz (1971), Regensburg (1977, 1979), Varšava (1980), Pennsylvania State University (1980), Madrid (1982). Po medfakultetnem dogovoru je v letnem semestru 1981 predaval slovenski jezik na univerzi v Celovcu in na povabilo tržaške univerze štiri leta slovansko filologijo na tamkajšnji slavistiki (1982 do 1986).

Od ustanovitve Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture za tuje slaviste je bil član njegovega pripravljalnega odbora (1965–83); na seminarju sodeluje s predavanji, v letih 1968 in 1977 pa je bil njegov predsednik; 1977 je v okviru Seminarja organiziral mednarodni simpozij s tematiko Aktualni problemi slovanskega jezikoslovja s posebnim ozirom na delovno področje Rajka Nahtigala.

V začetku šestdesetih let se je v Inštitutu za slovenski jezik SAZU aktivno udeleževal razprave o konceptu *Slovarja slovenskega knjižnega jezika*; član glavnega uredniškega odbora SSKJ je bil v letih 1972/73 in od 1984 dalje; od 1986 je njegov predsednik. Bil je sourednik Jezika in slovstva (1961–64) ter njegov glavni in odgovorni urednik (1970–73); jezikoslovni sourednik Slavistične revije je bil v letih 1966–70 in 1976–80.

Je član medakademijskega odbora za onomastiko in odbora za leksikografijo; od 1987 je član republiške komisije za standardizacijo zemljepisnih imen in član znanstvenega sveta za humanistične vede pri Raziskovalni skupnosti Slovenije. Od 1979 je član upravnega odbora Slovenske matice, od 1981 njenega knjižnega odseka. Od 1981 do 1988 je bil predsednik tega odbora.

rojen 12. decembra 1935 v Ljubljani, doktor nemškega jezika, redni profesor in predstojnik katedre na Filozofski fakulteti v Ljubljani, dopisni član SAZU od 23. aprila 1987.

Ukvarja se z germanskim primerjalnim jezikoslovjem in skandinavistiko. Glavna publikacija: *Studies in the phonology and morphology of modern Icelandic*, 211 str., založba Buske, Hamburg 1985.

Aktivno sodelovanje na znanstvenih srečanjih (po 1980): Simpozij o nordijski prozodiji na univerzi v Trondheimu, Norveška, 1980, četrti mednarodni kongres za nordijsko in obče jezikoslovje na univerzi v Oslu 1980, letni sestanek britanskih skandinavistov na univerzi v Cambridgeu 1982, peti mednarodni kongres nordijskega in občega jezikoslovja na univerzi v Århusu 1983, fonološka konferenca v Eisenstadtu 1984, letni sestanek avstrijskih jezikoslovcev na univerzi na Dunaju 1984, delavnica primerjalne germanske skladnje na univerzi v Reykjaviku 1985, letni sestanek avstrijskih jezikoslovcev na univerzi v Gradcu 1985, šesti mednarodni kongres za nordijsko in obče jezikoslovje na univerzi v Helsinkih 1986, letni sestanek avstrijskih jezikoslovcev na univerzi v Celovcu 1986, skandinavistični simpozij na univerzi v Greifswaldu (NDR) 1987, osma delovna konferenca skandinavistov nemškega govornega področja na univerzi v Freiburgu 1987.

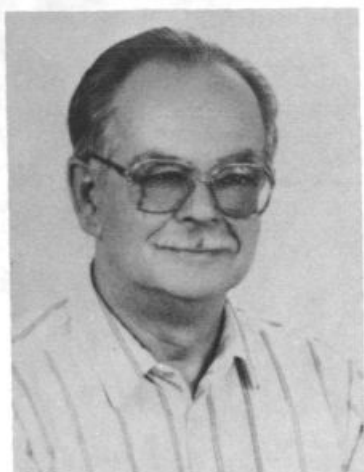
Druga znanstvena predavanja v tujini (po 1980): univerza v Kopenhagnu 1980, 1983, 1985, univerza na Dunaju 1984, univerza v Salzburgu 1984, univerza v Celovcu 1984, Universidad complutense v Madridu 1984, univerza v Reykjaviku 1985, univerza v Leipzigu 1987, univerza v Regensburgu 1987.

V Jugoslaviji je večkrat predaval zlasti v lingvističnem krožku Filozofske fakultete v Ljubljani in Hrvaškem filološkem društvu v Zagrebu.

1959 je prejel medaljo za vojaške vrline in 1987 nagrado Sklada Borisa Kidriča.

ZUNANJI DOPISNI ČLANI

FLAKER dr. Aleksandar
FRANGEŠ dr. Ivo
GAVAZZI dr. Milovan
GRICKAT-RADULOVIĆ dr. Irena
IVIĆ dr. Milka
IVIĆ dr. Pavle
KONESKI dr. Blaže
KRAVAR dr. Miroslav
LEEMING dr. Henry
MARTINOVIĆ dr. Juraj
RAMMELMAYER dr. Alfred
TOLSTOJ dr. Nikita Iljič

rojen 24. julija 1924 v Białystoku na Poljskem. Gimnazijo je obiskoval v Zagrebu in Senju, kjer je 1942 maturiral. Med vojno je sodeloval v narodnoosvobodilnem boju. Je doktor književnosti, redni profesor in predstojnik slavistične katedre na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Izredni član JAZU, častni član Madžarske akademije znanosti, zunanji dopisni član SAZU od 1987 in član Matice srbske.

Njegova raziskovalna področja so zgodovina ruske književnosti, zgodovina hrvaške književnosti, primerjalna književnost ter intermedialne študije. Poglavitna dela s teh področij so *Članci i studije o sovjetskoj književnosti* (Suvremeni ruski pisci III, Zagreb 1962); z germanistom in teoretikom Zdenkom Škrebom knjiga študij *Stilovi i razdoblja* (Zagreb 1964); priročnik *Ruski klasici XIX. stoljeća* (Zagreb 1965); knjiga primerjalnih študij *Književne poredbe* (Zagreb 1968); knjiga, posvečena periodizaciji književnosti *Stilske formacije* (Zagreb 1976). Posebnemu poglavju sodobne proze se je posvetil s knjigo, najprej v nemščini, *Modelle der Jeans-Prosa* (Kronberg 1975), zatem sta izšli dve domači izdaji *Proza u trapericama* (Zagreb 1976 in 1983). Drugo izdajo je doživela tudi *Poetika osporavanja* (Zagreb 1982 in 1984). V to območje sodi še knjiga *Ruska avangarda* (Zagreb 1984). Flaker vodi tudi projekt *Ruska avangarda* v Zavodu za znanost o književnosti Filozofske fakultete v Zagrebu in je eden od urednikov velikega leksikona *Pojmovnik ruske avangarde* 1–5 (1984–87).

Imel je vrsto predavanj na univerzi Yale, New Haven (1973), univerzi Amsterdam (1979) in na univerzah v Gradcu (1980) ter Münchnu (1986). Gostoval je na univerzah v Moskvi, Leningradu, Pragi, Krakowu, Budimpešti, Dunaju, Celovcu, Parizu, Nottinghamu, Lausanni, Göttingenu, Tübingenu, Konstanzi, Kölnu, Bochumu, Regensburgu, Freiburgu, Berlinu (ZRN), Leipzigu, Jeni, Stockholmu, Uppsali, Los Angelesu, Seattlu idr. Sodeloval je na mednarodnih slavističnih kongresih, večkrat tudi na mednarodnem sim-

poziju Obdobja v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi ter na ljubljanski Filozofski fakulteti.

Prejel je nagrado mesta Zagreba (1963), nagrado Božidarja Adžija (1969), nagrado Železarne Sisak (1983), nagrado Dimitrija Tucovića (1985) in nagrado Vladimirja Nazorja (1985).

Prav tako je prejel red za hrabrost, red zaslug za narod III in red dela z zlatim vencem.

se je rodil 15. aprila 1920 v Trstu. Diplomiral je na Filozofski fakulteti v Zagrebu 1943, doktoriral 1952 in opravil habilitacijo 1954. Od 1954 je bil docent za italijanski jezik in književnost na Filozofski fakulteti v Zagrebu, od 1956 je predaval novejšo hrvaško književnost, od 1963 kot redni profesor do upokojitve (1984).

Predaval je na številnih evropskih univerzah kot gostujoči profesor, zlasti v Firencah, Krakovu, Kölnu, Uppsali, Göteborgu, Stockholmu, Frankfurtu, Bonnu in Neaplju. Zdaj je honorarni profesor za književnost hrvatskosrbskega jezika na Filozofski fakulteti v Trstu.

Od 1960 je izredni, od 1968 redni član JAZU, od 1983 zunanji dopisni član SAZU.

Od 1970 do 1972 je bil predsednik Društva književnikov Hrvaške in Zveze književnikov Jugoslavije. Od 1973 do 1978 podpredsednik Mednarodnega slavističnega komiteja in organizator VIII. mednarodnega slavističnega kongresa v Zagrebu in Ljubljani. Je eden od ustanoviteljev in do danes direktor postdiplomskega študija zagrebške univerze v Dubrovniku *Povijest i teorija književnosti*.

Skupaj z Zdenkom Škrebom, Aleksandrom Flakerjem in Franom Petretom je eden od začetnikov tako imenovane zagrebške stilistične šole in soustanovitelj časopisa za znanost o književnosti *Umjetnost riječi* (1957). Je tudi pobudnik in urednik časopisa za zgodovino hrvatske književnosti *Croatica* (1970).

Navajamo nekaj njegovih najvidnejših publikacij: *Stilističke studije*, Zagreb 1959; *Studije i eseji*, Zagreb 1967; knjiga študij s področja italijanske književnosti od Danteja do danes *Talijanske teme*, Zagreb 1967; *Matoš, Vidrič, Krleža*, Zagreb 1974; *Realizam* v ediciji *Povijest hrvatske književnosti*, knj. 4, Zagreb 1976; *A. Barac*, Zagreb 1978; *Izbrana djela* v zbirki *Pet stoljeća hrvatske književnosti*, knj. 149, Zagreb 1980; *Nove stilističke studije*, Zagreb 1986. Njegovo življenjsko delo pa je *Povijest hrvatske književnosti*,

ki sta jo 1987 izdala Nakladni zavod Matice hrvatske in Cankarjeva založba.

1970 je prejel republiško nagrado Božidarja Adžija, 1971 italijansko odlikovanje Commendatore della Repubblica d'Italia in 1974 Herderjevo nagrado (Dunaj).

1956 je bil odlikovan z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki.

rojen 18. marca 1895 v Gospiću, dr. phil., redni profesor in vodja etnološkega seminarja oddelka za etnologijo Filozofske fakultete Vseučilišča v Zagrebu v pokoju.

Po študiju slavistike v Zagrebu in Pragi ter službi na srednji šoli je delal od 1922 do 1927 v Etnografskem muzeju v Zagrebu, od 1923 bil kustos. 1925/26 je študiral slovansko etnologijo v Pragi in 1927 postal redni profesor etnologije (z etnografijo) na Filozofski fakulteti Vseučilišča v Zagrebu, kjer je delal od 1931 do upokojitve 1965 kot redni profesor. Občasno je predaval na fakultetah v Skopju in Ljubljani. Dekan FF Vseučilišča v Zagrebu 1953/54.

Zunanji dopisni član SAZU od 25. marca 1976.

Častni predsednik Etnološkega društva Jugoslavije, častni član Antropologische Gesellschaft (Dunaj), Československé národopisné společnosti (Praga), Slovenské národopisné společnosti (Bratislava), Polskiego towarzystwa ludoznawczego (Poznań), Société internationale d'Ethnologie et de Folklore (Pariz), dopisni član Soumalais-ugrilainen seura (Helsinki), zunanji dopisni član Suomen muinaismuistoyhdistys (Helsinki).

Ukvarja se z etnologijo Evrope, predvsem jugovzhodne, z etnologijo starih in sedanjih Slovanov, predvsem južnih, etnomuzikologijo, etnološko analizo in regionalizacijo jugovzhodne Evrope, posebej Hrvatov. Osnoval je dokumentarna etnološka filmska snemanja v Etnološkem seminarju (1931). Razen številnih proučevanj tradicijske kulture in vaškega življenja po celi Hrvaški, delu Bosne, Makedoniji, karpatskih Ukrajincev, vzhodne Poljske posveča del svojega delovanja vaškim revijam že od predvojnega časa do 1980 kot predsednik strokovnega odbora za Revije mednarodne folklore v Zagrebu. Poleg znanstveno-popularnega delovanja se udejeva znanstvenoraziskovalno na področju tradicijskih kultur slovanskih narodov in jugovzhodne Evrope, južnih Slovanov in predvsem Hrvatov, kakor tudi na področju etnomuzikologije in etnolingvistike. S teh področij je objavil številne študije, knjige in druge prispevke.

Aktivno je sodeloval na mednarodnih kongresih antropoloških in etnoloških znanosti v Londonu, na Dunaju, v Parizu, Moskvi, Chicagu; na znanstvenih kongresih, simpozijih in konferencah z različno tematiko v Sofiji, Budimpešti, Bukarešti, Smolenicah (ČSSR), Krakovu, Blažejewku (Poljska), Lundu, Helsinkih, Göttingenu, Münchnu, Celovcu, Trieru, Gradcu, Chiem-Seeju, Gummersbach-Niedersessmarju (Zah. Nemčija), St. Martin-Wetzelsdorfu (Avstrija), Disentisu (Švica), Bruslju, Namuru, Arnheimu, Firencah, Timisoari, Zalaegerszegu (Madžarska), Tallinu, Kairu, Cambridgeu (ZDA), Tirani in Zahodnem Berlinu.

Predaval je kot gost na mnogih univerzah v tujini.

Nagrada za življenjsko delo (1965), Herderjeva nagrada (1970), medalja I. Manninena (Helsinki 1957), plaketa Etnološkega društva Jugoslavije (1965), zlata medalja K. Jirečka (München 1969), častna plaketa Istvána Györffyja (Budimpešta 1974), red dela (1965).

rojena 19. januarja 1922 v Beogradu, doktorica filoloških znanosti, znanstvena svetnica v Inštitutu za srbskohrvatski jezik v Beogradu in načelnica Arheografskega oddelka

Narodne biblioteke SR Srbije. 1977 upokojena.

Od 1978 je dopisna, od 1985 redna članica SANU in članica sodelavka Matice srbske. Od 6. junija 1983 je zunanja dopisna članica SAZU.

Med njena pglavitna dela štejemo široko zasnovani slovar srbohrvaškega knjižnega in živega (ljudskega) jezika pri SANU (Rečnik srbskohrvatskog književnog i narodnog jezika). Razen dela ob lingvistično kritičnem in času znanstveno ustreznem slovarju je I. Grickat-Radulović prispevala srbohrvaški lingvistični znanosti nad sto tehtnih jezikoslovnih študij in člankov v Južnoslovenskem filologu, Našem jeziku, Godišnjaku SANU, Zborniku za filologiju i lingvistiku Matice srbske, v posebnih izdajah SANU, v zagrebški Filologiji, v Prispěvkah za književnost, jezik, zgodovino in narodopisje (Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor), v Prace językoznawcze, Biuletynu polskiego towarzystwa językoznawczego, v Kovčeziću, v Wiener slavistischer Jahrbuch, v publikaciji Radovi naučnog društva BiH, objavljala pa je tudi pri Srbski književni zadrugi, v Anzeiger für slavische Philologie in drugod. Pozorno je spremljala domačo in tujo lingvistično literaturo in o njej poročala v dnevnem tisku, pri čemer ni pozabila popularizirati slovenske kulture in jezika pri svojih rojakih.

Od pomembnih študij naj omenimo jezikovno analizo *Zakonika carja Štefana Dušana in Struški in atonski rokopis* (SANU, Odeljenje društvenih nauka, Beograd 1975). Delo se nadaljuje z analizo jezika v *Zakoniku carja Štefana Dušana*, knj. II, s studeniškim, hilendarskim, hodoškim in bistriškim rokopisom (SANU, Odeljenje društvenih nauka, Beograd 1981).

V novejšem času se ukvarja z zgodovino jezikoslovne misli na področju srbskohrvatskega jezika od Konstantina filozofa dalje. Za dolgoletna nihanja gramatičnih idej je po njenem prepričanju

treba iskati razlago ne samo v konservativnosti, temveč tudi v stalno prisotnih ideologijah, ki so vplivale ali vplivajo na pisanje.

Z referati je sodelovala na mednarodnih slavističnih kongresih, npr. na IV. kongresu v Moskvi, na V. v Sofiji, na VI. v Pragi (1968), z referatom se je udeležila znanstvenih simpozijev v Gradcu (Avstrija) in v Nišu (oboje 1971). Kot gostja je predavala v Utrechtu (1955), v Krakowu (1958), v Leidenu (1959/60), v Bochumu (1972), na več domačih fakultetah, med drugim tudi v SAZU v Ljubljani.

Odlikovana je bila z redom dela s srebrnim vencem (1973).

se je rodila 11. decembra 1923 v Beogradu, kjer je 1942 maturirala in nato v letih 1945 do 1949 na Filozofski fakulteti študirala skupino jugoslovanskih jezikov in književnosti. Po

diplomi je bila imenovana za asistentko v Inštitutu za srbohrvaški jezik SANU. Leta 1953 je na Filozofski fakulteti v Beogradu doktorirala s tezo *Značenja srpskohrvatskog instrumentalna i njihov razvoj*. Novembra 1954 je bila izvoljena za znanstveno sodelavko v Inštitutu za srbohrvaški jezik in spomladi 1955 za docentko na Filozofski fakulteti v Novem Sadu. Danes je redna profesorica v pokoju.

Je redna članica SANU, zunanja dopisna članica SAZU, zunanja članica Norveške akademije znanosti in Saške akademije znanosti.

Poleg omenjenih predavanj na katedri za srbohrvaški jezik v Novem Sadu je predavala splošno lingvistiko na Filološki fakulteti v Beogradu, med drugim tudi na univerzi v Los Angelesu in na univerzi v Uppsali. V okviru inštituta, ki ga organizira Lingvistično društvo Amerike v Bloomingtonu, je 1964 imela predavanji Fonološka tipologija slovanskih jezikov in Splošna sintaksa ter v Tokiu 1968 v okviru Inštituta za lingvistične študije starejše dobe predavanje o temi Splošna lingvistika v Evropi danes. S področja splošne lingvistike oziroma gramatike je predavala na sarajevski in ljubljanski Filozofski fakulteti, na varšavski univerzi, univerzi v Krakowu, na šlezijijski univerzi v Sosnovcu, v Poznanju, na harvardski in kolumbijski univerzi, v Ann Arborju in vrsti drugih evropskih in zunajevropskih univerz (Uppsala, Göteborg, Stockholm, Köbenhavn, Arhus, Oslo, Chicago, Aix-en-Provence, Oxford, Cambridge, Gradec, Dunaj). Z referati se je udeležila številnih povojnih slavističnih in lingvističnih kongresov ter posvetovanj doma in na tujem.

Glavni področji njenega znanstvenega dela sta zgodovina jezikoslovja in sintaksa slovanskih imen. Objavila je čez 200 razprav, od tega približno 80 v tujini (Romuniji, Japonski, Holandiji, Finski, Sovjetski zvezi, Ameriki, Poljski, Češkoslovaški, Danski, Bolgariji, Zvezni republiki Nemčiji, Nemški demokratični republiki, Angliji, Avstriji). Njen referat na IX. mednarodnem kongresu slavistov

Non-Omissible Determiners in Slavic Languages (natisnjen v Proceedings of the Ninth International Congress of Linguists, The Hague 1964, 476–479) je uvrščen v antologijo najpomembnejših del strukturalne sintakse (Syntactic Theory 1. Structuralist. Selected Readings, ed. Fred W. Householder, Middlesex, England 1972, 135–139). Njena knjiga *Pravci u lingvistici* (Državna založba Slovenije, Ljubljana 1963) je doživela pet izdaj in osem prevodov (v poljščino, angleščino, finščino, nemščino, japonsščino, estonsščino, litvanščino in albanščino).

Prejela je oktobrsko nagrado Novega Sada in sedmojulijsko nagrado SR Srbije.

rojen 1. decembra 1924 v Beogradu. Doktor filoloških ved (Beograd 1954) in dr. h. c. (Columbus, Ohio, ZDA, 1987). Redni profesor Filozofske fakultete v Beogradu v pokoju.

Udeleženec narodnoosvobodilnega gibanja od novembra 1944.

Je redni član SANU ter zunanji dopisni član SAZU in zunanji član MANU. Član Avstrijske akademije znanosti, Norveške akademije znanosti, American Academy of Arts and Sciences in zunanji častni član Linguistic Society of America.

Po upokojitvi na fakulteti nadaljuje delo predvsem v okviru SANU kot predsednik Medakademijskega odbora za dialektološke atlase in kot predsednik komisije za evropski lingvistični atlas (Atlas Linguarum Europae) pri tem odboru, kot član komisije SANU za Bilten fonda, kot član Upravnega odbora fonda za znanstveno delo in kot član Onomastičnega odbora. Še nadalje je angažiran na področju lingvistične geografije kot član redakcije občeslovskega lingvističnega atlasa in evropskega lingvističnega atlasa. Ob uredništvu Zbornika za filologijo in lingvistiko je prevzel še uredništvo Srbskega dialektološkega zbornika in Onomatoloških prilog.

Je član Izvršnega komiteja CIPL (svetovna organizacija lingvistov), predsednik Medakademijskega odbora za dialektološke atlase, član uprave Societas Linguistica Europea, član Mednarodne komisije za občeslovanski lingvistični atlas in Mednarodne komisije za lingvistično terminologijo, član Mednarodnega komiteja za lingvistični atlas Evrope, član Société de Linguistique de Paris in International Linguistic Association (New York) in nosilec projekta za preučevanje jezika srednjeveških srbskih listin pri Inštitutu za lingvistiko v Novem Sadu.

Je predsednik Mednarodnega slavističnega centra Srbije, član upravnega odbora Srbske književne zadruge in član upravnega in izvršnega odbora pri Matici srbski.

Področja njegovega znanstvenega dela so dialektologija srbsko-hrvatskega jezika, zgodovina srbskohrvatskega jezika, struktura

sodobnega srbskohrvatskega jezika, zgodovinski in lingvogeografski odnosi med južnoslovanskimi jeziki, lingvistična geografija slovanskega sveta in Evrope, struktura teritorialne diferenciacije jezika, strukturalno označevanje glasovnih sprememb in značaj prozodijskih pojavov v jeziku.

Izdal je knjige: *Dijalektologija srpskohrvatskog jezika*, Novi Sad 1956 (1985); *O govoru Galipoljskih Srba*, Beograd 1957; *Die serbokroatischen Dialekte*, 's-Gravenhage 1958; *Accent in Serbocroatian*, Ann Arbor, Michigan 1963 (soavtor I. Lehiste); *O Vukovem Rječniku iz 1818. godine*. Sabrana dela Vuka Karadžića 2, Beograd 1966; *Srpski narod i njegov jezik*, Beograd 1971; *Dečanske hrisovulje*, Novi Sad 1976 (soavtor M. Grković); *Pravopis srpskohrvatskih ćirilskih povelja i pisama XII i XIII veka* (soavtorica Vera Jerković), Novi Sad 1982; *Paleografski opis i jezik Dečanskih hrisovulja* (soavtorica Vera Jerković), Novi Sad 1982; *Tone and Sentence Prosody in Serbocroatian*, Cambridge, Massachusetts, 1986.

Prejel je oktobrsko nagrado Novega Sada (1962), sedmojuljsko nagrado SR Srbije (1968) in specialno Vukovo nagrado (1987). Red dela z zlatim vencem (1965).

rojen 19. decembra 1921 v vasi Nebregovo (Prilep), slavist in književnik.

Študiral je slovansko filologijo v Beogradu in Sofiji. Leta 1949 je postal izredni, 1957 redni profesor za

makedonski jezik na Filozofski fakulteti v Skopju, v letih 1958 do 1960 je bil rektor skopske univerze.

Zunanji dopisni član SAZU od 7. februarja 1968; redni član MANU; njen predsednik od 1967–75; dopisni član JAZU od 1962, dopisni član SANU od 1963, dopisni član ANU BiH od 1969, dopisni član CANU od 1981; dopisni član VANU od 1984.

1961–64 predsednik Zveze književnikov Jugoslavije. Častni doktor univerze v Chicagu od 1968 in v Wrocławu od 1973. Častni član Maticе srbske od 1987.

Je avtor najboljše slovnice makedonskega jezika. Izdal je dragoceno monografijo prilepskega narečja (1949). Kot organizator Inštituta za makedonski jezik je vodil in nadziral delo pri *Slovarju makedonskega jezika* v treh delih (1961, 1965, 1966). Večjega pomena so tudi razprave, v katerih proučuje zgodovino makedonskega jezika, npr. predgovori k delom Kirila Pejčinovića in Marka Cepenkova, razprava o Vranešničkem apostolu itd. Sintetično delo s tega področja je njegova *Zgodovina makedonskega jezika* (1965). Je tudi ustvarjalec in urednik časopisa *Makedonski jezik*, v katerem je objavil vrsto razprav o posameznih jezikovnih vprašanjih. Nekatere med njimi je izdal v knjigah *Makedonski knjižni jezik* (1951) in *Makedonski XIX. vek* (1986).

Književno in znanstveno delo, s katerim je pospešil in znatno obogatil makedonsko znanost, mu je upravičeno določilo častno mesto med znanstveniki in književniki v Jugoslaviji in po svetu.

Nagrada AVNOJ (1966), zlati venec – Struga (1981).

rojen 6. aprila 1914 v Šibeniku, doktor jezikoslovnih ved, redni profesor latinskega jezika in slovanske filologije v pokoju.

Po končani klasični gimnaziji v Šibeniku je diplomiral na klasični filologiji in slavistiki na univerzi v Zagrebu in po diplomi se je izpopolnjeval v klasični filologiji na Sorboni in na École des Hautes Études v Parizu; od aprila 1945 je predaval ruski jezik na Višji pedagoški šoli v Splitu in od januarja 1946 na Višji pedagoški šoli v Zagrebu. Leta 1956 je bil izvoljen za izrednega profesorja latinskega jezika na Filozofski fakulteti v Zadru, 1961 pa za rednega profesorja. V letih 1962 do 1966 je občasno predaval kot gost v Frankfurtu ob Maini slovansko filologijo s posebnim oziroma na ruski jezik, od 1968 do 1976 pa isti predmet v Bonnu. 1976 je bil na lastno željo upokojen, nato pa je do 1980 honorarno predaval na Filozofski fakulteti v Zadru.

V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941 in je do konca vojne delal kot prosvetni referent v raznih krajih Dalmacije.

Potem, ko je na univerzi v Zagrebu doktoriral s tezo *Vidska vrijednost oblika latinskog glagola*, se je njegovo znanstveno zanimanje razvijalo v treh smereh: v klasično filologijo (glagolski vid v latinščini, klasična metrika v modernih jezikih, problemi iz homerologije), v slovansko in splošno lingvistiko.

Njegova bibliografija šteje 122 enot, od tega je petdeset strokovnih, druge so znanstvene, tiskane v domačih in tujih znanstvenih revijah v hrvaškem, nemškem, francoskem, angleškem, ruskem, italijanskem in latinskem jeziku.

Pomembnejša dela in razprave Miroslava Kravarja so *Gramatika ruskog jezika* (kontrastivna metoda; 1948); trije učbeniki ruskega jezika, vsi v sodelovanju z J. Badalićem in R. Poljancem; *Srpsko-hrvatski jezik na pločama: izgovor i intonacija* (Zagreb 1955), sodelavca Stj. Ivšić in P. Guberina; *Pitanja glagolskoga vida u latinskom jeziku*, Živa antika (Skopje 1980); *K voprosu o soglasovanii vremen v russkom literaturnom jazyke*, Skokov zbornik; *Akcent i iktus u modernom kvantitativnom stihu*, Radovi JAZU.

V svojih študijah se Kravar ozira na slovenske in slovanske prozodijske probleme: *Slovenska varianta homerskog heksametra* (SR 1969, 209–225); *O heksametru srpskog Homera* (Živa antika 20/1970, 55–72); *O makedonskom prijevodnom heksametru* (Živa antika 21/1971, 27–42); *O odnosu metra i ritma u tonskom heksametru* (Živa antika 24/1974, 171–189); *Klasična metrika u slovenskom pjesništvu, I. Kvantitativni pokušaji*, Obdobje razsvetljenstva v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi (Ljubljana 1979, 319–341); *Klasična metrika u slovenskom pjesništvu, II. Prešernov izbor izmedju metra i ritma* (Obdobja 2, Romantika, 1981, 441–454); *Klasična metrika u slovenskom pjesništvu, III. Borba oko »šestomera slovenskega«* (Obdobja 3, Realizem, 1982, 361–384) itd.

Sodeloval je na znanstvenih kongresih in drugih srečanjih za klasično filologijo (London, Rim, Bonn, Beograd, Novi Sad, Zagreb), na slavističnih simpozijih (Ljubljana, Praga, Varšava, Kijev, Beograd, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Šibenik) in na lingvističnih posvetovanjih (Bukarešta, Bologna, Firenze, Dunaj).

Je izredni član JAZU od 1983 in zunanji dopisni član SAZU od 1985. Član več strokovnih in znanstvenih društev, domačih in tujih: Matice hrvatske (od 1945), Hrvatskega filološkega društva (od 1953 oz. 1956) in Hrvatskega društva klasičnih filologov (od 1986) ter Société de linguistique de Paris (od 1958), Sociedade Brasileira de Romanistas, Rio de Janeiro (od 1959), in Verband deutscher Slavisten, Zvezna republika Nemčija (od 1970 do 1976).

rojen 6. januarja 1920 v Manchesteru, dr. filozofije, predavatelj primerjalne slovanske filologije na univerzi v Londonu. Od 1985 upokojen.

Po maturi 1936 se je posvetil latinščini in grščini in se hkrati začel spoznavati z ruskim jezikom na izrednih predavanjih. Po enoletni praksi se je vpisal na univerzo v Manchesteru kot študent specialnega programa klasičnih jezikov. Avgusta 1940 so ga vpoklicali v vojsko; poleti 1942 pa poslali na Srednji vzhod in ga spomladi 1943 premestili v vojaške izobraževalne enote. Ko je to leto en semester poslušal angleško fonetiko in metodiko pouka tujega jezika v Bagdadu, je preostanek vojaške dobe preživel kot učitelj in pozneje kot organizator in inšpektor pouka angleškega jezika za vojake iz Drugega poljskega korpusa na Srednjem vzhodu in v Italiji. Po demobilizaciji pozimi 1946/47 se je ponovno lotil prekinjenega študija in je z najvišjimi ocenami diplomiral iz klasičnih jezikov (Manchester 1949) ter se specializiral za indoevropsko filologijo, poslušal pa je tudi izredna predavanja iz ruščine. V letih od 1949 do 1952 je študiral na Šoli za slovanske in vzhodnoevropske študije na univerzi v Londonu. Z odliko je končal specialni študij ruskega jezika in književnosti in se posvetil primerjalni slovanski filologiji. Po treh letih podiplomskega študija je bil 1955 nastavljen kot predavatelj in 1975 kot višji predavatelj za primerjalno slovansko filologijo na londonski univerzi. Obenem je predaval o slovanski filologiji in historični slovnici na univerzah v Cambridgeu in Oxfordu, 1976 pa je bil gostujoči profesor na Avstralski narodni univerzi v Canberri.

Od 23. maja 1985 je zunanji dopisni član SAZU.

Osrednja področja njegovega znanstvenega zanimanja so primerjalna in zgodovinska leksikologija slovanskih jezikov ter poljščina in vzhodnoslovanski jeziki. Sem sodi že njegova 1961 obranjena doktorska teza *Polish-Latin loanwords in prepetrine Russian*, ki je 1976 izšla v skrajšani obliki tudi pri Poljski akademiji znanosti (Rola języka polskiego w rozwoju leksyki rosyjskiej do roku 1696; wyrazy pochodzenia łacińskiego i romańskiego).

Njegovi plodni stiki s slovensko kulturo in književnostjo so se začeli s prevodom Potrčevega romana *Na kmetih*. Na pobudo Janka Lavrina je prevedel v angleščino še Cankarjevo *Hišo Marije Pomočnice* in dramo Slavka Gruma *Dogodek v mestu Gogi*. Z ženo Moniko Leeming in pomočjo Antona Slodnjaka pa je pripravil dvojezično publikacijo *Emil Korytko, Korespondenca z družino* (SAZU, 1983).

Ob 200-letnici Kopitarjevega rojstva je organiziral znanstveno posvetovanje na univerzi v Londonu, podobno prireditev 1985 ob 1100-letnici Metodove smrti. Leeming je zaslužen tudi za prvo uprizoritev Grumovega *Dogodka v mestu Gogi* na Šoli za slovanske in vzhodnoevropske jezike v Londonu. Zdaj sodeluje v pripravah za drugo izdajo *Velikega slovensko-angleškega slovarja*.

rojen 24. maja 1936 v Sarajevu, doktor literarnozgodovinskih znanosti, redni profesor Filozofske fakultete in direktor Inštituta za jezik in književnost v Sarajevu. Je predsednik jugoslovanskega sveta za mednarodno sodelovanje na področju enciklopedistike in leksikografije ter član komisije za koordinacijo literarnozgodovinskih raziskav ANUBiH. Zunanji dopisni član SAZU od 23. maja 1985.

Glavno področje njegovega znanstvenoraziskovalnega dela predstavlja slovenska književnost 19. in 20. stoletja z osredotočenjem na romantiko in novoromantiko oz. moderno. Prve štiri knjige je posvetil Francetu Prešernu in Dragotinu Ketteju. Objavil je okrog petdeset literarnozgodovinskih študij, razprav in člankov, kakor tudi več kot sedemdeset kritičnih prikazov iz slovenske in ostalih jugoslovanskih književnosti. V zadnjem desetletju se vse bolj ukvarja s primerjalnim preučevanjem jugoslovanskih književnosti, težišče pa daje praviloma slovenski književnosti kot temeljnemu členu primerjav. Prav tako prevaja slovensko znanstveno literaturo in umetniško prozo v srbohrvaščino.

Njegova pomembnejša dela so *Apsurd i harmonija, Jedno vidjenje Prešernovog pjesničkog djela*, Sarajevo 1973; *Poezija Dragotina Ketteja*, Ljubljana 1976; *Dragotin Kette, Znameniti Slovenci*, Ljubljana 1978; *Sonetni vijenac Franceta Prešerna, Portret književnog dela*, Beograd 1983. Večji del razprav je objavil v jugoslovanskih znanstvenih publikacijah, tudi v Slavistični reviji, nekatere v Izrazu in kot spremne študije k literarnim umetninam. V več kot tridesetih študijah obravnava slovensko poezijo in pripovedno prozo na črti Prešeren, Levstik, Jenko, Tavčar, Cankar, Župančič, Murn, Kosovel, Prežihov Voranc in Miško Kranjec.

V založbi Svjetlost je 1986 izšla knjiga *U kosoj projekciji*, ki prinaša dvanajst razprav in študij o slovenski književnosti. Pisana je z literarnozgodovinskega zornega kota in predstavlja poskus, da razkrije bistvene tipološke posebnosti in razvojne temelje slovenske literature. Istega leta je Martinović objavil v Izrazu, sarajevskem

časopisu za literarno kritiko, študijo o tipologiji in recepciji soneta v slovenski in srbski književnosti. Pri tem si je prizadeval, da bi, upoštevajoč usodo te pesniške oblike, odkril tako razvojne težnje kot značaj podobnosti in razlik dveh književnosti.

Tako v delih o slovenski književnosti kot v primerjalnih študijah je Martinović priznan analitik in teoretik strukturnih fines poezije in proze, pa tudi transformacij pesniških ideologij in modelov znotraj slovenske in jugoslovanskih literatur, pri čemer upošteva relevantne družbenozgodovinske silnice.

V okvirih znanstvenoraziskovalnega projekta za literarno zgodovino Bosne in Hercegovine, katerega nosilca sta Inštitut za jezik in književnost ter Filozofska fakulteta v Sarajevu, raziskuje temo *Književna kritika i esejistika u Bosni i Hercegovini poslije oslobođenja*.

Martinović je član CK ZK BiH in član predsedstva mestnega komiteja ZK v Sarajevu. Odlikovan je bil z redom dela s srebrnim vencem (1985).

Za prevajalsko delo in prizadevanje pri medsebojnem spoznavanju in zbližanju jugoslovanskih kultur in književnosti je 1978 prejel listino Otona Župančiča, priznanje Društva slovenskih pisateljev, in 1987 sedmojulijsko nagrado.

rojen 31. decembra 1909 v Moskvi, dr. filozofije, redni profesor slavistike na univerzi v Frankfurtu ob Maini v pokoju.

Kot sin nemškega trgovskega uvoznika in Rusinje se je 1918 s starši preselil v Berlin. Tu je 1930 maturiral na realki, nato do 1935 študiral slovansko in romansko filologijo, filozofijo in teologijo na univerzi v Berlinu. Študije je 1932 in 1933 dopolnil z izpiti iz klasične latinščine in grščine. Leta 1935 je promoviral na isti univerzi za doktorja filozofije. Od 1936 do 1937 je bil lektor za ruščino na univerzi v Greifswaldu, zatem je do 31. maja 1945 učil ruščino na univerzi in trgovski visoki šoli v Königsbergu. Za Hitlerjeve vladavine ni bil član nacionalno-socialistične stranke. Od 1. novembra 1945 je bil docent, od 1. februarja 1952 izredni profesor za slovansko filologijo na univerzi v Kielu. Od 1. oktobra istega leta redni profesor na univerzi v Marburgu. Od 15. do 21. septembra 1955 je bil gost naše države na beograjskem mednarodnem slavističnem sestanku in član delovnega komiteja. Dne 12. marca 1958 so ga poklicali za rednega profesorja slavistike na univerzo v Frankfurtu, kjer je postal vodja novega slavističnega seminarja. Poleti 1960 je bil gostujoči profesor Filozofske fakultete v Zagrebu, marca 1961 pa Filozofske fakultete v Zadru. Leta 1963 je razširil slavistiko v Frankfurtu z lektoratom za slovenščino, leta 1964 pa za bolgarščino, tako da so se učili na tej stolici vsi slovanski jeziki in obravnavale vse slovanske literature. Po Rammelmayerjevi upokojitvi deluje slovenski lektorat, ki so ga vodili znani slovenski slavisti, med drugimi Bratko Kreft in Anton Slodnjak.

Rammelmayer je bil od 15. oktobra 1963 do 14. oktobra 1964 rektor univerze v Frankfurtu in se je v tem času in pozneje večkrat udeležil posvetovanja Univerza danes, kjer so ga osebno spoznali tudi naši znanstveniki. Ob neki taki priložnosti je obiskal tudi ljubljansko univerzo, ogledal pa si je tudi del Slovenije. Od 1967 do 1970 je bil prorektor Univerze v Frankfurtu. Kot profesor in kot univerzitetni funkcionar se je trudil, da bi študij slavistike v

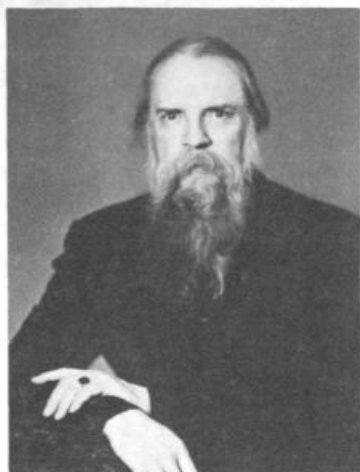
Frankfurtu čimbolj razširil in poglobil. Dne 31. marca 1978 je bil po več kakor štiridesetletnem pedagoškem delu upokojen.

V središču njegovega znanstvenega zanimanja je bil študij ruskega literarnega in kulturnega življenja do oktobrske revolucije posvečen predvsem Dostojevskemu. Skrbel pa je tudi za praktični pouk ruščine in napisal dva temeljna učbenika.

Slovenski književnosti je posvetil primerjalno študijo *Ivan Cankars »Wiederkehrender Christus«*, *Studia Slovenica Monacensia* (V, 94–103). O našem jeziku in slovstvu je pisal tudi v knjigi *Jugoslawien zwischen West und Ost 1961, Sprachen und Literaturen in Jugoslawien* (57–87). V celoti vzeto je bil kot znanstvenik in kot univerzitetni funkcionar vedno zaščitnik znanstvenega študija slovenskega jezika in literature ter rahločuten pokrovitelj njune znanstvene in pedagoške enakopravnosti na Univerzi J. W. Goetheja v Frankfurtu in v kulturni javnosti Zvezne republike Nemčije.

Od 24. aprila 1981 je zunanji dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

(Letopis SAZU 32)

rodil se je 15. aprila 1923 v Vršču. Od 1933 do 1941 je obiskoval Prvo rusko-srbsko moško gimnazijo v Beogradu. Sodeloval je v drugi svetovni vojni. Od 1945 do 1950 je bil slušatelj Filo-

loške fakultete moskovske univerze. 1953 je končal aspiraturo na isti fakulteti in 1954 zagovarjal kandidatsko disertacijo o temi *Kratke in dolge oblike pridevnika v starocerkvenoslovanščini*. Doktorsko disertacijo, ki je bila posvečena slovanski semaziologiji (na gradivu zemljepisnih terminov), je obranil 1972. Od 1954 do danes dela v Inštitutu za slavistiko in balkanistiko pri Akademiji znanosti ZSSR. Od 1977 vodi na tem Inštitutu sektor za etnolingvistiko in narodopisje. Od 1968 dalje predava, vodi seminar in znanstvene ekspedicije na Filološki fakulteti moskovske univerze in je od 1976 redni profesor te univerze. Od 1955 je član sovjetskega komiteja slavistov in od 1986 njegov predsednik. Leta 1984 je bil izvoljen za dopisnega člana in 1987 za rednega člana Akademije znanosti ZSSR. 1979 je bil izvoljen za dopisnega člana Avstrijske akademije znanosti in za zunanjega člana Makedonske akademije znanosti in umetnosti; 1985 je bil izbran za dopisnega člana Srbske akademije znanosti in umetnosti in 1986 za dopisnega člana Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu.

Od 1949 do 1952 je sodeloval pri delu lingvistične ekspedicije za preučevanje bolgarskih narečij v Besarabiji in od 1956 do 1959 je z istimi cilji delal v jugovzhodni in južni Bolgariji. Od 1961 do danes vodi vsakoletne lingvistične in narodopisne ekspedicije v Polesje z nalogo, da izdela etnolingvistični atlas duhovne kulture Polesja. Sodeloval je na vseh povojnih slavističnih kongresih in na številnih drugih mednarodnih simpozijih in konferencah.

Znanstveno zanimanje N.I. Tolstoja je osredinjeno zlasti na področju primerjalne leksikologije in slovnice slovanskih jezikov, v zgodovini slovanskih knjižnih jezikov, v slovanskem narodopisju in slovanski ljudski kulturi in mitologiji.

III. RAZRED
MATEMATIČNE, FIZIKALNE IN TEHNIČNE
VEDE

REDNI ČLANI

BLINC dr. Robert
DOLAR dr. Davorin
GOSAR dr. Peter
GYERGYEK dr. Ludvik
HADŽI dr. Dušan
PEKLENIK dr. Janez
PETERLIN dr. Anton
ŠUKLJE dr. Lujo
TIŠLER dr. Miha
VIDAV dr. Ivan
VODOVNIK dr. Lojze

rojen 31. oktobra 1933 v Ljubljani, doktor fizikalnih znanosti, redni profesor fizike na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo (FNT) Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član SAZU od 7. februarja 1969, redni član SAZU od 25. marca 1976. Tajnik III. razreda od 1976 do 2. oktobra 1980, podpredsednik SAZU od 2. oktobra 1980 dalje.

Na odseku za tehniško fiziko FNT diplomiral 1958 in bil promoviran 1959 za doktorja fizikalnih znanosti. Po doktoratu je odšel na izpopolnjevanje v ZDA na Massachusetts Institute of Technology (MIT). Po vrnitvi postal znanstveni sodelavec na Institutu Jožef Stefan v Ljubljani in honorarni docent na FNT. Leta 1965 je bil izvoljen za izrednega in 1970 za rednega profesorja fizike na Univerzi v Ljubljani. 1974 izvoljen za prodekana in 1976 za dekana Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani.

Bil je gostujoči profesor na University of Washington, Seattle, Washington (1965/66, 1968/69), na ETH Zürich (1975, 1982, 1986, vedno po pol leta), na Universidade Federal de Minas Gerais, Belo Horizonte, Brazilija (1977–79) ter krajši čas na University of Utah, Salt Lake City, Utah, ZDA, University of Nijmegen, Nizozemska, ter v Argonne National Laboratory. Prejel je nagrado ISMAR Mednarodne unije za magnetne resonance (1977), nagrado AVNOJ (1978) in dvakrat Kidričevo nagrado (1961 in 1965); red dela z zlatim vencem (1977).

Predsednik Raziskovalne skupnosti Slovenije (1970–74), predsednik zbora raziskovalcev Raziskovalne skupnosti Slovenije (od 1974 do 1978), podpredsednik mednarodnega združenja AMPERE; član izvršilnega odbora Mednarodne unije za magnetne resonance; član mednarodnega sveta za raziskave feroelektrikov; član komisije za fiziko trdne snovi International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP); 1987 je bil izvoljen za nazivnega profesorja univerze v Utahu, Salt Lake City, Utah, ZDA. Je član Saške akademije znanosti v Leipzigu ter Atenske akademije znanosti v Atenah; stalni član širših uredniških odborov mednarodnih strokovnih

revij *Ferroelectrics*, *Ferroelectrics Letters*, *Chemical Physics*, *PHYSICA (Section B)*, *Phase Transitions*, *Molecular Crystals and Liquid Crystals*, *Bulletin of Magnetic Resonance*; član širših uredniških odborov domačih strokovnih revij *Fizika* in *Obzornik za matematiko* in fiziko.

Je eden utemeljiteljev uporabe jedrske magnetne resonance kot sredstva za raziskave strukturnih faznih prehodov v kondenzirani materiji. Skupaj s sodelavci je razvil vrsto novih metod za študij mikroskopske narave inkomenzurabilnih sistemov, feroelektrikov in tekočih kristalov, ki temelje na tem, da uporabljajo kvadrupolni moment atomskega jedra kot mikroskopsko sondo za študij porazdelitve lokalnih električnih polj in njih dinamike v kondenzirani snovi. Omenjene raziskave so privedle do razvoja tunelskega modela feroelektrikov z vodikovimi vezmi, do metod za kvantitativno določanje gostote solitonov v strukturno inkomenzurabilnih kristalih, do prve meritve fazonskih elementarnih ekscitacij in do odkritja Lifshitzove točke pri feroelektričnih tekočih kristalih. Raziskave so prav tako privedle do »soft mode« teorije feroelektrikov z vodikovimi vezmi ter nematskih in smektičnih tekočih kristalov. V zadnjih letih je skupaj s sodelavci raziskoval močno neurejene sisteme in razvil skupaj z njimi tunelski model protonskih stekel.

Objavil je več kot 300 razprav v mednarodnih strokovnih revijah s področja fizike kondenzirane materije. Viden rezultat njegovega dela je monografija *Soft Modes in Ferroelectrics and Antiferroelectrics*, North-Holland, Amsterdam 1974 (skupaj z B. Žekšem). Razširjena izdaja je izšla v ruščini leta 1975 z naslovom *Segnetoelektriki i antisegetoelektriki – dinamika rešetki*, MIR, Moskva 1975, in bila prevedena v kitajščino 1982 (Šanghaj). Z monografskimi poglavji je sodeloval pri osmih knjigah, ki so jih izdale mednarodne založbe.

Imel je vabljen uvodna predavanja na več kot 30 mednarodnih strokovnih kongresih.

rojen 1. februarja 1921 v Kranju, doktor kemijskih znanosti, redni profesor za fizikalno kemijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Za inženirja kemije diplomiral 1944 na Tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, doktorat kemijskih znanosti pridobil 1956 na Univerzi v Ljubljani. V letu 1945 je bil asistent na Zavodu za kemijske in farmacevtske raziskave v Ljubljani, v letih 1945 do 1951 pa asistent na Inštitutu za kemijo Medicinske fakultete v Ljubljani. V letu 1952 delal v Inštitutu za nuklearne vede Boris Kidrič v Vinči. Istega leta je postal docent za fizikalno kemijo na kemijski fakulteti Tehniške visoke šole v Ljubljani. Izredni profesor je postal 1960, redni pa 1965. V šolskem letu 1946/47 bil na strokovnem izpopolnjevanju na kemijski fakulteti univerze v Leningradu. 1955 je bil raziskovalni sodelavec na Polytechnic Institute of Brooklyn, od 1967 do 1968 pa v Research Triangle Institute, Durham, North Carolina.

Dopisni član SAZU od 5. februarja 1970, redni član od 10. marca 1977.

Opravljal več funkcij v okviru FNT, Univerze v Ljubljani, RSS in Sklada Borisa Kidriča. Od 1975 član znanstvenega sveta Kemijskega inštituta Boris Kidrič v Ljubljani in član komisije za elektrokemijo pri Uniji kemijskih društev SFRJ. 1980 postal član International Society of Electrochemistry. Od 1985 član Strokovnega sveta za vzgojo in izobraževanje SRS. Od 1986 predsednik programskega sveta za kemijo pri RSS in predsednik Prirodoslovnega društva Slovenije.

Njegovo znanstveno delo sodi v področje ionske izmenjave in področje raztopin polielektrolitov. Raziskoval je ravnotežja med ionskimi izmenjevalci in raztopinami elektrolitov ter termodinamiko hidratacije in nabrekanja ionskih izmenjevalcev. Na področju polielektrolitov se je ukvarjal z raziskavami termodinamskih in transportnih lastnosti raztopin linearnih polielektrolitov. Izdelal je prvo teorijo razredčilnih entalpij in srednjih koeficientov aktivnosti

močnih polielektrolitov. Pomembne so njegove teorijske in eksperimentalne raziskave raztopin polielektrolitov z mešanico protiionov z različno valenco in radijem. Raziskoval je tudi vpliv necoulomb-skih interakcij na termodinamske lastnosti polielektrolitov. V zadnjem času se je ukvarjal s separacijo faz v ternarnih sistemih (dvokomponentno topilo, elektrolit).

O svojem delu je referiral na vrsti kongresov doma in na tujem. Imel je dve plenarni predavanji na jugoslovanskih kongresih in šest vabljenih oz. uvodnih predavanj v sekcijah na mednarodnih in domačih kongresih. O svojem delu je tudi predaval na letnih šolah ter na vrsti univerz in inštitutov, predvsem v ZDA.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1968, s sodelavci), Kidričeva nagrada (1979).

rojen 15. oktobra 1923 v Ljubljani, doktor fizikalnih znanosti, redni profesor na VTO Fizika, Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Diplomiral 1951 iz fizike in matematike na Naravoslovni fakulteti v Ljubljani, 1956 pa promoviral na Univerzi v Ljubljani za doktorja fizikalnih znanosti. V letih 1953–57 delal na razvoju polprevodniških sestavnih elementov v laboratoriju za polprevodnike pri Inštitutu za elektrozeve v Ljubljani. Leta 1957 nastopil novo delovno mesto na Inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani kot znanstveni sodelavec. Istega leta odšel na dveletno specializacijo v Laboratoire de Magnétisme et de Physique du Solide, Bellevue, Francija. Tu delal na razvoju silicijevih sončnih celic, na raziskavah lateralnega fotoefekta in raziskavah površinskih lastnosti polprevodnikov. Po vrnitvi iz Francije se je posvetil teorijskim raziskavam v fiziki trdne snovi kot sodelavec odseka za teorijsko fiziko na Inštitutu Jožef Stefan, kjer je bil 1960 izvoljen za višjega znanstvenega sodelavca in 1969 za znanstvenega svetnika. V letih 1964–66 bil na strokovnem izpopolnjevanju v Physics Department, University of North Carolina, Chapel Hill, N. C., ZDA, kjer je delal na teoriji elektronske prevodnosti molekulskih kristalov. – Za izrednega profesorja za fiziko trdnih snovi na katedri za fiziko matematično-fizikalnega oddelka Fakultete za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani bil izvoljen 1966, za rednega pa 1971. Na univerzi predava od 1961 dalje. V letih 1971–72 in 1973–75 je bil predstojnik odseka za fiziko na oddelku za matematiko in fiziko. V šolskem letu 1972–73 je imel študijski dopust za raziskovalno delo v Laboratoire de Spectrométrie Physique, Université I de Grenoble, Grenoble, Francija. Raziskoval Hallov pojav in neelastično relaksacijo ledu.

Dopisni član SAZU od 7. februarja 1969, redni član od 25. marca 1976. Predsednik Področne raziskovalne skupnosti za matematično-fizikalne vede in član predsedstva Raziskovalne skupnosti Slovenije v letih 1975 do 1978. Član The Scientific Research Society

Sigma Xi, European Physical Society in Društva matematikov, fizikov in astronomov SRS. Predsednik Društva matematikov, fizikov in astronomov SRS v šolskem letu 1970–71. Predsednik znanstvenega sveta Instituta Jožef Stefan v letih 1980–82. Več kot dve desetletji bil član organizacijskih odborov jugoslovanskih simpozijev za fiziko kondenzirane materije.

Do 1960 se je ukvarjal s problemi sipanja svetlobe v optično nehomogenih sredstvih, z eksperimentalnimi in teorijskimi raziskavami površinskega fotoefekta pri polprevodnikih ter s študijem njihovih površinskih lastnosti. Pozneje se je posvetil izključno teorijskim raziskavam. Teorijsko delo je bilo usmerjeno predvsem v naslednja področja: električne in mehanske lastnosti ledu, električna prevodnost polprevodnikov in molekulskih kristalov, teorija majhnih polaronov, električne lastnosti amorfnih snovi, raziskave mehanizma elektronskega transporta v plastnih molekulskih kristalih, teorija večelektronskih preskokov med primesnimi centri v zmerno kompenziranih polprevodnikih, relaksacija paraelastičnih centrov, raziskave lastnosti korelacijskih funkcij za gostoto tokovnih izvirov v amorfnih snoveh in teorija koherentnega sevanja kanaliziranih nabitih delcev v kristalih. Posebno pozornost so vzbudili njegovi izsledki o protonski prevodnosti ledu, o elektronskem transportu v molekulskih kristalih, o večelektronskih preskokih v polprevodnikih in o paraelastični relaksaciji.

O svojem delu je poročal na več jugoslovanskih simpozijih in kongresih, na mednarodnih konferencah v Bruxellesu, Pragi, Chicagu, Durhamu, Münchnu, Cambridgeu, Eilat, Nottinghamu, Aussoisu, Varšavi, Antwerpnu, Laussani ter na univerzah in inštitutih v Münchnu, Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Durhamu, Grenoblu in Lyonu.

Kidričeva nagrada (1964, za raziskave protonske prevodnosti v ledu in gibljivosti intersticijskih atomov v kristalih), zaslužni član Instituta Jožef Stefan (1979), red dela z zlatim vencem (1980).

rojen 2. septembra 1922 v Vidoncih v Prekmurju. Dr. tehničnih ved, znanstveni svetnik Instituta Jožef Stefan v Ljubljani.

Doktorat tehničnih ved si je pridobil na Univerzi v Bruxellesu (Doctuer en les Sciences Aplliquées de l'Université Libre de Bruxelles; 1957). Je častni doktor Tehnične Univerze v Budimpešti (Doctor honoris causa, Muszaki, Egyetem Budapest; 1982). Častni doktor Univerze v Mariboru (1985).

Je redni profesor za sisteme, avtomatiko in kibernetiko na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Tu je bil dvajset let predstojnik Katedre za sisteme, avtomatiko in kibernetiko, vse od njenega začetka.

Dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti je od 23. aprila 1981, redni član od 24. aprila 1987. Je zaslužni član Društva visokošolskih pedagoških in znanstvenih delavcev Univerze Maribor (1977), zaslužni član Društva profesorjev in drugih znanstvenih delavcev Univerze v Ljubljani (1978) ter senior member IEEE v New Yorku (1970).

Sprva je gojil predvsem teorijo električnih filtrov in električnih vezij. Nato je posegel v avtomatiko, kibernetiko in teorijo o informacijah, v zadnjem obdobju pa se je posvetil zlasti sistemskim vedam in umetni inteligenci.

V preteklih petintridesetih letih je obravnaval izjemno širok spekter problemov, ki sodijo v področje sistemskih ved in elektrotehnike. S področja komunikacij je izviren njegov prispevek za primerjanje modulacij, ki je zasnovan na kapaciteti komunikacijskega kanala. S področja avtomatskih regulacij je predložil novo metodologijo obravnave adaptivnih sistemov glede na stabilnost njihovega delovanja ob prisotnosti motenj. Zasnoval je in obdelal izvirni postopek sinteze optimalnega samodejno prilagodljivega sprejemnika dvojiških signalov, motenega z belim šumom. Pri prenosu informacije je tu uporabil kot kriterij optimalnosti minimalno dvoumnost namesto običajno rabljene vernosti oblike signala. Do pomembnih rezultatov je prišel tudi na področju govornih

informacij s tem, da je razvil postopek za izločanje manj značilnih podatkov govornih signalov. Pri skoraj nezmanjšani kakovosti govora je dosegel občutno zmanjšanje števila podatkov, kar olajšuje pomnenje in računalniško obdelavo signalov. Več se je ukvarjal z matematično lingvistiko in posebej s statistično informacijsko obdelavo slovenščine. Tehten je njegov prispevek *Naravni jeziki kot uspešne kode*, kjer je potrdil domnevo, da se naravni jeziki obnašajo kot uspešne binarne kode.

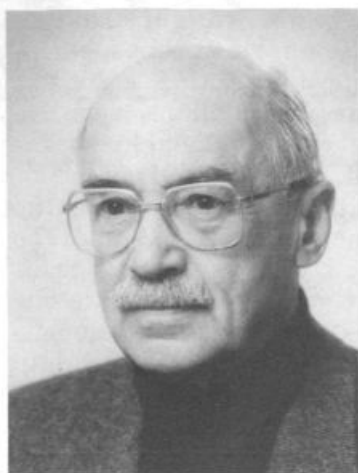
Velik del znanstvene dejavnosti je posvetil razpoznavanju vzorcev, kot so npr. pisane in tiskane črke ter prstni odtisi. Poleg razpoznavanja je obravnaval še problematiko izločanja različnih motenj. Izviren je njegov prispevek, ki obravnava kodiranje vzorcev za razpoznavalne sisteme, ki ob enaki verjetnosti pravilnega (ali napačnega) razpoznavanja občutno zmanjša število podatkov, ki ponazarjajo vzorec. Na področju medicinske diagnostike je pomemben njegov prispevek k računalniški diagnozi kardiogramov. Razvil je več metod za razpoznavanje značilnih točk elektrokardiograma. Študiral in obdelal je različne postopke za računanje diagnostičnih parametrov. Posebno skrb je posvetil preučevanju prostorskih parametrov kompleksa QRS v zvezi z diagnozo hipertrofije levega prekata, izločanju motenj in drugim perečim problemom.

Pomembni so njegovi prispevki k poznavanju nevrofizioloških mehanizmov živčno-mišičnega sistema, kjer je z vpeljavo frekvenčne analize elektromiografskih signalov in z naključno stimulacijo fleksorskega refleksa obogatil poznavanje mehanizma habituacije.

Uporabil je svoje bogato teoretično znanje pri optimalnem vodenju velikih vodovodnih sistemov in pri robotiki.

Udeležil se je in bil vabljen na številna mednarodna znanstvena srečanja, seminarje in kongrese.

Za znanstveno delo je prejel nagrado ETAN-a za najboljša referata 1958 in 1973, nagradi Sklada Borisa Kidriča je prejel 1965 in 1981. Nagrado Sklada Borisa Kidriča za izume in tehnične izboljšave je dobil 1984. Nagrado prof. Milana Vidmarja za pedagoško delo Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani je prejel 1982. Leta 1981 je bil odlikovan s plaketo Université Libre de Bruxelles. Kidričevo nagrado za življenjsko delo je dobil 1987, red zaslug za narod s srebrnimi žarki pa 1979.

rojen 26. avgusta 1921 v Ljubljani, dr. kem., svetnik generalnega direktorja DO Lek, vodja raziskovalne enote za strukturno kemijo na Kemijskem inštitutu Boris Kidrič.

Diplomiral 1944 iz skupine za kemijo s fiziko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Doktorat kemijskih znanosti pridobil 1953 pri SAZU. Od 1943–53 je bil višji asistent na Kemijskem inštitutu SAZU, od 1953–57 docent, od 1957–62 izredni profesor na Naravoslovno-matematični fakulteti, od 1962–82 redni profesor za strukturno kemijo na FNT.

Dopisni član SAZU od 7. februarja 1967, redni pa od 21. marca 1974, dopisni član JAZU od 1975, SANU od 1979, Indijske nacionalne akademije znanosti od 1980.

Predsednik koordinacijskega odbora za molekularne vede pri Svetu akademij SFRJ, predsednik Unije kemijskih društev SFRJ 1970–74, tudi častni predsednik, predsednik Slovenskega kemijskega društva od 1974 do 1986, potem tudi častni predsednik, častni član Zveze kemikov in tehnologov SFRJ, član The Chemical Society (London), Société de Chimie physique, Deutsche Bunsengesellschaft f  r Physikalische Chemie, Faraday Society.

Dekan Naravoslovno-matematične fakultete od 1958–60, član upravnega odbora Zveznega fonda za znanstveno dejavnost 1966–68, podpredsednik in v.d. predsednika odbora za naravoslovne vede pri Zveznem svetu za koordinacijo znanstvene dejavnosti 1968–70, član komisije za raziskovalno delo pri IS Slovenije 1968–70, predsednik sveta FNT 1971–73, član komiteja za znanost in tehnologijo IS SRS 1972–74, član skup  bine in predsednik odbora za naravoslovno-matematične vede začasne raziskovalne skupnosti 1971–73, delegat v Raziskovalni skupnosti Slovenije in predsednik področne skup  bine za kemijo 1974–78, predsednik programskega sveta za kemijo 1981–86, član znanstvenega sveta za naravoslovno-matematične vede pri RSS 1987–, predsednik upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča 1987–.

Težišče raziskovalnega dela do 1980 je bilo na študiju strukture molekul in kristalov z metodami infrardeče in ramanske spektroskopije ter kvantne kemije. Najpomembnejši dosežki iz te dobe so na področju nihajne spektroskopije in teorije vodikove vezi. Na podlagi obširnega eksperimentalnega materiala je izdelal klasifikacijo infrardečih spektrov sistemov z vodikovimi vezmi. Fenomenološka klasifikacija je povezana z dinamiko protonov in ima znatno napovedno vrednost glede na strukturne parametre. Z uporabo polariziranih spektrov monokristalov je bistveno prispeval k razumevanju strukture in dinamike močnih vodikovih vezi. Metode molekularne spektroskopije, vključno z jedrsko magnetno resonanco, je uporabljal tudi pri reševanju številnih drugih strukturnih in analiznih problemov. Predvsem za analizne probleme je uvedel delo na razvoju računalniških informacijskih sistemov.

Po 1980 je usmeril raziskovalno delo na področje kvantne farmakologije, predvsem na študij farmakofornih vzorcev adrenergičnih, dopaminergičnih in serotonergičnih agonistov na podlagi molekularnega elektrostatičnega potenciala in na konformacijske študije zaradi določitve bioaktivnih konformacij. Pri tem poleg metod kvantne kemije uporablja tudi molekularno mehaniko.

Rezultate dela je objavil v več kot 200 publikacijah, povečini v soavtorstvu s sodelavci. Napisal je tudi 6 monografskih poglavij in uredil zbrana dela treh kongresov, katerih glavni organizator je bil (1. mednarodna konferenca o vodikovi vezi, Ljubljana 1957, 2. mednarodna konferenca o uporabi računalnikov v kemijskem raziskovanju in izobraževanju, Ljubljana 1973, 6. mednarodni simpozij o kvantitativnih zvezah med strukturo in aktivnostjo, Portorož 1986).

Sodeloval je na številnih mednarodnih in domačih kongresih z vabljenimi predavanji in referati, poleg tega je imel več predavanj na raznih univerzah in v znanstvenih društvih v Evropi, Ameriki in Aziji.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1958), Kidričeva nagrada (1976), nagrada AVNOJ (1986), red zaslug za narod s srebrnimi žarki, red republike z zlatim vencem.

rojen 11. junija 1926 v Trziču, dr. ing., habil. redni profesor in predstojnik katedre za tehnično kibernetiko, obdelovalne sisteme in računalniško tehnologijo na Fakulteti za strojni-

štvo, rektor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

V NOV je aktivno sodeloval od 1942, kot borec Prešernove brigade in Jeseniško-bohinjskega odreda od 1944. Diplomiral je 1954 na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani, doktorat znanosti je dosegel na Tehnični visoki šoli v Aachnu (ZRN), tu se je 1961 habilitiral za področje avtomatizacije. 1962/63 je bil izredni gostujoči profesor na Carnegie Institute of Technology v Pittsburghu (ZDA), 1965 redni profesor za tehnično kibernetiko na University of Illinois, Urbana (ZDA) in na University of Birmingham kot imetnik stolice za obdelovalne sisteme. Isto leto je bil izvoljen na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani za rednega profesorja za tehnično kibernetiko in obdelovalne sisteme. Tu je 1970 ustanovil katedro in laboratorij za tehnično kibernetiko, obdelovalne sisteme in računalniško tehnologijo ter postal predstojnik katedre. Od 1973 do 1976 je bil dekan Fakultete za strojništvo, od 1976 do 1979 prodekan za raziskovalno delo. Od 1987 je rektor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Dopisni člani SAZU je od 5. februarja 1970, redni član od 29. marca 1979.

Je redni član Mednarodne akademije CIRP (College International pour l'étude scientifique des techniques de production mecanique) od 1966; član Institution of Mechanical Engineers of Great Britain od 1971; VDI (Verein Deutscher Ingenieure) od 1956; ASME (American Society of Mechanical Engineers) od 1968; častni profesor univerze v Birminghamu od 1972; član direktorija EXAPT – združenja za programske sisteme 1967–72; znanstveni svetovalec OECD 1965–68; predsednik mednarodnega seminarja CIRP Manufacturing Systems od 1969; predsednik znanstveno-tehničnega komiteja CIRP Surfaces od 1970–73, član predsedstva CIRP 1973–76, predsednik znanstveno-tehničnega komiteja CIRP Abrasive Pro-

cesses od 1977, predsednik znanstveno-tehničnega komiteja CIRP Design od 1985, predsednik CIRP 1979/80, častni profesor nankinškega Aeronavtičnega inštituta (Kitajska) od 1981, član SME (ZDA) od 1986, član izvršnega komiteja EARDHE (European Association for Research Development in Higher Education), glavni in odgovorni urednik CIRP Proceedings of Manufacturing Systems od 1971, član izdajateljskega odbora International Journal on System Science od 1970 in International Journal on Production Engineering Research od 1972, član svetovnega odbora monografij Materials Processing—Theory and Practicies (New York 1977). Sourednik International Journal on Manufacturing Systems (Detroit) od 1981, član uredniškega odbora CIRP Annals od 1981, član izdajateljskega odbora Robotics and Computer—Intergrated Manufacturing, Pergamon Press, od 1984, član uredniškega odbora International Journal of Advanced Manufacturing Process (New York) od 1985.

Glavna področja njegovega znanstvenoraziskovalnega dela so zajeta v 106 znanstvenih razpravah, objavljenih večinoma v uglednih ameriških in angleških revijah, v 6 patentih, 15 velikih uresničenih projektih v industriji in izobraževalnih institucijah. Deloval je tudi na področjih: fizika in mehanizmi brusilnih in odrezovalnih procesov, korelacijska teorija tehničnih površin, tribološke raziskave sistemov tehničnih površin, sprotna identifikacija odrezovalnega procesa, geometrično in perfomančno adaptivno krmiljenje obdelovalnih sistemov, teorija obdelovalnih sistemov, kibernetizacija klasičnega procesa za grupno tehnologijo, avtomatizacije delovnih sistemov z direktnim digitalnim krmiljenjem z računalnikom, kibernetizacija procesa testiranja študentov, trdota in dinamika teles z izrazito naključno strukturo, laserska merilna tehnika, merjenje površin in še nekatera druga področja.

Delegat SFRJ na ustanovni konferenci Evropskega združenja za znanost v Strassbourgu 1974, predsednik tehnične sekcije RSS 1973–75, predsednik IO PRS strojništvo od 1978, predsednik odbora za energetiko pri SAZU od 1982, član predsedstva Jugoslovanske znanstvene tribune, Beograd, od 1985, predsednik znanstvenega sveta za področje tehniških znanosti (elektro in strojništvo) od 1985.

Medalja za hrabrost (1945), red zaslug za narod III. stopnje (1951), Taylorjeva medalja CIRP (1960), Kidričeva nagrada (1974), Okoshi medalja (1974), SME plaketa (1970 in 1975), Taylorjeva medalja SME (1981), red dela z rdečo zastavo (1986), nagrada Sklada Borisa Kidriča za inovacijo (1987) in nagrada Georga Schleisingerja (1988).

rojen 25. septembra 1908 v Ljubljani, dr. sci. nat. (phys.), dr. hon. causa, upokojen 1984 v National Bureau of Standards, Washington (D. C., ZDA).

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je diplomiral 1930 iz matematike in fizike. Nato je študiral v fizikalno-kemijskem laboratoriju dunajske tehnike, kjer se je posvetil rentgenski tehniki. Od 1933 do 1937 je bil asistent na Fizikalnem inštitutu Univerze v Ljubljani. V fizikalnem inštitutu berlinske univerze je od 1938 do 1939 študiral viskoznost razredčenih raztopin in notranjo zgradbo tekočin in raztopin. Obenem je študiral v spektroskopskem oddelku inštituta za fiziko (Max Planck Institut) v Dahlemu. Leta 1938 je promoviral za doktorja naravoslovja na Humboldtovi univerzi v Berlinu. 1939 je bil izvoljen za docenta za fiziko na Tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, 1940 za docenta na Filozofski fakulteti, 1942 predlagan za izrednega profesorja (zaradi okupacije ni bil imenovan), 1945 pa imenovan za rednega profesorja. Med okupacijo bil dvakrat priprt in končno konfiniran v Dresdenu. Od 1946 do 1947 je bil dekan Filozofske fakultete v Ljubljani. Od 1945 do 1960 profesor fizike na ljubljanski Univerzi, od 1949 do 1959 vodja Instituta Jožef Stefan v Ljubljani. Od 1960 do 1961 vodja Fizikalnega inštituta in profesor fizike na Tehnični univerzi v Münchnu. Od 1961 do 1973 direktor Camille Dreyfus Laboratory (Research Triangle Institute, Research Triangle Park, North Carolina) in hkrati izredni profesor na Duke University (Durham, North Carolina). Od 1973 do 1975 fizik v National Bureau of Standards (Washington, D. C.). Od 1973 do upokojitve je bil gostujoči profesor na Case Western Reserve University (Cleveland, Ohio) in obenem od 1975 pomočnik načelnika polimernega oddelka v National Bureau of Standards (Washington, D. C.).

Dopisni član SAZU od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949.

Častni doktor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, častni član Instituta Jožef Stefan, član American Association for the

Advancement of Science (Washington), American Chemical Society (Washington), American Physical Society (New York), Deutsche Kolloid Gesellschaft (Köln), Deutsche Physikalische Gesellschaft (Hanau), Fiber Society, Society of Sigma X (New Haven), Society of Rheology (Washington). Glavni urednik *Macromolecular Reviews* do prenehanja s 16. letnikom 1981, sourednik *Makromolekulare Chemie*, član uredniških odborov *Polymer* ter *Colloid and Polymer Science*, član svetovalnega odbora *Journal of Macromolecular Science*, *Journal of Materials Science* in *Journal of Polymer Science*.

Svoja raziskovanja je sprva v glavnem posvetil razmeram v razredčenih tekočinah pri vpadanju svetlobe (refrakcija, sipanje svetlobe), pri strujanju (viskoznost, strujna dvolomnost), v električnem in magnetnem polju (dielektrična polarizacija, električni in magnetni dvojni lom) ter v zvočnem polju (akustični dvojni lom). Že pred odhodom v Ameriko se je njegova dejavnost usmerila k trdnemu stanju delno kristalnih polimerov. Razvil je danes veljavne razmere pri trdnem vlečenju, kjer se najprej nezvezno spremeni lamelarna v mikrofibrilsko morfologijo in se nato slednja zvezno vleče do končnega pretrganja. – Pomembna je monografija *Birefringence*, ki jo je izdal skupaj s H. A. Stuartom (Leipzig 1943). Napisal je približno 350 znanstvenih razprav s področij: plastična deformacija, transportne lastnosti, termodinamika, kristalizacija, morfologija, jedrska in elektronska spinska magnetna resonanca, sipanje vidne svetlobe in rentgenskih žarkov na trdnih polimerih, reološke in optične lastnosti polimernih raztopin.

Red dela I (1949), Binghamova medalja Society of Rheology (1970), nagrada Ford Motor Company Ameriške fizikalne družbe (1972).

rojen 21. septembra 1910 v Jelsi na Hvaru, doktor tehničnih znanosti, upokojeni redni profesor Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze Edvarda Kardelja v

Ljubljani in njen zaslužni profesor, dolgoletni predstojnik katedre in laboratorija za mehaniko tal.

Na gradbenem oddelku Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani diplomiral 1935 za inženirja gradbeništva. Od 1938 do 1946 poučeval na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Promoviral 1946 za doktorja tehniških ved na Univerzi v Ljubljani. Za predmeta mehanika tal in osnove tehnične mehanike imenovan na Univerzi v Ljubljani 1946 za docenta, 1951 za izrednega in 1957 za rednega profesorja. Od 1963 do 1971 član upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča, 1965 do 1967 član komisije skupščine SRS za proučitev visokega šolstva v Sloveniji, od 1967 do 1972 predsednik skupščine Izobraževalne skupnosti SRS.

Dopisni član SAZU od 7. februarja 1969, redni član od 20. marca 1979.

Častni član Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije ter Jugoslovanskega društva za mehaniko skale.

Njegovo glavno raziskovalno področje je reologija zemljin; raziskoval je viskozne lastnosti zemljin in njihov vpliv na konsolidacijo oziroma na razvoj napetostnih in deformacijskih stanj v tleh. Razen tega je raziskoval zlasti nosilnost tal ter pogoje stabilnosti pobočij glede na vplive podzemne vode in vplive heterogenosti, anizotropnosti, lezenja in utrujenosti zemljin oziroma kamnin. Mnoge raziskave so povezane z obravnavo konkretnih geotehničnih problemov, zlasti problemov s področja zemeljskih plazov, gradnje dolinskih pregrad, melioracijskih, plovnih in energetskih kanalov ter cest in stavb na malo nosilnih tleh. Izsledke svojih raziskav in izkušenj je objavil v domačih in tujih strokovnih revijah in znanstvenih zbornikih ali v poročilih mednarodnih in nacionalnih kongresov in posvetovanj. O teh izsledkih je predaval na obiskih številnih univerz in geotehničnih inštitutov v domovini in v tujini.

Za udeležbo v organiziranem osvobodilnem delovanju v Ljubljani med NOB (v OF vključen jeseni 1941, kot terenski aktivist spomladi 1943) je bil odlikovan z medaljo zasluge za narod, ob 25-letnici osvoboditve pa je prejel častno priznanje skupščine mesta Ljubljane.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1964, skupaj s sodelavcema), Kidričeva nagrada (1972, za dognanja, strnjena v knjigi *Rheological Aspects of Soil Mechanics*), red republike s srebrnim vencem (1965), red dela z rdečo zastavo (1980).

rojen 18. septembra 1926 v Ljubljani, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za organsko kemijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Diplomiral je 1952 na Fakulteti za kemijo takratne Tehniške visoke šole v Ljubljani in 1953 na Naravoslovni fakulteti. Leta 1955 je bil promoviran za doktorja kemijskih znanosti na ljubljanski Univerzi. Od asistenta je postopoma napredoval do rednega profesorja. V letih 1953–55 je bil na specializaciji na univerzi v Cambridgeu (Anglija), 1966 pa na univerzi v Freiburgu (ZRN). Leta 1966 je na povabilo Britanskega sveta obiskal več univerz v Angliji in tam predaval, v letih 1968 in 1977 je bil več mesecev na univerzah v ZDA v okviru izmenjave z ameriško nacionalno akademijo znanosti. Leta 1982 je delal kot gostujoči profesor na avstralski nacionalni univerzi v Canberri, v letih 1984 in 1985 je predaval, vsakokrat po en semester, v okviru podiplomskega študija na univerzi v Trstu, 1986 je bil gostujoči profesor na univerzi Brigham Young v Provu (ZDA), kjer je predaval v okviru podiplomskega študija.

5. februarja 1970 je postal dopisni, 10. marca 1977 pa redni član SAZU. Leta 1978 je postal dopisni član SANU, 1979 dopisni član JAZU in član New York Academy of Sciences. Leta 1962 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča, 1977 Kidričevo nagrado in 1981 nagrado za izume in izboljšave Sklada Borisa Kidriča. Prejel je priznanje in plaketo univerze Tohoku v Sendaiu (Japonska, 1975), plaketo Internacional Society of Heterocyclic Chemistry (1979), listino in plaketo Slovaške tehniške visoke šole v Bratislavi (1981), listino oddelka za farmacijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani (1982) in priznanje ter plaketo univerze Hoshi v Tokiu (1987).

Bil je prodekan (1969–73) in dekan (1973–76) FNT, podpredsednik (1973–77) in predsednik (1978–80) International Society of Heterocyclic Chemistry. V več obdobjih je bil član univerzitetnega sveta, je član znanstvenega sveta za področje naravoslovno-matematičnih znanosti pri RSS, znanstvenega sveta Kemijskega inštitu-

ta Boris Kidrič in član komisije za fizikalno organsko kemijo pri Mednarodni uniji za čisto in uporabno kemijo (IUPAC).

Področje njegovih znanstvenih raziskav obsega nove organske spojine, odkrivanje novih sinteznih poti in sistemov, študije reaktivnosti, ugotavljanje sposobnosti pretvarjanja in izomerizacije ter ugotavljanje struktur. Težišče raziskav predstavljajo heterociklične spojine, predvsem tiste, ki vsebujejo dušik in/ali žveplo in ki predstavljajo analoge biološko pomembnih spojin. Odkriti in raziskani so bili številni novi sistemi, obširna dognanja pa so s področja heterocikličnih spojin z dušikovim atomom v stekališču dveh obročev. Spričo odmevnih raziskav in dosežkov, tudi na področju izobraževanja kadrov, je postala ljubljanska skupina ne samo prva šola heterocikličnih spojin v Jugoslaviji, ampak se uvršča tudi med vodilne tovrstne skupine v svetu.

O raziskavah je poročal na številnih kongresih doma in v tujini, na 23 plenarnih in vabljenih predavanjih, pa tudi na številnih univerzah in inštitutih doma in v svetu. Poverjena mu je bila organizacija 5. mednarodnega kongresa za heterociklično kemijo v Ljubljani (1975), 8. mednarodnega simpozija o kemiji organskih žveplovih spojin (1978), 3. jugoslovanskega simpozija o organski kemiji (1984) in simpozija TRISOC univerz v Gradcu, Trstu in Ljubljani (1985).

Je član uredniškega odbora Vestnika Slovenskega kemijskega društva, *Croatica Chemica Acta*, *Journal of Heterocyclic Chemistry*, *Heterocycles*, *Advances in Heterocyclic Chemistry in Organic Preparations and Procedures International*.

Napisal je knjigo *Narava, človek in kemija* in več učbenikov s področja organske kemije. Je avtor ali soavtor več kot 300 znanstvenih člankov in monografij, objavljenih pretežno v tuji literaturi.

rojen 17. januarja 1918 na Opčinah pri Trstu, dr. phil., upokojeni redni profesor za matematiko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo (FNT) Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in njen zaslužni profesor.

Matematiko in fiziko študiral od 1937 do 1941 na Univerzi v Ljubljani. Diplomiral 1941 in istega leta tudi promoviral. V šolskem letu 1941/42 nadaljeval študije v Rimu s Turnerjevo štipendijo. Ob povratku v Ljubljano bil interniran v taborišču Gonars. Po posredovanju Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bil po enem mesecu izpuščen iz internacije. Od avgusta 1944 do konca vojne je bil na prisilnem delu. – Kot študent je bil pomožni asistent pri prof. Plemlju. Leta je 1943 postal honorarni asistent na Filozofski fakulteti v Ljubljani, 1946 docent, 1949 izredni profesor in 1953 redni profesor za matematiko. V letih med 1951 in 1953 je bil trikrat na krajšem študijskem izpopolnjevanju v Parizu, kjer je delal pri prof. S. Mandelbrojtu. V šolskem letu 1957/58 je bil dekan Naravoslovne fakultete. Dolgo vrsto let je bil predstojnik katedre oziroma odseka za matematiko, od 1975 do 1977 pa predstojnik VTO Matematika in mehanika na FNT.

Dopisni član SAZU od 17. oktobra 1958, redni od 21. decembra 1962.

Član društva matematikov, fizikov in astronomov SRS; od 1951 do 1955 je bil predsednik tega društva; član Société Math matique de France.

Ukvarja se z matematično analizo, predvsem funkcionalno analizo.  e med študijem na univerzi ga je prof. Plemlj opozoril na nekatere nerešene Kleinove probleme v teoriji diferencialnih enačb. Rešitev Kleinovega problema s petimi singularnimi točkami je bila tema njegove disertacije. Pri prof. Mandelbrojtu je delal na problemu aproksimacije zveznih funkcij na neskončnem intervalu. V funkcionalni analizi je študiral lastnosti hermitskih operatorjev in hermitskih elementov v Banachovih algebrah, karakterizacijo algeber C^* in vektorske analitične funkcije. Ukvarjal se je tudi z

regularnimi kolobarji. V transportni teoriji nevtronov pa je skupaj s prof. I. Kuščerjem obravnaval linearizirani Boltzmannov operator in študiral eksistenco ter asimptotično vedenje rešitev ustrezne enačbe. – Objavil je več strokovnoinformativnih člankov s področja matematike. Njegove monografije so: *Višja matematika I in II* (1949, 1951), *Rešeni in nerešeni problemi matematike* (1959), *Algebra* (1961), *Števila in matematične teorije* (1965), *Algebra* (1972) in *Afina in projektivna geometrija* (1982).

Prešernova nagrada (1952; za knjigo *Višja matematika I in II*); Kidričeva nagrada (1970; za dela iz uporabe funkcionalne analize v transportni teoriji nevtronov); nagrada AVNOJ (1981); red dela z rdečo zastavo (1965); red republike s srebrnim vencem (1974); red zaslug za narod z zlato zvezdo (1978); svečana listina in mala plaketa Univerze v Ljubljani (1979).

rojen 6. septembra 1933 v Mariboru, dr. sc., redni profesor za biokibernetiko in dinamiko sistemov na Fakulteti za elektrotehniko Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Po diplomu 1957 je delal pri podjetju Elektromedicina, kjer je ustanovil in vodil oddelek za medicinsko elektroniko. Leta 1959 je postal asistent na Fakulteti za elektrotehniko. Do 1963 je delal v laboratoriju za elektronsko mikroskopijo. Leta 1964 je odpotoval na enoletno specializacijo na Case Institute of Technology (Cleveland, ZDA). Po vrnitvi v Ljubljano je ustanovil na Fakulteti za elektrotehniko laboratorij za biokibernetiko. V letih 1966–69 je izmenoma predaval po en semester na Case Western Reserve University v Clevelandu ter na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani, kjer je bil 1967 izvoljen za izrednega in 1973 za rednega profesorja.

Dopisni član SAZU od 10. marca 1977, redni od 6. junija 1983.

V letih 1974–77 prodekan, nato dekan Fakultete za elektrotehniko; član New York Academy of Sciences; zaslužni član Elektrotehniške zveze Slovenije; častni član Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije; častni član Jugoslovanskega društva za medicinsko in biološko tehniko; predsednik Slovenskega društva za medicinsko in biološko tehniko; Institute for Electrical and Electronics Engineers (IEEE) – Senior Member; The Biomedical Engineering Society – Senior Member; član uredniškega odbora revije Medical and Biological Engineering & Computing in Elektrotehniškem vestniku. Opravljal je različne funkcije pri RSS in Skladu Borisa Kidriča.

V prvem obdobju raziskovalnega dela je ob mentorstvu prof. A. Strojnika razvijal elektromedicinske naprave in visokostabilne napajalne sisteme za elektronske mikroskope. V Clevelandu je začel s sistematičnim razvojem funkcionalne električne stimulacije (FES), ki je danes prerasla v raziskovalno področje in sodobno rehabilitacijsko metodo.

Po povratku v Ljubljano so ob sodelovanju raziskovalcev na Fakulteti za elektrotehniko (prof. A. Kralj), Institutu Jožef Stefan

(dr. U. Stanič) in Univerzitetnem zavodu za rehabilitacijo invalidov nastajali novi sistemi za FES: različne vrste površinskih in implan-tibilnih peronealnih stimulatorjev, večkanalni stimulatorji, stimu-latorji z mioelektričnim krmiljenjem in regulacijski sistemi s stimu-liranim parom antagonističnih mišic. Sočasno se je ukvarjal z biokibernetskimi modeli pogojnega refleksa, živčne celice, stimuli-ranega živčnomišičnega sistema in spremenjenih stanj zavesti (hip-noza). Raziskoval je tudi optimalne krmilne signale za upravljanje funkcionalnih stimulatorjev za zgornje ekstremitete. V zadnjih letih se je posvetil terapevtskim učinkom električne stimulacije ekstremitet in v tej zvezi predlagal »hipotezo ravnotežja«, ki skuša pojasniti, zakaj deluje stimulacija skoraj vselej v smeri izboljšanja disfunkcij motoričnega sistema.

Svojo dejavnost je razširil tudi na raziskave neposrednih učinkov električnih tokov na rast in regeneracijo bioloških sistemov, poseb-no pozornost pa je namenil celjenju ran. Zanimajo ga naravne elektrobiološke napetosti, njihov vpliv na samoorganizacijo in regeneracijo bioloških sistemov ter vplivi zunanje električne stimu-lacije na te procese.

Sam ali s sodelavci je napisal okoli 200 člankov in referatov, več domačih učbenikov in poglavja za tuje knjige. Imel je številna vabljenja predavanja doma, v Evropi, ZDA, SZ in na Japonskem.

Nagrada ETAN (1964 za najboljši referat v komisiji za biomedicinsko tehniko), nagrada Sklada Borisa Kidriča (s sodelavci 1971, 1986), red dela z zlatim vencem (1980).

Medalja ob 100-letnici IEEE (1984), nagrada AVNOJ (1987), Vidmarjeva nagrada Fakultete za elektrotehniko (1987).

DOPISNA ČLANA

BRITISH COUNCIL

GLOBEVNIK dr. Josip
ŽEKŠ dr. Boštjan

rojen 6. decembra 1945 v Ljubljani, dr. mat. znanosti, redni profesor za matematiko na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Tehnično matematiko je študiral na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo (FNT) v Ljubljani ter diplomiral 1968. Podiplomski študij je nadaljeval na univerzi v Zagrebu in magistriral 1971. Naslednje leto je na FNT v Ljubljani promoviral za doktorja matematičnih znanosti z disertacijo *Analitične vektorske funkcije s konstantno normo*. Leta 1969 je postal asistent za matematiko na oddelku za gradbeništvo FAGG v Ljubljani. Na istem oddelku je bil 1973 izvoljen za docenta, 1978 za izrednega in 1982 za rednega profesorja matematike. V šolskem letu 1973/74 je bil kot Visiting Assistant Professor na matematičnem oddelku univerze v Kentuckyju (ZDA), v letu 1978/79 na matematičnem oddelku univerze v Washingtonu, Seattle, in na isti univerzi še 1984. V zimskem semestru 1985/86 je bil gostujoči profesor na University of Wisconsin, Madison, ZDA. Krajši čas je gostoval na Universidade Federal v Rio de Janeiru, na Trinity Collegeu v Dublinu, na univerzi Bar-Ilan v Ramat Ganu v Izraelu. S predavanji se je udeležil konferenc o različnih področjih kompleksne analize: Krakow (Poljska, 1974), Campinas (Brazilija, 1975), Dublin (Irski, 1977), Oberwolfach (ZRN, 1983, 1986), Varna (Bolgarija, 1985, 1987), Kent (ZDA, 1985), Albany (ZDA, 1985). S predavanji je obiskal več univerz v Evropi, ZDA in Izraelu.

Od 23. maja 1985 je dopisni član SAZU.

Prof. Globevnik dela na področju funkcionalne in kompleksne analize. Ukvarja se z vektorskimi analitičnimi funkcijami, funkcijskimi algebrami in holomorfnimi funkcijami več spremenljivk. Njegova bibliografija šteje več kot 40 znanstvenih člankov, ki so bili objavljeni večinoma v uglednih mednarodnih matematičnih časopisih.

Raziskoval je zaloge vrednosti analitičnih funkcij. Gre za vprašanje, katere množice v Banachovem prostoru so zaloge vrednosti

kake analitične funkcije. To je povezano s problemom razširitve, ki sta ga za skalarne funkcije rešila Rudin in Carleson, Globevnik pa je odkril razne posplošitve. Več njegovih člankov obravnava Patilov problem. V njih je med drugim dokazal, da je enotni disk analitično gost v vsaki odprti balansirani množici in v vsaki odprti povezani množici separabilnega Banachovega prostora. Karakterizacija zalog vrednosti analitičnih funkcij je v zvezi z interpolirajočimi zaporedji. Globevnik je podal karakterizacijo zalog vrednosti vektorskih funkcij, ki so analitične v notranjosti enotne krogle Banachovega prostora in zvezne še na robu. Veliko se je ukvarjal tudi s funkcijskimi algebrami. V zadnjem času se je usmeril na študij holomorfnih funkcij več spremenljivk in holomorfnih preslikav.

Bil je predstojnik oddelka za matematiko Inštituta za matematiko, fiziko in mehaniko ljubljanske Univerze, član izvršilnega odbora področne raziskovalne skupnosti za matematično-fizikalne vede, predsednik komisije za matematiko, član ekspertne skupine za pripravo skupnega programa naravoslovja pri Raziskovalni skupnosti Slovenije in predsednik programskega sveta za matematiko in mehaniko pri Raziskovalni skupnosti Slovenije. Zdaj je član znanstvenega sveta za naravoslovne in matematične vede ter član programskega sveta za matematiko in fiziko pri Raziskovalni skupnosti Slovenije.

Leta 1976 je prejel Kidričevo nagrado.

rojen 26. junija 1940 v Ljubljani, dr. fizikalnih znanosti, redni profesor za biofiziko na Medicinski fakulteti in redni profesor za fiziko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Uni-

verze Edvarda Kardelja, višji znanstveni sodelavec v odseku za teorijsko fiziko Instituta Jožef Stefan.

Dopisni član SAZU od 23. aprila 1987.

Raziskovalno dela na področju teorijske fizike in biofizike in je skupaj s sodelavci objavil v mednarodnih strokovnih časopisih več odmevnih del o strukturnih faznih prehodih v kristalih, o feroelektričnih kristalih z vodikovimi vezmi, o faznih prehodih v tekočih kristalih, o lastnostih feroelektričnih tekočih kristalov ter o elastičnih lastnostih bioloških membran in o faznih prehodih v njih. Prispeval je k boljšemu razumevanju statičnih in dinamičnih lastnosti feroelektričnih kristalov z vodikovimi vezmi, uvedel teoretski model za popis feroelektričnih tekočih kristalov in skupaj s sodelavci pojasnil fizikalne vzroke za različne oblike rdečih krvnih celic.

Z R. Blincem je soavtor monografije *Soft Modes in Ferroelectrics and Antiferroelectrics*, ki je izšla 1974 pri založbi North Holland v Amsterdamu in bila kasneje dopolnjena in prevedena v ruščino in kitajščino.

Imel je več vabljenih predavanj na mednarodnih in evropskih strokovnih srečanjih s področja feroelektrikov in tekočih kristalov oziroma biofizike. V letih 1972–73 je bil kot štipendist Humboldtove ustanove na strokovnem izpopolnjevanju na univerzi v Frankfurtu v ZR Nemčiji, v letih 1973–75 in 1980 pa je bil zaposlen kot redni profesor na univerzi v Recife v Braziliji. V zadnjem obdobju je bil na daljših strokovnih obiskih na oddelkih za fiziko na univerzah v Saarbrücknu v ZR Nemčiji in v Colchestru v Angliji.

Prejel je nagrado Sklada Borisa Kidriča (1980) in Kidričevo nagrado (1988, skupaj z Adrijanom Levstikom).

ZUNANJI DOPISNI ČLANI

BALENOVIĆ dr. Krešimir
BARTON dr. Derek Harold Richard
BORISEVIĆ dr. Nikolaj Aleksandrovič
BRATOŽ dr. Savo
DESPIĆ dr. Aleksandar
GRDENIĆ dr. Drago
HAHN dr. Erwin L.
HAJDIN dr. Nikola
MERCHANT dr. Mylon Eugene
MIHAILOVIĆ dr. Mihailo Lj.
MÜLLER dr. Karl-Alex
POVH dr. Bogdan
PRELOG dr. Vladimir
RAO dr. Chintamani Nagesa Ramachandra
SAVIĆ dr. Pavle

rojen 17. maja 1914 v Zagrebu, dr. chem., redni profesor za organsko kemijo in biokemijo Prirodoslovno-matematične fakultete v Zagrebu, predstojnik oddelka za organsko kemijo

in biokemijo ter vodja podiplomskega študija teh predmetov v Inštitutu za kemijo Univerze v Zagrebu.

Diplomiral je 1937 na Filozofski fakulteti v Zagrebu iz skupine kemija in fizika. Doktorat iz kemije je dosegel 1939 z disertacijo *Prispevek k poznavanju kislin smole elemi*. V letih 1940 do 1945 je bil asistent na Filozofski fakulteti v Zagrebu, 1946 izvoljen za izrednega profesorja za organsko kemijo in biokemijo ter za predstojnika kemijskega zavoda Prirodoslovno-matematične fakultete, 1952 pa za rednega profesorja. – Od 1940 do 1941 se je izpopolnjeval v Szegeđu pri nobelovcu A. Szent-Gyorgyju, v letih 1949/50 in 1960/61 pa pri nobelovcu V. Prelogu na ETH v Zürichu. V letih 1968–69 je bil tam kot gostujoči profesor. Sodeloval je tudi pri Inštitutu Ruđer Bošković, kjer bil od 1954 do 1958 načelnik oddelka za organsko kemijo in biokemijo ter član sveta inštituta.

Zunanji dopisni član SAZU od 25. marca 1976. Dopisni član JAZU od 1957, redni član od 1975. V JAZU je z drugimi organskimi kemiki spodbudil nastanek Centra za kemijo naravnih organskih spojin.

Objavil je več kot 120 znanstvenih člankov, v katerih obravnava s sodelavci tematiko štirih poglobitvenih področij: 1. kemijo polioksospojin, zlasti reakcije 1-, 3-, 4-, 6-tetraketonov, 2. stereokemijo α - in β -aminokislin in pravila za empirično določanje njihovih absolutnih konfiguracij, 3. kemijo in stereokemijo sulfoksidov in selenoksidov in delno razlaganje antibiotičnega učinka naravnih sulfoksidov ter 4. izolacije, sinteze (tudi z uporabo reakcij biogenetičnega tipa) in stereokemijo nekaterih pomembnih naravnih snovi.

Zvezna nagrada za znanost (1949), red dela II (1949), red zaslug za narod s srebrnimi žarki (1965), republiška nagrada SR Hrvatske za življenjsko delo (1985).

rojen 8. septembra 1918 v Gravesendu (Anglija), dr. sc., univ. profesor, zaslužni profesor (appointed distinguished professor) na univerzi v Texasu, ZDA.

Kemijo je študiral na Imperial College of Science and Technology v Londonu, kjer je 1942 doktoriral. Po drugih zaposlitvah je postal predavatelj (assistant lecturer) na oddelku za kemijo Imperial Collegea (1945–46), kasneje prav tam raziskovalec (1946–49). Leta 1945 je bil imenovan za doktorja znanosti (D. Sc., London). V šolskem letu 1949/50 je bil gostujoči predavatelj na oddelku za kemijo univerze Harvard v ZDA, v letih 1950–53 docent (reader), nato profesor za organsko kemijo na Birkbeck Collegeu univerze v Londonu. Leta 1955 je bil imenovan za profesorja za organsko kemijo na univerzi v Glasgowu, od 1975 do 1978 je bil profesor na Imperial Collegeu, od 1978 je profesor emeritus univerze v Londonu. Leta 1977 je bil imenovan za direktorja Inštituta za kemijo naravnih spojin pri CNRS (Centre national de la recherche scientifique) v Gif-sur-Yvette pri Parizu. Od 1. novembra 1986 je nazivni znameniti profesor na oddelku za kemijo na univerzi v Texasu.

Od 23. maja 1985 je zunanji dopisni član SAZU.

Je član ali častni član številnih svetovnih akademij znanosti in znanstvenih društev: Royal Society v Londonu (1954) in Royal Society of Edinburgh (1956), American Academy of Arts and Sciences (1960), Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina (1967), National Academy of Sciences, Washington (1970), Academia das Ciencias da Lisboa (1971), Royal Academy of Exact Sciences, Madrid (1971), Academy of Pharmaceutical Sciences, ZDA (1971), Danska akademija znanosti in umetnosti (1972), Nacionalna akademija eksaktnih, fizikalnih in naravoslovnih znanosti, Buenos Aires (1973), Academia Nazionale dei Lincei, Rim (1974), Madžarska akademija znanosti (1976), Indijska nacionalna akademija znanosti (1977), Académie des sciences, Paris (1978), Evropska akademija znanosti, umetnosti in humanističnih ved

(1980), Académie des sciences, Toulouse (1983), Royal Irish Academy of Science (1985), Srbska akademija nauka i umetnosti (1987).

Je častni doktor številnih univerz po svetu in častni član najuglednejših strokovnih društev.

Barton je raziskoval zvezo med molekulskim zasukom ter strukturo terpenoidnih spojin in steroidi. Obravnaval je teorijo konformacijske analize. Razčlenjeval strukture, sinteze in biosinteze naravnih spojin, predvsem steroidov, terpenoidnih spojin, alkaloidov in antibiotikov. Sodi med vodilne svetovne kemike na področju organske kemije.

Prejel je vrsto visokih mednarodnih nagrad, med njimi 1969 Nobelovo nagrado za kemijo.

Je nosilec več odlikovanj in medalj: Order of Sun Rising (Japonska, 1972), Royal Medal (Anglija, 1972), Chevalier de la Légion d'Honneur (1974). Prejel je medaljo Chemical Society in medalje Royal Society v Angliji: Cordan-Morgan (1951), Davy (1961), Longstaff (1972), Copley (1980). Ameriško kemijsko društvo mu je podelilo Fritschejevo (1956) in Roger Adamsovo medaljo (1959), medalje je prejel še od Indian Association for the Cultivation of Science (1972), od univerze v Sofiji in Bolgarske akademije znanosti (1978) ter Hanburyjevo spominsko medaljo Farmacevtskega društva Velike Britanije (1981). Ima tudi zlato medaljo mesta Nancyja in priznanje Officier de la Légion d'Honneur.

rojen 21. septembra v Lučnem mostu (Minska oblast), ZSSR, dr. fizikalno-matematičnih znanosti, direktor laboratorija v Fizikalnem inštitutu P. Lebedeva Akademije znanosti ZSSR

in direktor laboratorija v Fizikalnem inštitutu Akademije znanosti Beloruske SSR.

Po končani srednji šoli 1941 se je udeležil domovinske vojne kot partizan in borec sovjetske armade. Leta 1950 je diplomiral na Fizikalno-matematični fakulteti Leninove univerze v Minsku. Pripravnništvo za znanstvenoraziskovalno delo je opravljal pod vodstvom akademika Terenina. Leta 1965 je dosegel doktorat fizikalno-matematičnih znanosti, 1967 mu je bil priznan naslov profesorja.

Je zunanji dopisni član SAZU od 24. aprila 1981.

Od 1966 je dopisni član Akademije znanosti Beloruske SSR, od 1969 njen redni član in do 1987 je bil tudi njen predsednik. Od 1972 je dopisni član Akademije znanosti ZSSR, od 1981 njen redni član. Od 1977 častni član Čehoslovaške akademije znanosti, od 1983 častni doktor univerze v Jeni.

Borisevič je napisal okrog 200 znanstvenih razprav, med njimi monografiji *Vzbujena stanja kompleksnih molekul v plinasti fazi in Infrardeči filtri*.

Njegovo raziskovalno delo obsega področje molekularne spektroskopije in luminiscence, kvantne elektronike in infrardeče tehnologije. Razvil je statistično teorijo fotofizikalnih procesov v kompleksnih molekulah, ki zajema energetiko in dinamiko intra- in intermolekularnih interakcij, ter jo eksperimentalno potrdil. Postavil je zvezo med osnovnimi spektralnimi in luminiscenčnimi karakteristikami molekul, pri čemer je uvedel nove količine za označevanje luminiscenčnih procesov in izdelal eksperimentalne metode za njihovo določitev. Preučeval je termalno aktivirano dušenje fluorescence in novo obliko kooperativne luminiscence molekul v plinski fazi ter rešil problem antistoksove luminiscence. Računsko je obdelal optično inducirano anizotropijo ansambla prostih molekul in odkril polarizacijo luminiscence in inducirane emisije prostih molekul.

Več del je posvečenih spektralnim značilnostim molekul pri prehodu iz plinastega v tekoče stanje. Odkril je pojave stabilizacije oziroma labilizacije vzbujenih elektronskih stanj večatomskih molekul, ki se kažejo v spektrih, fotokemičnih reakcijah in kvantno-elektronskih pojavih.

Zelo pomembna so dela v zvezi s teoretično analizo osnovnih dejavnikov, ki določajo zmožnost kompleksnih molekul za laserski efekt, študije kinetike pri laserskih procesih in raziskave v zvezi z uporabo nelinearnih efektov pri določanju spektralnih in energetskih oznak plinastih laserjev. Pod vodstvom akademika Boriseviča je bil konstruiran nov tip laserjev z zvezno spremenljivo valovno dolžino sevanja.

Za infrardečo tehnologijo so pomembne njegove študije sipanja svetlobe disperzivnih sistemov, ki so pripeljale do konstrukcije in končno do proizvodnje filtrov za infrardečo svetlobo z različnimi lastnostmi, ki so uporabni v raziskavah in v praksi.

Prejel je državno nagrado za fiziko (1973) in Leninovo nagrado (1980). Odlikovan je bil s Kopernikovo medaljo Poljske akademije znanosti (1973), zlato medaljo Čehoslovaške akademije znanosti in zlato medaljo Slovaške akademije znanosti (1983). Je junak socialističnega dela in nosilec več drugih priznanj.

rojen 28. julija 1926 v Trstu, doktor fizikalnih ved Univerze v Ljubljani (1955) in Univerze v Parizu (1964), redni profesor Univerze Pierre et Marie Curie v Parizu do 1973, profesor

izredne stopnje francoskih univerz od 1982 in federalni direktor za študij tretje stopnje fizike tekočin od 1978.

Zunanji dopisni član SAZU od 1987.

Je predsednik sekcije za tekočine Evropskega fizikalnega društva (1983), član izvršnega sveta oddelka za kondenzirano materijo Evropskega fizikalnega društva (1983), član izvršnega sveta Evropske skupine za študij molekulskih tekočin (1984), član izvršnega sveta oddelka za fizikalno kemijo Francoskega kemijskega društva (1985).

Objavil je okrog 90 znanstvenih del, od tega pet monografskih poglavij in uredil izdajo treh večavtorskih monografij.

Glavno področje njegovega minulega in sedanjega znanstvenega dela je statistična mehanika inertnih in kemijsko reaktivnih tekočin.

Bratoževa temeljna pozornost je posvečena študiju gibanja molekul v inertnih in kemično reaktivnih tekočinah. Eksperimentalno delo je v teh razsežnostih zelo težavno in primerne raziskovalne tehnike so se razvile šele po drugi svetovni vojni: kvazielastično sipanje nevtronov, kvazielastično sipanje svetlobe, jedrska magnetna resonanca in drugo. V ta prizadevanja se je Bratož vključil skupaj s prof. Gordonom z univerze v Harwardu v Združenih državah Amerike in razvil novi tehniki, uspešni na tem področju: infrardečo in ramansko spektroskopijo tekočin.

Ugotovil je, kako je mogoče uporabiti ti dve spektroskopski tehniki za analizo molekulskih gibanj v tej fazi. Takšna analiza zahteva natančen študij profilov spektralnih pasov v teh spektrih. Osnovana je na modernih metodah statistične mehanike neravnovesnih procesov. Uspel je tudi spektralno ločiti učinke molekulskih nihanj in rotacij. Ta metoda se je uveljavila zelo hitro povsod po svetu in jo označujejo s kratico VV-VH.

Vpeljal je v teorijo pojem nihanja relaksacije, pojem, ki opisuje vračanje nihajno vzbujenih molekul v statistično ravnotežje. Uporabil ga je pri študiju treh vrst tekočin: enostavnih, kjer so prisotne Van der Waalove interakcije, asociiranih z vodikovimi vezmi in kemijsko reaktivnih. Nihajna relaksacija je posebno zapletena v tekočinah z vodikovimi vezmi, kjer vnaša med molekulske oscilatorje močno anharmonsko sklopitev. Najnovejše Bratoževo delo se nanaša na študij elementarnih kemijskih procesov v tekočinah s pomočjo statistične mehanike.

Z referatom se je udeležil nad 100 plenarnih predavanj na strokovnih kongresih, letnih šolah, ki jih je tudi sam organiziral, in na več univerzah po svetu.

rojen 6. januarja 1927 v Beogradu, dr. chem., redni profesor fizikalne kemije na Tehnološko-metalurški fakulteti Univerze v Beogradu.

Diplomiral je na Tehnološko-metalurški fakulteti v Beogradu 1951 in bil po diplomi nastavljen na tej fakulteti kot industrijski inženir, 1953 pa izvoljen za asistenta pri katedri za fizikalno kemijo in elektrokemijo. V septembru 1953 je odšel na Imperial College of Science and Technology v Londonu, kjer je delal pri G. J. Hillsu na prevodnosti ionskih izmenjevalcev. Leta 1954 je dobil diplomu Imperial Collegea, 1955 pa doktoriral iz fizikalne kemije na univerzi v Londonu z disertacijo *Ionic Conductance in Ion-Exchange Resins*. Od 1957 do 1959 je delal pri J. O' M. Bockrisu na problemih elektrodnih procesov. Leta 1959 je postal docent za predmet kinetika elektrodnih procesov, 1964 je bil izvoljen za izrednega, 1971 za rednega profesorja fizikalne kemije na Tehnološko-metalurški fakulteti v Beogradu.

Je zunanji dopisni član SAZU od 25. marca 1976. Dopisni član SANU od 1965, redni član od 1974. Zunanji član JAZU od 1981.

Častni predsednik Srbskega kemijskega društva, častni predsednik Zveze kemijskih društev Jugoslavije, bil je podpredsednik, zdaj je nacionalni tajnik International Society of Electrochemistry, podpredsednik SANU od 1981, predsednik upravnega odbora fonda za znanstvenoraziskovalno delo SANU, predsednik odbora SANU za III. milenij, predsednik medakademijskega odbora za energetiko, ustanovitelj in prvi urednik časopisa Yugoslav Chemical Papers, predsednik skupščine Fondacije za razvoj znanstvenega in umetniškega naraščaja Srbije, član uredniškega sveta časopisov Journal of Applied Electrochemistry in Croatica Chemica Acta.

Pretežna večina njegovega raziskovalnega dela je posvečena raznim področjem elektrokemije. Pri G. J. Hillsu se je začel ukvarjati z električno prevodnostjo ionskih izmenjevalcev in membran. V Philadelphiji se je pri J. O' M. Bockrisu posvetil osnovnim raziskavam na področju kinetike in mehanizma elektrodnih procesov, kar je še danes njegova glavna dejavnost.

Njegova dela lahko v grobem razdelimo na tri skupine: 1. raziskave kinetike in mehanizma raztapljanja in izločanja kovin na elektrodah (eksperimentalne in teoretične raziskave), 2. študij kompleksnih kemijskih reakcij, zlasti oksidacij na površinah raznih elektrod ter 3. raziskave raznih galvanskih elementov, študij njihove priprave in delovanja, posebno elementov aluminij-zrak.

Njegovo znanstveno delo je zajeto v približno 130 publikacijah, poleg tega je napisal 9 monografij za pomembne tuje strokovne revije, obdelal je poglavje o elektrokemijskih reakcijah v *Encyclopaedia Britannica* in napisal učbenik *Osnovi elektrokemije*. Prijavil je 22 patentov in je avtor oz. soavtor vrste strokovnih člankov in laboratorov.

Povabljen je bil na plenarna predavanja na kongresih JUPAC in raznih elektrokemijskih simpozijih. Eno leto je bil gostujoči profesor na University of Pennsylvania. Kot predavatelj je bil gost sovjetske, češkoslovaške, madžarske in bolgarske akademije, ameriškega elektrokemijskega društva, Združenja britanskih univerz, Freie Universität v Berlinu in drugod.

Rojen 31. avgusta 1919 v Križevcih, SR Hrvatska, dr. chem., od 1984 upokojeni redni profesor za anorgansko kemijo na Prirodoslovno-matematični fakulteti Vseučilišča v Zagrebu.

Diplomiral je na Filozofski fakulteti v Zagrebu iz kemijske skupine predmetov. V partizane je odšel 1942 in bil od 1943 član prosvetnega odseka ZAVNOH. Po osvoboditvi profesor kemije na Pedagoški akademiji v Splitu, nato asistent na Filozofski fakulteti (1945) in na PMF (1946). Od 1946–48 je bil na specializaciji iz rentgenske strukturne analize kristalov v Inštitutu za organsko kemijo sovjetske akademije znanosti v Moskvi. Doktorat kemijskih znanosti je pridobil 1951 na zagrebški univerzi z disertacijo o molekularni in kristalni strukturi spojin živega srebra. Za docenta na PMF je bil izvoljen 1952, za izrednega 1956 in za rednega profesorja 1960. Vmes (1955 do 1956) je sodeloval z Dorothy C. Hodgkin v laboratoriju za kemijsko kristalografijo univerze v Oxfordu pri določanju strukture bakterijskega pigmenta feroverdina. Na PMF je 1952 osnoval Zavod za splošno in anorgansko kemijo ter postal njegov predstojnik. Sodeloval je pri osnovanju Inštituta Rudjer Bošković v Zagrebu in tu vodil (1952–62) raziskave ekstrakcije kovin iz raztopin, kompleksnih spojin in polprevodnikov ter uvedel metode rentgenske difrakcije, električnega dipolnega momenta, magnetokemije itd. Bil je direktor Inštituta za anorgansko in analitsko kemijo Vseučilišča v Zagrebu (1960–74), dekan PMF 1960–62, prodekan pa naslednji dve leti. Rektor Vseučilišča je bil v času 1976–78.

Dopisni član SAZU je od 25. marca 1976. Dopisni član JAZU od 1959, redni od 1973, glavni tajnik JAZU 1973–75, član predsedstva JAZU 1975–78. Dopisni član ANUBiH od 1975, SANU od 1985.

Ustanovitelj in predsednik Jugoslovanskega centra za kristalografijo JAZU (1966), član Hrvatskega kemijskega društva (1946) in njegov predsednik (1970–72); član Angleškega kemijskega društva (1955) in Ameriškega kemijskega društva (1962), častni član Hrvat-

skega prirodoslovnega društva (1975), častni član Univerze Johannes Gutenberg v Mainzu (1977), odgovorni urednik revije *Priroda* (1948–55), član redakcijskega odbora revije *Croatica Chemica Acta* (1969) in mednarodne revije *Inorganica Chemica Acta* (1974) ter urednik letopisa *Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju* (1966).

Sodeloval je z mnogimi mlajšimi znanstveniki in skupaj z njimi objavil okrog 80 znanstvenih del, v glavnem o kristalni in molekularni strukturi spojin živega srebra in metalnih kompleksov. Odkril je merkurirani oksonij (1957) in sulfonij (1958), določil koordinacijski polieder v acetilacetonatih štirivalentnih kovin (1958) in postavil permerkurirani metan za osnovno strukturno enoto t. i. merkarbida (1974), trimerkurirano očetno kislino t. i. merkuretino (1984), utemeljil proizvode merkuriranja etanola (1982), acetaldehida (1983) in očetne kisline (1986). V študiji *The Structural Chemistry of Mercury* (1975) je formuliral pravila o koordinaciji atoma živega srebra in dal osnove kristalokemije živega srebra v *Handbook of Geochemistry* (1969). Pomemben je tudi njegov visokošolski učbenik *Molekule i kristali – uvod u strukturnu kemiju* (1973, tretja izdaja 1987).

Nagrada mesta Zagreba (1975), nagrada Rudjerja Boškovića (1961), red zaslug za narod II (1952), red bratstva in enotnosti II (1952), red dela II (1957), red dela z rdečo zastavo (1961), red republike s srebrnim vencem (1969), orden zaslug za narod z zlato zvezdo (1979).

je bil rojen 9. junija 1921 v Sharonu, ZDA, dr. phil in dr. sc. Od 1955 dalje profesor fizike na University of California, Berkeley, ZDA. Zdaj je gostujoči profesor (visiting eastman professor)

na Balliol Collegeu, Oxford University.

Je zunanji dopisni član SAZU od 24. aprila 1981. Prav tako je član U. S. National Academy of Sciences, American Academy of Arts and Sciences, član (fellow) American Physical Society in American Association for the Advancement of Science, častni član Brasenose Collegea, Oxford, in član California Inventors Hall of Fame.

Erwin L. Hahn je 1950 odkril jedrski spinski odmev in s tem odprl povsem novo področje raziskav v fiziki trdne snovi, fiziki tekočin, kemiji in biologiji. Njegovo odkritje je omogočilo meritve jedrskih spin-mrežnih in spin-spinskih relaksacijskih časov, nedestruktivno določanje lastne difuzije molekul v tekočinah in študij spektralne porazdelitve fluktuacij lokalnih magnetnih in električnih polj v kristalih. Pionirske raziskave E. L. Hahna na področju jedrskega magnetizma so bile osnova za razvoj pulzних NMR in EPR metod, ki so komplementarne stacionarnim metodam Blocha in Purcella. Omenjene metode je Hahn pozneje uvedel tudi na področje laserske kvantne optike.

Erwin L. Hahn omenjenih pojavov ni samo odkril in eksperimentalno raziskal, temveč je zanje izdelal tudi ustrezno teorijo. Odkril je posredno rotacijsko invariantno spin-spin interakcijo, ki poleg kemijskega premika določa NMR spektre tekočin. Prvi je oblikoval teorijo, ki popisuje vpliv kemijske izmenjave na NMR spektre. Njegove raziskave predstavljajo temelj za uporabo jedrske magnetne resonance za kemijsko analizo.

Pomembno je tudi Hahnovo delo v fiziki trdne snovi. Skupaj z M. Bloomom je odkril jedrski kvadrupolni odmev, skupaj s S. R. Hartmannom pa jedrsko dvojno resonanco. S tem je omogočil merjenje jedrskih magnetnih resonančnih spektrov redkih izotopov, ki jih zaradi šibkih signalov neposredno ni mogoče zaznati. S pomočjo jedrske dvojne resonance je Hahn u uspelo izmeriti spektre

izotopa 170 v kristalih v naravni koncentraciji, pa tudi spektre devterija v organskih snoveh v naravni koncentraciji.

Leta 1965 je Hahn odkril, da se v resonančnem dvonivojskem optičnem sredstvu lahko razširijo pulzi svetlobe tako, kot da bi bilo sredstvo prozorno. Pojav, ki so ga poimenovali »samoinducirana prozornost«, je najpomembnejše Hahnovo odkritje v laserski kvantni optiki. Močan pulz koherentne laserske svetlobe tako spremeni lastnosti neprozornega sredstva, da začasno postane prozorno in se pulz po sredstvu širi brez absorpcije. Omenjeni pojav je ena od najlepših manifestacij nelinearnih ekscitacij, ki jih označujemo z imenom soliton.

Erwin L. Hahn od 1966 dalje sodeluje z ljubljansko skupino za magnetne resonance.

Napisal je blizu 100 člankov, nekaj knjig in izumil vrsto patentov.

Prejel je več visokih nacionalnih (ameriških) in mednarodnih nagrad oz. priznanj, med njimi častno diplomo dr. sc. Juanita Collegea (1966) in Purdue University (1975), nagrado International Society of Magnetic Resonance (1971), nagrado Oliverja E. Buckleya pri American Physical Society (1971), nagrado Humboldtove ustanove (1976/77) in kot sodobitnik nagrado Wolfove ustanove (1983/84).

rojen 4. aprila 1923 v Vrbovskem, v SR Hrvatski. Fakulteto za gradbeništvo je končal 1951 v Beogradu in 1956 na tej fakulteti doktoriral. Je redni profesor Fakultete za gradbeni-

štvo Univerze v Beogradu.

Zunanji dopisni član SAZU od 1987. Dopisni član SANU od 1970, redni član od 1976.

Je član stalnega komiteja Mednarodnega združenja za mostove in visokogradnjo (IABSE) in predsednik jugoslovanske skupine tega združenja. Član Inštituta za raziskave na področju gradbeništva v Zürichu. Član mednarodnega znanstvenega odbora časopisa *Costruzione metaliche* (Italija).

Častni član Jugoslovanskega društva za mehaniko, Zveze društev konstruktorjev Jugoslavije in Zveze društev gradbenih inženirjev in tehnikov.

Pomembno znanstveno dejavnost N. Hajdina predstavljajo obravnave numeričnih metod v teoriji elastičnosti in teoriji konstrukcij ter dela iz teorije tankozidnih nosilcev.

Metoda integralnih enačb, ki jo je predlagal v petdesetih letih, je našla pot v široko uporabo v različnih vejah tehnike, citirana in upoštevana je v več kot štiridesetih mednarodnih strokovnih delih in več kot sto delih pri nas. Izjemno uspešna je uporaba tega postopka pri velikih hidravličnih konstrukcijah, npr. pri obločnih jezovih.

Prispevek N. Hajdina v območju tankozidnih konstrukcij je v tem, da je to področje uvedel v našo znanost, visokošolski študij in prakso.

Dela N. Hajdina s tega področja, objavljena večidel v tujini, sodijo med najbolj dognana tovrstna dela in so citirana v več kot sedemdesetih delih mednarodnih znanstvenikov. Sam znanstveni opus N. Hajdina pa obsega okrog sto člankov, publikacij in knjig.

Kot avtor je zasnoval vrsto konstrukcij iz betona in jekla, zlasti pomembni so njegovi veliki mostovi. Dva velika mosta po sistemu grede z vrvmi (v Beogradu in Novem Sadu) spadata med največje mostove tega tipa na svetu.

N. Hajdin je bil dve šolski leti (1971 in 1973) gostujoči profesor na Visoki tehniški šoli v Zürichu ter je imel okrog dvajset predavanj in seminarjev v različnih znanstvenih ustanovah po svetu.

Na svetovnih kongresih in simpozijih s področja mehanike in konstruktorstva je sodeloval kot referent, predsednik sekcij ali član znanstvenih odborov.

Prejel je Oktobrsko nagrado mesta Beograda (1959), oktobrsko nagrado Novega Sada (1981) in nagrado AVNOJ (1987).

Odlikovan je bil z redom dela z rdečo zastavo (1978), redom zaslug za narod z zlato zvezdo (1987) in plaketo mesta Beograda ob 40-letnici osvoboditve (1985).

rojen 6. maja 1913 v Springfieldu, Massachusetts (ZDA), dr. sc. (fizike, kemije in matematike), direktor Raziskav za napredek proizvodnje v Cincinnatiju, ZDA.

Diplomiral je 1936 na oddelku za strojništvo univerze v Vermontu, 1941 promoviral za doktorja znanosti na univerzi v Cincinnatiju. Kot raziskovalni fizik se je zaposlil pri Cincinnati Milacronu, postal 1951 pomočnik direktorja fizikalnih raziskav, 1957 pa direktor znanstvenih raziskav Milacrona. 1964 je bil imenovan za profesorja strojništva na univerzi v Cincinnatiju, 1973 za gostujočega profesorja v Salfordu (Anglija). Od 1983 je direktor Raziskav za napredek proizvodnje (Advanced Manufacturing Research) v Cincinnatiju.

Je zunanji dopisni član SAZU od 23. aprila 1987.

Član National Academy of Engineering, častni član in nekdanji predsednik Society of Manufacturing Engineers, častni član American Society of Mechanical Engineers, Belgian Society of Mechanical Engineers in International Institution for Production Engineering Research, tudi njen nekdanji predsednik, član in nekdanji predsednik American Society of Lubrication Engineers, član Ohio Academy of Science, častni član CIRP-a.

Znanstveno raziskovanje E. Merchanta je izredno obsežno, saj vsebuje prek 250 znanstvenih razprav s področja teorije trenja, odrezovanja, vplivov hladilnih tekočin v odrezovalnih procesih, razvoja novih merilnih metod, teorije fleksibilnih obdelovalnih sistemov in prognoziranja smeri tehnološkega razvoja na področju avtomatizacije proizvodnih sistemov z računalniško integracijo in krmiljenjem. Njegovo fundamentalno delo *Basic Mechanics of the Metal Cutting Process* in nadaljnje raziskave teorije odrezovalnih procesov, ki so sledile v štiridesetih letih, predstavljajo osnovna teoretična spoznanja v fiziki generiranja površin. Ta dela so služila za izhodišče neštevilnim raziskavam mehanskih tehnoloških procesov. Drugi prispevek širšega pomena za razvoj tehnologij in avtomatizacije proizvodnje predstavlja delo *The Manufacturing System Concept in Production Engineering Research*. Merchant je prvi

raziskoval s sistemskimi metodami in razvijal računalniško integrirane fleksibilne obdelovalne sisteme. Spoznal je pomen računalniško krmiljene proizvodnje za razvoj nacionalnega gospodarstva ter odprl nove poti in obzorja raziskav oblikovanja tovarn bodočnosti, ki bodo temeljile na informacijskih konceptih in kibernetiki. Merchant je prvi uvedel v tehnološki raziskovalni kompleks sociološka vprašanja in prikazal, kako naša industrijska družba zaradi dinamike tehnološkega razvoja spreminja svojo strukturo. S tega stališča je v sedemdesetih letih pričel z intenzivnimi analizami trendov razvoja proizvodnih tehnologij, ki so bile osnovane na t. i. Dephijevi metodi. Globalna raziskava je rezultirala v napovedi, da bodo računalniško integrirane in avtomatizirane tovarne postale realnost še v tem tisočletju.

Prejel je številne nagrade in priznanja, med drugim nacionalno nagrado American Society of Lubrication Engineers (1959), Richardovo spominsko nagrado American Society of Mechanical Engineers (1959), nagrado Univerze v Cincinnatiju (1969), nagrado San Fernando Valley Engineers Council (1975), nagrado Georga Schleisingerja v Berlinu (1980), nagrado Otta Benedikta madžarskega Inštituta za kompjuterizacijo in avtomatizacijo (1981), kot prvi medaljo E. Merchanta, ki jo podeljujeta American Society of Mechanical Engineers in Society of Manufacturing Engineers, (1986) ter nagrado za študijske dosežke Univerze v Vermontu (1987).

rojen 22. januarja 1924 v Beogradu, dr. chem., redni profesor organske kemije na Prirodoslovno-matematični fakulteti (PMF) Univerze v Beogradu.

Leta 1950 je postal asistent na Kemijskem inštitutu SANU v Beogradu. 1954 je doktoriral, 1955 je bil izvoljen za docenta, 1961 za izrednega in 1968 za rednega profesorja na PMF v Beogradu.

Je zunanji dopisni član SAZU od 25. marca 1976. Dopisni član SANU od 1961, redni od 1965. Dopisni član JAZU od 1981. Član New York Academy of Science od 1982.

Je častni član in član predsedstva Srbskega kemijskega društva, član Hrvatskega kemijskega društva, član mnogih evropskih, ameriških in mednarodnih kemijskih društev in združenj. Je znanstveni vodja (bil pa je tudi predsednik Centralnega sveta) Inštituta za kemijo, tehnologijo in metalurgijo (Beograd), član redakcijskega odbora revije *Journal of the Serbian Chemical Society* (Beograd), član svetovalnega redakcijskega odbora mednarodnih časopisov *Tetrahedron* in *Tetrahedron Letters* (Oxford).

Več let je bil predsednik Srbskega kemijskega društva, član plenuma Unije kemijskih društev SFR Jugoslavije, kot delegat te Unije član komisije za fizikalno organsko kemijo Internacionalne unije za čisto in uporabno kemijo (IUPAC), glavni urednik (beograjske redakcije) revije *Sveta jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti Bulletin Scientifique – Section A*.

Na povabilo nobelovcev prof. Ružičke in prof. Preloga je delal od 1957 do 1959 v Zürichu v Organskokemijskem inštitutu Federalne tehnične visoke šole. 1967 je bil gostujoči profesor v ZDA, kjer je obiskal več univerz in raziskovalnih inštitutov ter imel vrsto predavanj in posebnih tečajev.

Glavna področja njegovega znanstvenoraziskovalnega dela so: redukcije organskih substratov s pomočjo kompleksnih metalnih hidridov; ugotavljanje kemične strukture antibiotikov; preučevanje problema dinamike fosforja v pšenici s kemijskega in biološkega stališča; oksidativni procesi homolitične narave, ki obsegajo funk-

cionalizacije oddaljenih neaktiviranih centrov, fragmentacijske reakcije in molekulske premestitve; intramolekulski adicijski procesi oziroma heterociklizacije pri nezasičenih hidrosilnih in karboksilnih spojinah; sinteza, struktura, reaktivnost in fotokemija monocikličnih in policikličnih sistemov, posebno tistih, ki vsebujejo prstane srednje velikosti, vključno z modificiranimi steroidnimi derivati z desetčlenskim prstanom v molekuli; študije o sintezi in kemiji diseko-steroidnih derivatov.

Objavil je prek 170 znanstvenih del v domačih in tujih strokovnih revijah.

Napisal je več del monografskega značaja: *Lithium Aluminium Hydride in Organic Chemistry* (z V. M. Mičovićem, Beograd 1955 in v ruski izdaji Moskva 1957), *Intramolecular Oxidative Cyclization of Alcohols with Lead Tetraacetate* v mednarodni reviji *Synthesis* (z Ž. Čekovićem, 1970), *Oxidation and Reduction of Phenols* v knjigi *The Chemistry of the Hydroxyl Group* (z Ž. Čekovićem, London - New York 1971), *Alcohol Oxidation by Lead Tetraacetate* v knjigi *Selective Organic Transformations* (z R. E. Partchom; New York - London 1972), *Oxidations with Lead Tetraacetate* v knjigi *Organic Syntheses by Oxidation with Metal Compounds* (z Ž. Čekovićem in Lj. Lorenc; New York - London 1986).

Decembrska nagrada Sveta za kulturo LR Srbije (1957), oktobrska nagrada mesta Beograda (1969), sedmojulijska nagrada (1978), nagrada AVNOJ (1983), nagrada Prix d'Aumale Francoske akademije znanosti (1985), številna priznanja Srbskega kemijskega društva, Prirodoslovno-matematične fakultete (Beograd), Inštituta za kemijo, tehnologijo in metalurgijo (Beograd) in mesta Beograda.

Odlikovan je bil z redom dela z rdečo zastavo (1981).

je bil rojen 20. aprila 1927. Doktoriral je iz fizike na Visoki tehniški šoli (ETH) v Zürichu 1958. Pet let je delal kot vodja projektov v Battellovem inštitutu v Ženevi, nato se je zaposlil

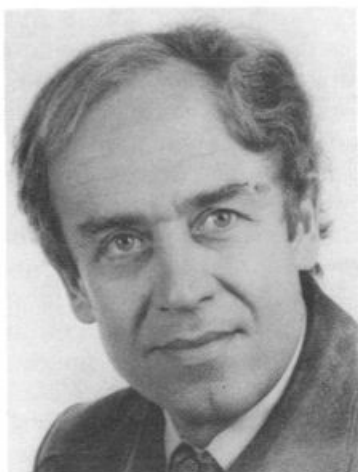
v IBM laboratorijih v Zürichu, kjer je nadaljeval z raziskavami na področju fizike trdne snovi. Leta 1962 je bil izvoljen za privatnega docenta, 1970 za nazivnega in 1987 za rednega profesorja Univerze v Zürichu.

Je avtor več kot 200 znanstvenih publikacij s področja fizike trdne snovi in član izvršnega odbora društva AMPERE ter sveta za feroelektrike pri Evropski fizikalni uniji. Je tudi član Ameriškega fizikalnega društva, član Švicarskega fizikalnega društva in Zürškega fizikalnega društva, ki mu je predsedoval od 1968 do 1969. Leta 1973 je postal vodja oddelka za fiziko pri IBM laboratorijih v Zürichu. Od 1973 do 1985 je raziskoval strukturo in dinamiko faznih prehodov v trdni snovi s pomočjo elektronske paramagnetne resonance.

Njegovo sedanje delo so pretežno raziskave v zvezi z odkritjem visokotemperaturnih superprevodnikov. Junija 1987 je postal častni doktor znanosti Univerze v Ženevi, julija 1987 častni doktor Fakultete za fiziko Tehniške univerze v Münchnu, novembra 1987 častni doktor Univerze v Paviji v Italiji.

Skupaj z J. G. Bednorzem je dobil 13. spominsko nagrado Fritza Londona (1987), ki jo podeljuje odbor za spominske nagrade Fritza Londona z univerze v Los Angelesu, Kalifornija. Istega leta je prejel nagrado Dannieja Heinemana (iz sklada Minne James Heineman Akademije znanosti iz Göttingena, ZRN) in nagrado Roberta Wicharda Pohla (Nemške fizikalne družbe). Leta 1986 je dobil nagrado Marcela Benoista, 1988 nagrado Hewlett-Packard Europhysics Prize in istega leta APS mednarodno priznanje za raziskave na področju novih materialov.

Leta 1987 mu je bila dodeljena Nobelova nagrada za fiziko.

je bil rojen 20. avgusta 1932 v Beogradu. Po preselitvi v Ljubljano 1936 je tu obiskoval ljudsko in humanistično srednjo šolo, se vpisal 1950 na univerzo in 1955 diplomiral iz fizike. Po

diplomi je postal asistent na Institutu Jožef Stefan.

Od 1957 do 1959 je bil kot »research fellow« v Kellogg Radiation Laboratory, California Institute of Technology v Pasadeni, ZDA. Prvo polovico leta 1960 je delal na Fizikalnem inštitutu univerze v Freiburgu v Zahodni Nemčiji, od 1960 do 1962 pa je bil ponovno asistent na Institutu Jožef Stefan.

Decembra 1960 je bil promoviran za doktorja fizike na Univerzi v Ljubljani. Zaradi težav z zaposlitvijo je odšel septembra 1962 v Freiburg, kjer je najprej delal kot znanstveni sodelavec in po habilitaciji februarja 1964 kot docent na spektroskopiji žarkov gama. Avgusta 1964 mu je bilo ponujeno mesto profesorja v Heidelbergu in februarja 1965 mesto profesorja v Freiburgu. Junija 1965 je postal izredni in decembra 1966 redni profesor fizike na prvem fizikalnem inštitutu Univerze v Heidelbergu. Leta 1972 je postal zunanji znanstveni sodelavec Max-Planckovega inštituta za jedrsko fiziko v Heidelbergu, 1975 pa redni član in direktor tega inštituta. Obenem je postal redni profesor na Univerzi v Heidelbergu. Je svetovalec Instituta Jožef Stefan v Ljubljani, član znanstvenega sveta Nemškega elektronskega sinhritrona (DESY) v Hamburgu, Društva za raziskavo težkih ionov (GSI) v Darmstadt in Jedrske raziskovalne skupnosti (KFA) v Jülichu. Od 1968 dela s skupino sodelavcev iz Heidelberga v CERN-u v Ženevi.

Seznam znanstvenih publikacij B. Povha obsega vrsto del, ki obravnavajo predvsem naslednja vprašanja:

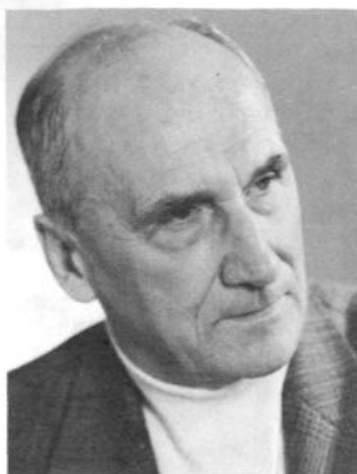
Preučevanja in meritve kotnih korelacij so zajeta v treh razpravah. V njih so eksperimentalno in teoretično obdelani pogoji, pod katerimi je mogoče s kotnimi korelacijami enolično določiti spinska stanja velikega števila jeder, metoda, ki je danes med najbolj uporabljanimi v jedrski fiziki. Nadaljnje tri razprave obravnavajo nove metode meritve življenjskih dob nekaterih vzbujenih atomov

velikosti 10^{-12} do 10^{-10} sekund. S plinsko tarčo in germanijevimi števci se je dala že znana metoda izboljšati do natančnosti nekaj odstotkov. Pet razprav obravnava vprašanje reorientacije pri vzbujanju jedrskih stanj. Meritve kotnih porazdelitev omogočajo ob uporabi Dopplerjevega premika pri izsevanem žarku gama zelo natančno določitev kvadrustatičnih kvadrupolnih momentov in njihova primerjava z dinamičnimi momenti daje zelo zanimive podatke o strukturi stanj. Pokazano je tudi, da je mogoče preučevati statično hiperfino sodelovanje med jedrom in elektronom v stanju ls. Na ionih neona v devetkrat ioniziranem stanju se ugotovi, da je elektron skoraj vedno v osnovnem stanju ls. Ta da magnetno polje do 300 megagausov na mestu jeder. Tako je možno meriti magnetne dipolne momente stanj, ki trajajo samo 10^{-12} sekund. To delo je sprožilo veliko aktivnost novih meritev magnetnih momentov kratkoživih stanj.

Najbolj znan je postal profesor Povh po delih na hiperjedrih. Od 1968 je vpeljal na CERN-u vrsto novih eksperimentalnih metod, ki dovoljujejo raziskovanje hiperjeder z metodo števecv. Tu je treba meriti stanja hiperjeder z isto natančnostjo kot v jedrski fiziki, pri tem pa uporabljati pospeševalnike visokih energij, ki ne nudijo ustrezne energijske definiranosti. Pionirsko delo predstavljajo poskusi, ki dovoljujejo meritve z ločljivostjo boljših od 1 MeV pri uporabi projektilov z energijami 1000 MeV in razmazanostjo 20 MeV v energiji. Najnovejši rezultati kažejo, da je hiperjedro, to je jedro z vgrajenim delcem 1, izredno dobra sonda za raziskavo jedrske strukture. Jedra so sistem močno sodelujočih delcev, kot jih poznamo pri elektronih v trdnem stanju ali v gosti plazmi. Vse te sisteme je mogoče fenomenološko precej dobro opisati, če jih nadomestimo s sistemom neodvisnih delcev in njihovo sodelovanje prilagodimo tako, da dobro opiše vedenje sistema v bližini Fermijeve površine. Delec 1, ki ga kontrolirano vgradimo v jedro, nam utegne odkriti fizikalno ozadje, to pa je vzrok, da je taka teorijska slika tako uspešna, čeprav le v omejenem območju. Zadnji poskusi so pokazali, da nova metoda obeta bogate rezultate.

B. Povh je zunanji dopisni član SAZU od 10. marca 1977.

(Letopis SAZU 28)

rojen 23. julija 1906 v Sarajevu, dr. inž., univ. profesor v pokoju.

Gimnazijo je končal v Zagrebu, kemijo na Univerzi v Pragi, kjer je diplomiral in 1929 doktoriral pri Emilu

Votočeku. V letih 1935–41 je bil docent in profesor na Vseučilišču v Zagrebu. Leta 1941 se je odzval vabilu prof. Lavoslava Ružičke in odšel v Zürich, kjer je delal na ETH in postal njen profesor. Leta 1957 je postal naslednik prof. Ružičke ter predstojnik laboratorija za organsko kemijo na ETH, kjer je ostal do upokojitve 1976.

Od 29. marca 1979 je zunanji dopisni član SAZU.

Častni član JAZU, zunanji član SANU in dopisni član ANU BiH. Član Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina, Halle/Saale, European Academy of Arts, Sciences and Letters in član Academie Pontificie Scientiarum.

Častni član naslednjih tujih in jugoslovanskih akademij znanosti ter znanstvenih društev: Češkoslovenská Společnost Chemická, Hrvatsko kemijsko društvo, American Academy of Arts and Sciences, Chemical Society (Royal Chemical Society), Société Chimique de Belgique, American Society of Biological Chemists, Academy of Pharmaceutical Sciences, Royal Irish Academy, Srpsko hemijsko društvo, Pharmaceutical Society in Chemical Society (na Japonskem), Gesellschaft Deutscher Chemiker, Oesterreichische Chemische Gesellschaft.

Zunanji član: Royal Society London, Istituto Lombardo, Accademia Nazionale dei Lincei, Danska kraljevska akademija, Akademija znanosti ZSSR (Moskva), Akademija znanosti (Pariz), American Philosophical Society.

Osrednjo pozornost je Prelog posvetil kemiji naravnih spojin: alkaloidom, terpenom, stereoidom, antibiotikom in drugim mikrobnim metabolitom. Hkrati se je osredotočil na stereokemijo organskih spojin in reakcij. Njegove raziskave segajo tudi na področje bioloških aktivnih spojin, ki jih proizvajajo mikroorganizmi. Tu so še preiskave na sideraminih, rifamicinu ter boromicinu. Dolgoletne raziskave kiralnih molekul so Preloga privedle do tega,

da je z R. S. Cahnom in C. K. Ingoldom izdelal nova pravila za označevanje kiralnosti, pravila sekvence.

Kot svetovno znani kemik je Prelog prejel vrsto visokih in najvišjih nagrad: Wernerjevo medaljo Švicarskega kemijskega društva (1945), Stasovo medaljo Belgijskega kemijskega društva (1962), medaljo William Marsh Rice univerze v Houstonu, Texas (1962), nagrado Marcela Benoista (1965), Hanuševo medaljo Češkoslovskega kemijskega društva (1966), spominsko medaljo Društva nemških kemikov August Wilhelm von Hofmann (1967), Davyjevo medaljo Royal Society (1968), Roger Adamsovo nagrado Ameriškega kemijskega društva (1969), medaljo Paula Karrerja (1974) in Paracelsusovo medaljo Švicarskega kemijskega društva (1976) ter nagrade Hamilton (1983), Evans (1983) in Guthikonda (1984).

Leta 1975 je prejel Nobelovo nagrado.

Odlikovan je bil z Order of Rising Sun (Japonska 1977), redom jugoslovanske zastave z lento (1977) in redom jugoslovanske zastave z zlatim vencem (1986).

rojen 30. junija 1934 v Bangaloreju (Indija), dr. sc. (Mysore), dr. phil. (Purdue), dr. honoris causa (Purdue, Bordeaux, Roorkee, Sri Venkateswara, Banaras, Osmania, Mangalore, Manipur), profesor in direktor Indian Institute of Science, Bangalore.

V letih od 1959 do 1963 je bil docent na Indian Institute of Science, Bangalore, od leta 1963 je profesor na Indian Institute of Technology, Kanpur, v letih od 1969 do 1972 dekan za raziskave in razvoj. Sedaj je predstojnik oddelka za strukturno kemijo in kemijo trdne snovi na Indian Institute of Science, Bangalore. Leta 1967/68 je bil gostujoči profesor za kemijo na univerzi Purdue (ZDA), leta 1974/75 gostujoči profesor kemije na Univerzi v Oxfordu, 1979 pa zaslužni gostujoči profesor na univerzi La Trobe (Avstralija).

Od 24. aprila 1981 je zunanji dopisni član SAZU.

Je član Royal Society v Londonu, Indian Academy of Science, Indian National Science Academy, zunanji član American Academy of Arts and Sciences in zunanji član SANU, ustanovni član Third World Academy of Sciences ter podpredsednik International Organization of Chemistry for Development, Mexico.

Kot znanstveni raziskovalec kemije je Rao osredotočen na področja trdnega stanja in površin, strukture molekul in molekulske spektroskopije. Ukvarja pa se tudi s problematiko kemijskega študija in izobraževanja.

Največ njegovih razprav sega na področje faznih prehodov v trdnih snoveh, elektronskih in magnetnih lastnosti, defektov v ionskih kristalih in elektronskih spektrov trdnih snovi in površin. Gre za obsežne študije površin kovin in kovinskih oksidov s katalitskimi lastnostmi, sprememb energij valenčnih elektronov v površinskih plasteh ob adsorpciji plinov in sprememb v strukturi adsorbiranih plinov, ki imajo osnovni pomen za razumevanje katalitskih procesov. Sem sodi monografija *Phase Transitions in Solids* (1978, 1979). Druga večja skupina njegovih del je s področja molekulske spektroskopije in strukture kompleksnih molekul. Več raziskav je posvečenih učinkom substituent na razne kromofore v

elektronskih spektrih in učinkom medija, eksperimentalno delo pa Rao druži s kvantnomehanskimi računi energijskih nivojev in prehodov. Tudi s tega področja je objavil več monografij. Knjiga *Ultraviolet and Visible Spectroscopy*, prvič izšla 1960, je doživela tri izdaje in je prevedena v ruščino, španščino, poljščino in japonščino. Tretje področje raziskovalnega dela so medmolekulski kompleksi s prenosom naboja, kar vključuje tudi vodikovo vez. Najbolj znana in upoštevana so njegova teoretska dela o deležu prenosa naboja pri energiji in spektroskopskih manifestacijah vodikove vezi.

Prejel je vrsto nacionalnih in mednarodnih priznanj in nagrad: medaljo Marlow, ki jo podeljuje Farady Society v Angliji (1967), nagrado Bhatnagar (1968), medaljo in nagrado Yadanapalli Indijskega kemijskega društva (1973), nagrado Družbe Jawaharlal Nehru (1973), nagrado C. V. Ramana (1975), nagrado Federation of the Indian Chambers of Commerce and Industry (1977), medaljo S. N. Bose Indijske nacionalne akademije znanosti (1980), medaljo Royal Society of Chemistry v Londonu (1981) ter indijski nacionalni nagradi Padma Shri (1974) in Padma Vibhushan (1985).

rojen 10. januarja 1909 v Solunu, častni doktor kemijskih znanosti Univerze v Beogradu od 1958, redni profesor fizikalne kemije na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Beo-

gradu v pokoju.

Leta 1932 je diplomiral na Filozofski fakulteti v Beogradu iz fizikalno-kemijskih ved in bil istega leta izvoljen za univerzitetnega asistenta. Od 1935 do 1939 je delal na Inštitutu za radij v Parizu. Leta 1940 je bil izvoljen za predavatelja fizikalne kemije na farmaceutskem odseku Medicinske fakultete v Beogradu. Od 1941 do konca vojne je aktivno sodeloval v NOV. Bil je šifrant Vrhovnega štaba in eden od podpredsednikov AVNOJ-a. Po osvoboditvi je bil član predsedstva ASNOS, kjer je vodil poverjenišvo za obnovo Srbije in nato Gospodarski svet Srbije. Leta 1945 je bil izvoljen za rednega profesorja fizikalne kemije na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Beogradu. Leta 1966 je odšel na lastno zahtevo v pokoj. Bil ustanovitelj Inštituta za nuklearne vede Boris Kidrič v Vinči in njegov vodja (1948–60) ter podpredsednik Zvezne komisije za nuklearno energijo (1955–60).

Zunanji dopisni član SAZU od 13. marca 1972.

Dopisni član JAZU od 1948, član ANU BiH od 1973, član MANU od 1974. Redni član SANU od 1948, predsednik SANU od 1971 do 1981. Od 1981 dopisni član CANU in član zunaj rednega članstva VANU. Zunanji član AN SSSR od 1958, redni član Akademije znanosti v New Yorku od 1964, častni član Madžarske akademije znanosti od 1970, zunanji član Akademije znanosti v Atenah od 1975. Častni član društva Tesla Memorial Society of USA and Canada.

Član Sveta federacije od 1967.

V letih od 1935 do 1939 je delal z Ireno Joliot-Curie v Inštitutu za radij v Parizu. Bombardirala sta uran in torij z nevtroni in identificirala elemente, produkt z razpolovno dobo 3,5 ure. To pomembno odkritje je, v nasprotju s tedanjim mišljenjem, neposredno pripeljalo do odkritja nuklearne cepitve, in s tem je bil dan

temelj nuklearne fizike. – S H. Halbanom in L. Kovarskim je določil učinkovit presek absorpcije termičnih in resonančnih nevtronov v uranu. – Ko je delal v Inštitutu za fizikalne probleme AN SSSR, je 1946 postavil izvirno metodo za pridobivanje nizkih temperatur (v bližini absolutne ničle) z direktnim adiabatnim hlajenjem. V sodelovanju z A. J. Šalnikovim je odkril »fog phenomen«, pojav ustvarjanja megle v tekočem heliju pri nizkih temperaturah. – S svojimi sodelavci v Inštitutu za nuklearne vede Boris Kidrič v Vinči je uvedel in izdelal metodo direktnega fluorometrijskega določanja urana, izdelal metodo katalitskega pridobivanja težke vode in postopek separacije urana od njegovih naravnih produktov z metodo papirne kromatografije. – Pri SANU je 1960 objavil svoje delo o poreklu rotacije nebesnih teles, s katerim je začel novo obdobje raziskovalnega dela. S Kašaninom sta postavila teorijo evolucije sistema delcev pod splošnimi pogoji gravitacije, temperature in pritiska. Napisal je mnogo znanstvenih del, ki so bila prevedena tudi v angleščino, ruščino in francoščino. Od 1983 je predsednik izdajateljskega sveta mednarodnega časopisa *Science of Sintering*.

Sodeloval je na mnogih znanstvenih kongresih doma in v tujini, večkrat je vodil jugoslovanske delegacije znanstvenikov na mednarodnih konferencah za mirnodobno uporabo nuklearne energije.

Nagrada vlade FNRJ (1949), nagrada vlade NR Srbije (sedmojuljska nagrada, 1950), oktobrska nagrada Skupščine mesta Beograda (1963), nagrada AVNOJ (1966), partizanska spomenica 1941, partizanska zvezda II (1944), red bratstva in enotnosti I (1952), red narodne osvoboditve (1953), red dela I (1954), red zaslug za narod I (1952 in 1959), red republike z zlatim vencem (1964), red Legije časti oficirskega reda (1965 in 1976), romunsko odlikovanje Tudor Vladimirescu I (1976), nepalski red Gorkha Dakshin Bahu I z lento, red junaka socialističnega dela (1979), medalja Rutherford (1979), častna diploma Mednarodnega inštituta za znanost o sinterovanju (1979), zlata medalja Lomonosova in medalja Kurnakova (Akademija znanosti v Moskvi, 1982), specialna Vukova nagrada (1984), srebrna medalja mesta Pariza, spominska medalja Komisariata za atomsko energijo Francije in plaketa mesta Beograda (1984), medalja ob štiridesetletnici zmage v veliki domovinski vojni 1941–45 (1985) in druga odlikovanja.

IV. RAZRED
NARAVOSLOVNE VEDE

REDNI ČLANI

BOLE dr. Jože
DROVENIK dr. Matija
GAMS dr. Ivan
GRAFENAUER dr. Stanko
MAYER dr. Ernest

rojen 17. junija 1929 v Ljubljani, dr. bioloških znanosti, znanstveni svetnik ZRC SAZU.

Diplomiral 1953 iz biologije na Prirodoslovno-matematični fakulteti Univerze v Ljubljani. Doktorsko disertacijo z naslovom *Morfološki, ekološki, taksonomski in filogenetski problemi naših subteranih gastropodov* je zagovarjal 1960. Leta 1954 se je zaposlil v Biološkem inštitutu Medicinske fakultete, kjer je delal do 1959, nato je prišel kot asistent v Inštitut za biologijo SAZU. Leta 1961 je bil izvoljen za znanstvenega sodelavca, 1966 za višjega znanstvenega sodelavca in 1972 za znanstvenega svetnika. Od 1973 do 1987 je bil upravnik Biološkega inštituta Jovana Hadžija SAZU.

Dopisni član SAZU je od 10. marca 1977, redni član od 23. maja 1985.

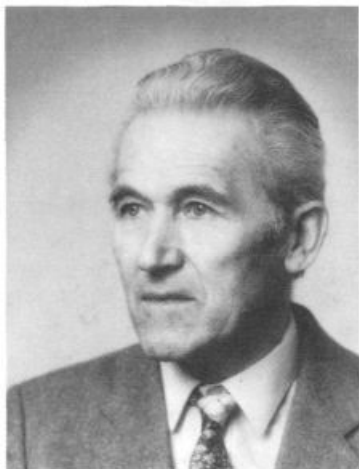
Tajnik Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije od 1964, urednik zbirke *Catalogus faunae Jugoslaviae*.

Njegovo glavno področje dela je taksonomsko, zoogeografsko in ekološko raziskovanje mehkužcev Jugoslavije in speleobiološke raziskave podzemeljskih mehkužcev jugoslovskega krasa. Posebno podrobno je preučeval izvirske in podzemeljske polže iz družine *Orientalinidae* ter kopenska podzemeljska rodova *Spelaeodiscus* in *Zospeum*. Raziskoval je vplive podzemeljskega načina življenja na anatomske spremembe in analiziral troglobiontske in troglofilne znake. Lotil se je tudi problemov speciacije gastropodov na otokih ob zahodni obali Istre. Osvetlil je položaj mehkužcev v Hadžijevem sistemu živalstva. Posebej je obravnaval ekološko klasifikacijo podzemeljskih mehkužcev. Posebno pozornost je posvetil ekološkim raziskavam mrazišč glede na mikroklimatske razmere in njihove vplive na podrobni razpored vrst polžev. Posebna raziskovalna smer so zoogeografska preučevanja malakofavne zahodnega Balkana, kjer živi več kot polovica endemičnih vrst. Preučeval je zoogeografske razmere podzemeljskih in površinskih ter vodnih in kopenskih vrst. Podrobno je analiziral zoogeografske razmere med kopenskimi polži na dinarskem območju Slovenije in postavil novo mejo

nikov. Za razne znanstvene in gospodarske organizacije je opravil okoli 110 študij in ekspertiz. O rezultatih raziskav je predaval na več kakor 40 srečanjih doma in v tujini, na povabilo tudi na univerzah (München, Tucson, Dunaj, Zahodni Berlin, Marburg, Clausthal) ter na rudarskih visokih šolah (Pariz, Golden, Leoben). Med obiskom rudišč v Franciji, ZSSR, Bolgariji, Romuniji, Čilu, Turčiji, Avstriji, Italiji, Irski, ZRN ter v ZDA, kjer je bil gost National Academy of Sciences, se je spoznal z njihovimi značilnostmi. Sodeloval je pri treh projektih mednarodnega geološkega korelacijskega programa ter bil podpredsednik enega izmed njih.

Bil je član in predsednik raznih svetov in odborov na ljubljanski Univerzi, pri RSS ter pri zveznih združenjih. Zdaj je med drugim svetnik Society for Geology Applied to Mineral Deposits, član jugoslovanske komisije IGCP-UNESCO, predstojnik Inštituta za geologijo pri VTOZD montanistika, član uredniškega odbora revije Geologija ter predsednik Znanstvenega sveta za geologijo, rudarstvo, metalurgijo, tehnično kemijo, tekstilno tehnologijo in usnjarstvo pri RSS.

Prešernova nagrada za študente (1951; za študijo o borskih rudah), red zaslug za narod III (1951), medalja za hrabrost (1962), zahvalnica Rudarsko-geološko-metalurške fakultete Univerze v Beogradu (1971), nagrada Sklada Borisa Kidriča (1973; skupaj z I. Mlakarjem), red dela z zlatim vencem (1977), plaketa rudarsko-topilniškega bazena Bor (1978), zahvalnica Tehniške fakultete v Boru, Univerza v Beogradu (1981), Zoisova plaketa (1985), plaketa Geološkega zavoda Ljubljana (1986).

rojen 5. julija 1923 v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, dr. geografskih znanosti, redni profesor Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Diplomiral je iz geografije na Univerzi v Ljubljani (Filozofska fakulteta), doktoriral na isti univerzi 1959 s tezo *Pohorsko Podravje – razvoj kulturne pokrajine*. Po diplomi 1951 je nastopil službo v Inštitutu za geografijo SAZU. Ker se je ukvarjal zlasti s krasom, je 1962 prestopil v Inštitut za raziskovanje krasa SAZU v Postojni kot višji znanstveni sodelavec. Aprila 1966 je nastopil službo v Inštitutu za geografijo Univerze, decembra 1966 je bil izvoljen za izrednega, 1972 za rednega profesorja fizične geografije na oddelku za geografijo Filozofske fakultete.

Dopisni član SAZU je od 1978, redni član od 1985.

Bil je predsednik Geografskega društva Slovenije, Jamarske zveze Slovenije in upravnik Geografskega inštituta Antona Melika pri ZRC SAZU. Je predsednik uredniškega odbora Geografskega zbornika in od 1985 predsednik Znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika.

Na področju kraške geomorfologije oz. krasoslovja je dosegel najvidnejše rezultate pri tipizaciji kraških polj, morfologiji kapnikov in preučevanju kraške denudacije (korozije). Dal je pobudo in povezoval mednarodno preučevanje korozije s pomočjo standardnih apneniških tablet v okviru komisije za kraško denudacijo Mednarodne speleološke zveze. Bil je tajnik in predsednik te komisije. S pomočjo sodelavcev je izdal slovensko kraško terminologijo in dal pobudo za nastanek hrvaške in srbske izdaje. Za monografijo *Kras* je 1974 dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča. Raziskave spremenjenosti kraškega površja zaradi kmetijske rabe tal so rodile pobudo za ustanovitev študijske skupine Človekov poseg v kras pri Mednarodni geografski zvezi. Kot predsednik te skupine je 1987 vodil organizacijo mednarodnega simpozija v Postojni.

Preučeval je fluvialno geomorfologijo slovenskih predelov. Dal je iniciativo in sodeloval pri nastanku geomorfološke karte Jugosla-

vije v merilu 1:500 000 ter pri oblikovanju legende za jugoslovansko geomorfološko kartiranje v merilu 1:100 000. Je soavtor treh listov geomorfološke karte Evrope v merilu 1:2 500 000 v izdaji komisije za geomorfološko kartiranje Mednarodne geografske zveze.

Preučeval je geokološko regionalizacijo Slovenije, njeno klimo in bioklimatsko pasovitost goratega sveta. Od 1952 objavlja razprave o regionalni geografiji slovenskih regij. Kot predsednik redakcijskega odbora in programskega sveta vodi priprave za novo skupinsko geografsko monografijo Slovenije v več zvezkih.

Z referati je sodeloval na slovenskih, jugoslovanskih in mednarodnih zborovanjih in kongresih s področja geografije, speleologije in drugih omenjenih panog.

Je častni član Srbskega geografskega društva in častni predsednik jugoslovanskih geomorfologov.

rojen 13. maja 1922 v Ljubljani, doktor geoloških znanosti, redni profesor za kristalografijo, mineralogijo, petrologijo in laboratorijsko preiskovanje mineralov in predstojnik katedre

za mineralogijo in petrologijo odseka za geologijo VTO montanistika VDO FNT Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani v pokoju.

Leta 1941 se je vpisal na rudarski oddelek Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Od junija 1942 do avgusta 1943 je bil interniran v Gonarsu in Monigu. 1945 je nadaljeval študij, 1948 diplomiral. Služboval je v rudnikih Mežica (1948) in Raduša (1949–54), v Geološkem zavodu LR Makedonije v Skopju (1954 do 1955) in ponovno v rudniku Mežica (1955–61). Po izpopolnjevanju iz rentgenografije in rudne mikroskopije v Heidelbergu (1957 do 1958) je bil leta 1959 habilitiran kot docent za predmet o rudiščih na Fakulteti za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo, 1961 pa izbran za docenta na katedri za mineralogijo in petrografijo pri odseku za geologijo na oddelku za montanistiko. V letu 1965/66 je bil predstojnik oddelka za montanistiko. 1965 je bil izvoljen za izrednega, 1970 za rednega profesorja. Od 1966 do 1976 je bil podpredsednik centra za kristalografijo pri JAZU v Zagrebu. V tem obdobju je opravljal tudi dolžnost mentorja pri podiplomskem študiju Fakultete za rudarstvo, nafto in geologijo v Zagrebu za predmet kristalografija. Od julija 1973 do julija 1974 je bil gostujoči profesor na univerzi Purdue, West Lafayette, ZDA, kjer je predaval o kvantitativnih merjenjih z mikroskopom v odsevni in presevni svetlobi ter izbrana poglavja o rudnih nahajališčih vzhodne Evrope. Sodeloval je v skupini za mikroskopsko raziskavo vzorcev Lune, pri čemer je pri določanju mineralov uporabljal tudi mikrosondo in rentgenski difraktometer.

Dopisni član SAZU je od 17. aprila 1973, redni od 24. aprila 1981; tajnik razreda za naravoslovne vede od 6. maja 1981 dalje.

Grafenauerjevo raziskovalno delo obsega moderne laboratorijske metode preiskave, mineraloške preiskave, petrološke probleme in petrologijo ultramafičnih kamnin s kromnimi rudišči. Za doktorja

geoloških ved je promoviral leta 1955 v Beogradu. Med prvimi v Jugoslaviji je začel raziskovati minerale s pomočjo elektronske mikrosone, pri tem je prvi v Jugoslaviji uspel odkriti številne redke minerale. S skupino sodelavcev je uvajal metodo raziskave površine vzorcev kamnin in rud s povratno sipanimi β -žarki.

Uspelo mu je odkriti nova rudišča kroma v okolici Raduše in povečati zajetje termalnega vrelna v Katlanovem v Makedoniji. Kot zunanji sodelavec Inštituta za metalurgijo in sodelavec številnih gospodarskih organizacij je intenzivno raziskoval najrazličnejše mineralne snovi, kamnine, pa tudi umetne minerale in produkte. S sodelavci je prevzemal številne raziskovalne naloge SBK in RSS. Izdelal je nad 20 raziskovalnih del, nad 120 ekspertiz in manjših raziskovalnih del, iz njih pa je dobil material za objavo nad 80 znanstvenih in strokovnih sestavkov, 14 samostojnih publikacij, nad 30 poljudnoznanstvenih sestavkov v domačih in tujih revijah. Napisal je okrog 280 recenzij za RMZ in okrog 210 povzetkov iz 34 periodičnih publikacij za Zentralblatt für Mineralogie (Clausthall – Berlin) ter nad 30 (neobjavljenih) ocen raziskovalnih nalog za RSS.

Za poglobljanje znanja iz geologije, predvsem petrologije in nastanka mineralnih nahajališč, je potoval po Jugoslaviji, Avstriji, Češki, Franciji, Italiji, Nemčiji, Švedski in po Severni Ameriki.

Imel je nad 30 predavanj na simpozijih, kongresih, srečanjih, od tega nad 15 na mednarodnih kongresih in simpozijih.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1972).

rojen 10. novembra 1920 v Zg. Tuhinju pri Kamniku, dr. phil., znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija pri ZRC SAZU v Ljubljani.

Biologijo je študiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani in na Filozofski fakulteti na Dunaju. Od septembra 1944 do decembra 1945 je bil v NOV in JLA. Leta 1946 je na Dunaju dokončal študij in tam promoviral. 1947 je bil imenovan za asistenta pripravnika v Botaničnem inštitutu Univerze v Ljubljani, 1948 za asistenta, 1950 za višjega asistenta, 1952 za docenta botanike na Prirodoslovno-matematični fakulteti, 1956 za izrednega profesorja na Prirodoslovno-matematično-filozofski fakulteti in 1964 za rednega profesorja botanike na Biotehniški fakulteti. Od 1978 je znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU. V letih 1961–63 in 1975–77 je bil predstojnik Biološkega oddelka Biotehniške fakultete, od 1965–67 dekan, od 1967–69 pa prodekan Biotehniške fakultete. Od 1969–75 je bil predsednik Zveze bioloških društev Jugoslavije in eden od podpredsednikov Unije znanstvenih naravoslovnih društev Jugoslavije. Od 1978–82 je bil član izvršilnega odbora Raziskovalne skupnosti Slovenije. Od junija 1987 je predsednik sveta ZRC SAZU.

Dopisni član SAZU je od 21. marca 1974, redni član od 6. junija 1983.

Predsednik Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije; od 1976–85 podpredsednik Organizacije za fitotaksonomsko raziskovanje mediteranskega območja (Ženeva–Berlin); od 1976 do 1982 podpredsednik, od 1982–86 predsednik Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije; regionalni svetovalec za Jugoslavijo pri mednarodnem projektu Flora Europea (Cambridge); od 1984–87 član komiteja za ekskurzije 14. mednarodnega botaničnega kongresa v Berlinu 1987; predsednik znanstvenega sveta Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU; član projektnege sveta za vegetacijsko karto Jugoslavije (Beograd); urednik botaničnega dela Razprav IV. razreda SAZU; član redakcijskega odbora Biološkega vestnika (Ljubljana); član redakcijskega odbora časopi-

sa Biosistematika (Beograd); član redakcijskega kolegija Feddes Repertorium, Zeitschrift für botanische Taxonomie und Geobotanik (Berlin); član izdajateljskega odbora časopisa *Studia Geobotanica* (Trst); član recenzijskega kolegija časopisa *Webbia* (Firenze). Častni član Bayerische Botanische Gesellschaft (München); dopisni član Societas Zoologica Botanica Fennica Vanamo (Helsinki); član Regensburger Botanische Gesellschaft; dopisni član Naturwissenschaftlicher Verein für Kärnten.

Njegovo znanstveno delo je usmerjeno predvsem v obsežno morfološko, taksonomsko in fitogeografsko problematiko vaskularne flore Jugoslavije in Balkanskega polotoka s posebnim poudarkom na njenem polimorfizmu in endemizmu; s tega področja je objavil v domačem in mednarodnem strokovnem tisku prek 85 razprav. Znanstveno delo lahko razdelimo na skupino del, ki imajo večinoma floristično-fitogeografski značaj, in na skupino del, ki imajo predvsem taksonomski značaj. V prvo skupino sodijo dela, v katerih ugotavlja na podlagi lastnih raziskav nove vrste ali nova nahajališča za razne vrste praprotnic in cvetnic v okviru flore Slovenije, in dela, v katerih objavlja rezultate kritične revizije posameznih polimorfni ali nezadostno znanih genusov v slovenskem in širšem alpskem prostoru. Druga skupina del, ki je taksonomske narave, pa obsega revizije in monografske obdelave raznih polimorfni, med njimi tudi t.i. psevdosezonsko polimorfni ter endemični taksonov, in to v okviru njihovih celotnih arealov, ki segajo navadno prek jugoslovanskih meja v sosednja območja jugovzhodne Evrope.

Kidričeva nagrada za življenjsko delo (1986), nagrada Sklada Borisa Kidriča (1975), plaketa ob 75-letnici Prirodnjačkega muzeja v Beogradu (1966), plaketa ob 30-letnici Biotehniške fakultete ljubljanske univerze (1977), Jesenkovo priznanje Biotehniške fakultete ljubljanske univerze (1979), zlata značka Društva biologov Slovenije (1979), medalja zaslug za narod (1963), red dela z zlatim vencem (1965), red republike s srebrnim vencem (1981).

DOPIŠNI ČLANI

MATJASIČ dr. Janez
PLENIČAR dr. Mario
TURNŠEK dr. Dragica
VRIŠER dr. Igor

rojen 14. maja 1921 v Ljubljani, dr. prirodoslovnih ved, znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija pri ZRC SAZU v pokoju.

V NOV je stopil decembra 1944 kot borec prekomorec. Po vojni se je vpisal na Prirodoslovno-matematično fakulteto Univerze v Ljubljani in 1951 diplomiral iz biologije. Za asistenta v Biološkem inštitutu SAZU je bil imenovan 1951, strokovni sodelavec je postal 1956, znanstveni sodelavec pa 1958. Promoviran je bil 1957 na Prirodoslovno-matematični fakulteti. Kot docent za zoologijo je nastopil 1960 službo na Univerzi v Ljubljani, 1965 je bil izvoljen za izrednega profesorja za zoologijo, 1973 pa za znanstvenega svetnika v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija SAZU. Od 1962 do 1975 je bil predstojnik zoološke katedre. Več let je bil vodja raziskovalne smeri za živalsko morfologijo in sistematiko ter biospeleologijo pri Biološkem inštitutu Univerze. Študijsko se je dvakrat izpopolnjeval v Franciji (1955, 1961), v podzemskem laboratoriju Moulis v Pirenejih. 1961 je krajši čas delal tudi v Banyulsu ob francoskem Sredozemlju. Leta 1963 se je udeležil študijske odprave v zahodno Afriko. Vodil je več raziskovalnih odprav v različne kraške predele Jugoslavije in raziskoval Skadarsko jezero. 1968 je bil v Tuniziji na študijskem potovanju. 1969 je vodil ekspedicijo ljubljanskih študentov biologije v Senegal in Gambijo.

Dopisni član SAZU je od 21. marca 1974.

Član znanstvenega sveta v Biološkem in Paleontološkem inštitutu SAZU; podpredsednik medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije; glavni urednik Biološkega vestnika; urednik zoološkega dela Razprav IV. razreda SAZU; več let član redakcijskega odbora Proteusa in član upravnega odbora Zoološkega vrta v Ljubljani.

Njegovo raziskovalno delo je usmerjeno v različna področja zoologije in biospeleologije. Preučuje tudi epizoične protozoje, parazitske vrtinčarje (temnocefale), od katerih je opisal več novih vrst in celo rodov, dekapodne rake itd. Bil je nosilec večletnih

raziskovalnih nalog Favna kraških jam in podzemskih voda s posebnim ozirom na podvodne povezave in Favna in flora severno-istrskega območja. Delal je na raziskovalni nalogi Favna Slovenije. Več let je sodeloval s CHZ in KOMNIS pri raziskovanju epidemičnega meningoencefalitisa.

Leta 1980 je bil gost kitajske akademije znanosti in je imel v Pekingu predavanje o podzemski favni. Obiskal je razne inštitute v Pekingu, Jinanu, Šanghaju in Kantonu. 1980 je vodil tudi biološko odpravo v Indijo, Nepal in Sri Lanko.

Udeležil se je vseh jugoslovanskih speleoloških in bioloških kongresov, IV., V. in VI. mednarodnega speleološkega kongresa v Ljubljani, Stuttgartu in Olomoucu in 1957 simpozija o bioloških problemih krasa z nemškimi in avstrijskimi zoologi v Gradcu. 1966 se je udeležil posvetovanja med jugoslovanskimi in italijanskimi biologi o problemih biologije Jadrana v Rovinju.

Študentska Prešernova nagrada (1951), Levstikova nagrada (1957) in Jesenkova nagrada (1984).

rojen 5. avgusta 1924 v Ljubljani, doktor geoloških znanosti, redni profesor Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani v pokoju. Dopisni

član SAZU od 24. aprila 1981.

Do 1970, ko je prevzel na Montanistiki FNT Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani predavanja iz fizikalne geologije, geološkega kartiranja in biostratigrafije, je delal pri Proizvodnji nafte Lendava in na Geološkem zavodu v Ljubljani, kjer je vodil oddelek za geološko karto. V tem času je sodeloval tudi pri geoloških raziskavah v Alžiriji. Že vrsto let opravlja v okviru Inštituta za geologijo pri Montanistiki FNT raziskovalno nalogo Kredni skladi Slovenije. V zvezi s to nalogo študira fosilno rudistno favno. Napisal je 78 znanstvenih in strokovnih del, 40 poljudnoznanstvenih člankov, visokošolski učbenik in izdelal s sodelavci 5 listov osnovne geološke karte SFRJ v merilu 1 : 100 000 z ustreznimi razlagami. Z referati se je udeležil 24 domačih in mednarodnih simpozijev oziroma kongresov. Še vedno sodeluje z Geološkim zavodom Ljubljana, z INA Nafto Lendava in INA Projektom Zagreb pri raziskavah nahajališč nafte in zemeljskega plina v Sloveniji, z Geološkim zavodom Ljubljana in Petrolom pa pri iskanju podzemnih skladišč za zemeljski plin. Kot paleontolog je odkril v krednih skladih slovenskih Dinaridov nov fosilni rod *Neocaprina* in več novih rudistnih vrst, ki so jih pozneje našli v krednih skladih tudi v ostalih delih Dinaridov in na Apeninskem polotoku.

Leta 1973 je sodeloval v mednarodni delovni skupini za neogen Paratetide v Bratislavi in v Krakowu. Z dvema referatoma se je udeležil 2. mednarodnega simpozija o kredi v Münchnu 1982 in istega leta z referatom mednarodnega simpozija o plitvih delih Tetide v Padovi. Novembra 1984 je predaval v okviru okrogle mize o vprašanih dinarske karbonatne plošče v Tržiču (Monfalcone). Srečanje je organizirala tržaška univerza. Leta 1987 je sodeloval v strokovnem odboru pri izvedbi mednarodnega simpozija o kraški karbonatni plošči v Trstu. Tam je imel tudi tri referate. Simpozij

je organiziral geološki oddelek na tržaški univerzi. Poleg tega sodeluje z geologi vseh jugoslovanskih inštitucij in univerz ter vzdržuje delovne stike z geologi geološkega zavoda v Atenah, na univerzi in akademiji znanosti v Sofiji, na geološkem zavodu v Budimpešti ter na univerzi v Trstu.

Je član odbora sekcije za geologijo, geofiziko in geokemijo Znanstvenega sveta za nafto pri JAZU v Zagrebu, član društva Paläontologische Gesellschaft v Münstru in častni član Društva prijateljev mineralov in fosilov v Trziču. Dvakrat je bil predsednik Slovenskega geološkega društva. Je urednik Razprav IV. razreda SAZU, član več programskih svetov pri Raziskovalni skupnosti Slovenije in član znanstvenega sveta programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda pri SAZU. Poleg tega je član več uredniških odborov znanstvenih revij doma in v tujini.

Leta 1960 je dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča, 1976 pa red dela s srebrnim vencem.

rojena 6. avgusta 1932 v Šalamen-
cih v Prekmurju v kmečki družini
Kerčmar. Znanstvena svetnica in
upravnica v Paleontološkem inštitutu
Ivana Rakovca ZRC SAZU.

Geologijo in paleontologijo je študirala na Naravoslovni fakulteti
Univerze v Ljubljani, kjer je 1958 diplomirala, 1965 pa dobila naziv
doktorice geoloških znanosti.

Že med študijem se je zaposlila: 1953–54 na Zavodu za statistiko,
1954–58 je bila laborantka v Paleontološkem inštitutu SAZU, po
diplomi od 1958–65 asistentka, od 1965–73 znanstvena sodelavka,
od 1973–76 višja znanstvena sodelavka, od 1976 znanstvena svetnica
in od 1983 upravnica v istem inštitutu.

Strokovno se je izpopolnjevala na Dunaju, v Londonu in v
Stuttgartu (ZRN).

Dopisna članica SAZU je od 23. maja 1985.

Članica Mednarodnega paleontološkega društva – sekcija za
fosilne knidarije (od 1975), članica mednarodne delovne skupine za
revizijo koral (od 1985). V letih 1980–86 je bila predsednica
programskega sveta za geologijo in članica predsedstva enote za
raziskovanje surovin pri Raziskovalni skupnosti Slovenije. 1965–
1969 in ponovno 1981–85 tajnica Slovenskega geološkega društva,
1969–70 predsednica sveta delovne skupnosti SAZU.

Njeno glavno strokovno in znanstveno delo obsega paleontološke
raziskave mezozojskih knidarijev, njihov stratigrafski in paleoeko-
loški pomen v geološki zgodovini.

Odkrila in prva je opisala nad 60 vrst ožigalkarjev. Z natančnimi
raziskavami fosilnih skeletnih elementov in njihovih mikrostruktur
je prinesla nove poglede v sistematiko teh fosilov. S študijem
triasnih, jurskih in krednih koralnih grebenov in njihovih fosilnih
združb je določila natančno razporeditev paleogeografskih sedi-
mentacijskih provinc v mezozoiku današnje Slovenije. Raziskave
fosilov je razširila na jugoslovanski in evropski prostor (Španija,
Francija, Italija, Romunija), pa tudi v Ameriko. Sodeluje z razisko-
valci z raznih svetovnih univerz in geoloških ustanov.

Rezultate svojih dognanj je sproti objavljala v domačih in tujih revijah in jih s predavanji predstavljala doma in na mednarodnih kongresih, tako v Budimpešti, Erlangnu, Washingtonu in drugod.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1967). Red dela z zlatim vencem (1987).

rojen 13. januarja 1930 v Ljubljani, doktor geografskih znanosti, redni profesor geografije na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Diplomiral je iz geografije in zgodovine 1953 na Univerzi v Ljubljani (Prirodoslovno-matematična fakulteta). Doktoriral je na isti univerzi 1962 s tezo *Rudarska mesta Zagorje, Trbovlje in Hrastnik*. Po diplomi je služboval v Mestnem arhivu Ljubljane in Projektivnem ateljeju v Ljubljani, kjer je sodeloval pri urbanističnem in regionalnem načrtovanju. Leta 1958 je bil izvoljen za asistenta na oddelku za geografijo, 1960 za predavatelja, 1963 za docenta, 1969 za izrednega in 1974 za rednega profesorja za geografijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Študijsko se je izpopolnjeval na ETH v Zürichu in na prostorskoplanerskih institucijah v Stockholmu, Varšavi, Berlinu, Bratislavi, Limburgu in Bonnu. Je vodja katedre za regionalno planiranje. Bil je predstojnik oddelka za geografijo (1963–66, 1977–79), prodekan (1968–1970) in predsednik izvršilnega odbora Filozofske fakultete (1980–85). Je predsednik univerzitetne planske komisije.

Dopisni član SAZU je od 23. aprila 1987.

Deloval je v Geografskem društvu Slovenije in Urbanističnem društvu Slovenije. Bil je podpredsednik Zveze geografskih društev Jugoslavije, urednik Geografskega vestnika, *Geographicae Iugoslaviae* in *Geographicae Slovenicae*. Je član znanstvenega sveta Tehnika in programskega sveta Geografsko okolje Slovenije. Pri mednarodni geografski uniji je dopisni član komisije za preučevanje urbanizacije oziroma naselbinskih sistemov.

Znanstveno se je ukvarjal s preučevanjem socialne in posebej ekonomske in urbane geografije Slovenije in Jugoslavije. Pozornost je posvečal mestnim funkcijam, vplivnim območjem mest in omrežju centralnih naselij. Napisal je več razprav o slovenskih mestih. Za razpravo *Mesta in urbano omrežje v SR Sloveniji* je dobil 1975 nagrado Sklada Borisa Kidriča. Veliko se je ukvarjal tudi z industrializacijo Slovenije in Jugoslavije in njenimi geografskimi učinki.

V zvezi s to dejavnostjo je napisal učbenik *Urbana geografija* (1984) in bil soavtor pri obsežni družbeni geografiji *Sodobni svet* (1969, 1983).

Ukvarjal se je s teoretičnimi in metodološkimi problemi geografije in objavil več razprav ter učbenik *Uvod v geografijo*.

Veliko pozornosti je posvetil prostorskemu planiranju, posebej regionalnemu planiranju. Sodeloval je pri izdelavi številnih urbanističnih načrtov za slovenska mesta (Ljubljana, Koper, Nova Gorica, Postojna, Ajdovščina, Logatec, Hrastnik) ter pri snovanju in sestavljanju pomembnih planskih aktov, kot so Regionalni prostorski plan za Gornji Jadran, Koncept dolgoročnega razvoja SR Slovenije, Ljubljana 2000 in posebej pri Sloveniji 2000. Ukvarjal se je tudi z regionalnim razvojem v SR Sloveniji, planiranjem podeželja, javnim mnenjem v urbanističnem načrtovanju ter lociranjem industrije. Za knjigo *Regionalno planiranje* je 1980 dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča. Nasploh se je zelo zavzemal za aplikacijo geografskih spoznanj in izsledkov v gospodarstvu in upravi.

Doma (in v tujini) je objavil okoli 110 razprav, pet knjig in sedem razmnoženih publikacij. O svojih izsledkih je poročal na večini slovenskih in jugoslovanskih geografskih zborovanj ter na mednarodnih geografskih kongresih v Londonu in Moskvi, na simpozijih v Varni, Rennesu, Münchnu in Frankfurtu. Poročal je tudi na nekaterih urbanističnih prireditvah v Københavnu, Mostarju in Beogradu.

ZUNANJI DOPISNI ČLANI

KENK dr. Roman
KOHANSKY-DEVIDÉ dr. Vanda
KRATOCHVÍL dr. Josef
STEVANOVIĆ dr. Petar

rojen 25. novembra 1898 v Ljubljani. Biologijo je študiral na univerzi v Gradcu in tam 1921 doktoriral iz zoologije. Še istega leta se je zaposlil v zoološkem inštitutu na Filozofski fa-

kulteti ljubljanske Univerze kot asistent, kjer je bil izvoljen za docenta 1926, izredni profesor pa je postal 1937.

Leta 1938 je zapustil univerzo in se preselil v Portoriko, kjer je delal na oddelku za biologijo tamkajšnje univerze kot izredni in redni profesor v letih 1938–48. Nato se je zaposlil v Kongresni knjižnici v Washingtonu, ZDA, v oddelku za zoologijo nevretenčarjev pri Smithsonian Institution v Washingtonu.

Težišče Kenkovega raziskovalnega dela je bilo na preučevanju trikladnih vrtničarjev. Opisal je veliko novih vrst in rodov iz Slovenije, Jugoslavije in raznih delov sveta. Ukvarjal pa se je tudi z maloščetinci in iglokožci. Posebno pozornost je posvetil speleobiologiji. Odkril je nekaj novih vrst iz podzemeljskih vod Jugoslavije in ZDA. V sodelovanju s prof. dr. Albinom Seliškarjem je organiziral naš prvi podzemeljski ekološki laboratorij v Podpeški jami v Dobrem Polju na Dolenjskem. Skupaj sta že 1931 objavila pomembno študijo o ekologiji podzemeljskih živali.

Največ Kenkovih znanstvenih razprav je taksonomsko-favnističnih. Kenk je začel preučevati sladkovodne trikladne vrtničarje Slovenije oziroma Jugoslavije, nadaljeval pa je s študijem trikladov Avstrije, Švice, Turkestana, Portorika, Združenih držav Amerike, Kanade in Aljaske.

Njegovo zelo tehtno delo je *Prispevek k sistemu proburzalijev*, ki ga je 1930 objavil v *Zoologischer Anzeiger*. Razprava je trdna osnova sistema sladkovodnih trikladov.

Za slovensko favno je pomembno delo *Sladkovodni trikladi iz jam severozahodnega dela Dinarskega krasa* (1936), v katerem je temeljito obdelal vse najdbe trikladov iz jam Slovenije.

V Ameriki je objavil obširno monografsko delo o planarijah Ohridskega jezera (1978). Ohridsko jezero je znano po številnih

endemičnih vrstah sladkovodnih trikladov in v monografiji je opisanih šest za znanost novih vrst.

Med morfološki razpravami je najbolj temeljito delo o anatomiji vrste *Dendrocoelum spinosipenis* (1925), ki jo je opisal kot novo iz okolice Ljubljane.

Kenka so pri razmnoževanju trikladov zanimale vrste, ki imajo poleg spolnega razmnoževanja tudi nespolno z delitvijo. Tako je posebno raziskal ameriško vrsto *Dugesia Tigrina*, ki ima v nekaterih bivališčih osebke, ki se množijo izključno z delitvijo, v drugih pa spolno z jajci (1937, 1940).

Ukvarjal se je tudi z regeneracijo pri trikladih. Zlasti je preučeval normalni in regenerativni razvoj kopulacijskih aparatov (1922 in 1923) ter ugotovil, da normalni in regenerativni razvoj potekata popolnoma enako. Izvorni material, tako za normalni razvoj kot za regeneracijo, so proste celice mazenhima, ki se ob času diferenciacije živahno mitotsko delijo. Po Kenkovem mnenju nastanejo te celice po dediferenciaciji že diferenciranih celic.

Poleg že omenjenega pionirskega ekološkega dela o podzemeljskih živalih je v ZDA raziskoval življenje živali v začasnih in stalnih ribnikih (1949). Preučil je tudi biotope trikladov v sladkovodnih ekosistemih (1972). Pomembno je njegovo delo iz populacijske ekologije sladkovodnih nevretenčarjev (1974). V Portoriku je opravil tudi ekološka opazovanja na dveh iglokožcih (1944).

Od 6. junija 1983 je zunanji dopisni član SAZU.

(Letopis SAZU 34)

rojena 10. aprila 1915 v Zagrebu, dr. phil., redna profesorica na Prirodoslovno-matematični fakulteti Vseučilišča v Zagrebu v pokoju.

Na Filozofski fakulteti v Zagrebu je 1933 končala študij biologije, promovirala je na osnovi geološke teze in rigorozna 1943, habilitirala se je za paleontologijo na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Zagrebu 1953. Od 1935 je delala na Geološko-paleontološkem inštitutu Prirodoslovno-matematične fakultete v Zagrebu, od 1940 kot asistentka, od 1955 kot docentka, od 1958 kot izredna in od 1962 do 1980 kot redna profesorica.

Zunanja dopisna članica SAZU je od 20. marca 1975. Sodelavka JAZU od 1949, njena dopisna članica od 1966, redna članica od 1973.

Redna članica Schweizerische geologische Gesellschaft in članica Paläontologische Gesellschaft; častna članica Hrvaškega geološkega društva in Hrvaškega prirodoslovnega društva; dopisna članica Slovenskega geološkega društva; članica Srbskega geološkega društva; članica odseka za zgodovino prirodoslovnih znanosti Hrvaškega prirodoslovnega društva; članica Hrvaškega biološkega društva in Hrvaškega ekološkega društva.

Med najpomembnejše dosežke v njenem znanstvenem delu gre obdelava fuzulinid, apnenčastih alg in mikroforaminifer zgornjega paleozoika. Na osnovi podrobne določitve omenjenih fosilov ji je uspelo razčleniti karbonske in permske sklade Slovenije, Hrvaške in Črne gore, deloma tudi Bosne in Srbije. Na območju Jugoslavije je ugotovila 66 rodov fuzulinid (dva sta nova: Paratriticites, najden pozneje tudi v Avstriji, in Kahlerina, ugotovljen še v vzhodni Sibiriji, na Kitajskem, Japonskem, v Severni Ameriki, Tunisu, na Siciliji in drugje). Število vrst v Jugoslaviji je čez 150 (22 novih, 5 novih podvrst). V karbonu in permu je ugotovila tudi veliko apnenčastih alg (trije novi rodovi in 13 novih vrst). Obdelala je tudi filogenetska vprašanja fuzulinid in alg dasikladacej. Zanimivi so tudi njeni dosežki v terciarni malakologiji, posebno obdelava endemičnih sladkovodnih mehkužcev iz družine Clivunellidae in monografija o srednjemiocenskih vrstah rodu *Congerina* v Bosni,

Hercegovini in na Hrvatskem. Objavila je 10 razprav o terciarnih mehkužcih Jugoslavije, 38 o fuzulinidnih foraminiferah in biostratigrafiji karbona in perma, 7 o fosilnih apnenčastih algah, 5 o različnih foraminiferah. Začela je zbirati geološko bibliografijo na Hrvatskem (7 člankov). Raziskuje zgodovino prirodnoslovnih, posebno geoloških znanosti na Hrvatskem in deloma v Sloveniji (32 člankov). Paleontologijo in geologijo Slovenije zadeva 29 znanstvenih in strokovnih del. Napisala je tudi dve učni knjigi: *Paleontologija* (z M. Salopekom, 1948) in *Paleozoologija* (1964).

Bila je glavna urednica zagrebškega Geološkega vjesnika (17 letnikov) in Bulletin scientifique Conseil des Academies des sciences et des arts de la RSF de Yougoslavie (2 letnika). Sedaj je glavna urednica znanstvenega časopisa Paleontologia jugoslavica JAZU (19 zvezkov).

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1966, skupno z A. Ramovšem), nagrada Ruđer Bošković (1967), nagrada za življenjsko delo Sveta za znanstveno delo SR Hrvatske (1975), red republike s srebrnim vencem (1987).

rojen 6. januarja 1909 v Kúskách pri Velikih Meziříčích v Češkoslovaški. Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je

bil izvoljen 5. februarja 1970.

Leta 1933 je bil promoviran za doktorja naravoslovja na Naravoslovni fakulteti Masarykove univerze v Brnu. 1936 se je habilitiral za zoologijo na isti fakulteti. Prav tam se je zaposlil kot asistent v zoološkem zavodu Visoke šole za agronomijo. Ko so po drugi svetovni vojni spet odprli visoke šole, je bil imenovan za profesorja entomologije in ravnatelja Entomološkega inštituta Visoke šole za agronomijo v Brnu. Leta 1947 je bil povabljen za profesorja zoologije na tej visoki šoli ter je vodil ta inštitut in katedro do 1960, ko je bil imenovan za ravnatelja Inštituta za raziskovanje vretenčarjev Češkoslovaške akademije znanosti, ki ga je sam osnoval. Leta 1966 je ustanovil pri tem inštitutu še eksterno katedro za vertebratologijo Visoke šole za agronomijo v Brnu.

Josef Kratochvíl sodi v vrsto znanstvenikov, ki so bili 1955 odlikovani z državno nagrado Klementa Gottwalda I. stopnje. Istega leta je bil izvoljen za dopisnega člana Češkoslovaške akademije znanosti.

Josef Kratochvíl je zaslužen znanstvenik in raziskovalec zoolog, priznan v domovini in tujini. Posebno zaslužen je kot raziskovalec jugoslovanske in zlasti še slovenske favne, predvsem jamske favne dinarskega krasa. Na podlagi obilnega gradiva, ki ga je bil zbral na številnih študijskih potovanjih po Jugoslaviji, je napisal dolgo vrsto razprav o jamskih pajkih: posebno znana je njegova monografija *Liste générale des Araignées cavernicoles en Yougoslavie*, ki je bila objavljena v naših Prirodoslovnih razpravah.

Josefu Kratochvílu gre posebno priznanje, da je bil pri svojem raziskovalnem in znanstvenem delu stalno povezan z jugoslovan-skimi in zlasti še s slovenskimi znanstveniki.

Kot posebno zaslugo Josefa Kratochvíla je treba poudariti, da je bogati zoološki material, ki ga je bil nabral po našem teritoriju in

ki se ni nanašal na arahnidsko in opilionidsko favno, redno prepuščal v obdelavo našim znanstvenikom specialistom.

Številnim nanovo opisanim živalskim taksonom je dal imena po naših krajih in naših znanstvenikih.

Josef Kratochvíl se je udeleževal najprej na področju entomologije, potem pa se je posvetil arahnologiji (pajki in suhe južine). Pred 15 leti se je specializiral še na mamalije (sesalce), zlasti na drobne množične škodljivce med njimi; študiral je njihovo sistematiko, taksonomijo, morfologijo, ekologijo ter dosegel na tem področju lepe rezultate. Osnovel je novo šolo ter usposobil za raziskovalno delo vrsto mladih ljudi. Ustanovil je tudi časopis *Entomologické listy* (sedaj *Zoologické listy*), ki ga ureja že 31 let.

Bibliografija del Josefa Kratochvíla je bila objavljena v reviji *Vertebratologické zprávy*, Brno 1969, na straneh 9–17. Iz nje je razvidno, da je objavil 7 knjig, 22 monografij, 140 znanstvenih razprav in 7 učbenikov, razen tega pa še 124 poljudnoznanstvenih člankov in ocen.

(Letopis SAZU 21)

rojen 3. junija 1914 v Bačevcu pri Beogradu, doktor geoloških in mineraloških znanosti, redni profesor Rudarsko-geološke fakultete v Beogradu v pokoju.

Po študiju geologije in mineralogije na Filozofski fakulteti beograjske univerze (diplomiral 1937) je postal kustos Muzeja srpske zemlje v Beogradu in hkrati upravnik geološko-paleontološkega oddelka. Od 1941 do 1945 je bil kot rezervni oficir najprej vojni ujetnik v nemških taboriščih, nato od 1943 v kazenskih taboriščih na Poljskem. Po vojni je spet kustos v Muzeju srpske zemlje in sodelavec v Geološkem zavodu Univerze (1946), nato na dveletnem izpopolnjevanju v Geološko-raziskovalnem inštitutu Ordžonikidze v Moskvi in v Paleontološkem inštitutu Akademije znanosti ZSSR (1946–48). Tam je bil 1948 promoviran za doktorja geoloških in mineraloških znanosti. Istega leta je postal docent za historično geologijo na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Beogradu, 1950 izredni, 1957 pa redni profesor. Od 1963 je delal na Rudarsko-geološki fakulteti Univerze v Beogradu.

Dopisni član SAZU od 20. marca 1975; dopisni član SANU od 1952; redni član SANU od 1965, tajnik razreda prirodoslovno-matematičnih znanosti SANU od 1968–74; dopisni član JAZU od 1975; dopisni član ANU BiH od 1978.

Član Izvršnega komiteja za mediteranski neogen (RCMNS); vodja Programa internacionalne geološke korelacije (IGCP) teme Pontiski kat Paratetisa, predsednik jugoslovanske sekcije Karpato-balkanske geološke asociacije (KBGA) do 1987; častni član Madžarskega geološkega društva, član Paleontološkega društva ZR Nemčije, dopisni član Slovenskega geološkega društva. Predsednik Srbskega geološkega društva od 1982 do 1985.

Njegova glavna delovna področja so biostratigrafija, paleontologija, paleogeografija in neotektonika neogena, karbona, devona in kvartarja jugovzhodne Evrope ter problemi varstva narave in zgodovina prirodoslovnih znanosti pri nas in v svetu, predvsem zgodovina razvoja geologije in paleontologije v Srbiji in Bosni. V

več kot 200 znanstvenih delih in prispevkih, objavljenih v Jugoslaviji in tujini, govori o problemih geološke sestave različnih območij na teritoriju neogenega morja Paratetis v jugovzhodni Evropi. Opravil je korelacijo spodnjepliocenskih ali pontijskih skladov od Alp do Kaspijskega morja, izločil in definiral na celotnem teritoriju Paratetide posebno podstopnjo pontijske stopnje spodnjega pliocena in ga poimenoval portaferrij. – Prispeval je k napredku malakologije pliocenskih mehkužcev, posebno mehkužcev iz pontijske stopnje. Opravil je paleogeografsko rekonstrukcijo spodnjepliocenskega morja Paratetis v Evropi. Poleg del o geologiji Srbije je prispeval tudi k poznavanju neogena v Bosni, Sloveniji (Krški bazen) in Vojvodini. Sintezo o kenozoiku Srbije in Bosne je skupaj s soavtorji objavil v monografijah *Kenozoik Srbije* in *Kenozoik Bosne i Hercegovine*. – Veliko je prispeval tudi k poznavanju stratigrafije in favne pliocena v mediteranskem bazenu. – S področja neogena je pisal največ o portaferriju. Zgornjo mejo portaferrija predstavlja po njegovem razcep prvotne velike kotline v območju Paratetide. – V bližini vasi Družetići je našel srednje- in zgornjeveronske sklade z ostanki konodontov in goniatitov, tentakulitov, trilobitov, ostrakodov in drugih. – Kot urednik je za tisk pripravil 40 knjig s področja geologije in drugih naravoslovnih ved, od tega 5 knjig *Geoloških anala Balkanskega poluostrva*, 5 knjig *Zapisnikov Srbskega geološkega društva* in čez 30 strokovnih knjig, objavljenih v SANU.

Nagrada vlade FLRJ (1949), plaketa Madžarskega geološkega zavoda (1969), nagrada beograjske Univerze (1967), plaketa Prirodoslovnega muzeja v Beogradu (1972), listina Geografskega inštituta Jovan Cvijić SANU (1987), diploma Zavoda za varstvo narave v Beogradu in Novem Sadu, sedmojulijska nagrada SR Srbije (1985), oktobrska nagrada mesta Beograda (1974), red dela z zlatim vencem, zlata plaketa občine Sarajevo.

V. RAZRED
UMETNOSTI

REDNI ČLANI

INGOLIČ Anton
JAKAC Božidar
KALIN Zdenko
KREFT dr. Bratko
KREK Uroš
MENART Janez
MIHELIČ France
MIHELIČ ing. arh. Milan
PAVŠIČ Vladimir – Matej Bor
POTRČ Ivan
RAMOVŠ Primož
RAVNIKAR ing. arh. Edvard
STUPICA Gabrijel

rojen 5. januarja 1907 na Sp. Polskavi pri Pragerskem, pisatelj in gimnazijski profesor v pokoju.

Po maturi na mariborski realki (1927) je študiral v Parizu in v Ljubljani, kjer je diplomiral na slavistiki (1931). Služboval je na ptujski gimnaziji do okupacije, ko je bil junija 1941 z družino izgnan v Srbijo. Tam je živel v Paraćinu in Zaječaru brez zaposlitve, od jeseni 1941 pa v Čupriji, kjer je poučeval na gimnaziji. Med okupacijo je bil povezan z NOB in napisal zbirko novel in daljši tekst za otroke z narodnoosvobodilno tematiko (oboje je izšlo takoj po osvoboditvi: *Pred sončnim vzhodom* 1945, *Udarne brigade* 1946). Po osvoboditvi Beograda je bil zaposlen na radiu kot organizator, sodelavec in slednjič kot vodja slovenskih oddaj do konca junija 1945, ko se je vrnil v domovino. Nato je služboval na gimnazijah v Ptujju, Mariboru in v Ljubljani, dokler ni 1965 stopil v pokoj.

V Beogradu je bil odbornik slovenskega kulturno-prosvetnega društva Franc Rozman, ki je imelo enake cilje kot OF v Sloveniji; v Ptujju in Mariboru je bil član mestnega ljudskega odbora (1945–1946 oz. 1952–55); bil je član Ustavodajne skupščine Slovenije (1946) in poslanec Slovenske ljudske skupščine (1946–1953). Zvezi mariborskih kulturnih delavcev je predsedoval od 1950 do 1955, ko se je z družino preselil v Ljubljano; bil je soustanovitelj revije *Nova obzorja* (1948) in *Založbe Obzorja* (1951). Več let je bil podpredsednik oz. odbornik Društva slovenskih pisateljev, 1961 in 1962 pa predsednik; bil tudi več let odbornik slovenskega PEN. Nadalje je bil član glavnega in izvršnega odbora Slovenske izseljenske matice ter predsednik njenih knjižnih izdaj. Član upravnega odbora Prešernovega sklada in literarne komisije je bil v letih 1961 in 1962. Več let je bil odbornik Festivala Kurirček v Mariboru, v Novem Sadu ustanovni član *Zmajevih Dečjih iger* (1977), v Sarajevu pa član uredniškega odbora oz. izdajateljskega sveta *Malih novin*, kot tudi mladinske revije *Zmaj* v Beogradu. Od 1980 do 1988 je bil član založniškega sveta Slovenske matice.

Dopisni član SAZU od 29. marca 1976 do 24. aprila 1981, ko je bil izvoljen za rednega člana. Od 18. marca 1977 do 19. maja 1981 je bil tajnik V. razreda, od 17. marca 1980 do 26. junija 1987 pa član plenuma jugoslovanskih akademij.

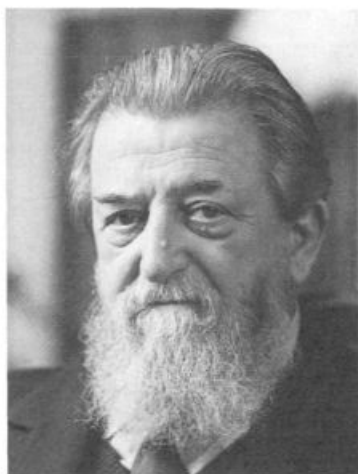
Je častni član Slavističnega društva Slovenije, častni član Slovenske izseljenske matice in častni občan občine Slovenska Bistrica.

Kot pisatelj je začel z objavami v Ljubljanskem zvonu 1932 (novela Hiša števil. 52), v samostojni knjigi je najprej izšel njegov socialno-kolektivni roman *Lukarji* (1936). Tej knjigi je sledilo več kot 60 knjižnih izdaj (romani, povesti, zbirke novel, dramski teksti ter krajša in daljša dela za otroke in mladino), dve potopisni knjigi (*Pri naših v Ameriki* 1964, *Sibirska srečanja* 1966), *Izbrani spisi v desetih knjigah* (1963–67), *Zbrano delo v dveh knjigah* (1970), avtobiografska knjiga s celotno bibliografijo *Moje pisateljevanje* (1980), tri mladostniške avtobiografije *Zgodbe mojega jutra*, *Nemir mladostnika* in *Leta dozorevanja* (1979, 1982 in 1987). Napisal je tudi več radijskih in televizijskih iger ter filmski scenarij za mladinski film *Opasni put* (Jadran film, Zagreb 1963), ki je na mednarodnem festivalu mladinskih filmov v Benetkah dobil zlatega leva (1963). Kot glavni urednik je urejeval od 1948 do 1952 revijo *Nova obzorja*, od 1951 do 1963 pa je bil član uredniškega oz. založniškega sveta Založbe Obzorja.

Ingoličeva daljša dela so doživela knjižne izdaje v 14 tujih jezikih, krajša v revijah, zbornikih in časopisih pa še v 6 jezikih. Zastopan je v mnogih antologijah slovenske in jugoslovanske proze, tako v slovenščini kot tudi v tujih jezikih.

Nagrade in priznanja: nagrada mesta Maribor (1939), banovinska (1940), Društva slovenskih književnikov (1959), Levstikova (1959, 1968), Prežihova (1960), OF Ljubljana – Vič-Rudnik (1970), Prešernova (1949, 1978) in nagrada AVNOJ (1983). Ingolič je dobitnik še drugih literarnih in družbenih priznanj.

Odlikovanji: red dela II. stopnje (1949), red bratstva in enotnosti (1965).

rojen 16. julija 1899 v Novem mestu, akademski slikar, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju, zaslužni profesor Univerze Edvarda Kardelja v Ljub-

ljani (1979), član sveta republike.

V letih 1917–18 je moral po končani realki služiti vojake in se je udeležil bitke pri Piavi. Leta 1919 je odšel na umetnostno akademijo v Prago, jo dokončal 1923 in 1925 odšel v Pariz, kasneje v Tunizijo. Nato je dve leti in pol poučeval risanje na gimnaziji v Ljubljani. Leta 1928 je spet obiskal Afriko, ZDA, mnogo je potoval po Jugoslaviji, Italiji, delal več mesecev na Norveškem. Od 1932 je živel v Ljubljani. Leta 1943 je odšel v NOB in bil istega leta v Kočevju na plenumu OF izbran v slovensko delegacijo za AVNOJ. Leta 1945 je postal redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in njen prvi (in trikratni) rektor. Nekaj let je bil tudi poslanec Slovenske ljudske in Zvezne skupščine. Je predsednik umetnostne komisije Narodne galerije v Ljubljani.

Redni član SAZU je od 6. decembra 1949; dopisni član JAZU in SANU; član ANU BiH od 1975.

Častni član Academie Fiorentina delle Arti del Disegno v Firencah, član Evropske akademije znanosti, umetnosti in književnosti (Académie Européenne, Pariz; od 1982).

Njegova dela delimo v šest skupin: v grafiko, partizansko grafiko, portrete, risbe in partizanske risbe. Motivi njegovih risb, grafik in slik so realistično upodobljeni, vendar duhovno poglobljeni. Najbolj znani so njegovi portreti maršala Tita iz leta 1943 v Jajcu, akademika J. Vidmarja, prav tako iz 1943, I. Ribarja ter mnogi portreti iz revolucije in kulturnega življenja Slovencev in Jugoslovanov. Jakac je bil eden od pobudnikov za organiziranje grafičnega bienala v Ljubljani.

Veliko je potoval in z vsakega potovanja je prinesel mnogo skic in risb. Svoje risbe, grafike in oljna platna je razstavljal v Jugoslaviji in tujini: v Bruslju, Parizu, Zürichu, Firencah, Pragi, Berlinu,

Lvovu, Brnu, Barceloni, Clevelandu, Londonu, Varšavi, Leipzigu, Milanu, Los Angelesu, Ciudad Mexicu, Vancouvru itd.

Stalne zbirke njegovih umetniških del so v Galeriji Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki (od 1974, predvsem grafike), v galeriji Jakčev dom v Novem mestu (od 1984, predvsem risbe in pasteli) in v Belokranjskem muzeju v Metliki (belokranjska motivika).

Bronasta medalja Mednarodne razstave dekorativnih umetnosti v Parizu (1925), dve nagradi May Show, Cleveland (1931), Prešernova nagrada (1947, 1948, 1949, 1980), nagrada Komiteja za kulturo in umetnost vlade FLRJ (1948), prva zvezna nagrada za grafiko (1950), nagrada na Mednarodni razstavi lesoreza XYLON, Zürich (1953); Trdinova nagrada, Novo mesto (1956), prva nagrada Zveze jugoslovanskih založnikov (1962), srebrna plaketa Zveze likovnih umetnikov, Subotica (1964), nagrada mesta Ljubljane (1965), nagrada AVNOJ (1967), odkupna nagrada INTART, Videm (1968), odkupna nagrada Študentskega centra, Zagreb (1974), srebrna plaketa Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije, Zagreb (1974), odkupna nagrada galerije Študentskega kulturnega centra, Beograd (1974), srebrna plaketa Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije (1974), zlata medalja na II. mednarodnem grafičnem bienalu, Friedrikstat (1974), zlata medalja JUFIZ (1954), zlata plaketa Filatelistične zveze Slovenije (1952), zahvalnica Narodne Armije, Beograd (1970), zahvalnica Skupnosti jugoslovanske PTT (1974), zlata medalja Denarnega zavoda Slovenije (1974), Valvasorjeva plaketa, Krško (1974), plaketa mesta Koprivnica, plaketa mesta Carpi – Triennale lesoreza, zlata spominska medalja občine Ivanić Grad.

Častni občan Novega mesta, Slovenj Gradca, Kostanjevice, Krškega, Kočevja in Idrije, zaslužni meščan Kragujevca, častni član Filatelistične zveze Slovenije in Filatelističnega društva Koper, Prosvetnega društva Dušan Jereb, Novo mesto, Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici in Društva ex libris; srebrni ključ mesta Jajce, zlata plaketa Univerze v Ljubljani.

Red bratstva in enotnosti II (1946), red dela I (1950), red zaslug za narod II (1952), red zaslug za narod z zlato zvezdo (1968), red republike z zlatim vencem (1969), red jugoslovanske zastave z lento (1979).

rojen 11. aprila 1911 v Solkanu pri Novi Gorici, akademski kipar, redni profesor za kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju, zaslužni profesor Univerze

Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Kiparski odderek Tehnične srednje šole je obiskoval v Ljubljani, študij kiparstva je nadaljeval in 1934 dovršil na Akademiji za likovno umetnost v Zagrebu. Leta 1937 je bil med ustanovitelji Kluba neodvisnih in s to skupino slovenskih likovnih ustvarjalcev je tudi razstavljal. Do 1948 je bil svobodni umetnik, potem je poleg pedagoškega dela na novoustanovljeni Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, katere prorektor je bil od 1967 do 1969, rektor pa od 1971 do 1973, opravljal še različne funkcije v slovenskih in jugoslovanskih strokovnih društvih.

Od 25. marca 1976 je dopisni, od 24. aprila 1981 redni član SAZU.

Sprva učenec hrvatskih kiparjev F. Kršinića in R. Frangeša je zgodaj prišel do lastne umetniške identitete. V slovenski umetnosti se je uveljavil kot vodilni predstavnik čistega figuralnega kiparstva. Njegove stvaritve se bližajo slikoviti modulaciji, hkrati pa težijo k pomirjenim, mehko zaokroženim oblikam človeškega telesa.

Že med vojnama se je Kalin izkazal z odličnimi osebnimi portreti, nič manj priznanj pa ni prejel za portretne upodobitve znanih osebnosti iz našega javnega življenja. Prav tako segajo v predvojni čas nekateri vidnejši dosežki njegove arhitekturne plastike in spomeniškega kiparstva, toda obe zvrsti umetniškega ustvarjanja sta se izraziteje razvili šele po koncu druge svetovne vojne. Posebno nagnjenje je Kalin posvetil mali plastiki, v kateri je ob eksperimentalni domiselnosti sprostil pravo mojstrstvo v liričnem upodabljanju modelov.

Sodeloval je na številnih razstavah doma in v tujini: od prve samostojne razstave v Ljubljani (1941), razstave na XXVI. bienalu v Benetkah (1952), samostojnih razstav v Slovenj Gradcu (1960) in Novi Gorici (1970), prek skupinske razstave z Grupo 69 (1972) do individualnih prikazov lastnega dela v Ajdovščini, Novi Gorici in

Trstu (1985) ter velike retrospektivne razstave v ljubljanski Moderni galeriji istega leta.

Poleg osebnih portretov, kot so Mavra (1936), Moj oče (1937), Marion (1940) in Radovan (1942), je ustvaril portrete pomembnih osebnosti slovenskega kulturnega in političnega življenja, med njimi Otona Župančiča (1941, 1942, 1949, 1952), Alojza Gradnika (1941, 1942), Ivana Levarja (1951), Ivana Cankarja (1976), Franceta Prešerna in Josipa Vidmarja (oba 1977). Odlična sta portreta na spomenikih Simonu Gregorčiču (1937) in Edu Šlajmerju (1939), pa spomenik Borisu Kidriču v Ljubljani (1959–60). Med eksperimentalno malo plastiko izstopajo portretne glavice slovenskih umetnikov, kiparjevih prijateljev.

Med akti in figuralnimi kompozicijami so najvidnejši Moški torzo (1936), Pastirček (1942), Ženski akt (1945), Žanjica (1947), relief Delo in mladina (1948) ter različne skupine Otroških iger (1951–1960, 1973). Poleg znanih ženskih aktov manjših razsežnosti so v Kalinovem kiparstvu zanimive »male bronce« (1968 do 1970).

V obsežnem spomeniškem opusu je najpomembnejši spomenik žrtvam fašizma na Urhu pri Ljubljani (1948–55; del kipov K. Putrih, arh. B. Kobe). S kiparjem K. Putrihom sta zmodelirala tudi kipe na portalu skupščine SR Slovenije (1955–58; arh. V. Glanz), sam Kalin pa je avtor spomenika pionirjem v Ljubljani (1959), spomenika bazoviškim žrtvam v Trstu (1967), spomenika v Knežaku (1970) in drugod.

Od visokih nagrad in odlikovanj, ki jih je Kalin prejel za umetniško delo, naj omenimo tele: drugo nagrado vlade FLRJ (1949), dve Prešernovi nagradi (1959 in 1981), nagrado vstaje slovenskega naroda (1966), diplomu in srebrno plaketo Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije (1974), nagrado AVNOJ (1975), veliko častno priznanje na Jugoslovanskem bienalu male plastike v Murski Soboti (1977), Župančičevo nagrado (1979), nagrado Riharda Jakopiča (1986).

Prejel je tudi red dela z rdečo zastavo (1975) in red zaslug za narod z zlato zvezdo (1981).

rojen 11. februarja 1905 v Mariboru, dr. phil., bivši honorarni redni profesor za novejšo rusko književnost (od Puškina do Šolohova) na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (do 1962). Kot gledališki umetnik IA upokojen 1962, pisatelj in publicist.

1924/25 je študiral na dunajski univerzi slavistiko in moderno dramaturgijo in se hkrati vključil v ilegalno revolucionarno gibanje, delal v uredništvu in upravi revolucionarnega časnika Balkanska federacija, nadaljeval slavistične študije v Ljubljani, kjer je diplomiral 1929. Leta 1927 je bil na študiju francoskega gledališča v Parizu in tam sodeloval v ilegalnem revolucionarnem gibanju. Po vrnitvi je ustanovil Delavski oder Svoboda v Ljubljani in bil njegov umetniški vodja do 1930, ko je postal najprej režiser v Operi, pozneje v Drami. Odpuščen 1931, ker je bil pogojno obsojen zaradi romana *Človek mrtvaških lobanj*. Čez nekaj mesecev je bil na intervencijo O. Župančiča spet sprejet kot režiser v SNG. 1941 se je z dovoljenjem KP in OF umaknil s pomočjo Turnerjeve štipendije na delo z disertacijo *Shakespearov vpliv na razvoj Puškinove drame*. Naslednje leto je bil aretiran in zaprt v Rimu v ječi Regina Coeli, nato prepeljan v ljubljanske zapore, kjer je bil dvakrat preventivno določen za talca. Zaradi težke živčne obolenosti je bil prestavljen v samico specialne bolnišnice, po nemški okupaciji prepeljan pod policijskim nadzorstvom v hišni pripor, kjer je težko bolan dočakal osvoboditev. Po zasilnem ozdravljenju je bil 1946 imenovan za dramaturga v Drami SNG (do 1955), nato je bil režiser do predčasne upokojitve 1962. V zimskem semestru 1961/62 je poučeval kot gostujoči profesor za slovensko književnost in jezik na Goethejevi univerzi v Frankfurtu ob Maini.

Redni član SAZU od 22. decembra 1961, vrsto let tajnik V. razreda, upravnik Inštituta za slovenski jezik od 1963 do 1984, podpredsednik SAZU od 1976, dopisni član JAZU in MANU, častni doktor univerz v Mariboru in Kijevu, od 1963 do 1986 predsednik Jugoslovanskega slavističnega komiteja, vmes pet let predsednik Mednarodnega slavističnega komiteja, častni član Slavističnega

društva Slovenije in Srbije, častni član Matice srbske, 15 let predsednik Borštnikovega srečanja, član PEN-a in Društva slovenskih pisateljev.

Njegovo pisateljsko in gledališko delo je obsežno in raznovrstno. Poleg leposlovnih spisov (pripovedništvo, dramatika) je pisal eseje, razprave in članke z različnih področij kulturnega življenja, gledališke kritike, dramaturške uvode, literarne profile in teoretično-politične članke. Po mnenju nekaterih literarnih kritikov in zgodovinarjev pomenijo Kreftove drame napredek v slovenski dramatiki (Celjski grofje, Velika puntarija, Kreature, Kranjski komedijanti, Balada o poročniku in Marjutki, drama iz oktobrske revolucije, V ječi življenja, drama o zadnjih dneh Prešernovega življenja). Za Cankarjem je prvi, ki je z dramami prodril tudi na druge jugoslovanske odre in v tujino. V njih je z naprednega, sodobnega nazora dramatsko oblikoval zgodovinsko snov in opozoril na socialna, idejna in etična nasprotja v družbi. Kot teoretik in praktik v gledaliških vprašanjih je prinesel novosti in se uveljavil tudi kot strokovnjak za jugoslovanske in splošne gledališke in dramaturške probleme.

Posamična predavanja je imel na univerzah v Pragi, na Dunaju, v Rimu, Berlinu, Moskvi, Jeni, Leipzigu, Dresdenu itd. Nekatera njegova dela so bila razen v Jugoslaviji uprizorjena tudi v ČSSR, Bolgariji, Avstriji in na Poljskem.

Tri Prešernove nagrade (tretja za življenjsko delo), častna nagrada vlade Koroške, nagrada mesta Maribor z zlato plaketo; nagrada AVNOJ (1975), poljska plaketa Julija Słowackega, plaketa Davidla pracujocih v Gottwaldu, plaketa – pečat mesta Regensburg, plaketa Slovenske matice, častni član Slavističnega društva Slovenije in Srbije, nagrada Sterijevega pozorja in listina z diplomom z zlato Sterijevo medaljo in znakom, plaketa Borštnikovega srečanja, nagrada Maribora z zlato plaketo, častni občan Maribora in Gornje Radgone, odlikovan z redom dela z rdečo zastavo in redom za zasluge za narod z zlato zvezdo.

rojen 21. maja 1922 v Ljubljani. Iz kompozicije in dirigiranja je diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani 1949. V času študija na univerzi (kjer je vzporedno študiral slavistiko)

je sodeloval z narodnoosvobodilnim gibanjem; bil je 1942 interniran v Gonarsu in Trevisu. Po osvoboditvi je vodil študentsko organizacijo na Akademiji za glasbo do svoje diplome. Po opravljenem vojaškem roku je prevzel najprej uredniško, nato načelniško dolžnost v glasbenem programu Radia Ljubljana. Sledi asistentsko delo v Glasbeno-narodopisnem inštitutu v Ljubljani, potem mesto visokošolskega učitelja za kompozicijo in teoretske predmete na Akademiji za glasbo do upokojitve v nazivu redni profesor.

Je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti od 23. maja 1985, prej dopisni član od 29. marca 1979, in dopisni član JAZU od 7. junija 1977. Častni član Slovenske filharmonije.

Kot delegat Jugoslovanske radiotelevizije je deloval vrsto let v Tribune internationale de musique v Parizu, dve mandatni dobi je bil predsednik Društva slovenskih skladateljev in pet let član glavnega odbora Zveze skladateljev Jugoslavije.

Na področju radijskega glasbenega programa je veliko prispeval k raznim oddajam in vzgojnim predstavitvam glasbene umetnosti in utrjeval pota naši ustvarjalni in poustvarjalni glasbeni kulturi v tujino. Pri preučevanju ljudske glasbene umetnosti se je posvetil strukturam glasbenih modelov v zgodovinsko-razvojnem procesu, večinoma na področju slovenskega etničnega prostora. Določeni del etnomuzikološkega raziskovanja je bil usmerjen v odnose individualnega ustvarjanja do izročila kolektivne kulture.

Pedagoško delo je bilo posvečeno zlasti oblikovanju mladih skladateljskih generacij, v ožjem smislu pa usmerjeno k moderni metodi analize o razvojnih fazah stilov na podlagi vseh fundamentalnih disciplin kompozicijske tehnike. Dela diplomantov njegovega razreda so na sporedih raznih izvajalskih institucij, dva od njih pa sta dobila študentsko Prešernovo nagrado.

Med najbolj občutljiva Krekova prizadevanja sodi njegovo skladateljsko delo. Oblikoval je svoj estetski svet, skeptično naravnano do eksperimenta v umetnosti, toda zvest spoznanju, da je vse, kar je »novo«, organsko povezano z osebnim razvojem, ki edini upraviči rojevanje novih idej. Pomembnejše stvaritve skladateljskega opusa so naslednja simfonična dela: *Simfonieta za simfonični orkester* (1951), *Mouvements concertants* (1955), *Sonatina za godalni orkester* (1958), *Rapsodični ples* (1959), *Koncert za rog in godalni orkester* (1960), *Inventiones ferales za violino in godala* (1962), *Concertino za piccolo in orkester* (1966), *Staroegiptovske strofe* (1967), *Sinfonia per archi* (1973), *Koncertni diptihon za violončelo in orkester* (1985), *Koncertna fantazija za klarinet in orkester* (1987). Komorne skladbe: *Sonata za violino in klavir* (1946), *Pet ljudskih pesmi za visoki glas in klavir* (1963), *Solo sonata za dve violini* (1972), *La journée d'un bouffon za kvintet trobil* (1973), *Duo za violino in violončelo* (1975), *Sonata in sonatina za klarinet in klavir* (1976, 1981), *Sur une mélodie za klavir* (1977), *Trio za violino, violo in violončelo* (1977), *Pesmi za Evo na poezijo Jožeta Udoviča* (1981), *Sonata za violončelo in klavir* (1984), *3 Impromptuji za violino solo* (1985), *Espressivo za flavto in klavir* (1985), *Tri pesmi na ljudsko izročilo* (1986), *Koralna pesem za kvintet trobil* (1987) ter zborovske skladbe, scenska, dramska in filmska glasba.

Skoraj vsa glasbena dela so tiskana in založena pri Nakladi Saveza kompozitorja Jugoslavije, Društvu slovenskih skladateljev ter založbah Musikverlag Hans Gerig, Köln; Breitkopf & Härtel, Wiesbaden; Peters, Leipzig. Skladbe so objavljene tudi na kasetah, gramofonskih ploščah in magnetofonskih trakovih jugoslovanskih radijskih postaj in firm Gallus, RBM, ZR Nemčija, Helidon, RTB in RTV ter pri radijskih postajah v tujini.

Bibliografija Krekovih del je objavljena v številnih publikacijah, od takih muzikoloških pregledov, kot sta *Stoletje slovenske glasbe* in *Historijski razvoj muzičke kulture u Jugoslaviji*, prek publikacije *Katalog Bibliothèque internationale de musique contemporaine* in *Musikgeschichte der Südslawen do Twentieth Century Slovene Composers* in *International Who's Who in Music*.

Za svoje delo je Krek prejel Prešernovo nagrado (1952), Župančičevo nagrado (1978), zlato areno Pule (1975), Badjurovo nagrado (1976), nagrade Jugoslovanske radiotelevizije (1968, 1971, 1972, 1974, 1975, 1977), red dela III (1949) in plaketo Saveza kompozitorja Jugoslavije (1970).

se je rodil 29. septembra 1929 v Mariboru. Odraščal je v Ljubljani, kjer je obiskoval osnovno šolo (1936–40), klasično gimnazijo (1940–48) in univerzo, na kateri je 1956 diplomiral iz

slovenskega jezika z literaturo ter iz primerjalne književnosti. Po odsluženju vojaščine se je zaposlil kot lektor, dramaturg in slednjič kot vodja lutkovnega oddelka pri podjetju Triglav film, kjer je ostal sedem let. V tem času se je poročil s predmetno učiteljico, slavistko, Antonijo Jelenič. Od 1963 do 1967 se je preživljal kot svobodni književnik. Zatem se je zaposlil pri RTV Ljubljana, sprva kot urednik in nato kot dramaturg dramskega oddelka TV, po desetih letih pa je za tri leta prestopil v prevajalski oddelek iste ustanove. Leta 1979 je postal vodja programa knjižnega kluba Svet knjige pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani, kjer je zaposlen še sedaj.

Leta 1983 je bil Janez Menart izvoljen za dopisnega člana SAZU, in sicer v njen razred za umetnosti, redni član pa je postal štiri leta zatem. Od 8. februarja 1985 je tudi tajnik svojega razreda. Razen tega je član Društva slovenskih pisateljev, Društva književnih prevajalcev Slovenije in slovenskega centra PEN kluba. Pri Društvu slovenskih pisateljev je bil v letih od 1963 do 1969 tudi tajnik, podpredsednik in slednjič predsednik.

Poleg redne zaposlitve se Janez Menart že od konca dijaških let javno udejstvuje kot književni ustvarjalec. Težišče njegovega dela je v pisanju in prevajanju poezije. V raznih obdobjih svojega življenja pa je pisal tudi za časopise, film, radio, TV, gledališče in še za druga javna občila ter ustanove. Tako je v študentovskih letih priobčeval leposlovne in filmske ocene, za časa svojega dela pri filmu se je poleg službenih dolžnosti angažiral tudi kot ustvarjalec in napisal šest lutkovnih scenarijev ter devet spremnih besedil k dokumentarnim filmom, tri izmed njih v verzih, vse življenje občasno pripravlja kulturne radijske oddaje s področja svetovne poezije, za radio je napisal tudi radijsko igro *Razorožitev skozi stoletja*, za TV pa scenarij za eno prvih zabavnih oddaj z naslovom *Promenada*, iz raznih jezikov je prevedel tudi več proznih in

dramskih del, razen tega je uredil tudi dve tuji pesniški zbirki in pet antologij.

Od izvirne poezije je najprej izdal *Pesmi štirih*, 1953, v soavtorstvu, zatem so sledile njegove samostojne: *Prva jesen*, 1955; *Časopisni stih*, 1960; *Bela pravljica*, 1963; *Semafori mladosti* (pomnoženi izbor), 1963; *Srednjeveške balade*, 1973; *Pod kužnim znamenjem*, 1977, dotis 1978. K temu je treba prišteti še več izborov, delno tudi pomnoženih: *Spomenik brez podstavka*, *Pesnik se predstavi* (štirje natisi), *Pesniški list*, *Pesmi o naših dneh*, *Pesmi* (MK), *Pesmi* (DZS), *Menjave* in ponatis vseh prejšnjih zbirk pod naslovom *Statve življenja* (trije natisi). Od prevodov poezije je v samostojnih knjigah izdal izbore iz pesniških del lorda Byrona, T. S. Coleridgea, Williama Shakespeara, Roberta Burnsa, Alfreda de Musseta, Jacquesa Préverta, Françoisa Villona, Victorja Hugoja, Grigorja Viteza in k temu še tri drame angleške renesanse (Jonson, Marlowe, Kyd). Omeniti je treba tudi dolgo vrsto drugih pesnikov raznih narodnosti, katerih posamična dela v Menartovih prevodih so ostala zaenkrat samo še v tekočem tisku (Donne, Shelley, Lamartine, Vigny, Gray, Michelangelo, Chenier), in pa prevode, s katerimi je Menart zastopan kot soprevajalec v raznih izdajah (Blok, Krklec, antologije hrvaške, katalonske, albanske in druge poezije).

Posamične Menartove pesmi so prevedene v kakih 25 jezikov, v posamičnih knjižicah pa so izšli prevodi njegovih del v hrvaškem, srbskem, makedonskem, italijanskem in ruskem jeziku, 7 zbirk. Nad 60 Menartovih pesmi je tudi uglasbenih in dobra polovica izmed njih tudi posnetih na plošče ali kasete.

Za svoje delo je prejel vrsto nagrad: nagrado Društva slovenskih književnikov za knjigo *Časopisni stih* (1961), nagrado mesta Ljubljane za prevod *Shakespearovih sonetov* (1965), Sovretovo nagrado za prepesnitve Roberta Burnsa in lorda Byrona (1975), nagrado Janeza Kranjca za pomemben prispevek k humorju in satiri na Slovenskem (1976), Župančičevo nagrado za zbirko *Pod kužnim znamenjem* (1978), priznanje zlata knjiga za zbirko *Pesnik se predstavi* (1978), Prešernovo nagrado za pesniške zbirke in prevode (1979) in Sovretovo nagrado za prevajalsko delo (1988).

rojen 27. aprila 1907 v Virmašah pri Škofji Loki, akademski slikar, zasluzni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

Na zagrebški Akademiji likovnih umetnosti je študiral pri profesorjih Kljakoviću, Vanki, Babiću, Krizmanu, Beciću in 1932 diplomiral. Do začetka vojne 1941 je poučeval na gimnaziji v Ptuju in bil aprila 1941 mobiliziran v Mariboru. Ob razsulu jugoslovanske armade se je umaknil v Ljubljano in se takoj ob ustanovitvi vključil v OF, kjer je sodeloval kot aktivist in propagandist. Septembra 1943 je odšel v partizane, kjer je delal v propagandnem odseku IOOF, v Znanstvenem inštitutu, v Grafični bazi KPS in nazadnje kot ilustrator in karikaturist Slovenskega poročevalca. Po osvoboditvi 1945 je postal redni profesor za slikarstvo in risanje na novoustanovljeni Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in ostal na tem mestu do upokojitve 1970. Na tej ustanovi je bil rektor v letih 1951–53 in 1961–63.

Redni član SAZU je od 6. februarja 1963, častni član Akademije likovnih umetnosti v Firencah pa od 1962.

Njegovo delovno področje obsega slikarstvo, risbo, grafiko, tapiserijo in pedagoško delo.

S samostojnimi in skupinskimi razstavami je sodeloval doma in v tujini. Samostojne razstave: Celje, Kostanjevica, Kočevje, Ljubljana, Novo mesto, Poljane, Ptuj, Sežana, Slovenj Gradec, Škofja Loka, Titovo Velenje, Žalec; Beograd, Čačak, Kruševac, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Zagreb; Celovec, Firenze, Moskva, Pariz, Rim, São Paulo, Trst.

Priznanja: druga nagrada za litografijo *Slikar in model* na ljubljanskem velesejmu (1932), nagrada Rotary kluba na razstavi II. umetnostnega tedna v Mariboru (1939), nagrada Društva slovenskih upodabljaljajočih umetnikov za grafiko (1946), Prešernova nagrada za slikarstvo (1948), 2. nagrada vlade Federativne ljudske republike Jugoslavije, Beograd (1949), Levstikova nagrada za ilustracijo (1951, 1952, 1956), nagrada za grafiko Bianco e nero na III. mednarodni grafični razstavi, Lugano (1953), nagrada Renato

Carrain na XXVII. bienalu v Benetkah (1953), 2. nagrada mesta Ljubljane na I. mednarodni razstavi grafike, Ljubljana (1955), Prešernova nagrada za grafiko (1955), nagrada Sabro za grafiko na IV. grafičnem bienalu v São Paulu (1957), odkupna nagrada na I. mednarodnem trienalu barvne grafike, Grenchen (1958), 1. nacionalna nagrada na III. mednarodni razstavi grafike, Ljubljana (1959), nagrada za slikarstvo na I. trienalu likovnih umetnosti, Beograd (1960), 3. nagrada na razstavi Gozd in les v likovni umetnosti, Slovenj Gradec (1962), diploma in srebrna plaketa Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije (1962), 1. nagrada na I. jugoslovanskem trienalu risbe, Sombor (1963), Prešernova nagrada za sceno in kostume za Maeterlinckovo *Sinjo ptico*, Ljubljana (1965), 1. nagrada na II. jugoslovanskem trienalu risbe, Sombor (1966), nagrada mesta Čačak na V. memorialu Nadežde Petrović in nagrada publike (1968), nagrada Guido Neri na Mednarodni razstavi grafike, Firenze (1968), nagrada 4. julij, Beograd (1969), nagrada mesta Ljubljane (1970), nagrada AVNOJ (1970), 1. nagrada za slikarstvo na III. jugoslovanski razstavi JNA na temo NOB, Beograd (1971), nagrada Politike za najboljšo razstavo leta 1976, Beograd (1977), Jakopičeva nagrada (1978), nagrada na 7. razstavi Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije, Skopje (1981).

Odlikovanje: red zaslug za narod z zlato zvezdo (1972).

rojen 20. julija 1925 v Dolenjih Lazih pri Ribnici. V Ribnici je končal osnovno šolo, v Ljubljani se je vpisal na realno gimnazijo, ki jo je zaradi udeležbe v NOB (od 1943) končal 1946. Istega leta je začel na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo VTŠ s študijem, ki ga je nadaljeval v Pragi (1947/48) in dovršil v Ljubljani v seminarju prof. E. Ravnikarja 1954.

Za dopisnega člana SAZU je bil izvoljen 1981, redni član je postal 1987.

Takoj po končanem študiju se je pridružil skupini arhitektov, ki se je intenzivno ukvarjala z načrtovanjem kompleksa Gospodarskega razstavišča v Ljubljani, ki je bilo takrat med najbolj poudarjenimi arhitekturnimi nalogami mesta. Vzporedno se je loteval nalog iz grafičnega oblikovanja in dal opazen prispevek k pionirskemu poglavju sodobnega oblikovanja pri nas. Od 1962 je deloval kot vodilni projektant in dolgoletni direktor za projektiranje pri podjetju Konstrukta v Ljubljani, od 1981, ko se je Konstrukta združila z AB arhitektnim birojem v Ljubljani, pa je eden glavnih projektantov te organizacije. Bil je dejaven tudi v stanovski organizaciji, v njenem najbolj plodovitem obdobju je bil od 1963 do 1967 predsednik Zveze arhitektov Slovenije.

Miheličevo ustvarjalno delo je bilo ovrednoteno v monografiji (avtor S. Bernik, 1980, Arhitekturni muzej) in na več samostojnih razstavah doma in v tujini. Temeljne ugotovitve, ki izhajajo iz teh predstavitev, je mogoče strniti v naslednje: Mihelič je naročila za večino stavb, ki so bile uresničene po njegovih načrtih v Sloveniji in Jugoslaviji, dobil z vrhunskim uspehom na natečajih, kar govori samo po sebi o angažiranem razmerju in nenehnem strokovnem in družbenem potrjevanju njegovih ustvarjalnih izhodišč. Uvršča se med tiste maloštevilne sodobne arhitekto, za katere sta slovenska, predvsem pa jugoslovanska in tuja strokovna publicistika in kritika pokazali poudarjeno zanimanje. O tem nas prepričuje njegova že objavljena bibliografija, pa tudi skupinske razstave, različni

predstavitveni izbori jugoslovanske arhitekture, avtorjeve nagrade in priznanja.

Med pomembnejšimi Miheličevimi stavbami so: stanovanjske stolpnice v Savskem naselju v Ljubljani (1952–62), stanovanjska stolpnica v Velenju (1955–59), lastna hiša v Ljubljani (1955–59, 1971–75), veleblagovnica Supermarket v Osijeku (1963–67, pogorela 1982), vrstne hiše v Šempetru pri Gorici (1964–68), hala C na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani (1965–69), poslovna stavba Konstrukte v Ljubljani (1965–66), bencinski servis ob Prešernovi cesti v Ljubljani (1967–68), veleblagovnica Stoteks v Novem Sadu (1968–72), poslovna stolpnica pri Bavarskem dvoru v Ljubljani (1969–80), stanovanjski stolpnici v Kersnikovi ulici v Ljubljani (1969–80), mednarodna avtomatska telefonska centrala v Ljubljani (1972–78), veleblagovnica Slovenijales v Ljubljani (1974–81), ponovna postavitev veleblagovnice Supermarket v Osijeku (1982–85), stavba PTT v Pucarevu (Novi Travnik, 1985–87).

Mihelič je uspešno sodeloval na okoli dvajsetih republiških in jugoslovanskih javnih in internih arhitekturnih in urbanističnih natečajih, na katerih je prejel 8 prvih in več drugih priznanj.

Samostojno je razstavljal v Ljubljani (1980), Sarajevu (1981), Wrocławu (1981), Mexicu (dve razstavi 1982) in Beogradu (1985). Njegove pomembnejše skupinske razstave so: Contemporary Yugoslav Architecture (1959, Oslo, København, Ljubljana, Stockholm, Varšava, London), Novejša slovenska arhitektura (1968, Ljubljana, Beograd, Maribor), Slovenska likovna umetnost 1945–1978 (1979, Ljubljana), 11 istaknutih arhitekata Jugoslavije (Beograd, Dunaj 1986).

Mihelič je dobitnik več pomembnih arhitekturnih in kulturnih nagrad. Leta 1968 je prejel Borbino zvezno nagrado za arhitekturo, 1972 novosadsko oktobrsko nagrado, 1973 Župančičevo nagrado in 1976 Prešernovo nagrado.

rojen 14. aprila 1913 v Grgarju pri Gorici, književnik.

Študiral je slavistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani, služboval v Mariboru in nato bil profesor na gimnaziji v Kočevju. V času okupacije se je umaknil v Ljubljano, kjer se je takoj priključil OF. Postal je glavni pesnik našega odpora zoper okupatorja in pesnik našega partizanstva sredi boja in revolucije. Iz ilegale je kmalu prešel v partizane, kjer je dosegel naziv majorja. Med vojno je bil član Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta (SNOS), umetniški vodja Slovenskega narodnega gledališča za osvobojeno ozemlje, referent za literaturo pri SNOS, vodja slovenske oddaje radia Beograd zadnje mesece vojne, dopisnik Tanjuga v Rimu 1945. Po osvoboditvi je opravljal razne kulturnopolitične funkcije (referent za gledališče pri ministrstvu za prosveto in kulturo republike Slovenije) in bil od 1946 do 1948 ravnatelj Drame v Ljubljani, nato se je odločil za poklic svobodnega književnika.

Redni član SAZU od 6. februarja 1965; dopisni član JAZU.

Bil je predsednik Društva slovenskih književnikov, predsednik Zveze pisateljev Jugoslavije, predsednik slovenskega centra PEN, predsednik jugoslovanskega centra PEN, predsednik Skupnosti za varstvo okolja v Sloveniji.

Borovo literarno delo je obsežno, predvsem pa je pesnik. Med vojno je Borova pesem oznanjala borbene teme, hkrati je pridobivala na intimnem razodevanju tesnobnih osebnih čustev ob srečanjih z ljubeznijo in smrtjo, s spoznanji o sečiščih človekove usode in tokom časa, z doživetji in morečimi vizijami, ki groze z uničenjem sveta. To je dalo več povojnih pesniških zbirk (Pesmi, Bršljan nad jezom, Sled naših senc). Njegova novejša poezija so *Podoknice tišini* (1983), zbirka satiričnih pesmi *Sto manj en epigram* (1985) in pregledna antologija ob avtorjevi petinsedemdesetletnici *Med viharji in tišino*, ki jo je pripravil Janez Menart. Bor je izdal tudi več knjig pesmi za mlade bralce.

Že pred vojno je pisal gledališke kritike in eseje. V partizanih je razširil svoje ustvarjanje še na dramatiko (okoli 12 dram, med njimi

Raztrganci, Težka ura, Bele vode, Zvezde so večne, Ples smrti, Šola noči, Popoldanski počitek), po vojni pa na otroško poezijo in prevajanje, predvsem na Shakespeara. Uredil je monumentalno zbirko Shakespeareovih *Zbranih del* v 14 knjigah (1968 do 1973) in zanjo poslovenil večino del angleškega renesančnega dramatika. Napisal je tudi romana *Daljave* (1961) in *Odloženi* (1980) iz sodobnega življenja, razen tega knjigo novel *Jonko* (1984). Borova dela so bila prevedena v več jezikov, med njimi največkrat *Šel je popotnik skozi atomski vek* (angleški, nemški, madžarski). Njegove pesmi so prevedene v mnoge jezike in objavljene v raznih antologijah in revijah. Vsa leta se loteva tudi ostrih polemičnih spopadov o socialni funkciji umetnosti in se zavzema za svobodo umetniškega ustvarjanja.

Partizanska spomenica 1941, Prešernova nagrada (1947, 1952), nagrada AVNOJ (1973), Sovretova nagrada (1964), nagrada mesta Ljubljane, nagrada vstaje slovenskega naroda, red dela z rdečo zastavo (1973), red bratstva in enotnosti I, red zaslug za narod I.

rojen 1. januarja 1913 na Štukih pri Ptuju, pisatelj, urednik, esejist in pisec scenarijev.

Tik pred maturo (1934) na gimnaziji v Ptuju je bil zaradi revolucionarnih socialističnih nazorov in delovanja zaprt šest mesecev v samici, v kateri so bile napisane povesti *Kočarji*, ki so lahko izšle šele po vojni (1946), hkrati je bil izključen iz vseh srednjih šol brez pravice do izpitov. Brezposeln je bil do 1938, ko je dobil službo kot novinar v mariborskem Večerju. Tu je ostal do 1940, ko je moral k vojakom, kjer je v Makedoniji dočakal vojno. Od poletja 1941 do 1943 je bil kot sodelavec OF interniran v Mauthausenu. Nato je bil na ilegalnem delu v Mariboru, odkoder je odšel v partizane. Tu bil urednik Ljudske pravice in član Agitpropa. Na osvobojenem ozemlju bil izvoljen za prvega predsednika slovenskega časnikarskega društva. Po osvoboditvi Beograda je postal sodelavec uredništva slovenskega dnevnika Domovina, nato je prešel v redakcijo Borbe. Na pomlad 1945 so ga kot sourednika Borbe poslali v Skopje, kjer je sodeloval tudi pri Novi Makedoniji, po prebitju sremske fronte je bil z vojnimi enotami do osvoboditve Zagreba in še po osvoboditvi dopisnik Borbe v Ljubljani. Leta 1946 je bil sourednik Ljudske pravice, 1947 pa je postal član uredništva založbe Mladinska knjiga. Tu je bil sprva urednik, nato glavni urednik in zadnje leto direktor (1972).

Dopisni član SAZU je od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

Devet let je bil predsednik mariborskega Festivala Kurirček, bil je predsednik delavskega sveta pri založbi Mladinska knjiga, dvakrat predsednik Društva slovenskih pisateljev, predsednik Prešernovega sklada ter predsednik in glavni urednik Prešernove družbe.

Njegova prva novela *Kopači* je izšla 1933 v Ljubljanskem zvonu, ko je bil še gimnazijec, prva knjiga *Sin* 1937, drama *Kreflova kmetija*, nagrajena pri mariborskem Umetniškem klubu, pa ni mogla biti uprizorjena, objavljeno je bilo le prvo dejanje (1938). Vojna in internacija sta sprva sicer zavrli Potrčevo pisateljsko delo, v partizanih pa se je njegovo pisanje nadaljevalo; napisana (in

igrana) je bila enodejanka *Kmet*, noveli *Podoba Slavke Klavore* in *V kurirski karavli* ter štiri partizanske pravljice o Vanču. Po osvoboditvi se je Potrčevo pisateljsko delo navkljub družbenim obveznostim nadaljevalo s podvojeno silo. – Propadanje stare, patriarhalne vasi in počasno rojevanje nove je glavna snov in problematika večjega dela njegovega pisateljstva, izhajajočega na eni strani iz odpora zoper staro, na drugi strani pa se skriva v njem tudi etično-politična in humanistična zaskrbljenost za razvoj v novo. Nemara je ta humanistični in moralno-politični boj pisatelj najbolj nazorno prikazal v dramski trilogiji o Kreflih, katere prvi del (Kreflova kmetija) je bil napisan že pred vojno, drugi del (Lacko in Krefli) 1948, tretji (Krefli) pa 1952. – Med njegovimi povojnimi proznimi deli izstopa po svoji vrednosti roman iz kmečkega življenja *Na kmetih*, ki je bil preveden v več jezikov (v srbsščino in hrvaščino, poljščino, italijanščino, makedonščino, angleščino in holandsščino, ruščino, pripravlja pa se tudi prevod v beloruščino). – Leta 1955 je priobčil kronistični opis umora revolucionarjev Djure Djakovića in Nikole Hecimovića pod naslovom *Zločin*. Iz avtobiografskega območja je vzel snov za revolucionarni roman *Srečanje* (1962) in za dramo *Na hudi dan si zmerom sam* (1963). V obeh delih prikazuje vprašanje, kje so v revoluciji kriteriji zvestobe in nezvestobe, zaveznitva in izdajstva. Uveljavil se je tudi kot urednik, esejist in pisec scenarijev.

Predvojna nagrada mariborskega Umetniškega kluba, dve Prešernovi nagradi (1947 in 1955), dve nagradi Zveze borcev Slovenije (1954 in 1967), red republike s srebrnim vencem, red dela z rdečo zastavo, red zaslug za narod z zlato zvezdo.

rojen 20. marca 1921 v Ljubljani, skladatelj, višji bibliotekar specialist.

Študij kompozicije je končal na Glasbeni akademiji v Ljubljani pri prof. Slavku Ostercu z diplomom 1941.

Nato je obiskoval izpopolnjevalni tečaj na glasbeni akademiji Chigiana v Sieni, zatem še dve leti študiral v Rimu pri Alfredu Caselli. V biblioteki SAZU je delal od 1945 do upokojitve 1987, od 1952 je bil njen upravnik. 1975 mu je bil priznan naziv višji bibliotekar specialist.

Dopisni član SAZU je od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

Član Društva slovenskih skladateljev, njegov tajnik 1953–65 in podpredsednik 1967–71. Član Društva bibliotekarjev Slovenije, član Slovenske matice. Od 1987 je častni član Slovenske filharmonije. Dostojni član International Biographical Association, dostojni član American Biographical Institute, doktorski član World University.

Delovno področje Primoža Ramovša je izrazito dvosmerno: na eni strani je bil vezan na poklicno bibliotekarsko udejstvovanje – s tega področja je izšla vrsta objav in poročil – na drugi strani pa ves čas na glasbeno področje. To je usmerjeno predvsem na kompozicijo, čeprav je treba omeniti tudi udejstvovanje na reproduktivnem polju, nastopal je kot pianist in organist. Ramovševa skladateljska pot se je začela že pred drugo svetovno vojno. Na začetku svojega ustvarjanja se je naslonil na smernice tedanjih novih evropskih glasbenih gibanj. Usmerjen je bil sprva v neoklasicizem, v petdesetih letih pa je postopoma začel sprejemati v svoj kompozicijski stavek radikalnejše prijeme. V začetku šestdesetih let se s popolnim odklonom od tradicije odpre svetu novih zvočnih možnosti. Poseben poudarek je na raziskovanju novih tonskih rešitev ter iskanju ravnotežja med formo in strukturo ob stalnem upoštevanju estetskih komponent. V teku svojega razvoja skladatelj izpopolnjuje kompozicijsko tehniko in izraz ter jima dodaja svojske značilnosti,

ki transformirano pojmovane odsevajo tudi posebnosti slovenskega izraza.

Dosedanji Ramovšev opus šteje okrog 250 del, pretežno instrumentalnih. Med njimi bi posebej omenili 5 simfonij: *Musiques funèbres*, *Koral in tokata*, *Profili*, *Simfonični portret*, *Poliptih*, *Triplum*, *Organofonia*, *Izpoved*, *Svobodni dialog*, 27 koncertov za razne instrumente, obsežnejše število komornoglasbenih skladb, sonate in vrsto najrazličnejših kompozicij za razne instrumente, zlasti za klavir. Ramovševe skladbe so na koncertnih, radijskih in televizijskih repertoarjih doma in po svetu.

Priznanja: 2. nagrada Glasbene matice v Ljubljani (1944), nagrada Ljubljanskega festivala (1958), nagrada Prešernovega sklada (1962), 1. nagrada na konkurzu JRT, Beograd (1967, 1969, 1970, 1976), 2. nagrada na istem konkurzu (1976), 3. nagrada na istem konkurzu (1970), Čopova diploma (1971), nagrada Slovenske filharmonije (1978), Prešernova nagrada (1983).

Odlikovanja: red dela z zlatim vencem (1982), doktorat za glasbeno ustvarjalnost World University iz Tuscona v Arizoni, ZDA (1983), častna medalja American Biographical Institute (1986), častna diploma American Biographical Institute (1987).

Edvarda Kardelja v Ljubljani in zaslužni član Zveze jugoslovanskih arhitektov.

Osnovno in srednjo šolo je obiskoval v Ljubljani, arhitekturo je študiral na Dunaju, diplomiral pa na oddelku za arhitekturo Tehniške fakultete v Ljubljani 1938. Po strokovnem izpopolnjevanju v Franciji se je 1940 vrnil v domovino. Zaradi sodelovanja z Osvobodilno fronto je bil med okupacijo zaprt in interniran. Leta 1946 je postal izredni, 1958 redni profesor za arhitekturo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani, kjer je poučeval do upokojitve 1981. Kot gostujoči profesor predava zadnja leta na Univerzi v Gradcu, pa tudi drugod, v Nemčiji in Italiji.

Dopisni član SAZU je od 5. februarja 1970, redni član od 29. marca 1979, dopisni član JAZU.

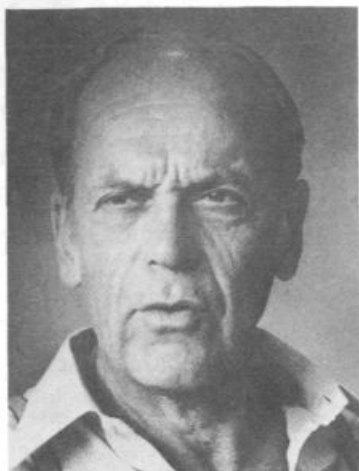
Edvard Ravnikar sodi med utemeljitelje moderne arhitekture na Slovenskem. Izšel je iz Plečnikove šole, študij pa je nadaljeval v Parizu, v ateljeju Le Corbusiera. V svojem delu je povezal arhitekturno poetiko, njeno skrb za detajl in prefinjeno risbo z izrazito funkcionalno zasnovo tlorisa in racionalno konstrukcijo. V tem smislu je močno vplival na mlajše rodove naših arhitektov, in to kot arhitekt ustvarjalec in pedagog na univerzi, kot teoretik sodobnega oblikovanja, nove arhitekturne umetnosti in današnjega, v socialnem kontekstu utemeljenega urbanizma.

Od 1946 do danes je Ravnikar prejel na natečajih v Sloveniji in Jugoslaviji sedemnajst prvih nagrad, večkrat pa tudi nagrade zunaj konkurenčne razvrstitve. Med njegovimi najvidnejšimi natečajnimi uspehi so urbanistična zasnova Nove Gorice (1948), regionalni urbanistični načrt slovenske obale (1956), urbanistični kompleks Trga revolucije v Ljubljani, središče mesta v Ljubljani (1957, 1965), mestna skupščina v Skopju (1968), univerza v Prištini (1974), hotelsko-rekreacijski center v Makarski (1975). Od mednarodnih

natečajev sta bila posebno odmevna njegova načrta za regulacijo otoka Ruissalo na Finskem (1953) in za ureditev otoka Tronchetto v Benetkah (1964).

Od izvedbenih del, ki so večidel uresničitev njegovih natečajnih uspehov, velja omeniti zlasti urbanistično zasnovo Nove Gorice, prvega novega mesta po vojni pri nas, zgradbo okrajnega ljudskega odbora v Kranju, skupino stanovanjsko-poslovnih objektov na Ferantovem vrtu v Ljubljani, Trg revolucije v Ljubljani s Cankarjevim domom ter vrsto spomeniških kompleksov, bančnih in upravnih zgradb, hotelskih, univezitetnih in stanovanjskih objektov.

Ravnikar je prejel več najvišjih nacionalnih in jugoslovanskih priznanj: nagrado mesta Ljubljane, dvakrat Prešernovo nagrado, nagrado Borbe, Plečnikovo nagrado, nagrado AVNOJ, diplomu Urbanistične zveze Jugoslavije, red dela z rdečo zastavo in Herderjevo nagrado.

rojen 21. marca 1913 v Dražgošah na Gorenjskem, akademski slikar, redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju, zaslužni profesor Univerze Edvarda Kardelja

v Ljubljani.

Od 1931 je študiral na Umetniški akademiji v Zagrebu (prof. Babić, Tartaglia) in 1937 diplomiral. Do 1946 je živel v Zagrebu. Tedaj je postal redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Bil je dvakrat njen rektor.

Dopisni član SAZU je od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983. Dopisni član JAZU.

Njegovo ustvarjanje zajema slikarstvo in pedagoško delo. Domača in tuja kritika mu ne priznavata le izredne rafiniranosti in izvirnosti, temveč tudi posebno mesto med utemeljitelji sodobne jugoslovanske umetnosti in nove figurativnosti sploh. Podoben oblikovno-vsebinski razpon zavzemajo tudi njegove risbe, nastale skoraj brez izjeme kot priprava za slikarska dela. Prav tako se je Stupica afirmiral kot scenograf. Bil je član Grupe 69.

Razstavljal je doma in v tujini. Samostojne razstave: Galerija savremene umjetnosti, Zagreb (1962), Galerija L'Attico, Rim (1963), Moderna galerija, Ljubljana (1968), Muzej savremene umetnosti, Beograd (1968), Mala galerija, Ljubljana (1975), Salon Muzeja savremene umetnosti, Beograd (1975), Aula Slovenica, Celovec (1981), TK Galerija, Trst (1982), XVII. Bienal de São Paulo, São Paulo (z Edom Murtićem, 1983), Moderna galerija, Ljubljana (1984), Galleria del Naviglio, Milano (1984), Galerija Meduza, Koper (1985), Galerija DSLU, Ljubljana (1985), Galerija Sebastian, Beograd (1985), Galerija savremene umjetnosti, Zagreb (1986), Umjetnička galerija, Banja Luka (1986), Galerija Sebastian, Varaždin (1986), Galerija jugoslovenskog portreta, Tuzla (1986), Galerija Rika Debenjaka, Kanal (1986), Cankarjev dom, Ljubljana (1986), Galerija Ars, Ljubljana (1987).

Skupinske razstave: Slikarstvo in kiparstvo narodov Jugoslavije (1946), XIX. in XX. stol., Beograd, Zagreb, Ljubljana, Moskva,

Varšava, Praga, Budimpešta (1946), XXVI. Biennale di Venezia (1952), Pola vijeka jugoslovenskog slikarstva 1900–1950, Zagreb, Ljubljana (1953), Arte jugoslava contemporanea, Rim, Galleria nazionale d'arte moderna (1956), Guggenheim International Award, Pariz, New York (1956), Sodobno jugoslovansko slikarstvo, Varšava (1957), Bienale, Tokio (1957), XXIX. Biennale di Venezia (1958), Sodobna jugoslovanska umetnost, Expo 58, Bruselj (1958), Documenta 59, Kassel (1959), Guggenheim International Award, New York (1960), I. trijenale likovnih umetnosti, Beograd (1961), Contemporary Yugoslav Painting, London, Tate Gallery; L'art contemporain en Yougoslavie, Pariz, Musée National d'Art Moderne (1961), Sodobna jugoslovanska umetnost, Rim, Stockholm (1962), Aspetti dell'Arte Contemporanea, Aquila (1963), VIII. Bienal de São Paulo (1965), Premio Gaetano Marzotto (1967), Valdagno, Praga (1967), Carnegie International, Pittsburgh (1967), XXXIV. Biennale di Venezia (1968), III. Salon international de Galerias-pilotes, Lausanne, Pariz (1970), Trijenale, Beograd (1970), Umetnost v Jugoslaviji od prazgodovine do naših dni, Pariz (1971), Nouvelle Biennale de Paris, Pariz (1985), INTART, Udine (1983), Galerija Karas, Zagreb in Mestna galerija, Ljubljana (1987), Umjetnička galerija, Banja Luka (1987).

Prešernove nagrade (1948, 1950, 1957, 1981), Jakopičeva nagrada na reškem Salonu 56 (1956), jugoslovanska nacionalna nagrada Solomona R. Guggenheima (1960), zlata plaketa mesta Ljubljane, Jakopičeva nagrada in nagrada AVNOJ (1977), Groharjeva nagrada.

Red dela z rdečo zastavo (1977).

DOPISNA ČLANA

MINATTI Ivan
ZLOBEC Ciril

rojen 22. marca 1924 v Slovenskih Konjicah. Udeleženec NOB od začetka 1944. Bil je četni politični komisar v 16. slovenski narodnoosvobodilni brigadi Janka Premrla-Vojka 31. divizije. Diplomiral je 1952 na slavističnem oddelku Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Od 1947 je bil urednik knjižnih zbirk pri založbi Mladinska knjiga do upokojitve 1984.

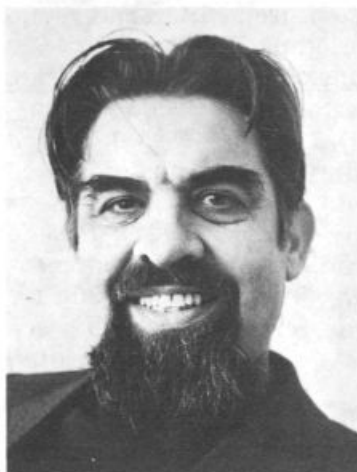
Dopisni član SAZU (razred za umetnosti) je od 23. aprila 1987.

Minatti je eden najvidnejših predstavnikov prvega povojnega rodu slovenskih pesnikov. Izdal je vrsto pesniških zbirk: *S poti* (1947), *Pa bo pomlad prišla* (1955), *Nekoga moraš imeti rad* (1963), *Veter poje* (1963), *Bolečina nedoživetega* (1964), *Vse beži z oblaki in pticami* (1966), *Pesmi* (1971), *Obraz* (1972), *Ko bom tih in dober* (1973), *Pesmi* (z Menartom in Krakarjem, 1977), *Pesmi* (1980), *Prisluškujem tišini v sebi* (1985).

V knjižni obliki so izšli izbori avtorjeve poezije v srbohrvaščini, makedonščini, albanščini ter posamezne pesmi v tujih revijah in antologijah. Objavljal je tudi jugoslovanske in tuje avtorje v svojem prevodu v raznih literarnih revijah in posameznih zbirkah.

Nagrade in priznanja: nagrada Društva slovenskih pisateljev za pesniško zbirko *Pa bo pomlad prišla* (1955), nagrada Prešernovega sklada za zbirko *Nekoga moraš imeti rad* (1964), nagrada in diploma zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije za delo na izvirnem in prevajalskem književnem področju (1970), Sovretova nagrada za prevode iz pesniškega dela Koče Racina in Izeta Sarajlića (1971), medrepubliško priznanje za prevajalsko delo iz drugih jugoslovanskih književnosti v znamenju medrepubliškega sodelovanja in zблиževanja (1973), zlato pero, priznanje Društva prevajalcev Makedonije, za prevajalsko delo iz makedonske književnosti (1973), Prešernova nagrada za zbirko *Prisluškujem tišini v sebi* (1985).

Odlikovanja: red dela III. stopnje (1948), red zaslug za narod III. stopnje (1950), red dela z zlatim vencem (1972).

rojen 4. julija 1925 v skromni kmečki družini v Ponikvah na Krasu, ki mu je vse do danes ostal ena osrednjih tem njegovega pesništva, še posebej otroštva. Nekako pred dobrimi pet-

najstimi leti pa je Zlobec zapisal o sebi: »Rodil sem se kakih pet let po svojem rojstvu. O tem ne more biti nobenega dvoma. Seveda je bilo to moje resnično rojstvo izvedeno in potrjeno v posebnih okoliščinah: takrat so mi namreč dovolili, da sem smel s svojimi starejšimi brati na pašo. To je bila moja prva, velika šola. Prve preizkušnje sem opravil z uspehom: leto, dve nato sem bil že samostojen pastir. V tem času, ki se mi zdaj zdi daleč kot poglavje iz pravlјice in blizu, kot da sem ga še včeraj živel, v tem prostoru, katerega krog ne sega več kot dva kilometra od doma, so zasidrane prve korenine mojega življenja.«

Zlobčevo otroštvo je zaznamovano s fašistično okupacijo Primorske, torej italijanska osnovna šola, upiranje raznarodovalni politiki, s trinajstim letom prva pesem, ki jo je Zlobec napisal in razumel tudi kot demonstracijo svoje pripadnosti slovenstvu.

Osnovno šolo je Zlobec obiskoval v sosednji vasi, v Avberu, gimnazijo v malem semenišču v Gorici in Kopru, od koder je bil 1941 izključen, predvsem zaradi pisanja pesmi v slovenščini in z neustrezno, ljubezensko vsebino. To je drug tematski krog Zlobčeve poezije.

Leta 1942 je Zlobec postal aktivist OF, nato so ga odpeljali v internacijo, ob razpadu Italije septembra 1943 se je vrnil domov in stopil v partizane. Bil je borec, komisar, minerec, obveščevalec, ustanavljal je slovenske šole, poučeval, predaval na partizanski »ljudski univerzi«. Po vojni je nadaljeval študij v Ljubljani, diplomiral na slavistiki, se zaposlil kot novinar, najprej pri Ljudski pravici, potem na radiu in televiziji. Dvakrat je bil izvoljen v CK ZKS, dvakrat je bil delegat DPZ slovenske skupščine, zdaj je drugi mandat podpredsednik RK SZDL za področje kulture in znanosti ter predsednik univerzitetnega sveta Umiverze Edvarda Kardelja v Ljubljani. En mandat je bil predsednik Zveze pisateljev Jugosla-

vije, med leti 1952–57 je z Jankom Kosom urejal literarno revijo *Beseda*, od 1969 je glavni in odgovorni urednik *Sodobnosti*.

Prve pesmi je Zlobec objavil v partizanskem tisku, prvo zbirko, *Pesmi štirih* (skupaj s Kovičem, Menartom in Pavčkom) 1953, sledile so zbirke: *Pobeglo otroštvo* (1957), *Ljubezni* (1958), *Najina oaza* (1964), *Pesmi jeze in ljubezni* (1968), *Čudovita pustolovščina* (1971), *Dve žgoči sonci* (1972), *Vračanja na Kras* (1974), *Kras* (1976), *Pesmi* (1979), *Glas* (1980), *Pesmi ljubezni* (1982), *Beseda* (1985), *Nove pesmi* (1985). Zlobec je tudi avtor dveh romanov: *Moška leta našega otroštva* (1962) in *Moj brat svetnik* (1970), ter štirih knjig esejev in publicistike: *Spomin je včasih moč in sreča* (1961), *Poezija in politika* (1975), *Slovenska samobitnost in pisatelj* (1986), *Priznam, rekel sem* (1988).

Zlobec tudi veliko prevaja, zlasti iz italijanščine in srbohrvaščine (Dante, Leopardi, Carducci, Montale, Ungaretti, Quasimodo, antologija sodobne italijanske lirike, Davičo, Popa, Mihalič, Slaviček, Alečković, Podrimja, med prozaisti Moravia, Lampedusa, Sciascia, Malaparte in drugi, skupaj nad 30 knjižnih naslovov). Zlobec je uredil tudi 10 antologij slovenske in jugoslovanske poezije doma in v tujini.

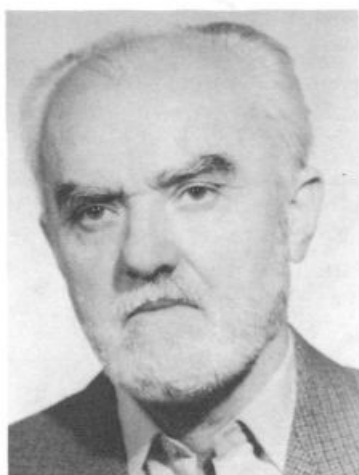
Šestnajst njegovih knjig je prevedenih v druge jezike, od tega 13 pesniških zbirk, dvakrat roman *Moj brat svetnik* ter knjiga esejev *Slovenska samobitnost in pisatelj*.

Bibliografija Zlobčevih del, izvirnih, prevedenih in prevodov, obsega okrog 80 knjižnih enot.

Ciril Zlobec je za svoje literarno delo prejel več nagrad, slovenskih, jugoslovanskih in tujih, med njimi Prešernovo nagrado ter mednarodni nagradi Città delo Stretto in Eugenio Montale. Je tudi prejemnik več domačih in tujih državnih in družbenih priznanj. Sorazmerno veliko objavlja v tujini in je gost številnih pesniških, splošno kulturnih in drugih mednarodnih srečanj.

ZUNANJI DOPISNI ČLANI

BENHART František
CILENŠEK Johann
HANDKE Peter
LIPUŠ Florjan
MAKSIMOVIĆ Desanka
MATIČIČ Janez
MERKÛ Pavle
MOHOROVIČIĆ ing. arh. dr. Andre
MUŠIČ Zoran
PANTELEEV Dimitr
PODRECCA Boris
RAJIČIČ Stanojlo
SAEVERUD Harald
SPACAL Lojze

rojen 10. septembra 1924 v Sevlušu, zdaj Vinogradovo (ZSSR), češki literarni kritik in prevajalec.

Slavistiko je študiral na Karlovi univerzi v Pragi, nato je bil zaposlen kot urednik različnih založb in revij, od 1959 do 1969 pri literarni reviji *Plamen*. Od 1969 naprej se je posvetil prevajanju, zlasti prevajanju slovenske književnosti. Dejaven je tudi v literarni kritiki.

Od 23. maja 1985 je zunanji dopisni član SAZU.

Od 1970 je član Zveze čeških pisateljev, od 1978 častni član Zveze slovenskih književnih prevajalcev.

Od 1946 do danes je prevedel 36 knjig (6 jih še ni izšlo) in 12 gledaliških oz. slušnih iger (7 jih še ni bilo uprizorjenih). Prevedene in izdane knjige: *Jamnica*, *Požganica*, *Samorastniki* in *Solzice* Prežihovega Voranca, *Tantadruj* (z Balado o trobenti in oblaku) ter *Pomladni dan* Cirila Kosmača, *Srečanje* in izbor novel Ivana Potrča, *Tvegana pot*, *Vinski vrh*, *Tajno društvo PGC* in *Gimnazijka* Antona Ingoliča, *Dolomiti se krušijo* Karla Grabeljška, *Mladi mesec*, *Mavrica nad mestom* in *Hiša večera* Mire Miheličeve, *Sedmina*, *Plat zvona*, *Golobjak* in izbor novel Bena Zupančiča, *Ukana I–III* Toneta Svetina, *Ne bog ne žival* Kajetana Koviča, izbor pesmi Jožeta Udoviča, *Draga moja Iza* Ivana Zormana, *Sovjetska zveza znana in neznana* Janeza Staniča, *Noč do jutra* Branka Hofmana in dve antologiji proze. Razen tega je Benhart objavil v revijah in zbornikih več v češčino prevedenih novel C. Kosmača, Ingoliča, Zupančiča, Prežihovega Voranca, Potrča, Kavčiča, Koprivca, Kocbeka, Hienga, Grabeljška, L. Kovačiča, Zidarja, Petana, Lokarja, Cimermana, Cankarja, Zupana, Vuge, Pečjaka in B. Gradišnika. Benhart je znan tudi kot prevajalec slovenske poezije. Prevedel je že 450 pesmi, od katerih je bilo 300 objavljenih, med njimi največ Udovičevih verzov, pa Minattijevih, Kocbekovih, Zlobčevih, Kovičevih, Kuntnerjevih, Šalamunovih, Voglovih, Zajčevih, Strniševih, Kosovelovih, Župančičevih in drugih. Praški radio je predvajal

blizu 140 pesmi slovenskih pesnikov. Slovenil pa je Benhart tudi češke pesnike, med njimi Bartuška, Seiferta in Holana.

Kot literarni kritik in ocenjevalec se Benhart udejstvuje že več kot štiri desetletja. V zadnjih dvajsetih letih redno spremlja slovensko književnost in piše o njej, od 1977 dalje tudi v slovenščini, predvsem v *Sodobnosti*. Leta 1984 je izšel izbor njegovih kritičnih ocen zadnjih dveh desetletij *Bralnica in druge neprimernosti*. Benhartovo ocenjevanje sodobne slovenske literature se nadaljuje, med drugim v ugledni češki reviji *Světová literatura*. V njej je doslej objavil več kot 50 prispevkov: 21 slovenskih avtorjev je predstavil neposredno s prevodi, 25 pa v recenzijski obliki. Z esejističnimi prikazi je opremil več slovenskih literarnih del v češčini in nekaj čeških v slovenski izdaji. Za slovaško zgodovino svetovne literature je napisal sestavek o jugoslovanskih književnostih (1963). Bibliografija njegovih kritičnih in esejističnih objav šteje okoli 200 enot.

rojen 4. decembra 1913 v Veliki Dubravi pri Budyšinu, skladatelj, profesor Visoke šole za glasbo Franza Liszta v Weimarju (Nemška demokratična republika).

Vpisal se je na konservatorij v Leipzigu, kjer je študiral pri znanem skladatelju in organistu J. N. Davidu kompozicijo in cerkveno glasbo. Po koncu vojne je bil nastavljen kot docent na konservatoriju v Erfurtu. Dve leti kasneje je bil poklican na glasbeno akademijo v Weimarju. Od 1966 do 1972 bil njen rektor, od 1972 pa vodja mojstrskega razreda za kompozicijo.

Zunanji dopisni član SAZU je od 7. februarja 1967.

Je redni član Akademije umetnosti NDR v Berlinu in njen podpredsednik.

Cilenšek velja za najvidnejšega predstavnika zmerne moderne glasbe v obeh Nemčijah. Njegova dela kažejo v tehničnem pogledu naslonitev na učitelja J. N. Davida in skladateljski krog, ki se je v drugem in tretjem desetletju našega stoletja preusmeril od takrat v Nemčiji prevladujoče Hindemithove smeri v manj radikalno, čeprav ne strogo drugačno orientacijo. Izrazno se je odmaknil od njene izrazite osebne obarvanosti in se usmeril močneje v realizem. Razgibavajo ga dogodki časa in ob njih je Cilenškova ustvarjalnost bistveno prizadeta. Vsaka od simfonij izraža na svojstven način njegovo doživetje časa ali pa njegovo razmerje do aktualnih tem, ne da bi s tem zašla v naturalizem. Večina teh simfonij je napisana v treh stavkih. V pogledu tonskega gradiva je Cilenšek usidran na trdnih tleh diatonike, ne da bi zametaval kromatično obogatitev, ne loteva pa se muzikalnih problemov tonalnosti in atonalnosti ter njihovih konfliktov, ki še vedno odmevajo v problematiki sodobnega skladateljstva. Cilenšek skuša v najbolj jedrnatih oblikah izraziti, kar mu je pri srcu, ne da bi hotel konkretno ponazoriti neke doživljaje ali dogodke. Njegova glasbena govorica je zato klena, morda tudi trpka, vendar pa neposredna in zavoljo tega širše dojemljiva.

Od 1949 do 1953 je napisal pet koncertov za razne instrumente in orkester, nato je prešel na simfonično glasbo in ustvaril do 1964 šest simfonij, od katerih je četrta napisana za godalni orkester. Sledi vrsta komornih del in šest instrumentalnih koncertov za flavto, rog, violo, violino, klavir, kakor tudi za orgle in orkester.

Deležen je bil številnih nagrad. Naj omenimo samo dve nacionalni nagradi Nemške demokratične republike (1955, 1970).

rojen 6. decembra 1942 v Grebinju (Griffen) na Koroškem, pisatelj, dramatik, pesnik, esejist, pisec filmskih scenarijev in prevajalec.

Po študiju prava na Univerzi v Gradcu se je v celoti zapisal literaturi in sorodnim zvrstem besedne umetnosti. Kot svobodni pisatelj je živel v Zvezni republiki Nemčiji in v Parizu, zdaj biva v Salzburgu.

Od 23. aprila 1987 je zunanji dopisni član SAZU.

Handke je najprej pripadal skupini graških avantgardnih pisateljev, ki se je zbrala v začetku šestdesetih let ob časopisu »manuskripte«. Kmalu se je osamosvojil in v evropskem, zlasti nemškem kontekstu razvil lastno ustvarjalno osebnost. Zanj je značilno, da se kot družbeno angažirani pisatelj ne spopada neposredno z realnostjo, temveč z zavestjo te realnosti, z jezikom. Iz oblike izhajajoča kritika stvarnosti je metoda njegovega literarnega ustvarjanja v vseh zvrsteh. Kot drugi modernistični pisatelji šestdesetih in sedemdesetih let vztraja Handke pri odprti fabuli, v kateri nič ne okameni in nič ne izhlapi. Hkrati zanika iluzijo v gledaliških delih. Podobe ne posnemajo zunajliterarnega dogajanja, jezik sam predstavlja vsebino dramskega dela. Gledališka resničnost torej ni drugačna, temveč je poistovetena z realno resničnostjo in gledalec se udeležuje igre, postane »oseba brez avtorja«. Najbolj radikalno je Handke problematiziral model tradicionalnega romana. Odpovedal se je njegovim kompozicijskim možnostim, klasične pripovedne načine pa je povsem spremenil. Reduciral jih je na jezik, na oblikovni izraz, čeprav se v zadnjem času na okrnjen način spet vrača k fabuli.

Med njegova pripovedna dela sodijo *Die Hornissen*, *Der Hausierer*, *Begrüssung des Aufsichtsrats*, *Die Angst des Tormanns beim Elfmeter*, *Chronik der laufenden Ereignisse*, *Der kurze Brief zum langen Abschied*, *Wunschloses Unglück*, *Falsche Bewegung*, *Die Stunde der wahren Empfindung*, *Das Gewicht der Welt*, *Langsame Heimkehr*, *Die Lehre der Sainte-Victoire*, *Kindergeschichte*, *Über die Dörfer*, *Wiederholung*. Napisal je več slušnih iger: *Publikums-*

beschimpfung, Weissagung, Selbstbezeichnung, Hilferufe, Kaspar, Das Mündel will Vormund sein, Quodlibet, Wind und Meer. Omeniti kaže še dramski deli *Der Ritt über den Bodensee* in *Die Unvernünftigen sterben aus* ter poezijo *Die Innenwelt der Aussenwelt der Innenwelt.*

Več Handkejevih del je doživelo filmsko realizacijo in prevajajo ga v vse svetovne jezike. Tudi Slovenci imamo že vrsto prevodov njegovih del. Poslovenjene in igrane so bile tri njegove drame: *Slušna igra* (Hörspiel, prev. Janez Gradišnik, 1970), *Slušna igra št. 2* (Hörspiel Nr. 2, prev. Janez Gradišnik) in *Prerokba* (Die Weissagung, prev. Borut Trekman). Od proznih del imamo poslovenjeno pripoved *Kratko pismo, dolgo slovo* (Der kurze Brief zum langen Abschied, prev. Vital Klabus, 1973), povest *Žalost onkraj sanj* (Wunschloses Unglück, prev. Stanka Rendla, 1977), filmsko pripoved *Napačna kretnja* (Falsche Bewegung, prev. Gitica Jakopin, 1983) in povest *Levičnica* (Die linkshändige Frau, prev. Gitica Jakopin, 1983) ter *Pesem trajanju* (Gedicht an die Dauer, prev. Andrej Kokot, 1987).

Tudi Handke sam se ukvarja s prevajanjem. Med njegovimi prevodi iz svetovne književnosti najdemo avtorje, kot so René Char, Francis Ponge, Walker Percy, Emmanuel Bove in Georges-Arthur Goldschmidt. Omembe vredna pa je njegova prevajalska dejavnost tudi zato, ker je v nemščino prestavil dvojje slovenskih del: Lipušev roman *Der Zögling Tjaž* (s Helgo Mračnikarjevo, 1981, 1984) in *Gedichte* koroškega pesnika Gustava Januša (1983).

Prejel je več mednarodnih nagrad: Büchnerjevo nagrado (1973), Kafkovo nagrado (1979), kulturno nagrado dežele Koroške (1985) in nagrado Društva slovenskih pisateljev Vilenica (1987).

rojen 4. maja 1937 v Lobniku pri Železni Kapli (Lobnig – Eisenkappel) na avstrijskem Koroškem, učitelj in slovenski pisatelj.

Po ljudski šoli v Lepeni je 1949 stopil v škofijski vzgojni zavod oz. internat na Plešivcu pri Gospe Sveti na Koroškem. Tu je 1958 dovršil nemško gimnazijo in maturiral. Po maturi je odšel v celovško bogoslovje, iz katerega je 1962 izstopil. Potem je opravljal različna dela, se 1965 vpisal na učiteljsiše in naslednje leto nastopil prvo učiteljsko službo v Remšeniku na enorazredni ljudski šoli. Dalj časa je bil učitelj v ljudski šoli v Lepeni, nato njen ravnatelj. Od 1985 poučuje na ljudski šoli v Šentlipšu pri Žitari vasi.

Od 23. maja 1985 je zunanji dopisni član SAZU.

Pisati je začel v gimnaziji na Plešivcu in njegovi prvi literarni poskusi so vezani na dijaški list Kres, ki ga je nekaj časa urejeval. Pozneje je bil soustanovitelj literarne revije Mladje in v letih 1960 do 1981 tudi njen glavni urednik.

Lipuševo prvo večje delo je drama, sicer ustvarja ves čas pripovedna dela, zlasti se posveča krajši prozi, noveli in kratkemu romanu.

Kljub mnogim podobnostim z literaturo slovenske narodne manjšine v Avstriji ima Lipuševo pisateljsko delo samosvoje mesto v naši in širše evropski književnosti. Njegovih pripovedi namreč ne zaposluje zgolj ogroženost slovenskega koroškega življa od zunaj, temveč v enaki meri, če ne še bolj, konservativna miselnost same manjšine. Lipuševo proza izraža zato silovito nasprotovanje nesvobodnim oblikam tradicionalnega življenja, ki drugače mislečega posameznika držijo v močni podrejenosti. Najbolj radikalno uporništvo zoper tak model življenja izhaja prav iz težnje po naravni, nezavrti erotiki. Spet drugje se Lipušev odpor do provincialne zaostalosti okolja kaže v ironičnem, satiričnem, največkrat grotesknem opisovanju sodobne koroške stvarnosti. Vedno navzoča posebnost Lipuševe proze pa je v tem, da se družbeni aktualizem v njej nerazdružno, čeprav včasih implicitno, prepleta z individual-

no eksistencialno problematiko izobraženca. Odtod si je mogoče razložiti tudi pisateljevo prizadevanje po vsestransko poetičnem, sporočilno diferenciranem in konotativno zahtevnem pripovednem jeziku.

Poleg drame *Mrtvo oznanilo* (1963) je Lipuš napisal *Črtice mimogrede* (1964), v ponatisu 1987, roman *Zmote dijaka Tjaža* (1972), v ponatisu 1976, *Zgodbe o čuših* (1973) ter krajša pripovedna dela *Odstranitev moje vasi* (1983), *Jalov pelin* (1985) in *Prošnji dan* (1987).

Roman *Zmote dijaka Tjaža* je znan tudi evropskim bralcem. *Der Zögling Tjaž* (v prevodu Petra Handkeja in Helge Mračnikarjeve) je izšel v Salzburgu in na Dunaju 1981 ter v Frankfurtu ob Maini 1984, *L'élève Tjaž* pa v Parizu 1987.

Lipuš je v Ljubljani prejel nagrado zlata ptica (1972), nagrado Prešernovega sklada (1975) in spodbujevalno nagrado (Förderungspreis) za literaturo Zveznega ministrstva za pouk in umetnost v Avstriji (1982).

rojena 16. maja 1898 v Rabrovici pri Valjevu, profesorica v pokoju, književnica.

Maturirala je 1919 v Valjevu. Na Filozofski fakulteti v Beogradu je študirala primerjalno književnost, zgodovino in zgodovino umetnosti. Diplomirala je 1923 in bila od 1924 do 1925 kot štipendistka francoske vlade na Sorboni, kjer se je izpopolnjevala iz zgodovine umetnosti. Kot suplentka in srednješolska profesorica je poučevala v Obrenovcu, nato v Dubrovniku in Beogradu, razen med drugo svetovno vojno, kjer živi danes kot svobodna književnica in družbeno delavka.

D. Maksimović je od 7. februarja 1969 zunanja dopisna članica SAZU.

Od 1959 je dopisna, od 1965 redna članica SANU. Članica Društva Jugoslavija–Francija, Društva Jugoslavija–Norveška, članica upravnega odbora mladinskega lista Zmaj, častna članica Kragujevca in Valjeva.

Je ena največjih sodobnih jugoslovanskih pesnic. Z iskreno, neposredno dovezetnostjo za življenje v različnih pojavnih oblikah se izpoveduje v muzikalnih verzih, s čustveno toplim sporočilom in preprostostjo. Med njene pesniške dosežke sodijo *Pesme* (1924), *Zeleni vitez* (1930), *Miris zemlje* (1955), *Tražim pomilovanje* (1964, 1965), *Nemam više vremena* (1973), *Slovo o ljubavi* (1982) in *Miholjsko leto i sajam reči* (1987). Izdala je več zbirk mladinske poezije: *Zlatni leptir* (1946), *Buba-Mara* (1946), *Reka Pomoćnica* (1950), *Izvolite na izložbu* (1960), *Ptice na česmi* (1963, 1965), *Čudo u polju* (1961), *Dete u torbi* (1977). Napisala je nekaj knjig bajk in povesti ter potopisne skice.

Prevajala je iz svetovne književnosti, med drugim iz francoske in ruske literature. Posebno pozornost je ves čas posvečala prevodom iz slovenske književnosti. Izdala je *Antologijo slovenačke poezije* (1968), dvojezični izbor našega pesništva v izvorniku in prevodu, z uvodom Josipa Vidmarja. Posebej je prevedla v srbsko-hrvatski jezik Prešernove *Poezije*, njegove *Sonete nesreče* in *Sonet-*

ni venec, Župančičeve Pesmi ter mladinsko delo Vitomila Zupana *Potovanje v tisočera mesta*.

D. Maksimović so največ prevajali v slovanske jezike in v jezike narodov ZSSR. V slovenščino so njeno poezijo prevajali zlasti Lojze Krakar, Ivan Minatti in Janko Moder.

D. Maksimović je prejela številne nagrade in priznanja: red sv. Save (1925), nagrado Cvijeta Zuzorić (1931), sedam umetnosti (1936), red zaslug za narod I (1958), Zmajevu nagrado (1959), oktobrsko nagrado mesta Kragujevca (1963), sedmojulijsko nagrado (1964), znak spoštovanja, ZSSR (1968), red Cirila in Metoda II, Bolgarija (1968), nagrado AVNOJ (1970), Zmajevu nagrado (1973), Vukovo nagrado (1974), specialno Vukovo nagrado (1975), red jugoslovanske zvezde z lento (1978), nagrado za življenjsko delo Zveze književnikov Srbije (1984), Njegoševo nagrado (1984), veliko listino Zmajevih otroških iger (1987), nagrado Evropskega društva za kulturo, Benetke (1987).

rojen 3. junija 1926 v Ljubljani, samostojni glasbeni umetnik, pianist in pedagog.

Od 1954 do 1959 je bil profesor harmonije, kontrapunkta in glasbene analize na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani in honorarni profesor klavirja na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Od 1959 do 1961 je študiral v Parizu pri Nadji Boulanger, po 1961 je sodeloval pri francoskem radiu, v Groupe de Recherches Musicales, kasneje v Institutu National de l'audiovisuel pod vodstvom Pierra Schaefferja. Po 1970 se je uveljavil kot samostojni skladatelj z občasnim sodelovanjem pri francoskem radiu, pa tudi kot pianist in glasbeni pedagog. Od 1983 do 1986 je bil docent na oddelku za muzikologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Predaval je analizo glasbenih oblik in analitično harmonijo.

Od 23. aprila 1987 je zunanji dopisni član SAZU.

Od 1949 je član Društva slovenskih skladateljev, od 1977 član Društva francoskih skladateljev (S. A. C. E. M., Pariz).

Največ je komponiral instrumentalno glasbo in njegova najvidnejša dela so *Simfonija, 2 koncerta za klavir in orkester, Koncert za violino in orkester, Suita za godalni orkester, Godalni kvartet, Preludiji, 12 etud, Sonata, 2 Suiti, Miniaturne variacije, Etude za levo roko, Danses grotesques, Resonances, Utripi, Intermittences* za klavir, *Suita Gemini za 2 klavirja, Poème lyrique, Sinteze za violino in klavir, 2 poema za violino in klavir, Chants za solo violino* in druga dela. Od elektroakustične glasbe naj omenimo *Oscilacije, Strette, Formes, 3 Visions, Fusions* za magnetofonski trak, *Cosmophonie* za klavir in magnetofonski trak.

Kot pianist je izvajal svoje klavirske skladbe: *Cosmophonie* za klavir in magnetofonski trak, krstna izvedba na Festivalu Culbenkian v Lizboni 1970, potem v Parizu 1971, *Syntheses* za violino in klavir z violinistom Igorjem Ozimom, krstna izvedba v Parizu 1969, *Sonata za klavir* v Parizu 1962, *Koncert št. 1 za klavir in orkester* na mednarodnem festivalu Protokol v Gradcu 1968, in številne druge svoje klavirske skladbe v Jugoslaviji.

Za glasbena dela je prejel nagrade: Zveze skladateljev Jugoslavije 1953 (3 skladbe za violino in klavir), Zveze skladateljev Jugoslavije 1954 (Preludij, Nokturno, Toccata za klavir), nagrado mednarodnega natečaja za kompozicijo Prince Rainer de Monaco 1962 (Sonata za klavir), nagrado RTV Beograd 1966 (Resonances za klavir), nagrado mednarodnega natečaja za kompozicijo Mérite Culturel et Artistique, Pariz 1969 (Syntheses za violino in klavir), Prešernovo nagrado, Ljubljana 1981 (Koncert za violino in orkester), prvo priznanje mednarodnega natečaja elektroakustične glasbe, Bourges 1980 (Fusions).

Dobil je francosko odlikovanje Croix de Chevalier du Mérite Culturel et Artistique, Pariz 1970.

rojen 12. julija 1927 v Trstu, diplomiran slovenist (Ljubljana 1950), dr. literarnih ved (Rim 1960).

V letih 1950–65 je poučeval slovenski jezik in književnost (Ljubljana, Dolina, Trst), 1953–65 je bil konzulent Radia Trst A za glasbene programe in glasbeni kritik, 1965–1987 uslužbenec Radia Trst A (zapovrstjo: vodstvo glasbenih sporedov, vodstvo jutranjega programskega pasu, odgovoren za šolske oddaje). Od 12. julija 1987 je upokojen.

Leta 1985 je postal zunanji dopisni član SAZU.

Po študiju violine (J. Merkù, C. Barison) in kompozicije (I. Grbec, V. Levi) se je posvetil kompoziciji: napisal je operno dvodejanko *Kačji pastir* po libretu S. Makarovič (Trst 1976, Maribor 1985–86), radijsko operno enodejanko *Pojočič oreh* po libretu I. Hergold, 7 kantat, koncerte, instrumentalne, vokalne in vokalno-instrumentalne komorne skladbe, zborovske skladbe, priredbe ljudskih pesmi za komorne sestave, zbor, orkester. Njegove skladbe izvajajo v Evropi in Amerikah, izdajajo jih založniki v Jugoslaviji, Italiji in Nemčiji. Redigiral je dva zvezka samospenov I. Grbca in *Tri glasbene misli* za violino in klavir J. Jakončiča za edicije DSS v Ljubljani.

Glasbeno kritiko in publicistiko je gojil v letih 1952–65, občasno tudi pozneje; poročal je o glasbenem dogajanju v Trstu in Italiji za ljubljanski in zagrebški tisk, o jugoslovanskem glasbenem življenju pa za tržaški italijanski in slovenski tisk. Napisal je glasbene eseje in nekaj muzikoloških razprav ter nastopal na muzikoloških kongresih v Jugoslaviji in Italiji.

Leta 1965 je začel nabirati etnofonsko gradivo med slovensko manjšino v Italiji za Radio Trst A, napisal v slovenščini in italijanščini vrsto etnomuzikoloških spisov ter izdal zbirko *Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji* (Trst 1976), se udeležil etnografskih kongresov v Jugoslaviji, Italiji in na Madžarskem, predaval na univerzah v Italiji in Nemčiji, sodeloval pri številnih pobudah v Furlaniji–Julijski krajini in Sloveniji.

S spisi in javnimi posegi je pripomogel k spoznavanju del S. Kosovela v Italiji ter k popularizaciji benečanske in rezijanske zgodovine, književnosti in izročila med Slovenci in Italijani. Odkril je in izdal *Slovenska plemiška pisma* (Trst 1980). Izdal je knjigi esejev *Poslušam* (Trst 1983) in *Pajčevina in kruh* (Trst 1987).

Od 1967 se intenzivno ukvarja z zgodovino slovenskega jezika in posveča posebno pozornost zahodnim slovenskim narečjem ter imenoslovju v tem prostoru; z raziskavami v tržaških in furlanskih srednjeveških arhivih je odkril bogato gradivo za razvoj imenoslovja na slovensko-romanski meji, o tem predaval in napisal nekaj razprav v slovenščini (*Slavistična revija*) in italijanščini.

Za *Koncert za violino in orkester* je 1971 prejel nagrado Prešernovega sklada.

rojen 12. julija 1913 v Križevcih (SR Hrvatska), dr. tehničnih ved s področja arhitekture in urbanizma, redni profesor Arhitekturne fakultete Vseučilišča v Zagrebu v pokoju.

Od 1983 zunanji dopisni član SAZU.

Od 1954 dopisni, od 1962 redni član JAZU. Zunanji sodelavec Znanstvenoraziskovalnega inštituta za teorijo in zgodovino arhitekture v Moskvi, zaslužni član Društva arhitektov Hrvatske, Društva arheologov Hrvatske in Društva umetnostnih zgodovinarjev Hrvatske. Član sveta republike SR Hrvatske in delegat sabora SR Hrvatske.

Njegovo glavno področje dela obsega analizo temeljnih problemov teorije in arhitekture kot specifičnega območja splošne teorije umetnosti. Mohorovičić je postavil izhodiščna načela zgodovinsko-dialektične analize osrednjih problemov spoznavanja in ustvarjanja v območju arhitekture. V tem okviru je prvi zastavil in dokazal tezo o obstoju absolutnega in relativnega v pojmovanju arhitekture. Na teh osnovnih načelih je razvil in izdelal metodologijo reševanja širokega kroga vprašanj arhitekturnega ustvarjanja. V analizi ustvarjalnega procesa postavlja težišče na prisotnost intelektualnega in senzibilnega dejavnika ter na nujnost idejne in emotivne komponente arhitekturnega dela.

Drugo področje njegovega dela zajema znanstveno analizo in raziskovanje na področju zgodovinskega razvoja in urbanističnih zamisli. Raziskal in odkril je mnoge še neznane vrste arhitekture (v Istri, na Krku, Mljetu, v Slavoniji). Obravnaval je temeljna razmerja v razvoju arhitekture pri nas in v Evropi. Zarisal in objavil je osnovne sintetične okvire v razvoju arhitekture na Hrvatskem. Intenzivno dela tudi pri konservatorskih in restavratorskih projektih, vezanih na zaščito kulturnih spomenikov na Hrvatskem in v Jugoslaviji.

Posebno mesto imajo analize kulturnih fenomenov v splošnem razvoju arhitekture na Hrvatskem. V tem smislu je Mohorovičić

obravnaval pojave pletterjev, inskripcij (zlasti glagolskih), skulptur in datiranja, ki so vključena v arhitekturne stvaritve na Hrvaškem.

Več njegovih znanstvenih del je prevedenih v ruski, češki, nemški, madžarski in italijanski jezik. Nastopil je na mednarodnih znanstvenih srečanjih (v Pragi, Bratislavi, Krakowu, Moskvi, na Dunaju, v Budimpešti, Firencah) in na številnih nacionalnih simpozijih.

Prejel je nagrado Božidarja Adžija, letno (1975) in življenjsko (1979), nagrado Vladimirja Nazorja za življenjsko delo (1983) in listino ZAVNOH-a (1987).

Red republike s srebrnim vencem (1953) in red republike z zlatim vencem (1987).

rojen 12. februarja 1909 v Gorici, slikar in grafik.

Med prvo svetovno vojno se je Mušič s starši umaknil na Koroško, zatem na Štajersko. Po gimnaziji v Mariboru se je 1930 vpisal na zagrebško Akademijo likovnih umetnosti, kjer mu je bil učitelj slikar Ljubo Babić. Leta 1934 se je odpravil v Španijo, dve leti zatem v Dalmacijo, 1942 se je vrnil v Gorico, naselil pa bi se bil že tedaj v Benetkah, če ga zaradi sodelovanja v odporiškem gibanju Nemci ne bi odpeljali v taborišče Dachau. Po drugi svetovni vojni je najprej živel v Benetkah, od 1953 dalje tudi v Parizu. Po daljšem bivanju v obeh likovnih središčih se je nazadnje ustalil v Parizu, kjer živi in ustvarja še danes.

Od 24. aprila 1981 je zunanji dopisni član SAZU.

Spočetka je bil Mušič kot likovni ustvarjalec predan zlasti vidnemu svetu z vsemi njegovimi manifestacijami. Privlačevale so ga pokrajinske vedute (Kras in Dalmacija), interierji, tihožitja in stari predmeti. Doživetje Španije pa mu je približalo takó metafizično razsežnost življenja kot njegovo spontano prvinskost. Notranjo sorodnost z evropskim likovnim dogajanjem je začutil tudi v Benetkah, ko je spoznal skupino ustvarjalcev okrog fauvističnega slikarja Filipa de Pisisa. V nadaljnjem razvoju so pri Mušiču, ki je kljub odprtosti do Evrope ostal doživljajsko zasidran v našem svetu, začeli prevladovati prečiščeni likovni motivi in njihove simbolne redukcije. Oblike pokrajine in ljudi se poenostavijo, stopnjuje pa se poglobljena barvna ekspresivnost. Ta ekspresivnost je dosegla najvišjo točko s ciklusom pretresljivih likovnih upodobitev iz taboriščnega inferna, ki ga je slikar letos prikazal v Parizu, v Centru Georges Pompidou.

Od 1938 do danes je bilo Mušičevo slikarsko in grafično delo prikazano na več kot 120 samostojnih razstavah v Beogradu, Ljubljani, Gorici, Benetkah, Rimu, Milanu, Ženevi, Parizu, New Yorku, Londonu, Zürichu, Tokiju, Münchnu, Oslu, Marseillu, Nürnbergu, Kasslu, Düsseldorfu, Bruslju, Bologni, Stockholmu, Madridu in drugod po večkrat, in to v najuglednejših galerijah.

O Mušičevem slikarstvu in grafiki je v svetovnih jezikih izšlo več sto člankov, uvodov v razstavne kataloge, razprav in samostojnih publikacij, katerih avtorji so znani umetnostni zgodovinarji in likovni kritiki, med njimi C. Oppo, J. Bouret, G. Marchiori, U. Appolonio, Z. Kržišnik, P. Francastel, J. Grenier, H. P. Landolt, J. Lassaigue, A. Berne Joffroy, W. Sandberg, G. K. Sutton, M. Pepiatt, G. Mazzariol, P. Rizzi, J. Clair.

O Mušiču govori sedem barvnih kratkometražnih filmov, narejenih za italijansko in nemško televizijo, eden od njih v realizaciji Marie-Claude Vogris pa za Televizijo Koper (1986).

Mušič je prejel več uglednih mednarodnih nagrad in priznanj, med drugimi grand prix za grafiko na bienalu v Benetkah (1956), nagrado za grafiko na bienalu v Ljubljani (1958) in nagrado UNESCO na bienalu v Benetkah (1960).

rojen 26. novembra 1901 v Sofiji, dramaturg Narodne opere v pokoju, pesnik in prevajalec.

Po gimnaziji v Sofiji je bil od 1926 do 1932 zaposlen kot bibliotekar v Narodnem gledališču v Sofiji, od 1932 do 1951 kot bibliotekar v narodni skupščini, nato kot dramaturg v Narodni operi v Sofiji do upokojitve.

Od 24. aprila 1981 je zunanji dopisni član SAZU.

Več let je bil član upravnega odbora in tajnik Zveze bolgarskih pisateljev, predsednik njene sekcije pesnikov. Je član bolgarskega PEN-a.

Glavno področje njegovega dela je pesništvo. Objavil je 25 knjig lirske poezije, med njimi *Dārvar* (1928), *Dunavski baladi* (1940), *Kosačat se vrášta ot kositba* (1958), *Lirika* (1963), *Topla zemlja* (1971), *Ne padaj, nošt* (1976), *Grozdober I–II* (1981), *Posledinjat avtobus* (1983).

Kot prevajalec je seznanil bolgarske bralce s poezijo vseh slovanških narodov, z rusko, poljsko, češko, slovensko, srbsko in hrvaško liriko.

V samostojnih knjigah so izšli njegovi prevodi pesmi Karla Destovnika Kajuha (*Partizanske pesmi*, 1948) in izbor pesmi Otona Župančiča (*Mojte korabi*, 1965). V antologijo *Slavjanski poeti* je uvrstil prevode pesmi J. Murna-Aleksandrova, Dragotina Ketteja, I. Cankarja, S. Sardenka, I. Grudna, P. Golie, M. Jarca, Kajuha, F. Prešerna, A. Gradnika, M. Klopčiča, Toneta Seliškarja in Otona Župančiča. Po 1946 je tudi v periodičnem tisku objavil več prevodov slovenskih pesnikov, tako F. Prešerna, J. Menarta, I. Grudna, T. Seliškarja, M. Bora, C. Vipotnika, L. Krakarja, A. Škerlove, F. Kosmača in Daneta Zajca. Prevajal je tudi slovensko prozo, črtice I. Cankarja in F. Bevka, ter napisal vrsto člankov o slovenskih pesnikih in pisateljih.

Pantelev je prevajal tudi hrvaške in srbske pesnike od Preradovića, Radičevića do Tadijanovića in Desanke Maksimović, v samostojni knjigi je izšel njegov prevod Njegoševga *Gorskega venca*

(1949). Leta 1985 je izdal zbornik *Izbrani prevodi ot slavjanskite poezii*, leto zatem pa knjigo spominov *Obärkani spomeni*, v kateri govori tudi o srečanjih s Slovenci oz. slovenskimi sodobnimi pesniki in pisatelji.

Njegovo poezijo so prevajali v ruski, srbohrvatski, češki, poljski, nemški, francoski in angleški jezik.

Panteleev je prejel literarno nagrado bolgarskega ministrstva prosvete, nagrado Zveze bolgarskih pisateljev, literarno nagrado Dimitrova (1974) in nagrado čeških pisateljev Vítězslav Nezval (1985).

Pridobil si je naziv ljudskega umetnika (1976) in junaka socialističnega dela (1981) ter nacionalna odlikovanja: rdečo zastavo dela (1957), red Cirila in Metoda I (1969), red Narodne republike Bolgarije I (1972) in red Georgija Dimitrova (1986).

rojen 30. januarja 1940 v Beogradu, inž arh., mag. arh., izredni profesor na Dunaju.

Slovensko ljudsko šolo in višje razrede slovenske realne gimnazije je obiskoval v Trstu, maturiral pa na Dunaju. Sprva je tu študiral kiparstvo na Akademiji uporabnih umetnosti, nato arhitekturo na Tehniški visoki šoli in Akademiji likovnih umetnosti. Kot arhitekt je 1968 diplomiral pri prof. Rolandu Rainerju. Od 1972 ustvarja kot samostojen arhitekt na Dunaju, uveljavil pa se je tudi z visokošolskim pedagoškim delom v Evropi in Ameriki.

Bil je asistent na Politehniški visoki šoli v Münchnu (1975–79), profesor na Politehniški visoki šoli na Dunaju (1979–83), gostujoči profesor na Federalni politehniški visoki šoli v Lozani (1982–83), gostujoči profesor na Unité Pédagogique d'architecture N 8 v Parizu (1983), predavatelj na Akademiji uporabnih umetnosti na Dunaju (1983), gostujoči profesor na univerzitetnem inštitutu za arhitekturo v Benetkah (1984–86), gostujoči profesor na univerzi Pennsylvania v Philadelphiji, Amerika (1985), predavatelj na arhitekturi Barlett School v Londonu (1986), gostujoči profesor na Harvardu v Cambridgeu, Amerika (1987), in gostujoči profesor na Poletni akademiji v Berlinu (1987). Od 1986 predava kot gostujoči profesor v mojstrskem razredu za industrijsko oblikovanje na Visoki šoli za uporabno umetnost na Dunaju.

Za zunanjega dopisnega člana SAZU je bil izvoljen 23. aprila 1987.

Je odličnik francoske kulture: Chevalier des Artes et les Lettres.

Zasnoval je vrsto del, ki kažejo ob upoštevanju mediteranske arhitekturne tradicije samosvojega in modernega oblikovalca prostora. Navajamo samo nekatere njegove najvidnejše arhitekturne stvaritve: nevropsihiatrični inštitut v palači Starhemberg na Dunaju (1979–82), galerija v vili Vojscik, atelje in uradna hiša, reklamna agencija GGK na Dunaju (1980–88), stanovanjska hiša Schlamming v Münchnu (1984), trgovska hiša KIKA s prodajnim salonom v Dunajskem novem mestu (1984), trgovska hiša Humanic, pasaža

Casa Piccola na Dunaju (1984–85), trgovina oblačil »1789« v Plečnikovi Zacherlovi hiši na Dunaju (1985), oblikovanje Univerzitetnega trga v Salzburgu (1986), Tartinijevega trga v Piranu (1986) in zgodovinskega središča v Sacile pri Pordenonu, Italija (1986), revitalizacija gledališča Ronacher na Dunaju (1987) in razstavnih prostorih Friedrich Kiesler v Muzeju 20. stoletja na Dunaju (1988).

Postavil je več odmevnih razstav v Avstriji in drugod, med drugim razstave Plečnikovih in Fabianijevih del ter svoje lastne. Med najopaznejše postavitve sodijo: Jože Plečnik na Dunaju, v Trstu in Pragi (1967), Hans Döllgast v Münchnu (1975), Paolo Portoghesi na Dunaju (1979), *Après le modernisme* v Parizu (1981), San Franciscu in Denverju (1982), *Versuche zur Baukunst*, Dunaj, Linz, Innsbruck, Celovec, Salzburg, Bologna, Budimpešta (1982–84), Boris Podrecca – *Der Dialog mit der Stadt*, Beograd, Zagreb, Ljubljana, Budimpešta, Trst, Rim (1984), Carlo Scarpa, Benetke (1984), *Villes d'Eaux* in Jean Debuffet, *Beaux Arts* v Parizu (1985), *Transgression and Identity*, *Galerie 9 H* v Londonu (1986), Jože Plečnik, *Centre George Pompidou*, Pariz (1986), prav tako v Ljubljani in na Dunaju (1986), *La città immaginate*, *Triennale Milano 17* (1987), *Bürgersinn und Aufbegehren – Biedermeier und Vormärz* in Wien 1815–48, *Künstlerhaus*, Dunaj (1987), Boris Podrecca, *Harvard University* v Cambridgeu, Amerika (1987), Boris Podrecca, *Pinacoteca Nazionale*, Bologna (1987) in Friedrich Kiesler, *Museum 20. century*, Dunaj (1988).

Prejel je nagrado za arhitekturo mesta Salzburga (1964), skupaj z Godejem Eiböckom nagrado na natečaju za urbanistično ureditev središča Aten (1968), nagrado na natečaju za ureditev mestnega središča v Hohenemsu (1975) in Plečnikovo nagrado (1982).

rojen 16. decembra 1910 v Beogradu, skladatelj, redni profesor na Fakulteti glasbene umetnosti v Beogradu v pokoju.

Klavir in kompozicijo je študiral najprej v nacionalnih glasbenih ustanovah, nato se izpopolnjeval na praškem konservatoriju, nazadnje v mojstrski šoli J. Suka in K. Hofmeistera. Leta 1939 je postal docent za kompozicijo, 1945 izredni in 1954 redni profesor na beograjski Glasbeni akademiji. Upokojil se je 1977 kot redni profesor na Fakulteti glasbene umetnosti.

Zunanji dopisni član SAZU je od 20. marca 1975.

Dopisni član SANU je od 1950 in redni od 1958, tajnik razreda za likovno in glasbeno umetnost od 1962.

Sodi v generacijo, ki je v zadnjem desetletju pred drugo svetovno vojno sprejela in v srbsko glasbo vnesla nove ideje evropskega glasbenega razvoja. Vendar je bila njegova doba eksperimentiranja kratka. Kmalu si je začel oblikovati lastno pot in lastno ustvarjalno podobo. V načelu in praksi sicer ekspresionist je sprejel temeljne značilnosti srbske glasbene poromantike in je po svoje realiziral subtilne značilnosti srbskega nacionalnega stila. V času svojega ustvarjanja je posegel na najrazličnejša kompozicijska področja. Najvažnejša njegova dela so: 6 simfonij, 5 simfoničnih poem, 10 koncertov za solistične instrumente in orkester, od tega 3 za klavir, 3 za violino, 2 za klarinet, po eden za violončelo in fagot, *Variacije za orkester*. Od vokalno-instrumentalnih del so najznačilnejše opere *Simonida* (1956), *Karadjordje* (1961), *Dnevnik jednog ludaka* (1977) in *Bele noći* (1983). Najvidnejši cikli pesmi z orkestrom so *Na Liparu*, *Lisje žuti*, *Magnovenja* in *Tražim pomilovanje*. Od komorne glasbe je treba omeniti *II. godalni kvartet*, *Sonato za violino in klavir*, od klavirskih kompozicij *Étude*, *Humoreske* in *Igre*. Napisal je vrsto samospjevov ob spremljavi klavirja.

Njegov kompozicijski stavek in visoka kvaliteta skladb mu dajejo pomembno mesto v nacionalnem in mednarodnem merilu. Simfonična dela izvajajo v Jugoslaviji, Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji,

Bolgariji, Češkoslovaški, Italiji, Mehiki, Romuniji in Izraelu. V Švici so izvedli opero *Simonida*.

Za svoje ustvarjalno delo je dobil nagrade: Cvijeta Zuzorić (1939, 1941), Akademije sedmih umetnosti (1940), ministrstva za prosveto NR Srbije (1947), komiteja za kulturo FNRJ (1948), vlade NR Srbije (1950), Zveze skladateljev Jugoslavije (1954, 1955), sveta za kulturo NR Srbije (1959), nagrado 7. julija (1968), mednarodno Herderjevo nagrado (1975), Vukovo nagrado (1986).

Red dela z rdečo zastavo (1966) in red zaslug za narod z zlato zvezdo (1987).

rojen 17. aprila 1897 v Bergenu (Norveška), skladatelj in dirigent.

Kot skladatelj samouk se je Saeverud v letu 1921/22 strokovno izpopolnjeval na konservatoriju v Berlinu,

kjer je med drugim spoznal Božidarja Jakca. Znanstvo, ki je norveškega skladatelja povežalo s slovenskim in širše jugoslovanskim glasbenim dogajanjem pred drugo svetovno vojno in po njej.

Od 25. marca 1976 je Saeverud zunanji dopisni član SAZU.

Je član Norveške akademije in član Švedske kraljevske akademije (1952). Častni član Harmonien, Filharmoničnega orkestra v Bergenu (1957), Združenja umetnikov v Bergenu (1970) in Društva finskih skladateljev (1970). Leta 1986 je dobil na mednarodnem glasbenem festivalu v Bergenu častni naziv »festivalski skladatelj leta«. Tedaj so na festivalu izvajali njegovo najnovejše delo, glasbo za zbor in simfonični orkester, napisano za Ibsenovo dramo *Cesar in Galilejec*.

Saeverud se je najprej usmeril v pozno romantiko in kot številne druge evropske skladatelje ob koncu dvajsetih in na začetku tridesetih let je tudi njega zamikala atonalna glasba. Vzporedno s tem se pri njem že zgodaj pojavijo značilnosti osebnega sloga. Najbolj izrazito se individualnost njegove glasbe začne izražati po letu 1940, v času druge svetovne vojne in nemške zasedbe Norveške. Tedaj nastanejo dela, ki so duhovno vezana na vojno tematiko in posvečena norveškemu odporniškem gibanju: skladba za orkester *Kjempeviseslatten* in trilogija *Simfonija V* (Resistance Movement Symphony, posvečena Božidarju Jakcu in jugoslovanskim borcem za nacionalno svobodo), *Simfonija VI* (Dolorosa) in *Simfonija VII*. Po vojni je Saeverud napisal vrsto umetniško dognanih skladb, med njimi glasbo *Peer Gynt* (na besedilo H. Ibsena), ki se uvršča med skladateljeve najznačilnejše stvaritve. Ob iskanju lastnega muzikalnega izraza je pri Saeverudu očitna globlja povezanost z norveško folklorno glasbo. Prav ta sinteza individualno posebnih in nacionalno tipičnih prvin njegove umetnosti mu

daje veljavo osrednje osebnosti starejše generacije v sodobni norveški glasbi.

Med najpomembnejše Saeverudove skladbe štejemo ob dejstu, da je bila njegova orkestralna skladba izvajana, ko je bil avtor star komaj petnajst let, zlasti 9 simfonij, violinski koncert, koncert za klavir, koncert za fagot, za oboo, že omenjeno glasbo za dramsko pesnitev *Peer Gynt*, izvajano v Oslu, Bergenu, Londonu, Göteborgu, Stockholmu in Ameriki, več kot 50 klavirskih skladb, tri dela za godalni kvartet in dve za pihalni kvintet. Kot avtorja del za glasbeni pouk so Saeveruda imenovali Hindemithovega naslednika. Med drugim je napisal 20 violinskih duetov.

Prejel je norveški kraljevi odlikovanji, medaljo viteza sv. Olava (1957) in medaljo poveljnika sv. Olava (1973) ter nagrado Akademije sv. Olava v Ameriki (1974) in zlato medaljo za zasluge Filharmoničnega orkestra v Bergenu (1977).

Leta 1973 je Saeverud prejel red jugoslovanske zastave s srebrno zvezdo.

rojen 15. junija 1907 v Trstu, slikar in grafik.

Slovensko ljudsko šolo je obiskoval pri sv. Jakobu v Trstu. Že desetleten se je zaposlil kot fizični delavec pri različnih obrtnikih, nazadnje v tržaški ladjedelnici, kjer se je pridružil protifašističnemu gibanju, zato je bil od 1929 do 1932 zaprt in konfiniran v Basilicati. Po vrnitvi iz zapora je 1934 v Benetkah zasebno maturiral, v Rimu pa napravil izpit za profesorja risanja. Do 1937 je poučeval na tržaških srednjih šolah in vzporedno študiral na Istituto superiore d'Arte v Monzi ter na umetniški akademiji Brera v Milanu. Zaradi sodelovanja z osvobodilnim gibanjem je bil ponovno interniran, tokrat v Coropoli, nato je do zloma fašistične Italije služil vojsko v kazenskem bataljonu v Viareggiu. Po vojni se je naselil v rojstnem Trstu. Poletne mesece je sprva preživel v Piranu, zdaj pa se že nekaj časa umika iz mestnega hrupa na Kras, v Škrbino pri Komnu. V bližjem Štanjelu ima v gradu tudi stalno galerijo slik in grafik, ki jih je daroval sežanski občini.

Od 24. aprila 1987 je zunanji dopisni član SAZU.

Svetovno ime si je Spacal pridobil zlasti kot grafik, čeprav se je uveljavil še v lesorezu, linorezu, monotipiji, v olju in stenskem slikarstvu ter mozaiku, celo v skulpturi. Po začetnih iskanjih je pri njem opaziti najprej odmeve italijanskega surrealizma, nato pa nekaj let prevladuje v Spacalovem delu magični realizem s simbolično predmetnega sveta. Vojni čas ga preusmeri v socialnokritično tematiko in izrazito ekspresivnost. Približa mu kraško zemljo in njeno geometrično preprosto, čeprav zgovorno slikovitost. Že nekaj let po koncu druge svetovne vojne pa se mu optika predmetov izčisti, dokler ga ne zajame stilizirana abstrakcija, kjer se realni svet pojavov spreminja v asociativno likovno govorico. V nadaljnjem razvoju Spacal, umetnik Krasa in morja, v prostoru, v katerem se stikata romanska in slovanska civilizacija, ne zataji ustvarjalnega iskateljstva, celo kadar oblikuje stare motive. Kljub

temu ohranja njegov slog neke konstante, vidne tudi v njegovih zadnjih delih, ki bi jih lahko označili za predmetni strukturalizem.

Prvič se je Spacal predstavil 1937 s samostojno razstavo v Trstu. Od tedaj je razstavljal v številnih pomembnih galerijah v Italiji, Jugoslaviji in Evropi, skupinsko pa v vseh vidnejših evropskih mestih in v Ameriki. Njegova dela hranijo italijanski, slovenski in drugi muzeji po svetu.

Od njegovih monumentalnejših stvaritev velja omeniti poslikavo italijanske čezoceanske ladje Leonardo da Vinci, tapiserijo za ladji Raffaello in Eugenio C, mozaik za palačo Gospodarske zbornice v Ljubljani, za beneški dvorec v Piranu in šolo San Luigi v Trstu. Mozaik je napravil Spacal tudi za vhodno vežo Kulturnega doma v Gorici, freske pa za cerkev v Gradnem (v goriških Brdih).

Za umetniško delo je prejel nagrade: Premio Città di Roma na VII. Quadriennalu v Rimu (1955), I. mednarodno nagrado za risbo in grafiko na XXIX. bienalu v Benetkah (1958), nagrado Izvršnega sveta LR Slovenije na III. grafičnem bienalu v Ljubljani (1959), Prešernovo nagrado (1973) in veliko nagrado San Giusto d'Oro, Trst (1977).

Leta 1978 je dobil red zaslug za narod z zlato zvezdo.

VI. RAZRED
MEDICINSKE VEDE

REDNI ČLANI

BATIS dr. Janez
BRZIN dr. Miroslav
FETTICH dr. Janez
MILČINSKI dr. Janez
MILČINSKI dr. Lev
NOVAK dr. Franc
ŽUPANČIČ dr. Andrej O.

rojen 15. marca 1919 na Konju pri Litiji, dr. vet., redni profesor in predstojnik Inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete Univerze

Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Leta 1938 se je vpisal na Veterinarsko fakulteto v Zagrebu, 1941 je študij prekinil zaradi vojne in se vključil v NOV, po vojni je študij nadaljeval in 1948 diplomiral. Leta 1957 je doktoriral na zagrebški univerzi, kjer je bil istega leta habilitiran za docenta za predmet mikrobiologija in epizootiologija. 1958 je bil izvoljen za docenta na takratnem veterinarskem oddelku Biotehniške fakultete v Ljubljani, 1965 za izrednega in 1971 za rednega profesorja za predmet splošna in specialna mikrobiologija.

Dopisni član SAZU je od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983 in glavni tajnik SAZU od 28. marca 1985.

Član Društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov, Slovenskega mikrobiološkega in imunološkega društva, član Newyorške akademije znanosti, član World Association for Buiatrics in član Arbeitsgruppe der Alpenländer für Mastitisbekämpfung.

Član predsedstva mestne konference SZDL, delegat družbenopolitičnega zbora skupščine mesta Ljubljane, predsednik znanstvenega sveta Raziskovalne skupnosti Slovenije za biotehniške vede, predsednik terminološke komisije ZRC SAZU, glavni in odgovorni urednik Zbornika Biotehniške fakultete – veterinarstvo.

Na VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete predava mikrobiologijo in epizootiologijo. Njegovo strokovno in znanstveno delo je usmerjeno v preučevanje mikrobiološke in epizootiološke problematike ter kužnih bolezni pri živalih, predvsem mastitisa pri kravah in zoonoz.

Leta 1960 je organiziral Inštitut za mikrobiologijo in parazitologijo na tedanjem veterinarskem oddelku Biotehniške fakultete in ga vodil do 1987. Na inštitutu je bilo opravljenih več doktorskih disertacij, magistrskih in specialističnih del. Večini kandidatov je bil tudi mentor.

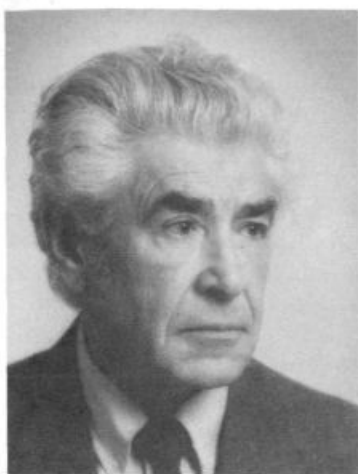
S problemom mastitisa se ukvarja že več desetletij. Na tem področju sodeluje s strokovnjaki v Jugoslaviji in s tujimi v okviru skupine Arbeitsgruppe der Alpenländer für Mastitisbekämpfung.

Drugo področje njegovega raziskovalnega dela so živalske kužne bolezni, predvsem zoonoze, tj. bolezni, ki so skupne ljudem in živalim. Na inštitutu je vodil raziskovalna projekta »Zoonoze« in »Epizootiologija in veterinarska dejavnost v javnem zdravstvu ter higieni živil«. Leta 1981 je organiziral medakademijski odbor za preučevanje infekcij s *Str. agalactiae* pri ljudeh in živalih. V okviru tega odbora sodeluje pri raziskavah z veterinarskimi in medicinskimi strokovnjaki jugoslovanskih akademij (JAZU, SANU, ANU BIH, VANU).

Ukvarja se tudi z veterinarsko strokovno terminologijo in preučuje zgodovino veterinarstva.

V letih 1949 do 1952 je bil na specializaciji v Novem Sadu in Zagrebu, 1958 na specializaciji v ZDA, v letih 1966 in 1967 v Parizu, na krajših izpopolnjevanjih pa v Zvezni republiki Nemčiji ter Zagrebu in Beogradu. Z referati je sodeloval na mnogih kongresih in posvetovanjih doma in na tujem.

Nagrada mesta Ljubljane (1975), nagrada Sklada Borisa Kidriča (1977), red dela s srebrnim vencem (1965), medalja za vojaške zasluge (1968), zlata plaketa Univerze v Ljubljani (1976), plaketa Biotehniške fakultete (1977, 1986), red zaslug za narod s srebrnimi žarki (1978), red dela z rdečo zastavo (1987).

rojen 13. aprila 1923 v Ljubiji, BiH, dr. sc., redni profesor Medicinske fakultete v Ljubljani.

Diplomiral je 1951 na Naravoslovno-matematični fakulteti v Ljubljani,

biokemična smer. Od diplome dalje je zaposlen na Inštitutu za patološko fiziologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Doktor znanosti je postal 1960, znanstveni svetnik 1971, redni profesor za podiplomski študij na Medicinski fakulteti 1974. Sodeloval je pri raziskovalnem delu na mnogih ustanovah v tujini, npr. v Radiopatologiska Institutionen, Karolinska Stockholm (1957), Calsberg Biologiske Institut, København (1958–62), kjer je začel z razvijanjem novih ultramikrometod za kvantitativno določanje encimov v posameznih celicah. Leta 1963 je bil imenovan za profesorja (visiting professor) na nevrološkem oddelku Kolumbijske univerze v New Yorku in je to funkcijo opravljal v presledkih do 1968; sodeloval pri podiplomskem pouku o izbranih področjih nevrokemije ter cito- in mikrokemije. Leta 1969 je kot gostujoči profesor sodeloval pri organizaciji raziskovalnega centra za nevrokemijo na univerzi Vanderbilt, Nashville, Tennessee, ZDA. Vmes je bil v letih 1967–69 svetovalec pri formiranju laboratorija za mikrogazometrijo v Instituto Venezolano de Investigaciones Cientificas v Caracasu. Od 1969 redno sodeluje pri vsakoletnih podiplomskih programih in simpozijih iz nevrokemije, ki jih organizira UNESCO za Latinsko Ameriko. Leta 1976 je bil imenovan za svetovalca UNESCO pri UNDP projektu Post-graduate Training in Biological Sciences (RLA/75/043). Aktivno se je udeležil mnogih kongresov in simpozijev ter o svojem raziskovalnem delu predaval na številnih raziskovalnih ustanovah. Od leta 1970 je član raznih odborov in teles RSS, od 1986 predsednik odbora za koordinacijo področij skupnega programa in član predsedstva RSS.

Dopisni član SAZU je od marca 1974; redni član od marca 1979. Je član Jugoslovanskega fiziološkega društva, Slovenskega kemijskega društva, izvršnega odbora Slovenskega biokemičnega društva, izvršnega odbora Zveze biokemičnih društev Jugoslavije,

evropskega (ESN) in mednarodnega (ISN) društva za nevrokemijo, doživljenjski član New York Academy of Sciences.

Organiziral je dve večji mednarodni srečanji (kongres ESN, 1980 in simpozij o holinesterazah, 1983) ter bil član programskega odbora (1981) in organizacijskega odbora (1987) na kongresih ISN. Je član uredniških odborov mednarodnih revij *Journal of Neuroscience Research* in *Neurochemical Research*. Njegovo raziskovalno delo sodi v širše področje nevrobiologije in obsega od študija funkcij membranskih holinesteraz prek razvoja ultraobčutljivih kvantitativnih in citokemičnih metod za delo s posameznimi izoliranimi celicami in lokalizacijo encimske aktivnosti na subcelularni ravni do obsežnejših filogenetskih in ontogenetskih študij holiner-gičnega sistema. Trenutno dela na molekulskih osnovah holiner-gičnega sinaptičnega prenosa v normalnih in patoloških razmerah ter na faktorjih, ki regulirajo razvoj in regeneracijo skeletne mišice.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča (1965, skupaj z Milanom Kovičem in Srečkom Omanom, 1982, skupaj z Zoranom Grubičem, Tomažem Kiauto, Anamarijo Klinar-Vister in Janezom Sketeljem), nagrada za inovacije in tehnične izboljšave istega sklada (1977, skupaj s Srečkom Omanom), Kidričeva nagrada (1984), orden Andrés Bello vlade republike Venezuele za prispevek k razvoju nevroloških znanosti v Venezueli (1987).

rojen 9. oktobra 1921 v Ljubljani, dr. med., redni profesor dermatovenerologije in predstojnik katedre za dermatovenerologijo Medicinske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v

Ljubljani.

Dopisni član SAZU je od 21. marca 1974, redni član od 31. marca 1979.

Leta 1940 se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, med vojno je študij prekinil, 1942 je bil interniran v taboriščih v Gonarsu in Trevisu, od 1945 do 1947 v JLA, nato je nadaljeval študij medicine in 1948 promoviral na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Od 1949 do 1953 je specializiral dermatovenerologijo in opravil specialistični izpit na Dermatološki kliniki v Ljubljani. Izpopolnjeval se je na kliniki v Zagrebu in na dermatoloških klinikah na Poljskem in v Švici. 1952 je postal asistent na Medicinski fakulteti v Ljubljani, 1959 dosegel stopnjo doktorja znanosti, 1960 je postal docent, 1967 izredni profesor in 1970 redni profesor dermatologije. Od leta 1964 do 1987 je bil predstojnik Dermatološke klinike v Ljubljani, od 1987 dalje pa je svetovalec.

Glavno področje njegovega udejstvovanja so raziskave eksperimentalne ekcemske senzibilizacije pri živalih in preučevanje patogeneze alergičnega kontaktnega ekcema pri človeku. S tem je povezana problematika poklicnih bolezni kože. Že več kot trideset let se ukvarja z epidemiologijo spolnih bolezni v Sloveniji in socialno-medicinskimi vidiki spolno prenosljivih bolezni. Študira nekatere redke kožne bolezni, preučuje alergične medikamentozne eksaneteme, patogenezo aken, klasifikacijo malignih tumorjev kože in posebej klinični pomen serodiagnostike sifilisa. Ukvarja se tudi z vprašanji sodobnega zdravljenja kožnih bolezni (kortikosteroidi, aromatični retinoidi), sifilisa in gonoreje.

Na vzgojno-izobraževalnem področju dela na fakulteti (redni in podiplomski študij) in v zdravstvenih šolah. Predava in piše članke in poglavja v knjigah, ki so namenjene predvsem študentom medicine in zdravnikom.

Sodeloval je na vseh pomembnejših slovenskih in jugoslovanskih dermatoloških kongresih (Beograd, Ljubljana, Ohrid, Portorož, Rijeka, Sarajevo, Zagreb) in simpozijih (Arandelovac, Bled, Brdo pri Kranju, Dobrna, Golnik, Ljubljana, Maribor, Mostar, Opatija, Portorož, Sarajevo, Split, Zagreb). Udeležil se je kongresov in znanstvenih sestankov v tujini (Basel, Benetke, Berlin, Dunaj, Essen, Gradec, Gradež, Katowice, Köln, Lausanne, Leningrad, Leipzig, Milano, Moskva, München, Padova, Praga, Riga, Rim, Sofija, Stockholm, Varšava, Zürich, Ženeva).

Poleg strokovnega, vzgojno-izobraževalnega in raziskovalnega dela je opravljal nekatere strokovno-organizacijske posle: bil je dekan Medicinske fakultete (1967–69), predsednik medicinskega sveta Kliničnega centra (1973–80), glavni in odgovorni urednik *Acta dermatologica Iugoslavica* (1973–83), predsednik Združenja dermatologov Jugoslavije (1975–79), predsednik znanstvenega sveta Raziskovalne skupnosti Slovenije (1987) in član številnih komisij na Medicinski fakulteti, na Univerzi, v Izobraževalni in Raziskovalni skupnosti, v Univerzitetnem kliničnem centru, Slovenskem zdravniškem društvu in drugod.

Je član Slovenskega zdravniškega društva ter njegove dermatološke in alergološke sekcije, častni član Združenja dermatologov Jugoslavije, častni član Poljskega dermatološkega društva, član American Association for the Advancement of Science in International Society of Dermatology.

Odlikovan je bil z redom dela III. stopnje (1949), redom dela z rdečo zastavo (1980), redom republike s srebrnim vencem (1982) in zlato plaketo Zveze zdravniških društev Jugoslavije (1981).

rojen 3. maja 1913 v Ljubljani, dr. iur., dr. med., redni profesor Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in predstojnik Inštituta za sodno medicino v Ljubljani v pokoju, predsednik

Slovenske akademije znanosti in umetnosti od 1976.

Pravno fakulteto je končal v Ljubljani, medicinsko v Zagrebu in na obeh doktoriral. Od 1941 do odhoda v NOV 1943 je bil asistent na Patološko-anatomskem inštitutu v Ljubljani. Aktivist OF je bil od 1941, član matičnega odbora zdravnikov OF od 1942, v NOV od julija 1943 do osvoboditve; šef sanitetnega odseka pri štabu baze NOV GŠ Slovenije v Dalmaciji. Major JLA.

Leta 1945 je bil izvoljen za izrednega profesorja sodne medicine in predstojnika Inštituta za sodno medicino na Medicinski fakulteti, 1957 za rednega profesorja. V letih 1954/55 in 1962/64 je bil dekan Medicinske fakultete, od 1973 do 1976 rektor Univerze v Ljubljani, od 1975 do 1976 predsednik Skupnosti jugoslovanskih univerz.

V letih 1948 do 1950 je bil član jugoslovanske delegacije v skupščinah Svetovne zdravstvene organizacije. V obdobju od 1973 do 1977 je bil ad personam izvoljeni član stalnega odbora Evropske rektorske konference in upravnega odbora Svetovnega združenja univerz.

Dopisni član SAZU je od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970, predsednik SAZU od 1976.

Je častni član Accademie Ligure di Scienze e Lettere (1980), redni član Nemške akademije naravoslovcev Leopoldina (1980), zunanji dopisni član JAZU (1977), ANUBiH (1978), ANUK (1978), SANU (1978), MANU (1979), CANU (1985). Častni član Slovenskega zdravniškega društva in Rdečega križa Slovenije, častni član italijanskega, poljskega in nemškega (NDR) društva za sodno medicino, častni član čehoslovaškega zdravniškega društva Purkyně, dopisni član francoskega, častni član nemškega (ZRN) in avstrijskega društva za sodno medicino.

Do dopolnjenega 70. leta je bil predstojnik Inštituta in Katedre za sodno medicino in deontologijo na Medicinski fakulteti Univerze

Edvarda Kardelja. Udeležil se je raznih strokovnih sestankov in kongresov iz sodne medicine, prometne varnosti in medicinske etike ter medicinskega prava. Leta 1982 je predsedoval 6. svetovnemu kongresu o medicinskem pravu v Gentu (Belgija), 1983 pa jugoslovanskemu kongresu za sodno medicino z mednarodno udeležbo v Ljubljani. Leta 1982 je izšel izbor njegovih razprav in člankov v knjigi pod naslovom *Medicinska etika in deontologija*, pred tem pa učbenik *Sodna medicina in Medicinsko izvedenstvo* v dveh zvezkih.

S sodelavci se je udeležil identifikacijskih del po katastrofah v Jugoslaviji, Evropi in Severni Afriki.

V letih 1970 do 1973 je bil predsednik Mednarodne akademije za sodno in socialno medicino. Od 1985 je predsednik jugoslovanske pagvaške konference in v tej funkciji se je udeležil letnih konferenc v Budimpešti (1986) in v Gmundenu, Avstrija (1987). Od 1987 je prior h. c. Ordre de Saint Fortunat. Univerza Edvarda Kardelja mu je 1979 dodelila častni doktorat in 1983 naslov zaslužnega profesorja. Leta 1987 mu je univerza Karla Marxa v Leipzigu podelila častni doktorat medicine.

Njegovo strokovno in raziskovalno delo obsega naslednja področja: splošno sodno medicinsko morfologijo, alkohol v prometu, preučevanje in preprečevanje prometnih nesreč, izvedensko ocenjevanje telesnih poškodb, kazensko odgovornost zdravstvenih delavcev, medicinsko etiko in deontologijo. Posebni področji dolgoletnega udejstvovanja sta prva pomoč in oživljanje z uvajanjem sodobnih načinov in novih pripomočkov za pouk in uporabo ter sodnomedicinska služba pri katastrofah in množičnih nesrečah.

Predaval je na univerzah in v strokovnih društvih na Reki, v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Skopju, Nišu, Trstu in Cataniji, Wrocławu, Leipzigu in drugje.

Nagrada AVNOJ (1973), zlati znak Osvobodilne fronte (1973), red hrabrosti, red zaslug za narod s srebrnimi žarki, red bratstva in enotnosti s srebrnim in z zlatim vencem (1963), red dela s srebrnim vencem, red dela z rdečo zastavo, red republike z zlatim vencem (1983), Commendatore dell'Ordine Al Merito della Repubblica Italiana, Stella del Cardo, medalja Oscar Freire države São Paulo, Brazilija, Officier de l'ordre de la mérite pour la République (Francija).

V zadnjih 10 letih je prejel več počastitev univerz v Sarajevu, Skopju, Tuzli. Odlikovan je bil s francoskim odličjem Palmes académiques v stopnji Commandeur. Leta 1982 je prejel nagrado mesta Ljubljane, 1987 pa ga je skupščina mesta Ljubljane izvolila za častnega občana.

rojen 23. junija 1916 v Ljubljani, dr. med. in dr. sc.

V marcu 1941 se je zaposlil v Bolnišnici za duševne bolezni v Ljubljani. Zaradi sodelovanja v OF je bil januarja 1945 aretiran, zaprt, nato odpeljan v koncentracijsko taborišče Dachau, od koder se je vrnil junija 1945. Kot asistent je delal na nevrološki kliniki do 1953, ko se je vrnil v psihiatrično stroko in je bil vse do upokojitve 1982 predstojnik dispanzerja na sedanji Univerzitetni psihiatrični kliniki. Tu deluje zdaj kot svetovalec za zunajbolnišnično psihiatrično dejavnost. Kot štipendist UNRRE je 1946/47 prebil pol leta na izpopolnjevanju iz psihiatrije v Švici, Franciji in Angliji. Leta 1958 je bil imenovan za docenta, 1966 za izrednega in 1972 za rednega profesorja za psihiatrijo na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani, 1970 je doktoriral z disertacijo o samomoru in samomorilnem poskusu v Sloveniji. Študentom medicine je predaval splošno in specialno psihiatrijo, študentom psihologije psihopatologijo, zadnja leta pa predava na podiplomskih tečajih v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Skopju o problemih suicidologije, toksikomanij in etike v psihiatriji.

Dopisni član SAZU je od 29. marca 1979, redni član od 6. junija 1983.

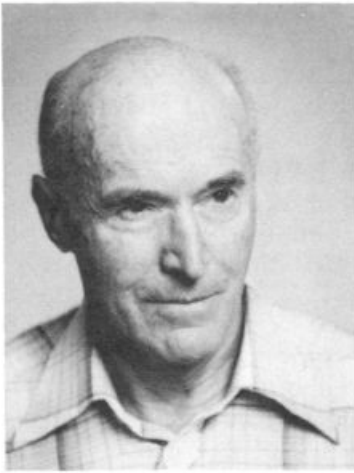
Osnoval je register hospitaliziranih psihiatričnih bolnikov ter register samorov in samomorilnih poskusov v Sloveniji. Bil je med pobudniki Jugoslovanskega združenja za prewencijo samomora in je dosmrtni častni predsednik tega združenja. Več let je bil nacionalni zastopnik za Jugoslavijo v Mednarodnem združenju za prewencijo samomora (IASP) in se je aktivno udeležil kongresov tega združenja v Londonu, Mexico Cityju, Amsterdamu in Parizu. Bil je med organizatorji periodičnih simpozijev in kongresov o prevenciji samomora v Jugoslaviji. Udeleževal se je tudi splošno-psihiatričnih kongresov v Jugoslaviji ter jugoslovansko-češkoslovaških psihiatričnih kongresov; dodeljena mu je bila plaketa Češkoslovaškega zdravniškega društva J. E. Purkyně (1972). Delegiran je bil v nekatere seminarje in posvete Svetovne zdravstvene organiza-

cije o psihiatrični epidemiologiji (Neapelj), dispanzerskem psihiatričnem delu (Ženeva), zlorabi drog (Lizbona). Bil je nosilec več raziskovalnih nalog s področja psihiatrične epidemiologije in različnih vidikov suicidologije v Sloveniji.

Je tožilec častnega razsodišča Slovenskega zdravniškega društva, član uredniškega odbora Zdravstvenega vestnika in član znanstvenega sosveta kuratorija mednarodnih nevropsihiatričnih simpozijev v Pulju. Sodelavec slovenske in medicinske enciklopedije (Zagreb). Napisal in objavil je nad 200 del, med njimi (skupaj s sodelavci) tudi *Psihatrijo*, prvi slovenski strokovni učbenik o duševnih boleznih na ravni zdravnika specialista.

Leta 1970 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča, 1978 Kidričevo nagrado za življenjsko delo, 1987 nagrado dr. Jožeta Potrča.

Odlikovan je z redom dela II (1956), redom zaslug za narod s srebrno zvezdo (1963) in redom republike s srebrnim vencem (1981).

rojen 2. junija 1908 v Kranju, dr. med., dr. sc., redni profesor za porodništvo in ginekologijo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani v pokoju, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani, častni doktor Univerze v Torinu.

Medicino je študiral v Ljubljani, Innsbrucku in Beogradu, kjer je 1931 promoviral za doktorja medicine. Po diplomu je brezplačno delal v ženski bolnišnici v Ljubljani do 1938, nato je bil asistent na banovinskem inštitutu za raka. Od junija 1941 je bil član zdravniškega matičnega odbora OF. 1942 je odšel v partizane in vodil sanitetno službo v raznih enotah, bolnicah in postal načelnik sanitetnega oddelka Glavnega štaba Slovenije. Podpolkovnik JLA. Po osvoboditvi je bil asistent in nato docent na Kliniki za ženske bolezni v Ljubljani; 1948 je odšel v Beograd in ostal tam do 1951; naslednje leto je bil izvoljen za izrednega, 1962 pa za rednega profesorja Medicinske fakultete v Ljubljani. Od 1955 do 1973 bil direktor Ginekološke klinike v Ljubljani in predstojnik katedre za ginekologijo in porodništvo.

Dopisni član SAZU je od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970. Tajnik razreda za medicinske vede je od 25. marca 1976.

Dvakrat po štiri leta je bil predsednik Združenja ginekologov in porodničarjev Jugoslavije in veliko let predsednik ginekološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva. Član sveta za medicinske vede pri zveznem svetu za koordinacijo znanstvenih dejavnosti. Častni član *Gynaecologica et Obstetrica Italica*; častni član *La Sociedad Chilena de Obstetricia y Ginecologia*; častni član Češko-slovenske lékařské společnosti J. E. Purkyně; član *Fédération Internationale de Gynécologie et d'Obstétrique*; predsednik *World Association for Gynaecological Cancer Prevention* za Jugoslavijo; častni član Slovenskega zdravniškega društva in Zbora liječnika Hrvatske; častni član Društva ginekologov Madžarske; častni član ginekološko-akušerske sekcije Srbskega zdravniškega društva; častni

član društva porodničarjev in ginekologov Guayas (Ekvador); zunanji član Society of Pelvic Surgeons.

Njegovo zanimanje je bilo osredotočeno na ginekološko kirurgijo. Največ časa je posvetil nadaljnjemu izpopolnjevanju abdominalne radikalne operacije pri raku materničnega vratu po Wertheimu. Doma in v zamejstvu je znan predvsem po odpravi fistul po tej operaciji. Razširil je operacijski repertoar na ljubljanski kliniki. Zaradi tega je ljubljanska ginekološka klinika privabila v zadnjih 25 letih okrog 800 ginekologov iz tujine, med njimi številne univerzitetne profesorje in direktorje ginekoloških klinik. Ljubljanska ginekološka klinika je postala mednarodna šola. Na povabilo raznih uglednih ustanov je demonstriral poučne operacije, predvsem abdominalne in vaginalne radikalne operacije pri raku materničnega vratu in operacije pri nepravilnem razvoju ženskih genitalnih organov. Operiral je v Moskvi, Gdansk, Sofiji, Torinu, Milanu, Brescii, Trstu, Firencah, Perugii, Bariju, Palermu, New Yorku, Los Angelesu, Buenos Airesu in drugod. Dvakrat je bil povabljen v ZDA kot gostujoči profesor: 1970 v Downstate Medical Center, New York, 1975 na Harvard Medical School, Boston. 1974 je predaval, poučeval oz. operiral v Louisvillu, Little Rocku in Lexingtonu v ZDA. 1977 je s svojo ekipo operiral na televizijskem ginekološkem tečaju v Rimu in podobnem tečaju v Barceloni.

Napisal je 200 strokovnih, znanstvenih in poljudnih člankov, razprav in del, med njimi na povabilo italijanskih ginekologov knjigo *Techniche chirurgiche ginecologiche*, ki je prevedena v francoski, španski, nemški in angleški jezik. Posnel je 6 filmov o velikih ginekoloških operacijah. Je predsednik Medakademijskega odbora jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti za travmatologijo v izjemnih razmerah, nosilec naloge *Zgodovinski razvoj porodništva in ginekologije v slovenskem prostoru od začetkov do danes* in pobudnik naloge *Dojka*.

Aktivno se je udeležil številnih domačih in mednarodnih kongresov, simpozijev in sestankov.

Od 29. junija 1983 je član Sveta republike SRS.

Nagrada AVNOJ (1972), Prešernova nagrada (1955), partizanska spomenica 1941, dve partizanski zvezdi II, red za hrabrost, red bratstva in enotnosti II, red zaslug za narod II, red dela II, red zaslug za narod z zlatim vencem (1968), red republike z zlatim vencem (1979), jubilejni spominski znak mesta Beograda, zlata plaketa ilegalca (1987).

rojen 27. januarja 1916 v Ljubljani, dr. med., upokojeni redni profesor za patološko fiziologijo Medicinske fakultete in zaslužni profesor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Medicino je študiral v Ljubljani, Pragi in Beogradu, diplomiral je 1940. Leta 1941 je bil med organizatorji OF na zdravstvenem področju, od pomladi 1942 v partizanih, kjer je sprva delal v Sanitetnem centru vojaške partizanske bolnišnice, nato kot upravnik Sanitetne vojaške partizanske bolnišnice v Rogu, jeseni 1944 je bil poslan k našim ranjencem v južno Italijo. Leta 1945 je postal član sanitetne uprave Vrhovnega štaba JLA, demobiliziran je bil istega leta. Leta 1945 je postal tudi docent in predstojnik Patofiziološkega inštituta in katedre za patofiziologijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani, 1954 izredni profesor in 1966 redni profesor za patološko fiziologijo. Izpopolnjeval se je na inštitutih v Moskvi, Leningradu in Londonu. Od 1963 je bil predstojnik oddelka za podiplomski študij Medicinske fakultete v Ljubljani. Upokojen je od 1973.

Dopisni član SAZU je od 1964, redni član od 1970.

Je član Royal Society of Medicine in član Biochemical Society v Londonu. Prav tako je član Sveta SAZU za varstvo in preučevanje okolja, član Projektnega sveta Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda in član Sveta ZRC SAZU. Od 1987 vodi Inštitut za medicinske vede. Je predsednik Sveta za sistem biomedicinskih informacij SFRJ, svetovalec Instituta Jožef Stefan, član uredniškega sveta revije *Acrocephalus*, član izvršilnega odbora Zveze društev za varstvo okolja SR Slovenije, podpredsednik Društva za opazovanje in preučevanje ptic itd. Član več tujih strokovnih društev, častni član združenja Asociación Venezolana para el Avance de la Ciencia. Aktivno sodeluje pri gibanju Pugwash.

Področje njegovega znanstvenega dela je fiziologija in biokemija holinoreceptornih mehanizmov. V sodelovanju z Institutom Jožef Stefan je raziskoval aktivne površine holinesteraz. Na Patofiziološkem inštitutu Medicinske fakultete v Ljubljani je razvil razisko-

valni center, iz katerega je izšla vrsta raziskovalcev. Vodil je jugoslovanski program za raziskovanje živčnih mediatorjev.

Kot znanstveni sodelavec Centra za tropsko ekologijo na Instituto Venezolano de Investigaciones Científicas je v letih 1976 do 1977 ob gornjem Orinoku posnel film o ekologiji tropskega deževnega gozda.

V zadnjih desetih letih je posnel 12 000 metrov filma o živalstvu na Slovenskem.

Prejel je Kidričevo nagrado (1974) in nagrado AVNOJ (1982).
Je nosilec partizanske spomenice 1941.

DOPIŠNI ČLANI

ANDOLŠEK–JERAS dr. Lidija
DOLENC dr. Vinko V.
KAMBIČ dr. Vinko

rojena 30. julija 1929 v Grosuplju. Za doktorico medicine je bila promovirana na Medicinski fakulteti v Ljubljani 1955. Leta 1961 je opravila specialistični izpit iz ginekologije in porodništva.

Za doktorico znanosti je bila promovirana na Univerzi v Ljubljani 1971 in naslednje leto habilitirana za izredno profesorico iz ginekologije in porodništva na Medicinski fakulteti. Na isti fakulteti je 1978 dobila naziv redne profesorice.

Od 1967 do 1979 je bila direktorica Inštituta za načrtovanje družine, od 1972 do 1987 direktorica Centra Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) za klinične raziskave reprodukcije človeka. Od 1979 do 1987 je bila direktorica Univerzitetne ginekološke klinike, zdaj je dekanica Medicinske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Je dopisna članica SAZU od 23. aprila 1987.

V preteklih letih je bila članica različnih raziskovalnih in svetovalnih teles Organizacije združenih narodov, SZO, Mednarodne organizacije za načrtovano starševstvo. Zdaj je članica Scientific and Technical Advisory Group of Special Programme of Research, Development and Research Training in Human Reproduction. Je članica angleškega društva za fertilitet, uredniških odborov Acta Europea Fertilitatis in Acta Reproductiva Turcica.

V svojem raziskovalnem in strokovnem delu se je osredotočila na vprašanja reprodukcije človeka, ki zadevajo njegovo fertilitet v ožjem pomenu, predvsem na regulacijo rodnosti in njene komponente. Raziskovala je zlasti klinično-epidemološke vidike sodobnih kontracepcijskih metod, vprašanja intrauterine in hormonske kontracepcije, umetne prekinitve nosečnosti ter infertiliteti.

V prvi skupini raziskav so bile deležne veliko citiranja in odmevnosti raziskave o vplivu estro-progestagenskih preparatov na razvoj raka materničnega vratu in njegovih predstopenj, o neposredni inserciji intrauterinih vložkov (IUV) po induciranjem splavu, raziskave o dolžini učinkovitosti bakrenih IUV in raziskave o pojavnosti vnetij pri IUV. Veliko so citirane tudi ugotovitve raziskav o

kliničnih vprašanjih inducirane splava. Rezultate teh raziskav so prenesli v rutinsko prakso in tako do maksimuma optimizirali postopek o umetni prekinitvi nosečnosti.

Rezultate omenjenih raziskav je objavila sama ali skupaj s sodelavci v 175 razpravah in člankih v domačih in tujih strokovnih revijah.

Bila je vabljen predavateljica, voditeljica okroglih miz oziroma razpravljalica na številnih svetovnih, mednarodnih in domačih kongresih, simpozijih in konferencah ter usklajevalka raziskovalnih projektov SZO na njenem sedežu oz. v njenih raziskovalnih centrih.

Zdaj je svetovalka direktorja Univerzitetne ginekološke klinike za raziskovalno delo, ki ga usmerja v sklopu Centra SZO za klinične raziskave reprodukcije človeka, v jugoslovansko-ameriškem programu, v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije in Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Za dosežke v zdravstvu je 1976 dobila nagrado mesta Ljubljane, za raziskovalno delo pa 1983 nagrado Sklada Borisa Kidriča.

Leta 1981 je bila odlikovana z redom dela z zlatim vencem.

rojen 29. junija 1940 v Sestržah pri Ptuju, dr. medicine, vnaprej habilitirani profesor za nevrokirurgijo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, predstojnik

Univerzitetne klinike za nevrokirurgijo v Univerzitetnem kliničnem centru.

Medicinsko fakulteto je končal v Ljubljani 1966. Specializacijo iz nevrokirurgije je opravil 1974 in postal magister s področja fiziologije in nevrokirurgije. Leta 1977 je postal doktor medicinskih znanosti s področja regeneracije perifernih živcev. Sodeloval je pri raziskovalnem delu v več znanstvenih ustanovah v ZDA.

Dopisni član SAZU je postal 23. aprila 1987.

V obdobju 1983–87 je bil predsednik komisije za primerjalne študije v nevrokirurgiji, ki deluje v Evropskem združenju nevrokirurgov. Je častni član nevrokirurškega združenja Argentine, Brazilije, Peruja in ZDA. Član Slovenskega zdravniškega društva, Jugoslovanskega združenja kirurgov in nevrokirurgov, član La Société de Neuro-Chirurgie de Langue Française, The International Society of Reconstructive Microsurgery, član European Association of Neurosurgeons, World Federation of Neurology in World Federation of Neurosurgeons. Kot član uredniškega odbora sodeluje pri štirih evropskih strokovnih revijah: Acta Neurochirurgica (European Association of Neurosurgical Societies – E.A.N.S.), British Journal of Neurosurgery, Peripheral Nerve – repair and regeneration (Švica) in Ricerca Medica – Neurochirurgia (Italija).

Z raziskavami na področju perifernih živcev se je začel ukvarjati že v študentskih letih. Kot specializant nevrokirurgije je prvi pri nas uvedel mikrokirurško tehniko, s katero je operiral prekinjene živce, ki jih je obnavljal z direktno sklenitvijo ali z vstavitvijo avtotransplantatov. Ob mikrokirurški oskrbi perifernih živcev in brahialnih plexusov je študiral tudi Wallerjevo degeneracijo po poškodbi in regeneracijo po mikrokirurški sklenitvi prekinjenih struktur. Pridobljeno znanje je posredoval na treh mednarodnih

tečajih o mikrokirurškem zdravljenju poškodovanih perifernih živcev in brahialnih pleksusov, ki jih je organiziral v letih 1976–80.

Med prvimi na svetu je začel z operativnim zdravljenjem anevrizem možganskih žil v akutnem stanju čimprej po krvavitvi. Vključil se je tudi v mednarodne študije o uspešnosti takega načina zdravljenja.

Lotil se je intravaskularnih rekonstruktivnih posegov na možganskem ožilju zaradi poškodovane žilne stene ali zamašitve žilnega lumna. S tega področja je objavil dve pionirski deli.

Leta 1976 je začel raziskovati možnost za operativno zdravljenje patoloških procesov lobanjskega dna. Prve operacije v kavernoznem sinusu je opravil štiri leta nato in o njih poročal na svetovnem kongresu nevrokirurgov v Münchnu 1981. Kot prvi na svetu je operiral v kavernoznem sinusu brez hipotermije in ekstrakorporealne cirkulacije. Pionirske izsledke o tem je objavil 1983. Tri leta pozneje je v Ljubljani organiziral 1. mednarodni simpozij o zdravljenju patologije v kavernoznem sinusu. Celovito obravnavo tega je prikazal v prvi knjigi o kavernoznem sinusu, ki je izšla 1987 pri založbi Springer-Verlag (ZRN).

V strokovnih nevrokirurških revijah je objavil 46 publikacij in 50 povzetkov ali krajših prispevkov.

Kot gostujoči profesor je bil povabljen v Francijo (Amiens 1978; Lyon 1982; Pariz 1982; Grenoble 1984; Marseilles 1985; Colmar 1987), v ZDA (Houston, Pittsburgh, New York 1981; Galveston 1982; San Antonio 1982; Houston 1984; Detroit 1985; Los Angeles, San Francisco, Rochester, Houston 1986; Cincinnati, New York 1987), na Poljsko (Varšava 1983, 1984), na Švedsko (Stockholm 1984), v Argentino (Buenos Aires 1984; Corrientes, Buenos Aires 1985), na Nizozemsko (Amsterdam, Rotterdam 1985), na Japonsko (Tokio, Nagoya, Matsumoto, Nikko 1986; Sapporo, Tokio 1987), v Brazilijo (São Paulo, Rio de Janeiro, Recife 1986; Porto Alegre 1987), v Peru (Lima 1986, 1987), Španijo (Madrid, Barcelona 1987) in v Italijo (Verona 1987).

Na povabilo raznih uglednih ustanov je demonstriral poučne operacije s področja kavernoznega sinusa v Amiensu, Lyonu, Colmarju, Houstonu, Los Angelesu, San Franciscu, Cincinnatiju, New Yorku, Stockholmu, Buenos Airesu, Recife, Porto Alegru in Limi.

Leta 1985 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča.

rojen 7. aprila 1920 v Metliki. Leta 1939 se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, med vojno je študij prekinil in sodeloval v NOB. V Zagrebu je 1947 promoviral za doktorja

splošne medicine, 1956 je napravil v Beogradu specialistični izpit iz otorinolarinologije. Na ljubljanski Medicinski fakulteti je bil 1959 izvoljen za asistenta in 1964 se je habilitiral za docenta. Doktorat znanosti je opravil 1968, istega leta je bil izvoljen za izrednega, 1973 pa za rednega profesorja. Od 1969 do 1987 je bil direktor Univerzitetne klinike za otorinolarinologijo in cervikofacialno kirurgijo ter predstojnik katedre za otorinolarinologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. V letih 1979 do 1981 je bil dekan Medicinske fakultete v Ljubljani. Sedaj je redni profesor na katedri za otorinolarinologijo Medicinske fakultete v Ljubljani in svetnik na Univerzitetni kliniki za otorinolarinologijo in cervikofacialno kirurgijo.

Od 23. maja 1985 je dopisni član SAZU.

Je podpredsednik Medakademijskega odbora pri SAZU za travmatologijo v izjemnih razmerah. Član The World Association for Emergency and Disaster Medicine, American Academy of Facial Plastic and Reconstructive Surgery, European Academy of Facial Surgery ter Société Française d'Oto-Rhino-Laryngologie et de Pathologie Cervico-Faciale.

S strokovno-znanstvenim, raziskovalnim in organizacijskim delom si je utrl pot med vodilne jugoslovanske otorinolarinologe in pridobil ugled v mednarodnem merilu. Zlasti pomembno je njegovo delo na področju kancerologije in obnovitvene kirurgije v otorinolarinologiji, kjer ga prištevajo med najzaslužnejše za razvoj ohranitvene kirurgije grla v svetu. Že 1969 je predlagal novo patohistološko razvrstitev hiperplastičnih sprememb na laringalni sluznici. Ta izvirna razvrstitev je pomembna pri izbiri zdravljenja in napovedi bolezni. Danes jo v Jugoslaviji vsesplošno uporabljajo, sprejeli pa so jo tudi mnogi medicinski centri v svetu.

Novotvorbam v območju glave in vrata, predvsem kirurškemu zdravljenju, je posvetil posebno pozornost. Med njegovimi kirurškimi rešitvami tega kompleksa sta pomembni H-incizija na vratu in epiglottisplastika. H-incizija je uvrščena med devet klasičnih incizij na vratu in v svetovnem merilu ocenjena kot pomemben prispevek k izpopolnitvi korenitih operacij karcinoma na področju otorinolaringologije.

Kambičev delež pri razvoju mikrolaringoskopije je izredno pomemben in ljubljanska otorinolaringološka klinika je po njegovi zaslugi razvila to metodo.

Omeniti moramo tudi njegovo anatomsko študijo o poteku in razvejanosti zunanje veje zgornjega laringalnega živca, pomembno za kirurgijo vrata. Kambič je prvi opozoril na pomen, ki ga ima vpliv spolnih hormonov na razvoj hiperplastičnih aberacij, vključujoč prekanceroze in karcinom, na grlni sluznici. Razprave o tem so med strokovnjaki naletete na velik odziv.

Izsledke svojega znanstvenoraziskovalnega dela je Kambič objavil v več kot 170 razpravah in člankih v domačih, predvsem pa v tujih strokovnih revijah, kjer ga pogosto citirajo. Napisal je obilico poljudno-znanstvenih člankov in učbenik *Otorinolaringologija* (v dveh izdajah) za medicince, stomatologe in zdravnike splošne medicine.

Z referati je sodeloval na številnih domačih in tujih simpozijih ter mednarodnih kongresih. Večkrat je bil glavni referent in vodja razprav za okroglo mizo, mnogim kongresom je tudi predsedoval.

Vodil je več raziskovalnih nalog in bil mentor trem doktorantom.

Leta 1972 je dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča, 1978 Kidričevo nagrado in 1987 nagrado Sklada Borisa Kidriča za inovacijo.

Odlikovan je bil z redom zaslug za narod III. stopnje (1945), z redom bratstva in enotnosti II. stopnje (1948), z redom dela z rdečo zastavo (1977 in 1980) ter z redom zaslug za narod z zlatim vencem (1987).

Dobil je tudi plaketo Saveza lekarskih društava Jugoslavije za zdravljenje predsednika republike in več drugih priznanj.

ZUNANJI DOPISNI ČLANI

ČAMO dr. Edhem
DIMITRIJEVIĆ dr. Milan
DRUJAN dr. Boris
MEKULI dr. Esad
MILIĆ-EMILI dr. Joseph
NEGOVSKI dr. Vladimir Aleksandrovič
PROKOP dr. Otto
SAFAR dr. Peter
SZENTÁGOTHAI dr. János
VOLKOV dr. Mstislav Vasiljevič

rojen 30. decembra 1909 v Trebinju, dr. vet., redni profesor za zoohigieno na Veterinarski fakulteti v Sarajevu v pokoju, rezervni veterinarski podpolkovnik.

Veterinarsko fakulteto je končal 1938 v Zagrebu, kjer je 1948 tudi doktoriral. Decembra 1941 je vstopil v NOB. Najprej je opravljajl sanitetne naloge, konec septembra 1942 pa je bil poslan na partijsko politično delo. Na I. zasedanju ZAVNO BiH in II. zasedanju AVNOJ je bil izbran za odposlanca okraja Gradačac. Od maja 1945 do oktobra 1947 je bil poverjenik za kmetijstvo, nato sekretar in predsednik okrajnega ljudskega odbora in okrajnega komiteja KPJ v Tuzli. Bil je tudi pomočnik ministra za kmetijstvo. Od 1946 do 1953 je bil republiški in zvezni poslanec, član zakonodajnega odbora Zveznega sveta, član mestnega komiteja v Sarajevu in okrajnega komiteja KPJ v Tuzli. Leta 1950 je bil izvoljen za izrednega, 1957 za rednega profesorja zoohigiene na Fakulteti za veterinarstvo v Sarajevu. Od 1950 do 1953 je bil trikrat zapovrstjo in četrtič 1956 dekan te fakultete. Od 1951 do 1952 je bil predsednik odbora za visoko šolstvo in znanstveno delo pri Svetu za prosveto, znanost in kulturo LR BiH. Od 1952 do 1956 je predsednik tega sveta, od 1950 do 1960 član univerzitetnega komiteja, od 1954 do 1958 predsednik revizijske komisije KP BiH, od 1958 do 1969 član CK, od 1965 do 1969 član predsedstva CK ZK BiH. Član glavnega odbora SZDL BiH in član glavnega odbora ZB NOV BiH. Od 1956 do 1960 rektor, od 1960 do 1963 predsednik sveta sarajevske Univerze, od 1958 do 1960 predsednik Skupnosti jugoslovanskih univerz, od 1958 do 1968 tudi predsednik organizacijskega komiteja mednarodnega seminarja Univerza danas. Leta 1958 je bil ponovno izbran za republiškega poslanca. Od 1960 do 1962 je bil član Izvršnega sveta SR BiH in predsednik Sveta za znanost te republike. V tem času je bil član odbora za kulturnoprosvetna vprašanja republiškega sveta skupščine BiH. Od 1967 je član Sveta federacije.

Bil je predsednik Društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov in član plenuma Zveze veterinarjev in veterinarskih tehnikov

SFRJ, predsednik Društva BiH za boj proti raku ter član mnogih drugih teles in komisij v republiških in zveznih organih in organizacijah. Je častni član Društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov BiH.

Zunanji dopisni član SAZU je od 13. marca 1972.

Od 1961 je bil redni član Znanstvenega društva BiH, od 1966 je redni član Akademije znanosti in umetnosti BiH in sekretar Akademije, 1968 je postal podpredsednik Akademije in član Sveta akademij znanosti in umetnosti Jugoslavije, od 1971 do 1977 je bil predsednik Akademije znanosti in umetnosti BiH, od 1975 do 1977 predsednik Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ. Je dopisni član Makedonske akademije znanosti in umetnosti ter Akademije znanosti in umetnosti Kosova. Član Mednarodnega združenja zoohigienikov, jugoslovanskega združenja Znanost in družba ter častni doktor sarajevske Univerze.

Objavil je čez 60 razprav in študij s področja zoohigiene, izboljšanja živinorejske proizvodnje in veterinarstva ter organizacije znanstvenega in pedagoškega dela na visokošolskih in znanstvenih ustanovah. Njegova dela iz zoohigiene in izboljševanja živinorejske proizvodnje obravnavajo in rešujejo aktualno problematiko proizvodnje (o boleznih in zaščiti mladih domačih živali, o higienskih ukrepih pri pašniški gojitvi živine, o higieni kakovosti vode goratega področja BiH – mlake in kapnice –, o vplivu mikroklimi na vzgojo piščancev itd.). Objavil je nekaj razprav iz pedagoške in znanstvene problematike ter organizacije znanstvenega dela v samoupravni družbi.

Partizanska spomenica 1941, red bratstva in enotnosti I, red zaslug za narod II, red za hrabrost, red dela I, red republike s srebrnim vencem, red jugoslovanske zastave z lento, nagrada 27. julij, nagrada ZAVNO BiH, nagrada AVNOJ, velika plaketa Univerze v Sarajevu, zlata plaketa mesta Sarajeva, zlata plaketa RK SSRN BiH, red republike z zlatim vencem.

rojen 27. januarja 1931 v Nišu, dr. sc., univ. profesor, predstojnik katedre za reparativno nevrologijo in nevrobiologijo človeka.

Po gimnaziji in maturi v Nišu je študiral na Medicinski fakulteti v Ljubljani in 1955 diplomiral. Leta 1957 se je zaposlil na Nevrološki kliniki v Ljubljani, 1961 napravil izpit za zdravnika specialista iz nevropsihiatrije in ustanovil laboratorij za klinično nevrofiziologijo pri Nevrološki kliniki v Ljubljani. Naslednje leto se je kot štipendist Sklada Borisa Kidriča posvetil elektromiografskim raziskavam spastičnosti pri paraplegikih na Inštitutu za nevrološke znanosti pri National Hospital v Londonu in ustvaril temelje za skupni raziskovalni program omejenega inštituta in Nevrološke klinike v Ljubljani. Leta 1966 je na Medicinski fakulteti v Ljubljani obranil doktorsko tezo *Študij elektrofizioloških značilnosti spinalne refleksne aktivnosti pri perifernih nevropatijah in njihov klinični pomen*. Naslednje leto je bil izvoljen za docenta nevrologije na ljubljanski Medicinski fakulteti in 1971 za izrédnega profesorja. V okviru Kliničnega centra je 1969 ustanovil Inštitut za klinično nevrofiziologijo in bil do 1975 njegov prvi predstojnik. Leta 1971 je bil izvoljen za gostujočega profesorja za klinično nevrofiziologijo na Baylor College of Medicine v Houstonu (ZDA). Isto leto je ustanovil oddelek za klinično nevrofiziologijo v Inštitutu za rehabilitacijo in raziskave v Houstonu, osnoval mednarodni raziskovalni program na temo Študij motorične organizacije pri človeku, 1976 pa tudi mednarodni program za reparativno nevrologijo, ki ga uspešno vodi. Leta 1980 je bil izvoljen za rednega profesorja klinične nevrofiziologije na Baylor College of Medicine, kjer je danes predstojnik katedre za reparativno nevrologijo in nevrobiologijo človeka.

Od 24. aprila 1981 je zunanji dopisni član SAZU.

Je član tudi drugih akademij in strokovnih združenj, med njimi American Academy of Clinical Neurophysiology, New York Academy of Sciences, Royal Society of Medicine (London), International Medical Society of Paraplegia, Research Committee of the World

Federation of Neurology, International Association for the Study of Pain, Jugoslovanskega društva nevrologov, fiziologov, nevrofiziologov in drugih združenj.

Dr. h. c. Medicinske fakultete univerze v Linköpingu na Švedskem (1984) in častni doktor Medicinske akademije v Varšavi (1988).

Reparativna nevrologija je osrednje področje njegovega znanstvenega raziskovanja. Začel pa je tako, da je razvil raziskovalne metode klinične nevrofiziologije, kot so določanje motorične hitrosti perifernih živcev, elektroencefalografija, pnevmoelektroencefalografija, in s tem ustvaril pogoje za uspešno raziskovanje nevro-muskularnih obolenj, spastičnosti in klinične elektroencefalografije. Sam se je sprva osredotočil na spastičnost pri človeku, na raziskave motorične kontrole pri okvarah centralnega živčevja in obolenjih perifernega živčno-mišičnega sistema. Čeprav je posegal na mnoga področja klinične nevrofiziologije, velja njegovo poglavitno zanimanje patološki fiziologiji hrbtnjače pri človeku. Njegov koncept reparativne nevrologije v rehabilitaciji kroničnih nevroloških bolnikov je funkcionalno zasnovan in skrajno human. Usmerjen je k olajšanju ali kar preprečevanju bolečin tistih bolnikov, pri katerih je bila medicina doslej nemočna.

Znanstveni opus Dimitrijevića obsega blizu 100 razprav v revijah, knjigah in monografijah ter več deset prispevkov v posebnih kongresnih oz. simpozijских publikacijah.

Organiziral je znanstvene simpozije in kongrese nevrofiziologije in reparativne nevrologije (v Houstonu 1980, 1982 in 1984, v Ljubljani 1985 in Beogradu 1987).

Prejel je več nagrad in strokovnih priznanj: nagrado Sklada Borisa Kidriča (1968), Kidričevo nagrado (1975), pohvalo Jugoslovanskega društva mišično obolelih (1977), zlato medaljo Jugoslovanskega društva mišično obolelih (1978) in nagrado Miroslava Zotovica (Beograd 1983).

se je rodil 27. julija 1928 v Suwalki na Poljskem. Studiral je kemijo in farmacevtsko kemijo na berlinski Univerzi v Charlottenburgu, nato na Univerzi v Gradcu, kjer je diplomiral

1954. Leta 1956 si je tu pridobil doktorat znanosti s področja organske kemije in farmakologije.

Po končanem študiju se je zaposlil kot raziskovalec na psihiatričnem inštitutu univerze McGill v Montrealu, Kanada. Leta 1960 se je preselil v Venezuelo in se zaposlil na oddelku za nevrobiologijo Inštituta za znanstvene raziskave Venezuele (IVIC), Caracas. Tri leta kasneje je postal predstojnik za nevrokemijo IVIC in to funkcijo opravlja še danes. Od 1960 do danes je krajši ali daljši čas sodeloval pri raziskavah ali pouku v številnih znanstvenih ustanovah po svetu. Po 1970 je vodil priprave za organizacijo venezuelskega centra za podiplomski študij, odprtega za študente iz Južne Amerike, ki sta ga ustanovila IVIC, vlada Venezuele in UNESCO. Leta 1974, ko je bil ta center uradno ustanovljen, je postal Drujan njegov prvi dekan.

Poleg navedene aktivnosti v raziskovalni in pedagoški dejavnosti je Drujan močno angažiran pri širjenju mednarodnega sodelovanja Venezuele na področju znanosti, kulture in tehnologije. Kot dekan centra za podiplomski študij IVIC je bil pobudnik izdelave programov in podpisa pogodb o sodelovanju IVIC s številnimi institucijami v svetu, med njimi tudi z Medicinsko fakulteto v Ljubljani in Institutom Jožef Stefan v Ljubljani.

Tesni stiki B. Drujana z Medicinsko fakulteto v Ljubljani so se začeli že 1967–68. Takrat je kandidat izrabil svoje sabatično leto za delo na Inštitutu za patološko fiziologijo. Kot naravna posledica njegovega dela v Ljubljani je nastal skupni program o raziskavah holinergičnih mehanizmov v optični poti, ki tečejo hkrati na Inštitutu za patološko fiziologijo MF in v laboratorijih za nevrokemijo IVIC.

Raziskovalno delo B. Drujana lahko razdelimo v tri glavne faze. V prvi, iz katere je tudi njegova doktorska disertacija, so ga

zanimali učinki sistematično izbranih naravnih snovi na metabolizem in razvoj mikroorganizmov. Druga faza se začne po prihodu na univerzo McGill v Montrealu. V novem okolju je prvotni interes razširil na študij metabolizma kateholaminov. Poleg prispevka na področju zahtevne metodologije je kandidat hkrati preučeval spremembe metabolizma kateholaminov in njihovo izločanje pod vplivom hormonov v različnih psihopatoloških stanjih in pod vplivom nekaterih medicinskih posegov.

Ko se je 1960 pridružil raziskovalni skupini prof. dr. Gunnarja Svaetichina, se začne tretja faza njegovega raziskovalnega dela. Skupina prof. Svaetichina je bila sestavljena iz elektrofiziologov in morfolgov, Drujan pa je prinesel nove dinamične biokemične koncepte. Tak interdisciplinarni pristop je dal nekaj novih dognanj in hipotez o funkcionalnih povezavah plasti in celic v retini, o možnih mehanizmih zaznave barv ter o ključnih metabolnih procesih pri tem, kot tudi o vlogi kateholaminskega transmitsorskega sistema v optični poti.

V nadaljnjem delu se je poglobil v študij interakcij holinergičnega sistema z drugimi transmitsorskimi sistemi v retini. Vpeljal je in razvil nove mikrometode za merjenje in lokalizacijo posameznih komponent. Ta odkritja so zagotovo prispevala k spoznanju izredno zapletenih kemičnih mehanizmov v retini, ki svetlobni signal obdelajo in spremenijo v zaznavo barv in slike.

B. Drujan je od 10. marca 1977 zunanji dopisni član SAZU.
(Letopis SAZU 28)

rojen 17. decembra 1916 v Plavu v Črni gori, dr. vet. znanosti, veterinarski svetnik.

Maturiral je 1936 na gimnaziji v Peći. Veterino je študiral v Beogradu od 1936 do 1947, za parazitologijo se je specializiral od 1947 do 1948 v Zagrebu, doktorat znanosti je dosegel 1959 v Beogradu s tezo *Prilog poznavanju piroplazmoza domačih životinja na Kosovu i Metohiji*.

V narodnoosvobodilnem boju je sodeloval od začetka. Od 1944 je bil pri partizanih kot zdravnik pri operativnem štabu NOV in POJ za Kosovo in Metohijo, do konca vojne je delal pri Agit-propu štaba kot eden izmed urednikov ilegalnega časopisa Lirija-Sloboda. Po osvoboditvi je od 1945 do 1946 pri Agit-propu OK KPJ za Kosovo in Metohijo urejal prvi tiskani list v albanščini pri nas – Rilindju (Preporod). Od 1949 dalje je skoraj petindvajset let urejal prvi albanski literarni časopis v Jugoslaviji Jeta e re (Novo življenje).

Danes je veterinarski svetnik pri Veterinarskem inštitutu v Prištini. Od 1976 do pred kratkim, do februarja 1987, je bil član centralne redakcije Enciklopedije Jugoslavije.

Je zunanji dopisni član SAZU od 29. marca 1979.

Redni član Akademije znanosti in umetnosti Kosova, dopisni član CANU, SANU in ANUBiH. Član Sveta federacije.

Po svoji strokovni izobrazbi se ukvarja s parazitologijo, deloma z mikrobiologijo. Objavil je 11 znanstveno-strokovnih del v domačih in tujih časopisih, dve brošuri (Parazitarna obolenja domačih životinja, Priština 1951; Deset godina Veterinarskog instituta u Prištini, skupaj z V. Dimitrijevićem), kot tudi več poljudno-znanstvenih člankov. Pomembni sta dve publikaciji: monografija *Patogeni, anaerobni mikroorganizmi* (z R. Katićem in V. Dimitrijevićem), Priština 1957, in študija *Prilog poznavanju piroplazmoza domačih životinja na Kosovu i Metohiji*, Priština 1959. Od 1956 do 1964 je urejeval strokovno-znanstveno glasilo Glasnik za poljoprivredu, vodoprivredu, veterinarstvo i šumarstvo Kosova i Metohije, od

1973 dalje pa isto glasilo, ki pod naslovom Biotehnika izhaja dvojezično, srbskohrvatsko in albansko.

Kot literarni ustvarjalec je objavil več knjig izvirne poezije: *Për ty* (Zate, 1955), *Dita e re* (Novi dan, 1966), *Avsha ada* (Avša ada, 1971), *Vjersha* (Stihi, 1973), *Brigjet* (Obale, 1981), *Rinia e kuqe* (Rdeča mladost, 1983). Mekulijeve pesmi so prevedene tudi v številne tuje jezike. Mnogo pa je prevajal sam, zlasti iz albanščine v srbskohrvatski jezik in obratno – okrog 100 del poezije in proze – pa tudi iz svetovne literature v albanščino. Pripravil je več antologij albanske poezije v Jugoslaviji: *Pesme gorke i ponosne*, Beograd 1962; *Sedam pesnika Kosova i Metohije*, dvojezična izdaja, Beograd 1968; *Oči kamena*, dvojezična izdaja, Titograd 1978.

Za strokovno in literarno delo je prejel priznanja: nagrado vlade NR Srbije (1950), oktobrsko nagrado SAP Kosova, nagrado AVNOJ (1971) in trinajstojuljsko nagrado SR Črne gore.

Odlikovan je bil z redom dela (1959), redom bratstva in enotnosti (1966) in redom republike z zlatim vencem (1976).

rojen 27. maja 1931 v Sežani, dr. med., profesor fiziologije na McGillovi univerzi v Montrealu in direktor laboratorijev Meakins-Christie na tej univerzi.

Študij medicine je končal 1955 v Milanu. Že na začetku svoje raziskovalne dejavnosti se je usmeril na področje patofiziologije dihanja. V letih 1956–63 se je ukvarjal z mehaniko dihanja, najprej na univerzi v Milanu, potem na univerzi v Liègeu v Belgiji in na harvardski univerzi v Bostonu, ZDA. Te raziskave so ga privedle do merjenja električne aktivnosti trebušne prepone pri človeku s pomočjo elektrod v požiralniku. Izpopolnil je tudi metodo za posredno merjenje plevralnega pritiska s pomočjo ezofagealnega balona. Obe metodi se danes na široko uporabljata tako v raziskovalnem delu kot v klinični praksi.

Medtem je prof. Milič-Emili postal docent, 1965 pa izredni profesor za fiziologijo in eksperimentalno medicino na McGillovi univerzi v Montrealu, Kanada. V letih 1964–70 se je posvetil regionalni razdelitvi ventilacije in prekrvavitve v pljučih. Razprave o tem so bile po podatkih Current Contents med stotimi najbolj citiranimi s področja kliničnih raziskav v šestdesetih letih. Svoja temeljna spoznanja o regionalni fiziologiji pljuč je razširil na klinične raziskave pri starejših ljudeh, kadilcih, debelosti, astmi, pljučnem endemu in cirozi jeter. Leta 1969/70 je bil gostujoči svetovalec za aeronavtiko na Imperial College of Technology in za medicino na Royal Postgraduate Medical School v Londonu. Leta 1970 je postal redni profesor za fiziologijo in eksperimentalno medicino na McGillovi univerzi v Montrealu.

Leta 1963 začel objavljati članke, ki obravnavajo učinke mehanične obremenitve na dihanje. Sistematično je raziskal zvezo med ventilacijo in telesno temperaturo, vagotomijo, ekspiratornim pritiskom, vzburljanjem baroreceptorjev in vdihavanjem žveplovega dioksida. Te raziskave so prilele do spoznanja, da mehanične obremenitve dihanja lahko služijo za vrednotenje temeljnih aspektov kontrole dihanja. To spoznanje je Milič-Emili najprej utrdil s

poskusi, nato pa razvil do uporabe pri pacientih. Zanimanje za te njegove raziskave o kontroli ventilacije traja še danes. V njih je razvil neinvazivne metode za ugotavljanje kontrole ventilacije pri akutnih, zlasti pa še pri kroničnih obstrukcijskih boleznih pljuč.

V letih 1973–78 je bil predstojnik fiziološkega oddelka McGillove univerze, od 1979 pa je direktor laboratorijev Meakins-Christie, glavnega raziskovalnega centra za pulmonalno patofiziologijo McGillove univerze.

Od 6. junija 1983 je zunanji dopisni član SAZU.

Od 1980 je član Royal Society of Canada. Je častni član Belgian Pneumological Society (1981), dr. h. c. Univerze v Louvainu v Belgiji in dr. h. c. Medicinske šole v Kunmingu na Kitajskem (1987).

Milič-Emili, vrhunski strokovnjak na področju respiratorne fiziopatologije, je napisal več kot 300 znanstvenih prispevkov. V obdobju 1965 do 1978 je bil uvrščen med 1000 najbolj citiranih znanstvenikov sveta.

Predaval je na številnih univerzah v Italiji (Padovi, Bariju, Firencah, Pizi, Ferrari in Trstu), Franciji (Parizu), Španiji (Sevilli), Nizozemski (Rotterdamu), Ameriki (San Franciscu, Phoenixu v Arizoni, Wisconsinu), na Japonskem (Tokiu in Chibi), Kitajskem (Šanghaju in Kunmingu) in v Avstraliji (Melbournu, Sydneyu in Perthu).

Prejel je zlato medaljo C. Forlaninija Univerze v Paviji (1982), medaljo American College of Chest Physicians (1984) in medaljo Medicinske fakultete v Prištini (1985).

rojen 19. marca 1909 v Kozletu v Ukrajini, dr. sc., profesor za reanimatologijo, direktor Inštituta za splošno reanimatologijo Akademije medicinskih znanosti ZSSR.

Leta 1928 je začel študirati medicino v Moskvi in jo končal 1933. Že za študija se je na Inštitutu za patološko fiziologijo pod vodstvom akademika Bogomolca usmeril v znanstveno raziskovanje. V Centralnem inštitutu za transfuzijo krvi v Moskvi je začel preučevati patofiziološke zakonitosti smrti in oživljanja. Zavrgel je empirični pristop k preučevanju oživljanja organizma in izoblikoval koncept terminalne faze življenjske aktivnosti organizma, agonije in klinične smrti, v kateri je s posebno terapijo organizmu še mogoče povrniti življenje. Leta 1936 je s pomočjo nevrokirurga N. N. Burdenka ustanovil patofiziološki laboratorij v Inštitutu za nevrokirurgijo. Leta 1948 je ta laboratorij postal Laboratorij za splošno reanimatologijo Akademije medicinskih znanosti ZSSR.

Leta 1942 je Negovski dosegel stopnjo kandidata znanosti, 1943 doktorat znanosti, 1947 naziv profesorja. Bil je najprej direktor Znanstvenoraziskovalnega laboratorija za splošno reanimatologijo, od 1985 pa direktor Inštituta za splošno reanimatologijo Akademije medicinskih znanosti ZSSR.

Zunanji dopisni član SAZU je od 6. junija 1983.

Dopisni član Akademije medicinskih znanosti ZSSR je postal 1969, redni član 1975. Je zunanji dopisni član Akademije znanosti in književnosti v Toulousu (1961), častni član Združenja vojaških zdravnikov (Poljska 1964), Češkoslovaškega zdravniškega društva J. E. Purkině (1965), Nemškega društva za klinično medicino (1966) in Društva anesteziologov (Poljska 1973), dr. h. c. Medicinske akademije v Poznanju (1973) in član American Society of Critical Care Medicine (1973).

Vl. Negovski je svetovno znani raziskovalec na področju reanimatologije. Pomembne, tudi kot vodilo za klinično rabo, so njegove študije možganskih okvar v teku kardiorespiratorne reanimacije, utemeljene na eksperimentalnih raziskavah. V središču njegove

pozornosti sta profilaksa in terapija terminalnih stanj različnega izvora, kot npr. šok, izkrvavitev, miokardni infarkt, utopitev, električni udar in asfiksija novorojenčkov, pa tudi elektroterapija pri motnjah srčnega ritma. Zadnja leta preučuje posledice po oživitvah, ki jih je kot posebno nozološko obliko poimenoval »poreanimacijska bolezen«, zlasti glede na značilne okvare možganov in spremembe na šokovno prizadetih organih, kot so pljuča ali ledvice. Svoja dognanja in dognanja Inštituta Akademije medicinskih znanosti ZSSR o reanimatologiji je sintetično predstavil v knjigi *Eseji o oživljenju* (1986).

Napisal je več kot 300 znanstvenih razprav in člankov, med njimi 10 monografij. Okrog 100 njegovih del je v prevodu izšlo v tujini. Je tudi član uredniških odborov strokovnih revij v ZSSR, Angliji, Franciji in Italiji.

Udeležil se je številnih mednarodnih in svetovnih kongresov in znanstvenih posvetovanj v vzhodnih državah, Ameriki, Zvezni republiki Nemčiji, Italiji, Španiji, Angliji, Avstriji, Grčiji in drugod.

Vl. Negovski in njegovi sodelavci so dvakrat prejeli državne nagrade ZSSR (1952, 1970). Sam Negovski je za svoje znanstveno delo prejel 5 sovjetskih državnih odlikovanj in 10 medalj ter vrsto mednarodnih priznanj in diplom akademij znanosti in univerz v Franciji, Italiji, Poljski, Nemški demokratični republiki, Zvezni republiki Nemčiji, ZDA in drugih. Posebej naj omenimo medaljo »resuscitators of America« (1968), zlato medaljo z napisom »Vladimir Negovski, che dalla morte a estratto la vita« (Italija 1972), diplomu priznanja Univerze v Pittsburghu (ZDA 1981) in zlato medaljo Univerze v Messini (Italija 1985).

rojen 29. septembra 1921 v St. Pöltnu v Avstriji, dr. sc. med., dr. h. c., prof. h. c., upokojeni redni univerzitetni profesor in direktor Inštituta za sodno medicino Humboldtove univer-

ze v Berlinu.

V St. Pöltnu je obiskoval osnovno šolo in prvo leto gimnazije, ki jo je z maturo dovršil v Salzburgu 1940. Do pomladi 1941 je študiral medicino na dunajski Univerzi. Mobiliziran je bil v vojsko, ranjen, nato je nadaljeval študij v Bonnu. Od aprila 1945 do konca tega leta je bil v ameriškem ujetništvu. Leta 1948 je položil medicinski državni izpit in bil promoviran za doktorja medicine. Po izpopolnjevalnem študiju iz patologije, interne medicine in psihiatrije se je 1953 habilitiral na Univerzi v Bonnu. Leta 1956 ga je Humboldtova univerza v Berlinu (NDR) povabila za rednega profesorja na katedro za sodno medicino. Od tedaj do 29. septembra 1987 je bil tudi direktor Inštituta za sodno medicino na tej univerzi. Po upokojitvi vodi raziskovalni oddelek tega Inštituta.

Od 23. aprila 1987 je zunanji dopisni član SAZU.

Je član Akademije znanosti NDR (1964) in član Leopoldine, nemške akademije naravoslovcev (1967).

Častni član Španskega društva za sodno medicino, Burmanskega združenja zdravnikov, Jugoslovanskega društva za sodno medicino, Nemškega kriminološkega društva, Češkoslovaškega društva za sodno medicino, Madžarskega društva za sodno medicino, Italijanskega društva za sodno in zaščitno medicino, Češkoslovaškega društva za hematologijo, Poljskega društva za sodno medicino, Bolgarskega društva za sodno medicino, International Society for Haemogenetics (London), Japonske družbe za sodno medicino, Društva za patologijo (hematologijo, sodno medicino, humangenetiko) NDR, Češkoslovaškega združenja zdravnikov Purkyně, Avstrijskega združenja za transfuzijo, transplantacijo in genetiko ter Kubanskega društva za geriatrično medicino. Pridruženi član Royal Society (London) in dopisni član National Research and Information Center on Crime and Delinquency of the National Council on

Crime and Delinquency (New York), Royal Society of Medicine (London), Avstrijskega društva za sodno medicino in Zdravniškega društva na Dunaju.

Je častni doktor univerz v Szegedu in Leipzigu ter častni profesor univerze Teikyo v Tokiu.

Njegovo znanstveno delo sestavljajo tri področja:

Patološka anatomija in nasilna smrt, z našo terminologijo »klasična sodna morfologija« ali »forenzična patologija«. O izvirnem in poglobljenem Prokopovem delu na tej tematiki govorijo številne publikacije (npr. Veliki Priročnik, objavljen tudi v japonskem prevodu, in sodnomedicinski atlas) ter številni učni filmi.

Forenzična serologija in preiskave na bioloških sledovih. Tu je treba omeniti obsežne raziskave, tudi s pomembnimi odkritji, na področju ugotavljanja očetovstva. Z njimi so povezana vprašanja človeške genetike, o kateri je Prokop s sodelavcem izdal zajeten leksikon v dveh knjigah (že 2. izdaja).

Medicinsko-pravna vprašanja, zlasti o naravoslovnih stališčih glede na neznanstvene načine zdravljenja. V tem smislu se je Prokop izkazal kot brezkompromisen borec zoper uvajanje paramedicinskih praktik v diagnostiko in zdravljenje.

Seznam njegovih znanstvenih del obsega 565 enot, med njimi 43 knjig oziroma poglavij v učnih knjigah. Nekatere razprave so v prevodih izšle v Angliji, ZDA, Japonski, Poljski, Španiji in Italiji.

S predavanji je nastopil na raznih inštitutih in drugih ustanovah, na kongresih in strokovnih srečanjih po svetu. Z referati se je udeležil tudi kongresov Jugoslovanskega združenja za sodno medicino v Opatiji 1968 in v Ljubljani 1983.

Prejel je mnoge nagrade in odlikovanja: nagrado Beccaria Nemškega kriminološkega društva (Zvezna republika Nemčija), nagrado Oehlecker Nemškega društva za transfuzijo krvi (ZRN), zlato medaljo za zasluge, častni križ za znanost in umetnost I. stopnje republike Avstrije, častno plaketo Društva za hematologijo in transfuzijo krvi NDR, medaljo Ludwik Hirsfeld Poljske akademije znanosti, nacionalno nagrado I. stopnje NDR, zlato zvezdo prijateljstva med narodi, nagrado Fritz-Girtzelt NDR in zlato medaljo Pro merito Univerze Palackega v Olomoucu.

rojen 12. aprila 1924 na Dunaju, dr. med., dr. h. c., zaslužni profesor (distinguished service professor) za reanimatološko medicino.

Medicino je študiral in 1948 dovršil na Dunaju. Med vojno je bil 1942 na prisilnem delu, nato v vojski kot bolničar in povezan z odporniškim gibanjem. Po diplomu na medicinski fakulteti se je strokovno izpopolnjeval v patologiji in splošni kirurgiji na Dunaju, v operativni onkologiji na Univerzi Yale in v anesteziologiji na Univerzi Pennsylvania v ZDA.

Bil je profesor v Pittsburghu, na Kalifornijski univerzi, na univerzah Maryland in John Hopkins. V Peruju je vodil anesteziološki oddelek na državnem onkološkem inštitutu in razvil prvi samostojni center za anesteziologijo v državi. Od 1961 do 1978 je bil profesor in predstojnik oddelka za anesteziologijo in intenzivno zdravniško nego na School of Medicine in v Zdravstvenem centru Univerze v Pittsburghu. Od 1978 je profesor za reanimatologijo in direktor raziskovalnega centra za reanimacijo pri Zdravstvenem centru Univerze v Pittsburghu. Med drugim je sodeloval od 1974 do 1976 v petčlanskem medagencijskem odboru za urgentno medicinsko službo v Beli hiši.

Od 6. junija 1983 je zunanji dopisni član SAZU.

Je član Avstrijske akademije znanosti in član Leopoldine, nemške akademije za naravoslovne znanosti, ter častni član ali dopisni član naslednjih znanstvenih in strokovnih združenj: Peruskega društva anesteziologov, Nemškega društva anesteziologov, Avstralskega in Novozelandskega društva za intenzivno pomoč, Zdravniškega društva na Dunaju, American College of Emergency Physicians, Indonezijskega društva anesteziologov, British Association for Immediate Care, Poljskega društva za anesteziologijo in intenzivno zdravljenje, American Heart Association, University Association of Emergency Medicine, American College of Emergency Physicians, Society of Critical Care Medicine, American College of Chest Physicians, American Medical Association, Association of University Anesthetists, American Society of Anesthesiologists, Pennsyl-

vania Society of Anesthesiologists, Allegheny County Medical Society, Pittsburgh Academy of Medicine, Western Pennsylvania Society of Anesthesiologists, Western Pennsylvania Heart Association.

Glavna področja Safarjevega raziskovalnega dela so anesteziologija, urgentna in katastrofna medicina ter medicina oživljanja.

P. Safar je eden vrhunskih, če ne vodilni predstavnik kardiorespiratorne reanimatologije. Njegovo ime se v medicinski vedi in praksi pojavlja takoj po uvedbi umetnega dihanja z usti in zunanje masaže srca. Bil je med podpisniki urgentne reanimacije v Stavangerju na Norveškem 1961. Njegov priročnik o kardiopulmonalni reanimaciji (1981), napisan za zdravnike in inštruktorje nezdravnike, je preveden v več kot deset svetovnih jezikov in predstavlja še danes nepresežena dognanja te medicinske discipline. Zadnja leta obravnava možganske okvare, ki nastopijo z oživljanjem, in raziskuje uspešnost zunanje masaže srca, kakor tudi uspešnost preskrbe možganov s kisikom pri različnih načinih umetne oziroma asistiranе cirkulacije.

Bibliografija njegovih strokovnih objav, samostojnih znanstvenih publikacij in priročnikov obsega več kot 400 enot.

Pomembno mesto v njegovi predavateljski dejavnosti zavzema aktivna udeležba na številnih kongresih o katastrofni medicini po svetu, med drugim v Avstraliji, Zvezni republiki Nemčiji, Italiji, Sovjetski zvezi, ZDA in na Norveškem.

Prejel je nagrado Ameriškega združenja srčnih zdravnikov, nagrado Phoenix Ameriškega združenja urgentne medicine in naslov znamenitega profesorja na Univerzi v Pittsburghu.

rojen 31. oktobra 1912 v Budimpešti, dr. med., znanstveni svetnik, raziskovalni profesor, predsednik madžarske Akademije znanosti v pokoju.

Že kot študent medicine je pod mentorstvom nevroanatora Lenhosséka objavil prvi znanstveni članek in se kmalu uvrstil v sam svetovni vrh raziskovalcev svoje stroke. Med drugim je sodeloval tudi s skupino znanstvenikov Nobelovega nagradjenca Johna Ecclesa.

Od 24. aprila 1981 je zunanji dopisni član SAZU.

Je član Leopoldine, nemške akademije naravoslovcev (Halle), Pontifikalne akademije v Vatikanu ter Akademije znanosti in književnosti v Mainzu. Je tudi častni član, zunanji ali dopisni član naslednjih akademij znanosti ali znanstvenih društev: Belgijske kraljevske akademije za medicino, National Academy of Sciences (Washington), American Academy of Sciences and Arts (Boston), Norveške akademije znanosti, Akademije znanosti ZSSR, Royal Society (London), Kraljevske švedske akademije znanosti, Bolgarske akademije znanosti, Poljske akademije znanosti, Češkoslovaške akademije znanosti, Akademije za medicinske vede ZSSR, Akademije znanosti NDR, Indian National Academy of Sciences, Finske akademije znanosti in SANU.

Je dr. h. c. Univerze v Oxfordu in dr. h. c. Univerze v Turkuu (Finska). Član Rimskega kluba in nekaj strokovnih združenj.

Področja njegovega znanstvenega raziskovanja so nevroanatomija, funkcionalna anatomija sinaps ter analiza nevronalnih mrežij.

Pri preučevanju stikov med nevroni v osrednjem živčevju je dognal reflektivne zveze med vestibularnimi in okulomotornimi jedri ter anatomsko potrdil monosinaptično naravo mišičnih lastnih refleksov. Prispeval je temeljna spoznanja o propriospinalnih nevronih in njihovih sinapsah. V številnih razpravah o sinapsah v malomožganski skorji in o kvantitativnih analizah posameznih plasti skorje je razkril način delovanja tega višjega živčnega centra. V tej zvezi so nova njegova spoznanja o pomenu kompleksnih glomerularnih sinaps v osrednjem živčevju, kot so nove njegove

raziskave o zgradbi skorje velikih možganov in njenih nevronskih mrežij. Tu je utemeljena Szentágothaijeva teorija o modularni zgradbi višjih živčnih centrov. Omeniti kaže tudi področje nevroendokrinologije, na katerem je prišel s svojimi sodelavci do globljih spoznanj o jedrih hipotalamusa.

Med njegove temeljne znanstvene publikacije štejemo knjige: *Die Rolle der einzelnen Labyrinthrezeptoren bei der Orientation von Augen und Kopf im Raume* (1952), *Hypothalamic Control of the Anterior Pituitary* (1962; obe publikaciji sta izšli pri madžarski Akademiji znanosti, druga v angleščini 1962 in 1968 ter v ruščini 1965), *The Cerebellum as a Neuronal Machine* (1967, Berlin–Heidelberg–New York) in *Conceptual Models of Neural Organization* (1975, Cambridge, Massachusetts, ZDA).

Prejel je Kossuthovo nagrado (1950), madžarsko državno nagrado (1970), nagrado Karla Lashleya (1972, ZDA), nagrado F. O. Schmitta (1984, ZDA) ter več odlikovanj.

rojen 1923 v Vladivostoku, ZSSR, doktor ortopedije in redni profesor, direktor Centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo N.N. Priorova v Moskvi.

Po končanem šolanju je vstopil na 2. moskovski medicinski inštitut, aktivno sodeloval v sovjetski armadi od začetka do konca druge svetovne vojne. Po vojni je bil izbran za docenta katedre za otroško kirurgijo in ortopedijo 2. moskovskega medicinskega inštituta in bil dekan Pediatrice fakultete Inštituta N.N. Priorova. Leta 1961 je postal doktor ortopedije in direktor Centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo, 1962 je bil izbran za profesorja in dopisnega člana Akademije medicinskih ved ZSSR.

Zunanji dopisni član SAZU je od 7. februarja 1968.

Je član SANU od 1975, akademik in član prezidija Akademije medicinskih ved ZSSR, od 1963 predsednik Društva travmatologov ortopedov ZSSR, častni član Društva ortopedov in travmatologov Jugoslavije, Bolgarije, Poljske, Madžarske, Vzhodne Nemčije, Češko-slovaške, član Nemškega društva naravoslovcev, Češkoslovaškega zdravniškega društva Purkyně, častni doktor wrocławske Medicinske akademije, član Mednarodnega društva kirurgov in Mednarodnega društva travmatologov ortopedov.

Volkov je avtor nad 250 publikacij, med katerimi so monografije *Amputacija ekstremitet pri otrocih*, *Primarni kostni tumorji pri otrocih*, *Klinična onkologija otroške dobe* (soavtor in urednik), *Kostna patologija v otroških letih* (prevedena v angleščino), *Homotransplantacija kosti pri otrocih* (prevedena v angleščino in francoščino), *Napake pri zdravljenju preloma kosti*, *Fibrozna osteodislazija*, *Nepopolna osteogeneza*, *Prirojen izpah kolka*, *Tumorji na hrbtenici pri otrocih*, *Ultrazvočno rezanje in varjenje živih bioloških tkiv* (prevedeno v angleščino), *Epifizirane displazije kosti pri otrocih*, *Bolezni kosti pri otrocih*, *Otroška ortopedija* (univerzitetni učbenik, preveden v angleščino).

Od 1963 vzdržuje stike z jugoslovanskimi ortopedi, posebej še z Ortopedsko kliniko v Ljubljani. Leta 1967 se je aktivno udeležil

4. kongresa ortopedov in travmatologov v Ljubljani. Leta 1973 je obiskal Beograd in Kotor.

Je dobitnik vladnih nagrad ZSSR, mednarodne nagrade kirurgov R. Denisa in državne nagrade ZSSR.

(SAZU ob štiridesetletnici, 1978)

UMRLI ČLANI

Ivo ANDRIĆ

rojen 10. oktobra 1882, umrl 13. marca 1975, književnik. Nobelov nagrajenec za književnost. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953. Glej Letopis 5, str. 133-134; 26, str. 97-102.

Mihailo APOSTOLSKI

rojen 8. novembra 1906, umrl 7. avgusta 1987; zgodovinar in vojaški teoretik. Zunanji dopisni član od 10. marca 1977. Glej Letopis 28, str. 53-55.

Anton BAJEC

rojen 6. januarja 1897, umrl 10. junija 1985; izredni profesor za slovenski jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972, redni član od 23. marca 1978. Glej Letopis 23, str. 45-48; 29, str. 65-66; 36, str. 149-152.

Milan BARTOŠ

rojen 10. novembra 1901, umrl 12. marca 1974; dr. prava, redni profesor na Pravni fakulteti v Beogradu. Zunanji dopisni član od 17. oktobra 1958. Glej Letopis 9, str. 43-44; 25, str. 97-99.

Mirko BEDJANIĆ

rojen 29. junija 1904, umrl 15. februarja 1976; redni profesor za infekcijske bolezni na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1968, redni član od 21. marca 1974; tajnik razreda za medicinske vede od 20. marca 1975 do smrti. Glej Letopis 19, str. 39; 25, str. 50-53; 27, str. 125-129.

Aleksandar BELIĆ

rojen 2. avgusta 1876, umrl 26. februarja 1960; dr. phil., profesor za lingvistiko na Univerzi v Beogradu, predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947. Glej Letopis 11, str. 36-38.

France BEVK

rojen 17. septembra 1890, umrl 17. septembra 1970; književnik. Redni član od 2. junija 1953; tajnik razreda za umetnosti od 28. oktobra 1960 do 26. novembra 1966. Glej Letopis 5, str. 110-115; 21, str. 117-121.

Milan BOGDANOVIĆ

rojen 4. januarja 1892, umrl 28. februarja 1964; književnik, gledališki kritik in esejist, profesor za sodobno jugoslovansko književnost na Univerzi v Beogradu od 1946 do 1949, do 1962 upravnik Narodnega gledališča v Beogradu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953. Glej Letopis 5, str. 135-136.

Marja BORŠNIK

rojena 24. januarja 1906, umrla 15. avgusta 1982; redna profesorica za zgodovino slovenske književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Dopisna članica od 10. marca 1977.

Glej Letopis 28, str. 59–62; 31, str. 40 in 191; 32, str. 56 in 284; 33, str. 95–97.

Matija BRAVNIČAR

rojen 24. februarja 1897, umrl 25. novembra 1977; skladatelj, redni profesor za kompozicijo in glasbenoteoretske predmete na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972, redni član od 21. marca 1974.

Glej Letopis 3, str. 68–70; 25, str. 77–79; 28, str. 117–121.

Bogdan BRECELJ

rojen 6. maja 1906, dr. med., umrl 9. septembra 1986; redni profesor za ortopedijo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, njen zaslužni profesor ter bivši predstojnik Ortopedske klinike v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 199–200; 37, str. 103–105.

Anton BREZNIK

rojen 26. junija 1881, umrl 26. marca 1944; dr. phil., gimnazijski ravnatelj, jezikoslovec. Dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 157–160; 2, str. 61–74.

Srečko BRODAR

rojen 6. maja 1893, umrl 27. aprila 1987; dr. phil., redni profesor za kvartarologijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 36, str. 46.

Josip BROZ-TITO

rojen 25. maja 1892, umrl 4. maja 1980. Predsednik SFRJ, maršal Jugoslavije. Prvi častni član SAZU od 1948.

Glej Letopis 3, str. 77–89; 31, str. 75–78.

Vaso BUTOZAN

rojen 5. decembra 1905, umrl 14. maja 1974; dr. vet., dr. h. c., redni profesor Veterinarske fakultete v Sarajevu. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 50–51; 25, str. 103–104.

Izidor CANKAR

rojen 22. aprila 1886, umrl 22. septembra 1958; dr. phil., redni profesor za zgodovino umetnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 67–73; 9, str. 68–77.

Franc ČELEŠNIK

rojen 27. oktobra 1911, umrl 28. avgusta 1973; redni profesor za čeljustno kirurgijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 49–50; 24, str. 87–91.

Avgust ČERNIGOJ

rojen 24. avgusta 1898, umrl 17. novembra 1985; akademski slikar in grafik. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 150–152; 36, str. 153–156.

Mirko DEANOVIĆ

rojen 13. maja 1890, umrl 16. junija 1984; dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na Vseučilišču v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 21. marca 1974.

Glej Letopis 32, str. 58; 35, str. 95.

Ilija DJURIČIĆ

rojen 18. julija 1898, umrl 2. aprila 1965; dr. med., redni profesor za fiziologijo na Veterinarski fakulteti v Beogradu, predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Zunanji dopisni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 40–42; 17, str. 50–52.

Metod DOLENC

rojen 19. decembra 1875, umrl 10. oktobra 1941; dr. jur., redni profesor za kazensko pravo na Univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 193–197.

Lojze DOLINAR

rojen 19. aprila 1893, umrl 9. septembra 1970; akademski kipar, redni profesor na Akademiji za umetnost v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 7. februarja 1970.

Glej Letopis 5, str. 137–138; 21, str. 78–81 in 111–113.

Ejnar DYGGVE

rojen 17. oktobra 1887, umrl 6. avgusta 1961; dr. h. c., ing. h. c., arhitekt in arheolog v Københavnu. Zunanji dopisni član od 17. oktobra 1958. Glej Letopis 9, str. 47-48; 12, str. 81-82.

Franc Saleški FINŽGAR

rojen 9. februarja 1871, umrl 2. junija 1962; književnik. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik razreda za umetnost od 28. januarja 1939 do 30. septembra 1949. Glej Letopis 1, str. 23-25; 13, str. 43-46.

Aldo FRANCHINI

rojen leta 1910, umrl 3. aprila 1987; dr. medicinskih ved, do upokojitve leta 1980 predstojnik Inštituta za sodno medicino v Genovi. Zunanji dopisni član od 29. marca 1979. Glej Letopis 30, str. 105-106.

Maksim GASPARI

rojen 26. januarja 1883, umrl 14. novembra 1980; slikar. Redni član od 13. marca 1972. Glej Letopis 23, str. 65-67; 31, str. 93-96.

Velibor GLIGORIĆ

rojen 28. junija 1899, umrl 3. oktobra 1977; književni kritik. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1967. Glej Letopis 18, str. 42; 28, str. 113-116.

Pavel GOLIA

rojen 10. aprila 1887, umrl 13. avgusta 1959; književnik, upravnik Slovenskega narodnega gledališča. Redni član od 2. junija 1953. Glej Letopis 5, str. 116-120; 10, str. 34-39.

Jože GORIČAR

rojen 20. januarja 1907, umrl 20. februarja 1985; dr. jur., redni profesor za sociologijo na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969, redni član od 25. marca 1976; glavni tajnik SAZU od 1980 do smrti. Glej Letopis 20, str. 35-36; 27, str. 47-49; 36, str. 157-160.

Anton GRAD

rojen 23. marca 1907, umrl 27. marca 1983; redni profesor za romansko filologijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 10. marca 1977. Glej Letopis 28, str. 63-65; 34, str. 137-139.

Alojz GRADNIK

rojen 3. avgusta 1882, umrl 14. julija 1967; dr. jur., književnik. Redni član od 21. decembra 1962.

Glej Letopis 13, str. 33–38; 18, str. 79–82.

Ivan GRAFENAUER

rojen 7. marca 1880, umrl 29. decembra 1964; dr. phil., gimnazijski profesor. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 30. septembra 1949 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 161–165; 15, str. 65–71.

Milan GROŠELJ

rojen 19. septembra 1902, umrl 12. februarja 1979; redni profesor za klasično filologijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 17. oktobra 1958, redni član od 10. marca 1977.

Glej Letopis 9, str. 53–54; 28, str. 66–67; 30, str. 130–132.

Branimir GUŠIĆ

rojen 6. aprila 1901, umrl 7. julija 1975; dr. med., dr. phil., redni profesor za otorinolaringologijo na Medicinski fakulteti v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 3. junija 1964.

Glej Letopis 15, str. 41–46; 26, str. 119–121.

Jovan HADŽI

rojen 22. novembra 1884, umrl 11. decembra 1972; dr. phil., redni profesor za zoologijo na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 29–37; 23, str. 117–120.

Ljudmil HAUPTMAN

rojen 5. februarja 1884, umrl 19. aprila 1968; dr. phil., zlati doktorat Univerze v Gradcu, redni profesor za občo zgodovino srednjega veka na Vseučilišču v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 16. januarja 1940.

Glej Letopis 1, str. 166; 19, str. 51–62.

Krsto HEGEDUŠIĆ

rojen 28. novembra 1901, umrl 8. aprila 1975; akademski slikar. Zunanji dopisni član od 20. marca 1975.

Glej Letopis 26, str. 103–108.

Miodrag IBROVAC

rojen 24. avgusta 1885, umrl 21. junija 1973; redni profesor romanistike na Filozofski fakulteti v Beogradu. Zunanji dopisni član od 17. aprila 1973.

Glej Letopis 24, str. 47–52 in 83–85.

Svetozar ILEŠIČ

rojen 8. junija 1907, umrl 4. februarja 1985; dr. phil., redni profesor za geografijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Dopisni član od 7. februarja 1967, redni član od 5. februarja 1970.

Glej Letopis 18, str. 52–54; 21, str. 59–62; 36, str. 161–164.

Rihard JAKOPIČ

rojen 12. aprila 1869, umrl 21. aprila 1943; akademski slikar. Redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 41–43; 2, str. 75–89.

Matija JAMA

rojen 4. januarja 1872, umrl 4. aprila 1947; akademski slikar. Redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 47–49; 2, str. 90–103.

Dimitrije JOVČIĆ

rojen 14. oktobra 1889, umrl 16. februarja 1973; redni profesor za ortopedijo in travmatologijo. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 55–58; 24, str. 69–72.

Boris KALIN

rojen 24. junija 1905, umrl 22. maja 1975; kipar, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 121–122; 26, str. 109–113.

Edvard KARDELJ

rojen 27. januarja 1910, umrl 10. februarja 1979. Marksistični teoretik in revolucionar. V najožjem vodstvu narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije. Častni član SAZU od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 119–132; 30, str. 121–127.

Dušan KERMAVNER

rojen 7. decembra 1903, umrl 11. junija 1975; dr. iur., znanstveni svetnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1971.

Glej Letopis 22, str. 39–45; 26, str. 115–118.

Boris KIDRIČ

rojen 10. aprila 1912, umrl 11. aprila 1953; predsednik Gospodarskega sveta FLRJ. Redni član razreda za zgodovinske in družbene vede od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 156–164; 5, str. 161–167.

France KIDRIČ

rojen 23. marca 1880, umrl 11. aprila 1950; dr. phil., redni profesor za starejše slovanske jezike in slovensko literaturo na Univerzi v Ljubljani. Redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; od 28. junija 1941 do 1. julija 1942 načelnik tega razreda; predsednik SAZU od 2. oktobra 1945 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 51–61; 2, str. 34–44 in 257–266; 4, str. 86–100.

Mile KLOPČIČ

rojen 16. novembra 1905, umrl 19. marca 1984; pesnik in prevajalec. Dopisni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 86–87; 35, str. 87–91.

France KOBLAR

rojen 29. novembra 1889, umrl 11. januarja 1975; dr. phil., redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Redni član od 3. julija 1964; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 22. januarja 1965 do smrti.

Glej Letopis 15, str. 35–38; 26, str. 83–87.

Franjo KOGOJ

rojen 13. oktobra 1894, umrl 30. septembra 1983; redni profesor za dermatovenerologijo Vseučilišča v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 29. marca 1953.

Glej Letopis 5, str. 101–102; 34, str. 149–152.

Viktor KOROŠEC

rojen 7. decembra 1899, umrl 16. novembra 1985; dr. jur., redni profesor na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Redni član od 2. oktobra 1956.

Glej Letopis 8, str. 33–36; 36, str. 165–168.

Gojmir Anton KOS

rojen 24. januarja 1896, umrl 22. maja 1970; akademski slikar, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 214–215; 21, str. 105–107.

Milko KOS

rojen 12. decembra 1892, umrl 24. marca 1972; dr. phil., redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; glavni tajnik SAZU od 1950 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 53–62; 23, str. 85–95.

Ciril KOSMAČ

rojen 28. septembra 1910, umrl 28. januarja 1980; književnik. Redni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 49–53; 31, str. 89–91.

Marko KOSTRENCIČ

rojen 21. marca 1884, umrl 19. maja 1976; redni profesor za zgodovino države in prava narodov SFRJ do 19. stoletja na Pravni fakulteti v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 7, str. 45–48; 27, str. 137–138.

Alija KOŠIR

rojen 6. aprila 1891, umrl 9. junija 1973; redni profesor histologije in embriologije na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 24. junija 1955.

Glej Letopis 6, str. 45–48; 24, str. 77–81.

Juš KOZAK

rojen 26. junija 1892, umrl 29. avgusta 1964; književnik. Redni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 54–62; 15, str. 62–65.

Marijan KOZINA

rojen 4. junija 1907, umrl 9. junija 1966; izredni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 123–124; 17, str. 47–49.

Venčeslav KOŽELJ

rojen 17. septembra 1901, umrl 6. avgusta 1968; dr. techn., redni profesor za teoretično elektroniko na Univerzi v Ljubljani. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 21. decembra 1962.

Glej Letopis 9, str. 55–56; 13, str. 31; 19, str. 49–50.

Miško KRANJEC

rojen 15. septembra 1908, umrl 8. junija 1983; književnik. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 125–132; 34, str. 141–144.

Ivo KRBEK

rojen 23. avgusta 1890, umrl 15. januarja 1966; dr. jur., redni profesor za upravno pravo na Vseučilišču v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 17. oktobra 1958.

Glej Letopis 9, str. 51–52; 17, str. 53–55.

Gregor KREK

rojen 27. junija 1874, umrl 1. septembra 1942; dr. jur., redni profesor rimskega in civilnega prava na Univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938; prvi glavni tajnik Akademije od 28. januarja 1939 do 11. julija 1942.

Glej Letopis 1, str. 201–238.

Gustav KRKLEC

rojen 23. junija 1899, umrl 30. oktobra 1977; književnik. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 56; 28, str. 123–126.

Miroslav KRLEŽA

rojen 7. julija 1893, umrl 30. decembra 1981; književnik. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 139–141; 32, str. 176–177.

Anton KUHELJ

rojen 11. novembra 1902, umrl 31. julija 1980; redni profesor za mehaniko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949; podpredsednik SAZU od 22. decembra 1961 do smrti.

Glej Letopis 3, str. 185; 31, str. 79–82.

Othmar KÜHN

rojen 5. novembra 1892, umrl 26. marca 1969; dr. phil., redni profesor za paleontologijo in paleobiologijo na Univerzi na Dunaju. Zunanji dopisni član od 6. februarja 1965.

Glej Letopis 16, str. 53–54; 20, str. 78–80.

Gorazd KUŠEJ

rojen 17. decembra 1907, umrl 9. decembra 1985; dr. jur., redni profesor za teorijo države in prava ter primerjalno ustavno pravo na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in njen zasluž-

ni profesor. Redni član od 17. oktobra 1958; glavni tajnik SAZU od 1972 do 1980.

Glej Letopis 9, str. 33–34; 36, str. 169–172.

Rado KUŠEJ

rojen 21. julija 1875, umrl 10. maja 1941; dr. jur., redni profesor za cerkveno pravo na Univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 185–190.

Anton LAJOVIC

rojen 19. decembra 1878, umrl 28. avgusta 1960; skladatelj in muzikolog. Redni član od 16. maja 1940; tajnik razreda za umetnosti od 30. septembra 1949 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 63–76; 11, str. 34–35.

Božidar LAVRIČ

rojen 10. novembra 1899, umrl 15. novembra 1961; dr. med., dr. h. c., redni profesor za kirurgijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani in predstojnik kirurške klinike. Redni član od 6. decembra 1949; podpredsednik SAZU od 21. marca 1950 do smrti.

Glej Letopis 3, str. 201–202; 12, str. 72–80.

Janko LAVRIN

rojen 10. februarja 1887, umrl 13. avgusta 1986; redni profesor za novejšo rusko literaturo na Univerzi v Nottinghamu in magister artium univerze. Dopisni član od 2. oktobra 1956.

Glej Letopis 8, str. 39–42; 37, str. 109–110.

Feliks LOBE

rojen 14. oktobra 1894, umrl 9. maja 1970; dr. h. c., redni profesor na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 186–187; 21, str. 99–100.

Janez LOGAR

rojen 3. februarja 1908, umrl 9. novembra 1987; višji znanstveni sodelavec Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Dopisni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.

Franc Ksaverij LUKMAN

rojen 24. novembra 1880, umrl 12. junija 1958; dr. theol., dr. phil., redni profesor za historično dogmatiko na Teološki fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 168; 9, str. 78–81.

Pavel LUNAČEK

rojen 31. januarja 1900, umrl 2. aprila 1955; dr. med., redni profesor za ginekologijo in porodništvo, predstojnik ginekološko-porodniške

klinike na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Redni član razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. junija 1954.

Glej Letopis 6, str. 61–65; 7, str. 55–58.

Anton MELIK

rojen 1. januarja 1890, umrl 8. junija 1966; dr. phil., redni profesor za geografijo na Univerzi v Ljubljani; upravnik Inštituta za geografijo pri SAZU. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946; tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 8. oktobra 1955 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 170–171; 17, str. 37–46.

Vojeslav MOLÈ

rojen 14. decembra 1886, umrl 5. decembra 1973; redni profesor za srednjeveško umetnost na Jagelonski univerzi v Krakowu. Zunanji dopisni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 29–34; 24, str. 93–98.

Matija MURKO

rojen 10. februarja 1861, umrl 11. februarja 1952; dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo na Karlovi univerzi v Pragi. Zunanji dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 172–174; 5, str. 169–177.

Marjan MUŠIČ

rojen 16. novembra 1904, umrl 6. januarja 1984; arhitekt, redni profesor na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970, redni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 34, str. 48; 35, str. 93–96.

Rajko NAHTIGAL

rojen 14. aprila 1877, umrl 29. marca 1958; dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo in primerjalno gramatiko slovanskih jezikov na Univerzi v Ljubljani in častni predstojnik Slovanskega inštituta na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; prvi predsednik Akademije od 4. januarja 1939 do 27. junija 1942; načelnik razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 2. oktobra 1945 do 30. septembra 1949.

Glej Letopis 1, str. 71–75; 9, str. 63–67.

Zdeněk NEJEDLÝ

rojen 10. februarja 1878, umrl 9. februarja 1962; profesor na Karlovi univerzi v Pragi; predsednik Akademije znanosti ČSSR. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 1, str. 23–25; 13, str. 44.

Robert NEUBAUER

rojen 7. decembra 1895, umrl 3. maja 1969; dr. med., redni profesor za fiziologijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 38–39; 20, str. 74–77.

Kazimierz NITSCH

rojen 1. februarja 1874, umrl 26. septembra 1958; profesor poljskega jezika na Univerzi v Krakowu. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 9, str. 85–87.

Jean NOUGAYROL

rojen 14. februarja 1900, umrl 23. januarja 1975; asiriolog, profesor na École Pratique des Hautes Études v Parizu. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1968.

Glej Letopis 19, str. 35–36; 26, str. 91–95.

Grga NOVAK

rojen 2. aprila 1888, umrl 7. septembra 1978; dr. phil., redni profesor za zgodovino starega veka na Vseučilišču v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 35–37; 29, str. 103–105.

Anton OCVIRK

rojen 23. marca 1907, umrl 6. januarja 1980; redni profesor za zgodovino svetovne književnosti in literarno teorijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 3. junija 1964.

Glej Letopis 15, str. 30–40; 31, str. 85–87.

Waclaw OLSZAK

rojen 24. oktobra 1902, umrl 10. decembra 1980; eden od treh rektorjev Mednarodnega centra za mehanične znanosti v Vidmu (Udine). Zunanji dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 30, str. 84–86; 31, str. 97–99.

Karel OŠTIR

rojen 13. oktobra 1888, umrl 27. decembra 1973; redni profesor za primerjalno jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953 do 17. junija 1958.

Glej Letopis 5, str. 83–85; Arhiv SAZU za 1958.

Alfonz PAULIN

rojen 14. septembra 1853, umrl 1. decembra 1942; gimnazijski profesor, strokovnjak za floristiko, fitogeografijo in botanično sistematiko. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. Glej Letopis 1, str. 241–257.

Leonid Semenovič PERSIANINOV

rojen 18. avgusta 1908, umrl 27. decembra 1978; predstojnik I. moskovskega medicinskega inštituta za ginekologijo in porodništvo. Zunanji dopisni član od 29. marca 1979. Glej Letopis 30, str. 143–146.

Leonid PITAMIC

rojen 15. decembra 1885, umrl 30. junija 1971; dr. jur., redni profesor za ustavno pravo in teorijo države na Pravni fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938 do 21. maja 1948, član nadzornega odbora od 28. januarja 1939 do 2. oktobra 1945. Glej Letopis 1, str. 79–83; 3, str. 15.

Jože PLEČNIK

rojen 23. januarja 1872, umrl 7. januarja 1957; redni profesor za arhitekturo na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938. Glej Letopis 1, str. 78–89; 8, str. 61–67.

Josip PLEMELJ

rojen 11. decembra 1873, umrl 22. maja 1967; dr. phil., častni doktor matematičnih in tehničnih znanosti, redni profesor za matematiko na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik matematično-prirodoslovnega razreda oziroma razreda za matematične, prirodoslovne in tehnične vede od 16. julija 1942 do 30. septembra 1949. Glej Letopis 1, str. 93–94; 18, str. 73–78.

Janko POLEC

rojen 19. avgusta 1880, umrl 12. maja 1956; dr. jur., redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik pravnega razreda od 23. februarja 1942 do 30. septembra 1949; predsednik terminološke komisije pri Akademiji. Glej Letopis 1, str. 97–101; 8, str. 48–60.

Ivan RAKOVEC

rojen 18. septembra 1899, umrl 3. avgusta 1985; dr. phil., redni profesor za geologijo in paleontologijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od

21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949; tajnik razreda za naravoslovne vede od 1966 do 1981.

Glej Letopis 2, str. 47–53; 3, str. 66; 36, str. 173–176.

Fran RAMOVŠ

rojen 14. septembra 1890, umrl 16. septembra 1952; dr. phil., redni profesor za fonetiko in zgodovino slovenskega jezika na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. januarja 1938; načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 28. januarja 1939 do 31. januarja 1940; glavni tajnik Akademije od 11. julija 1942 do 19. maja 1950; upravnik Inštituta za slovenski jezik; predsednik SAZU od 19. maja 1950 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 105–110; 5, str. 148–160.

Zoran RANT

rojen 14. septembra 1904, umrl 12. februarja 1972; dr. tehniških znanosti, redni profesor za procesno tehniko na Tehniški univerzi v Braunschweigu. Zunanji dopisni član od 3. julija 1964.

Glej Letopis 15, str. 47–49; 23, str. 81–84.

Ivan REGEN

rojen 9. decembra 1868, umrl 27. julija 1949; dr. phil., gimnazijski profesor, strokovnjak za živalsko fiziologijo in občo biologijo. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 175–176; 2, str. 104–105.

Jakob RIGLER

rojen 2. decembra 1929, umrl 8. julija 1985; znanstveni svetnik v Inštitutu za slovenski jezik ZRC SAZU. Dopisni član od 23. maja 1985.

Glej Letopis 36, str. 83–84 in str. 177–180.

Marjan SALOPEK

rojen 23. decembra 1883, umrl 23. februarja 1967; dr. phil. Redni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 59–60 in 83–86.

Maks SAMEC

rojen 27. junija 1881, umrl 1. julija 1964; dr. phil., redni profesor za kemijo na Univerzi v Ljubljani od 1919 do 1945, nato do 1959 upravnik Kemijskega inštituta Boris Kidrič v Ljubljani in od 1959 znanstveni svetovalec. Redni član od 6. decembra 1949; tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehnične vede od 16. novembra 1962 do smrti.

Glej Letopis 3, str. 188–198; 15, str. 60–61.

Ferdinand SEIDL

rojen 10. marca 1856, umrl 1. decembra 1942; realčni profesor, strokovnjak za meteorologijo, klimatologijo, seizmologijo in geologijo. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940.
Glej Letopis 1, str. 261–290.

Petar SKOK

rojen 1. marca 1881, umrl 3. februarja 1956; dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na Vseučilišču v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.
Glej Letopis 5, str. 89–91; 8, str. 77–82.

Anton SLODNJAK

rojen 13. junija 1899, umrl 13. marca 1983; dr. phil., redni profesor za slovensko književnost na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 7. februarja 1967.
Glej Letopis 18, str. 39–41; 34, str. 145–148.

Anica SODNIK–ZUPANC

rojena 21. marca 1892, umrla 20. januarja 1978; slikarka. Dopisna članica od 25. marca 1976.
Glej Letopis 27, str. 100–102; 29, str. 97–100.

Anton SOVRE

rojen 4. decembra 1885, umrl 1. maja 1963; redni profesor za grški jezik na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.
Glej Letopis 5, str. 86–88; 14, str. 36–38.

Siniša STANKOVIĆ

rojen 26. marca 1892, umrl 24. februarja 1974; dr. phil., redni profesor za zoologijo na Univerzi v Beogradu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.
Glej Letopis 5, str. 103–104; 25, str. 93–94.

France STELÈ

rojen 21. februarja 1886, umrl 10. avgusta 1972; dr. phil., redni profesor za umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940.
Glej Letopis 1, str. 113–123; 23, str. 103–115.

Pavel STERN

rojen 17. marca 1913, umrl 20. marca 1976; redni profesor za farmakologijo na Medicinski fakulteti v Sarajevu. Zunanji dopisni član od 21. marca 1974.
Glej Letopis 25, str. 74–76; 27, str. 131–134.

Jaroslav ŠAŠEL

rojen 21. januarja 1924, umrl 25. marca 1988; dr. arheoloških znanosti, znanstveni svetnik Inštituta za arheologijo pri ZRC SAZU. Dopisni član od 23. maja 1985.

Glej Letopis 36, str. 70–71.

Jaroslav ŠIDAK

rojen 4. januarja 1903, umrl 25. marca 1986; dr. zgodovinskih ved, redni profesor za občo zgodovino novega veka na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 4. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 102–104; 37, str. 113–114.

Lucijan Marija ŠKERJANC

rojen 17. decembra 1900, umrl 27. februarja 1973; redni profesor na Akademiji za glasbo. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 216–220; 24, str. 73–76.

Milan ŠKERLJ

rojen 4. septembra 1875, umrl 8. decembra 1947; dr. jur., redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na Univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 127–130; 2, str. 106–125.

Stanko ŠKERLJ

rojen 7. februarja 1893, umrl 21. julija 1975; dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 39–40; 26, str. 123–126.

Janko ŠLEBINGER

rojen 19. oktobra 1876, umrl 5. februarja 1951; dr. phil., upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, bibliograf. Dopisni član razreda za filološke in literarne vede od 21. decembra 1946.

Glej Letopis 2, str. 54–58; 4, str. 101–124.

Makso ŠNUDERL

rojen 13. oktobra 1895, umrl 23. junija 1979; redni profesor za ustavno pravo SFRJ na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 2. oktobra 1956.

Glej Letopis 8, str. 37–38; 30, str. 133–137.

Andrija ŠTAMPAR

rojen 1. septembra 1888, umrl 26. junija 1958; dr. med., redni profesor za higieno in socialno medicino na Vseučilišču v Zagrebu, predsednik

Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 9, str. 82–84.

Alois TAVČAR

rojen 2. marca 1895, umrl 2. marca 1979; redni profesor za genetiko in žlahtnjenje rastlin na Agronomski fakulteti v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 105–106; 30, str. 139–142.

Igor TAVČAR

rojen 2. novembra 1899, umrl 27. decembra 1965; dr. med., redni profesor za interno medicino na Medicinski fakulteti v Ljubljani, upravnik Inštituta za medicinske vede pri SAZU. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 203–204; 16, str. 63–65.

Lucien TESNIÈRE

rojen 13. maja 1893, umrl 6. decembra 1954; redni profesor za primerjalno jezikoslovje na Univerzi v Montpellieru. Zunanji dopisni član razreda za filološke in literarne vede od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 92–94; 7, str. 59–63.

Kosta TODOROVIĆ

rojen 5. julija 1887, umrl 19. septembra 1975; dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni na Medicinski fakulteti v Beogradu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 107; 26, str. 127–130.

Jože UDOVIČ

rojen 17. oktobra 1912, umrl 5. novembra 1986; pesnik in prevajalec. Dopisni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. maja 1985.

Glej Letopis 32, str. 148–149; 37, str. 117–118

Aleš UŠENIČNIK

rojen 3. julija 1868, umrl 30. marca 1952; dr. phil. in dr. theol., redni profesor filozofije na Teološki fakulteti v Ljubljani. Predsednik društva »Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani« od 11. decembra 1937 do 4. januarja 1939, redni član od 7. oktobra 1938 do 21. maja 1948 in namestnik v nadzornem odboru od 2. oktobra 1945 do 21. maja 1948.

Glej Letopis 1, str. 133–135; 3, str. 15.

Sergej IVANOVIČ VAVILOV

rojen 24. marca 1891, umrl 25. januarja 1951; predsednik Akademije znanosti ZSSR v Moskvi. Zunanji dopisni član razreda za matematično-prirodoslovne, medicinske in tehnične vede od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 2, str. 31.

Lado VAVPETIČ

rojen 26. junija 1902, umrl 28. marca 1982; redni profesor za javno upravo in upravni postopek na Pravni fakulteti v Ljubljani. Redni član od 17. oktobra 1958.

Glej Letopis 9, str. 35–37; 31, str. 47; 33, str. 91–94.

Franc VEBER

rojen 20. septembra 1890, umrl 3. maja 1975; dr. phil., redni profesor filozofije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 16. maja 1940 do 18. maja 1945.

Glej Letopis 1, str. 177–179; 2, str. 26.

Milan VIDMAR

rojen 22. junija 1885, umrl 9. oktobra 1962; dr. h. c., dr. techn. ing., redni profesor za elektrotehniko na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940; načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 10. oktobra 1940 do 16. junija 1942; predsednik Akademije od 27. junija 1942 do 2. oktobra 1945; tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehnične vede od 30. septembra 1949 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 130–142; 13, str. 47–50.

Vale VOUK

rojen 21. februarja 1886, umrl 27. novembra 1962; dr. phil., redni profesor za botaniko na Vseučilišču v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 108–109; 13, str. 51–53.

Dimitrije VUČENOV

rojen 30. oktobra 1911, umrl 13. novembra 1986; dr. sc., literarni zgodovinar, redni profesor Filološke fakultete v Beogradu. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 125–126; 37, str. 121.

Frank WOLLMAN

rojen 5. maja 1888, umrl 9. maja 1969; dr. phil., redni profesor za slovansko slovstvo in splošne literarne vede na filozofskih fakultetah v Bratislavi in Brnu. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 41 in str. 81–82.

Maks WRABER

rojen 16. septembra 1905, umrl 14. maja 1972; doktor naravoslovja, znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija pri SAZU. Dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 51–55; 23, str. 97–101.

Vilém ZÁVADA

rojen 22. maja 1905, umrl 30. novembra 1982; književnik. Zunanji dopisni član od 29. marca 1979.
Glej Letopis 30, str. 97-98; 33, str. 99-102.

Boris ZIHERL

rojen 25. septembra 1910, umrl 11. februarja 1976, redni profesor za občo sociologijo in zgodovino marksizma na Filozofski fakulteti in Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 17. oktobra 1958; podpredsednik SAZU od 20. marca 1975 do smrti.
Glej Letopis 3, str. 165-171; 9, str. 38-40; 27, str. 119-124.

Rihard ZUPANČIČ

rojen 22. decembra 1878, umrl 23. marca 1949; dr. phil., redni profesor za matematiko na Tehniški fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938 do 25. julija 1945, namestnik načelnika matematično-prirodoslovnega razreda od 28. januarja 1939 do 5. junija 1942.
Glej Letopis 1, str. 145-147; 2, str. 26.

Fran ZWITTER

rojen 24. oktobra 1905, umrl 14. aprila 1988; dr. phil., redni profesor za občo zgodovino novega veka na Filozofski fakulteti v Ljubljani, rektor in prorektor, zaslužni profesor in častni doktor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 17. oktobra 1958.
Glej Letopis 5, str. 76-82; 9, str. 41-42.

Oton ŽUPANČIČ

rojen 23. januarja 1878, umrl 11. junija 1949; književnik. Redni član razreda za umetnosti od 7. oktobra 1938.
Glej Letopis 1, str. 151-153; 2, str. 225-256.

- ANDOLŠEK-JERAS Lidija 339-340
 BAJT Aleksander 15-16
 BALENOVIĆ Krešimir 189
 BARTON Sir Derek Harold Richard 191-192
 BATIS Janez 323-324
 BEIER Friedrich Karl 53-54
 BENAC Alojz 55-56
 BENHART František 291-292
 BERKOPEC Oton 95-96
 BERNIK France 97-98
 BEZLAJ France 99-100
 BLINC Robert 159-160
 BOLE Jože 223-224
 BOR Matej, glej Pavšič Vladimir
 BORISEVIĆ Nikolaj Aleksandrovič 193-194
 BRAJKOVIĆ Vladislav 57-58
 BRATOŽ Savo 195-196
 BRZIN Miroslav 325-326
 BUJAS Zoran 59-60

 CEVC Emilijan 17-18
 CIGOJ Stojan 19
 CILENŠEK Johann 293-294
 CVETKO Dragotin 21-22

 ČAMO Edhem 347-348
 ČOP Bojan 101-102
 ČUBRILLOVIĆ Vasa 61-62

 DEMUS Otto 63-64
 DESPIĆ Aleksandar 197-198
 DIMITRIJEVIĆ Milan 349-350
 DJORDJEVIĆ Jovan 65-66
 DJURDJEV Branislav 67
 DOLAR Davorin 161-162
 DOLENC Vinko V. 341-342
 DROVENIK Matija 225-226
 DRUJAN Boris 351-352

 FETTICH Janez 327-328
 FINŽGAR Alojzij 23-24
 FISCHER Kurt von 69-70
 FLAKER Aleksandar 131-132
 FLOTZINGER Rudolf 71-72
 FRANGEŠ Ivo 133-134

 GABROVEC Stane 47-48
 GAMS Ivan 227-228
 GAVAZZI Milovan 135-136
 GERŠKOVIĆ Leon 73-74
 GESTRIN Ferdo 25-26
 GLOBEVNIK Josip 183-184
 GOSAR Peter 163-164
 GRAFENAUER Bogo 27-28
 GRAFENAUER Stanko 229-230
 GRDENIĆ Drago 199-200
 GRICKAT-RADULOVIĆ Irena 137-138
 GYERGYEK Ludvik 165-166

 HADŽI Dušan 167-168
 HAHN Erwin L. 201-202
 HAJDIN Nikola 203-204
 HANDKE Peter 295-296

 INGOLIČ Anton 257-258
 IVIĆ Milka 139-140
 IVIĆ Pavle 141-142

 JAKAC Božidar 259-260
 JAKOPIN Franc 125-126
 JURANČIĆ Janko 103-104

 KALIN Zdenko 261-262
 KAMBIČ Vinko 343-344
 KENK Roman 245-246
 KOHANSKY-DEVIDÉ Vanda 247 do 248
 KONESKI Blaže 143
 KOS Janko 105-106

-
- KRAŠOVEC Stane 29–30
KRATOCHVÍL Josef 249–250
KRAVAR Miroslav 145–146
KREFT Bratko 263–264
KREK Uroš 265–266
KUMBATOVIČ-KALAN Filip 107 do
108
KYOVSKY Rudi 31–32
- LAROCHE Emmanuel 75–76
LAVRAČ Ivan 49–50
LEEMING Henry 147–148
LIPUŠ Florjan 297–298
LOGAR Valentin 109–110
LUKIĆ Radomir D. 77
- MAJER Boris 33–34
MAKSIMOVIĆ Desanka 299–300
MARTINOVIĆ Juraj 149–150
MATIČIĆ Janez 301–302
MATJAŠIĆ Janez 235–236
MAYER Ernest 231–232
MEKULI Esad 353–354
MENART Janez 267–268
MERCHANT Eugene Mylon 205–206
MERHAR Boris 111–112
MERKŪ Pavle 303–304
MIHAILOVIĆ Mihailo Lj. 207–208
MIHELIČ France 269–270
MIHELIČ Milan 271–272
MILČINSKI Janez 329–330
MILČINSKI Lev 331–332
MILIČ-EMILI Joseph 355–356
MINATTI Ivan 285
MLINAR Zdravko 35–36
MOHOROVIČIĆ Andre 305–306
MORAVEC Dušan 113–114
MUŠIĆ Zoran 307–308
MÜLLER Karl Alex 209
- NEGOVSKI Vladimir Aleksandrovič
357–358
NOVAK Franc 333–334
- OREŠNIK Janez 127
- PANTALEEV Dimitr 309–310
PATERNU Boris 115–116
PAVIČEVIĆ Branko 79–80
PAVŠIĆ Vladimir-BOR Matej 273 do
274
- PEKLENIK Janez 169–170
PEROVIĆ Slobodan 81–82
PETERLIN Anton 171–172
PLENIČAR Mario 237–238
PODRECCA Boris 311–312
POTRČ Ivan 275–276
POVH Bogdan 211–212
PRELOG Vladimir 213–214
PRETNAR Stojan 37–38
PROKOP Otto 359–360
- RAJIČIĆ Stanojlo 313–314
RAMMELMAYER Alfred 151–152
RAMOVŠ Primož 277–278
RAO Chintamani Nagesa Ramachan-
dra 215–216
RAVNIKAR Edvard 279–280
- SAEVERUD Harald 315–316
SAFAR Peter 361–362
SAVIĆ Pavle 217–218
SIROTKOVIĆ Jakob 83–84
SPACAL Lojze 317–318
STANONIK Janez 117–118
STEFANOVIĆ Dimitrije 85
STEVANOVIĆ Petar 251–252
STUPICA Gabrijel 281–282
SUPIČIĆ Ivo 87–88
SZENTÁGOTHAI János 363–364
- ŠUKLJE Lujo 173–174
- TAYLOR Alan John Percival 89–90
TIŠLER Miha 175–176
TOLSTOJ Nikita Iljič 153
TRSTENJAK Anton 39–40
TURNŠEK Dragica 239–240
- VIDAV Ivan 177–178
VIDMAR Josip 9, 119–120
VILFAN Sergij 41–42
VODOVNIK Lojze 179–180
VOLKOV Mstislav Vasiljevič 365–366
VRATUŠA Anton 43–44
VRIŠER Igor 241–242
- ZADRAVEC Franc 121–122
ZLOBEC Ciril 287–288
- ŽEKŠ Boštjan 185
ŽUPANČIĆ Andrej O. 335–336

Uvodna beseda (Janez Milčinski)	5
BIOGRAFIJE ČLANOV	
Častni član	7
I. razred – zgodovinske in družbene vede	
Redni člani	13
Dopisna člana	45
Zunanji dopisni člani	51
II. razred – filološke in literarne vede	
Redni člani	93
Dopisna člana	123
Zunanji dopisni člani	129
III. razred – matematične, fizikalne in tehnične vede	
Redni člani	157
Dopisna člana	181
Zunanji dopisni člani	187
IV. razred – naravoslovne vede	
Redni člani	221
Dopisni člani	233
Zunanji dopisni člani	243
V. razred – umetnosti	
Redni člani	255
Dopisna člana	283
Zunanji dopisni člani	289
VI. razred – medicinske vede	
Redni člani	321
Dopisni člani	337
Zunanji dopisni člani	345
UMRLI ČLANI	367
KAZALO BIOGRAFIJ	389

SLOVENSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI IN UMETNOSTI
OB PETDESETLETNICI

Uredil

France Bernik

Opremil

Vili Vrhovc

Fotografije

Fototeka SAZU (Carmen Narobe)

Fototeka DELA

Izdala

Slovenska akademija znanosti in umetnosti
v Ljubljani

Natisnila

Tiskarna »Jože Moškrič«

v Ljubljani

1988

Naklada 1500 izvodov

